

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

UYGURCA
ALTUN YARUK'A AİT BELGELER
(501-550)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ŞENOL KORKMAZ

İSTANBUL 2005

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

UYGURCA
ALTUN YARUK'A AİT BELGELER
(501-550)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ŞENOL KORKMAZ

Tez Danışmanı : Doç. Dr. CEVAL KAYA

İSTANBUL 2005

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans öğrencisi Şenol Korkmaz "Uygurca Altun Yaruk'a ait Belgeler" konulu tez Çalışması jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, YTürk Dili Bilim Dalı Yüksek Lisans tezi olarak oy birliği / oy çokluğu ile başarılı bulunmuştur.

Tez Danışmanı : Doç.Dr. Ceval Kaya
Üniversitesi Marmara

İmza

Üye : Prof.Dr. Emine Gürsoy Naskalı
Üniversitesi Marmara

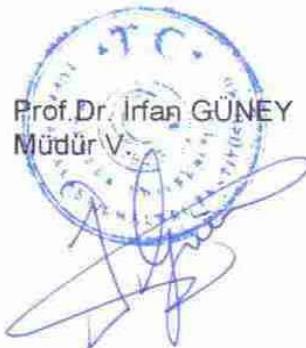
İmza

Üye : Prof.Dr. Gülden Sağol
Üniversitesi Marmara

İmza

ONAY

Yukarıdaki juri kararı Enstitü Yönetim Kurulu' nun 21.10.2005 tarih ve 13 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	3
ÖZET	5
SUMMARY	6
1. GİRİŞ.....	7-26
1.1. Altun Yaruk “Altın Işık” Hakkında Bazı Bilgiler	7
1.2. Eserin Çeviricisi ve Eserleri Üzerine.....	8
1.3. Altun Yaruk’un Nüshaları	10
1.4. Altun Yaruk Üzerine Yapılan Başlıca Çalışmalar.....	11
1.5. Tezin Kapsamı.....	15
1.6. Tezin Amacı	15
1.7. Malzemenin Tanıtımı	16
1.8. İncelenen Metinlerde Görülen Bazı İmla Özellikleri	18
1.9. Belgelerin Listesi.....	20
1.10. Metot.....	22
1.11. Transkripsiyon Sistemi	23
1.12. İşaretler	23
1.13. Kısaltmalar	24
1.14. Kaynakça	24
2. METİN	27-120
3. DİZİN	121-144
4. TIPKIBASIM	145-232
ÖZGEÇMİŞ.....	233

ÖN SÖZ

Altun Yaruk, günümüze kadar ulaşan en önemli ve en kapsamlı Uygurca eserdir. Mahayana Budizimine ait bir sutra kitabı olan eserin aslı Sanskritçe'dir. Sanskritçe'den 8. yüz yılda Çince'ye çevrilmiştir. Şiniko Şeli Tutuñ, bu Çince çeviriyi esas alarak muhtemelen 10. yüz yılda eserin Uygurca çevirisini yapmıştır.

Altun Yaruk “Altın Işık” adıyla bilinen eserin tam adı hemen bütün nüshalarda şu şekilde geçmektedir: *Altun önlüğ yaruk yaltriklig kopda kötrülmış nom iligi* “Altın renkli, parlak, en üstün sutra hükümdarı.” Altun Yaruk, Budizm'in esasları, felsefesi ve Buda'nın menkibeleri üzerine kuruludur. 10 kitap ve 31 bölümden oluşan eserin en büyük nüshası Petersburg Asya Müzesi'nde korunmaktadır. Eserin diğer nüshaları ise Berlin'de Berlin-Brandenburg Bilimler Akademisindeki Turfan koleksiyonunda ve Mainz koleksiyonunda korunmaktadır.

Altun Yaruk üzerine hazırlanan bu tez, Berlin-Brandenburg Bilimler Akademisindeki Turfan koleksiyonunda bulunan ve Altun Yaruk'a ait olan 50 belgenin transliterasyon ve transkripsiyonlarının yapılması ve Radloff-Malov yayınıyla karşılaştırılarak arasındaki nüsha farklarının belirlenmesinden meydana gelmektedir. Amaç, R-M'deki eksikliklerin giderilmesi ve Altun Yaruk'un en iyi bir şekilde yayımlanması için malzeme oluşturmaktır.

Tez “Giriş, Metin, Dizin ve Tıpkıbasım” olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Altun Yaruk'un içeriği, çevircisi ve eserleri, AY üzerine yapılan çalışmalar ve eserin nüshaları hakkında bilgi verildi. Bundan başka belgelerin AY'ın hangi bölümlerine ait olduğu belirtildikten sonra Raschmann, Gabain, bulunma yeri numaraları ve R-M'deki yerleri verildi. Ayrıca belgelerde görülen imlâ özelliklerini, tezde uygulanan metod ve transkripsiyon alfabetesi verildi.

Metin bölümünde AY'a ait olan 50 belgenin transliterasyon ve transkripsiyonları yapıldıktan sonra, R-M ile karşılaştırılarak nüsha farkları belirtildi.

Dizin bölümünde, belgelerde yer alan bütün kelimelerin dizini oluşturuldu.

Tıpkıbasım bölümünde ise incelenen 50 belgenin tipkıbasıları eklendi.

Altun Yaruk üzerinde bugüne kadar pek çok çalışma yapılmıştır. Bu büyük okyanusta bir damla da olsa katkım olduysa ne mutlu! Altun Yaruk üzerine

hazırladığım bu tezden çok şey öğrendiğime inanıyorum. Altun Yaruk'un bundan sonraki akademik hayatımda yoluma altın ışıklar saçması umuduyla...

İstanbul, 15.06.2005

Şenol KORKMAZ

ÖZET

Bu çalışma, Uygurca Altun Yaruk'a ait 50 belgenin transliterasyon, transkripsiyon ve Radloff-Malov nüshasındaki paralelleriley aralarındaki nüsha farklarını içermektedir. Altun Yaruk, Mahayana Budizmine ait bir sutra kitabıdır. Şiniko Şeli Tutuñ tarafından Çince'den Uygurcaya çevrilmiş olan eser, Budizm'in temellerini, felsefesini, Buda'nın menkibe ve vaazlarını içerir. Eserin birçok nüshası vardır. Bunlardan en hacimli olanı Petersburg Asya Müzesi'nde korunmaktadır.

Bu çalışmada incelenen 50 belge Berlin-Brandenburg Bilimler Akademisindeki Turfan koleksiyonunda korunmaktadır.

Giriş, Metin, Dizin ve Tıpkıbasım; çalışmayı oluşturan bölümlerdir.

Metin bölümünde, Altun Yaruk'a ait 50 belgenin transliterasyonu, transkripsyonu ve 50 belgenin Radloff-Malov nüshasındaki paralelleriley aralarındaki nüsha farkları verildi.

Dizin bölümünde metin bölümünde yer alan bütün kelimelerin dizini yer aldı.

Çalışmanın sonuna belgelerin tıpkıbasımları konuldu.

Anahtar Kelimeler:

Türk Dili, Eski Türkçe, Uygurca, Altun Yaruk, Suvarnaprabhasa, Şiniko Şeli Tutuñ, Budizm, Turfan.

SUMMARY

This work comprises transcription and transliteration of 50 documents which belongs to Golden Light. It also comprises differences between paralell documents in Radloff-Malov copy and our documents. Golden Light is a Sutra book which belongs to Mahayana Budism. This text, translated from Chinese to Uygur language by Şiñko Şeli Tutuñ, includes the essence and philosophy of Budism, as well as legends and sermons of Buda. The text has a lot of copies. The biggest copy of them is protected in Asian Museum at Petersburg.

50 documents, studied in this work, are protected in Turfan Collection in Berlin-Brandenburg Science Academy.

Introduction, text, index and original copies are chapters of this work.

Transliteration and transcription of 50 documents belonging to Golden Light and differences between paralell documents in Radloff-Malov copy and our documents are given in the text. Subsequently, words used in the text are given in the index. At the end of the work, original copies of documents are attached.

Keywords:

Turkish Language, Old Turkish, Uygur Language, Golden Light, Suvarnaprabhasa, Şiñko Şeli Tutuñ, Budism, Turfan.

1. GİRİŞ

1.1. Altun Yaruk “Altın Işık” Hakkında Bazı Bilgiler:

Altun Yaruk, günümüz'e kadar ulaşan en önemli ve en kapsamlı Uygurca eserdir. Mahayana Budizm'ine ait olan bu eserin aslı Sanskritçedir. Sanskritçe adı, *Suvarṇaprabhāsottama-sūtra* “Altın ışık sutrası” olan eser, Çinli bilgin İ-tsing (635-713) tarafından 8. yüz yılın başında *Chin kuang ming tsui shēng wang ching* “En parlak, altın ışıklı sutra hükümdarı” adıyla Sanskritçeden Çinceye çevrilmiştir. İşte Uygur bilgini Şiniko Şeli Tutuň bu Çince eseri esas alarak 10. yüzyılda Altın Yaruk'un Uygurca çevirisini yapmıştır.¹

Daha çok *Altun Yaruk* “Altın Işık” adıyla bilinen eserin tam adı hemen bütün nüshalarда şu şekildedir: *Altun önlüğ yaruk yaltriklig kopda kötrülmüş nom iligi* “Altın renkli, parlak, en üstün sutra hükümdarı.” Bu ad eserin Çince adının serbest çevirisidir.² Bundan başka Şinası TEKİN, esere o dönemde veya bir müddet sonra eklenen bir önsözde (T III M 56,9 ön-arka) eserin *Tsuy-şing vang ki* (<çin. tsui shēng wang ching “din kitaplarının en büyük hükümdarı”) şeklinde geçtiğini tespit ediyor.³ Burada kuşkusuz eserin Çince adına atıf yapıldığı açıklıdır; ancak yine de bu adın geçmesi dikkat çekicidir.

Altun Yaruk, Mahayana Budizm'ine (kuzey burkancılar) ait bir sutra kitabıdır. Budizm'in esaslarını, felsefesini ve Buda'nın menkibelerini anlatan bir eserdir. Her bölümde ayrı bir konu ele alınır. Genelde Buda'ya yönlendirilen bir soru ile konuya giriş yapılır ve soru araya hikâyeler de katılarak Buda tarafından cevaplandırılır.⁴ Eserin dili klâsik Uygurca'dır. Son derece sade ve canlı bir dille yazılmış olup çarpıcı tasvirlerle doludur.

Altun Yaruk, Sergey Efimoviç MALOV tarafından 1910 yılında Çin'in Kansu vilâyetinin Su-cou şehri yakınındaki Wun-şi-gu adlı küçük bir köyün etrafındaki Budist mağaralaralarda buluyor. MALOV bu yazmaları bir Buda heykelinin altında dağınık ve

¹ TEKİN 1959, 293-309.

² KAYA 1994, 11.

³ TEKİN 1959, 297-98.

⁴ KAYA 1994, 11.

işe yaramaz kağıt parçaları halinde buluyor. İlk olarak 235 yaprak topluyor, sonra köyün muhtarından 132 yaprak ve şehir valisinden 30 yaprak daha temin ediyor. Bu yaprakların hepsinin de Altun Yaruk'a ait olduğunu belirliyor.⁵ Eser yaklaşık olarak 1687 yılında istinsah edilmiş; AY'a ait olmayan “Buyan Evirmek” bölümü ise 1688 tarihinde yazılmıştır. Yaprakların her iki tarafı da yazılıdır ve her sayfada ortalama 23 satır vardır. Eserin bazı yaprakları eksik olmakla beraber en iyi olan nüshadır.⁶ GABAİN, Berlin Akademisinde 8 ayrı Altun Yaruk nüshası bulmuştur; fakat bu nüshalar çok eksik ve hiç biri tam değildir. Her biri 10 ile 80 sayfa arasındadır. Bu konuda ilk bilgi veren F. W. K. MÜLLER olmuştur.⁷

Altun Yaruk, Çince paralelinde olduğu gibi 10 tegzinç(kitap), 31 ülüşten(bölüm) oluşur. Petersburg nüshasında bunlardan başka “süü ülüş (giriş) ve buyan evirmek (sevap yöneltimi)” bölümleri vardır. Bunlar sonradan eklenmiştir.⁸

1.2. Eserin Çeviricisi ve Eserleri Üzerine:

Eser, Şiniko Şeli Tutuñ tarafından Çince'den Uygurca'ya çevrilmiştir. Şeli ve Tutuñ kelimeleri bir ünvandır; Şiniko kelimesi ise çevirenin küçük adıdır. Bu adın Çince bir adın Uygurca'ya geçmiş şekli olması da çok kuvvetli bir olasılıktır.⁹

Altun Yaruk'a ilave edilen eklerden Şiniko Şeli Tutuñ'un Beş Balık'lı Budist bir Uygur bilgini olduğunu ve On Uygur ülkesinden olduğunu öğreniyoruz. Elimizdeki bilgilere göre 10. yüz yılda yaşamıştır. Altun Yaruk'un çevirisine yaptığı uzun parçalar, eser içindeki şiir çevirileri Şiniko Şeli Tutuñ'un engin bir bilgin olduğunu göstermektedir.¹⁰ Çevirilerinin son derece rahat okunup anlaşılmasından, eserde kelime hazinesinin oldukça zengin olmasından ve basit Uygurca kelimeleri bile din terimi olarak kullanmasından Şiniko Şeli Tutuñ'un Eski Çince'yi, Uygurca'yı hatta Sanskritçeyi iyi bildiğini anlıyoruz.¹¹ Bu kadar yetenekli bir bilginin henüz telif eserinin ortaya çıkmamasını anlamak zordur. Belki de pek çok din adamının yaptığı gibi ömrünü

⁵ ÇAĞATAY 1945, 2.

⁶ KAYA 1994, 14.

⁷ ÇAĞATAY 1945, 4.

⁸ KAYA 1994, 14.

⁹ KAYA 1994, 12.

¹⁰ TEKİN 1965, 29-33.

¹¹ SHIMIN 2002, 794.

Budizm'e adamasıyla bu durumu açıklayabiliriz.

Altun Yaruk'un başka çevircileri olması kuvvetli bir olasılık olsa da şimdije kadar sadece Şiniko Şeli Tutuñ adı geçmektedir.¹² Ben kendi belgelerimde (U3234 arka-6,151) “**m(e)n atış kutlug birle**” ifadesine rastladım. Belgeler R-M'ye paralel gittiği için bu kişinin eserin müstensihlerinden biri olduğunu düşünüyorum. Yine de eseri düzenleyenlerle ilgili bir isme rastlamak oldukça önemlidir.

Şiniko Şeli Tutuñ'un bildiğimiz beş çevirisi vardır:¹³

1. *Altun önglüg yaruk yaltriklig kopta kötrilmiş nom iligi* “*Altın renkli, parlak, en üstün sutra hükümdarı*”: Tez konusu olan ve üzerinde durulan eser.

2. *Bodisatav Tayto Samtso açarining yorigin atlige tsı inçün tigme kavi nom bitig* “Bodisatva Tayto Samtso üstadın hayat hikayesi”: Ts'u-ên-chuan denilen biyografi kitabıdır. Hsüan Tsang adıyla meşhurdur. Hsüan Tsang Biyografisi 630-45 yılları arasında Hindistan'a büyük bir seyahat yapmış olan Çinli rahip Hsüan Tsang'ın öğrencileri Huei-li ve Yen-ts'ung tarafından yazılan Çince biyografinin çevirisisidir.¹⁴ Bu esere ait tek bir nüshanın parçaları Petersburg, Pekin ve Paris'tedir. 7. yüz yıldaki Türk ülkelerinden bahsetmesi Türk tarihi açısından oldukça önemlidir. Eserin çeşitli bölümleri Gabain, Arlotto, Tuguşevo ve Tezcan tarafından işlenmiştir.¹⁵

3. *Ming közlig ming iliglig iduk yarlıkançuçı köngül atlige darani nom* “*Bin gözlü, bin elli mukaddes merhametli gönül atlı dharani kitabı*”: Çinceden çevrilen bu eseri bilim dünyasına ilk olarak Shinasi TEKİN tarafından tanıtılmıştır.

4. *Et'özüg köngülüg körmek* “*Vücudu ve gönülü görmek*”: Çinceden çevrilen bu eser oldukça eksiktir. Bazı parçaları HAZAI tarafından yayınlanmıştır.

5. *Sekiz yükmek yaruk nom* “*Sekiz yılın ışık sutrası*”: Çinceden çevrilen bu eser, meşhur sekiz yükmek olmalıdır. Sekiz Yükme'in çok sayıda el yazması vardır. Bu eserin Çin'de yazılmış uydurma bir çalışma olduğu düşüncesi vardır. Bu eser üzerinde çalışan Juten Oda da bu eserin Zerdüşt öğelerle karışmış olduğunu belirtmektedir. Bu eser üzerinde Bang, Arat ve Gabain de çalışmışlardır.¹⁶

¹² KAYA 1994, 11.

¹³ KAYA 1994, 12-13.

¹⁴ ELMALI 2004, 10.

¹⁵ ERCİLASUN 1985, 83.

¹⁶ SHIMIN 2002, 796.

1.3. Altun Yaruk'un Nüshaları:

Altun Yaruk'un başlıca nüshaları şunlardır:

Petersburg Yazması:

Bu yazma, Petersburg Asya Müzesinde korunmaktadır. Eser, Sergey Efimoviç MALOV tarafından 1910 yılında Çin'in Kansu vilâyetinin Su-cou şehri yakınındaki Wun-şı-gu adlı küçük bir köyün etrafındaki Budist mağaralarda bulunuyor. MALOV bu yazmaları bir Buda heykelinin altında dağınık ve işe yaramaz kağıt parçaları halinde buluyor. İlk olarak 235 yaprak topluyor, sonra köyün muhtarından 132 yaprak ve şehir valisinden 30 yaprak daha temin ediyor. Bu yaprakların hepsinin de Altun yaruk'a ait olduğunu belirliyor.¹⁷

Eser yaklaşık olarak 1687 yılında istinsah edilmiş; AY'a ait olmayan "Buyan Evirmek" bölümü ise 1688 tarihinde yazılmıştır. Yaprakların her iki tarafı da yazılıdır ve her sayfada ortalama 23 satır vardır. Eserin bazı yaprakları eksik olmakla beraber en iyi olan nüshadır.¹⁸

Mainz Kolleksiyonundaki Parçalar:

1987 yılında Gerhar EHLERS tarafından katologu yapılan 200 kadar parça Berlin'deki Staatsbibliothek Preußischer Kulturbesitz'de korunmaktadır. Ayrıca TEKİN ve ZIEME bu katologu tanıtan yazılar yazmışlardır.¹⁹

Berlin Bilimler Akademisindeki Parçalar:

AY'a ait parçalar Berlin-Brandenburg Bilimler Akademisindeki "Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften" Turfan koleksiyonunda korunanmaktadır. Bu parçaların katalogu Simone-Christine Rachmann tarafından hazırlanmaktadır. Şimdiye kadar iki cilt yayımlanmıştır.²⁰

GABAIN, Berlin Bilimler Akademisinde 8 ayrı Altun Yaruk nüshası bulmuştur. Bu nüshaların hiç biri tam değildir. ZIEME, Turfan koleksiyonunda AY'a ait 1000 parça olduğunu belirtmektedir.²¹

Teze konu olan 50 belge, Berlin-Brandenburg Bilimler Akademisindeki Turfan koleksiyonunda yer almaktadır.

¹⁷ ÇAĞATAY 1945, 2.

¹⁸ KAYA 1994, 17-18.

¹⁹ KAYA 1994, 20.

²⁰ DEMİRCİ 2004, 10.

²¹ KAYA 1994, 27.

1.4. Altun Yaruk Üzerine Yapılan Başlıca Çalışmalar:

1. MÜLLER 1908:

Altun Yaruk'tan ilk kez bahsedilen, Friedrich Wilhelm Karl Müller'dir. Müller, Berlin Akademisi'nde yer alan Uygurca metinler içinde üç nüsha bulmuştur.²² Fakat, daha önce de belirttiğimiz gibi bu nüshaların hepsi de çok eksiktir.

F. W. K. Müller 8 parçanın transkripsiyonunu ve Almanca çevirisini yapmıştır. Bunları Çince'deki paralelleri ile karşılaştırmıştır.²³ Müller ayrıca 1913'te yayınlanan Radloff- Malov neşrinin 193 sayfalık kısmının transkripsiyonunu yapmış ve bazı kısımlarını Çince paralelleri ile karşılaştırmıştır. Fakat, bu çalışma yayımlanmamıştır.²⁴

F. W. K. Müller, yayınladığı Uigurica I, Uigurica II (1910), Uigurica III (1922), Uigurica IV (1931, ölümünden sonra Gabain tarafından yayınlanmıştır.) kitaplarıyla Uygurca alanında bir çığır açmıştır.²⁵

2. RADLOFF-MALOV (R-M) 1913:

AY üzerinde yapılan en önemli çalışmaların biri şüphesiz R-M neşridir. Radloff ve Malov, Petersburg yazmasını dökme Uygur harfleri ile 4 cilt halinde yayımlamışlardır.(I-II 1913, III-IV 1914, 1915, 1917)²⁶ Radloff, bu yayından sonra R-M'nin transkripsyonunu ve Almanca çevirisini(1-466 arası) yayımlamışsa da çevirisini çok hatalı bulduğu için eserin nüshalarını toplatmıştır. Bununla birlikte Malov bu eseri Radloff'un ölümünden sonra 1930 yılında Petersburg'da yayımlamıştır.²⁷ Hemen şunu belirtmeliyiz ki AY üzerine yapılan çalışmaların pek çoğu R-M'yi esas almıştır. Bunda, Petersburg yazmasının diğer Uygurca nüshalara göre en iyi nüsha olması en önemli etkendir.

3. BANG-GABAIN:

R-M'nin 133/12-141/14 arasını transkripsyonunu, Almanca çevirisini bazı notlarla birlikte yayımlamışlardır. Bu ikili 6 ciltlik Turfan Text'i(1929-34)

²² ÇAĞATAY 1945, 4 vd.

²³ KAYA 1994, 38.

²⁴ ELMALI 2004, 8.

²⁵ SHIMIN 2002, 790.

²⁶ ELMALI 2004, 8.

²⁷ ÇAĞATAY 1945, 5.

yayımlamışlardır. Bu ikili 6 ciltlik Turfan Text'i(1929-34) yayımlamışlardır. Bu serinin 7. cildini 1937 yılında R. R. Arat tek başına çıkarmıştır.²⁸

4. ARAT:

R-M'de 386/5-390/15 arasındaki bölümlerin transkripsiyonunu ve Almanca çevirisini(1934) yaptıktan sonra 1936'da yine R-M'de 607/8-616/10 arasındaki transkripsiyonunu yapmıştır.²⁹

R. R. Arat ayrıca R-M'nin transkripsiyonuna başlamışsa da ömrü vefa etmemiştir. 304. sayfanın 2. satırına kadar yapılan bu transkripsiyon denemesi Ankara'da Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü'nde korunmaktadır.³⁰

5. NOBEL:

Aslında J. Nobel, AY'ın Uygurca nüshalarıyla ilgili herhangi bir çalışma yapmamıştır. Asıl alanı Hint dili olmakla beraber Çince'yi ve Budizmi çok iyi derecede bilmektedir.

Nobel, 1937'de Altun Yaruk'un Sanskritçe aslını (*Suvarṇabhāsottamasūtra*) Almancaya çevirmiştir. Daha sonra AY'ın Tibetçe tercümelerini ve Tibetçe, Almanca, Sanskritçe bir sözlük hazırlamıştır. Bizim için asıl önemli olan çalışması ise 1958'de İ-tsing'in çevirdiği Çince tercümesi açıklamalarıyla Almancaya çevirmesidir. AY'ı anlamak ve eksik kısımlarının tamamlanması için bu çalışma çok büyük bir boşluğu doldurmuştur. Şıñko Şeli Tutuñ'un çevirisisi bu Çince esere dayanır. Bundan dolayı Nobel hakkında bilgi vermeyi uygun gördüm.³¹

6. CAĞATAY 1945:

Saadet Ş. Çağatay, 1945 yılında "Altun Yaruk'tan İki Parça" adlı eserini yayımlamıştır. Çağatay, bu eserde R-M'de 1-24/24 ve 607/1-644/17 arasındaki transkripsyonunu, Türkçeye çevirisini, dil incelemesini ve dizinini yapmıştır. Esere W. Eberhard'ın ikinci hikâyeyin Çince paralelinden yaptığı çeviri de eklenmiştir. Çince

²⁸ KAYA 1994, 39

²⁹ KAYA 1994, 39

³⁰ SERTKAYA 1997, 416

³¹ TEKİN 1959, 293 vd.

çevirinin son derece kısa cümlelerle ve kuru bir ifade tarzı taşıdığını, Uygurca çevirinin ise uzun cümlelerle, çevirenin güzel ilaveleriyle şairane bir ifade tarzı taşıdığını belirtmektedir. Çağatay'ın üzerinde çalıştığı hikâyeler şunlardır: 1. Küü Tav'ın canlıları öldürdüğünden dolayı gördüğü ceza 2. Üç prensle pars hikâyesi (Prens Mahasati)³²

7. TEKİN:

Şinasi Tekin AY' ait pek çok parça üzerinde çalışmış ve bu konuda pek çok makalesi vardır. 1959'da yazdığı makalede bölüm başlıklarını belirlemiş ve Çince paraleliyle karşılaştırmıştır. Aynı makalede Şinko Şeli Tutuñ'un ilavelerini, AY'ın ön sözlerini ve son sözünü değerlendirmiştir.³³ Bundan başka R-M'de 40/14-42/11, 43/18-47/12 arasındaki transkripsiyon ve açıklamasını (1961); R-M'de 678/1-686/21 arasındaki transkripsiyonunu ve Türkçe çevirisini (1966); R-M'de 362/17-398/18 arasındaki transkripsiyonunu ve Almanca çevirisini (1971); yine R-M'de 546/6-568/18 arasındaki transliterasyon, Türkçe çevirisi ve tipki basımını (1987) yapar. Ayrıca, Ehlers katologunu tanıttığı yazısında 172, 176 ve 183 nr. belgeleri inceler.(1988)³⁴

8. RÖHRBORN 1985:

Röhrborn, R-M'de 65/19-67/17 ve 70/13-71/2 arasındaki transkripsyonunu ve Almanca çevirisini yaparak içeriğini inceler. Ayrıca bunları Çince ve Moğolca paralelleri ile karşılaştırır.

Röhrborn, 1985'teki bir başka incelemesinde Mz. 599 nr. parçaaya dayanarak eserin ikinci bir çeviricisi olması gerektiğini belirtir.³⁵

9. EHLERS 1987:

Mainz koleksiyonundaki AY'e ait parçaların katologunu yapmıştır. Ele aldığı 183 parçanın 164'ünü incelemiştir. Bu koleksiyondaki bazı parçaları Şinasi Tekin ve Zieme incelemiştir.³⁶

³² ÇAĞATAY 1945.

³³ TEKİN 1959, 293-309.

³⁴ KAYA 1994, 39 vd.

³⁵ KAYA 1994, 41.

³⁶ KAYA 1994, 20 vd.

10. ÖLMEZ 1991:

AY'nin III. Kitap 5. bölümünü (131/1-199/20) transkripsiyon, Türkçe çevirisi ve dizin olarak çalışmıştır. Ayrıca esere Nobel çevirisi ile birlikte Çince ve Uygurca tıpkı basımlarını eklemiştir.

11. KAYA 1994:

Bu çalışma, Ceval Kaya tarafından doktora tezi olarak hazırlanmıştır. Eser giriş, metin ve dizin olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde eser, çeviriçi, çevirinin tarihi, eserin bölümleri, nüshalar, yapılan çalışmalar, metod, problemler, bibliyografya vb. konular kısa ve net olarak ele alınmıştır.

Metin bölümünde eserin 10 bölümü ile birlikte sonradan eklenen “Süü ülüş” ve “Buyan evirmek” bölümlerinin transkripsiyonu ve tespit edilebilen Turfan ve Mainz koleksiyonundaki belgelerle karşılaştırılıp nüsha farkları belirtilmiştir. Tespit edilemeyen kelimeler ve Sanskritçe kısımlar transliterasyon yapılmıştır.

Dizin bölümü genel dizin, çekim ekleri dizini, sıklık dizini ve sondan dizin olmak üzere hazırlanmıştır. Bu dizin sayesinde Berlin koleksiyonundaki AY'a ait parçaların katalogunun hazırlanması hızlanmıştır.

12. ZIEME 1996:

Eser, Altun Yaruk'un süü ülüş ve birinci kitabını kapsayan 77 belgenin incelenmesine dayanıyor. Belgelerin büyük kısmı Berlin koleksiyonuna ait olmakla birlikte 13 tanesi Mainz koleksiyonuna aittir.

Eser giriş, transliterasyon, transkripsiyon ve Almanca çevirisi, dizin ve tıpkı basımdan oluşmaktadır. Giriş bölümünde AY ile ilgili kısa bir açıklamadan sonra süü ülüş, birinci kitap, Uygurca'dan Almanca'ya çeviri, belgelerin listesi ve bibliyografya vb. konular üzerinde durulmuştur. Transliterasyon bölümünde belgelerin transliterasyonu verilmiştir. Daha sonra buradaki paralel belgelerle metin tamir edilerek yeniden yayımlanmıştır. Çince paraleli ve Almanca çevirisi ile bazı açıklayıcı notlar verilmiştir. Bu işlem kitapta incelenen 77 belge içinde aynı şekilde gerçekleştirılmıştır.

Dizin bölümünde genel dizin ve terminolojik dizin verilmiştir. Son bölümde belgelerin tıpkı basımı verilmiştir.

13. RASCHMANN 2000-2002:

Simone-Christine Raschmann, Berlin-Brandenburg Bilimler akademisindeki 400'e yakın belgenin katalogunu hazırlamıştır. Biri 2000, diğeri 2002'de olmak üzere iki kitap halinde yayımlanmıştır. Raschmann belgelerin genelde ilk ve son satırlarını okuyup R-M'deki yerini belirtmiştir. Bir birinin devamı olduğu düşünülen parçalar birleştirilerek her belgeye katalog numarası verilmiştir. Kitabın sonunda belgelerin típkı basımı verilmiştir.

14. MARMARA ÜNİVERSİTESİ:

Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili Ana Bilim dalında Doç Dr. Ceval KAYA yönetiminde, Berlin koleksiyonuna ait belgeler üzerinde yüksek lisans tez çalışmaları bulunmaktadır. Bugüne kadar 550 belgenin incelenmesi tamamlanmıştır. (bk. Marmara Üniversitesi Kütüphanesi, Refarans bölümü)

1.5. Tezin Kapsamı:

Altun Yaruk'a ait olan 50 belgenin incelenmesini esas alan bu tez; "Giriş, Metin, Dizin ve Tipkibasım" olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Altun Yaruk'un içeriği, çeviricisi ve eserleri, AY üzerine yapılan çalışmalar ve eserin nüshaları hakkında bilgi verildi. Bundan başka belgelerin AY'ın hangi bölümlerine ait olduğu belirtildikten sonra Raschmann, Gabain, bulunma yeri numaraları ve R-M'deki yerleri verildi. Ayrıca belgelerde görülen imlâ özelliklerini, tezde uygulanan metod ve transkripsiyon alfabetesi verildi.

Metin bölümünde AY'a ait olan 50 belgenin transliterasyon ve transkripsyonları yapıldıktan sonra, R-M ile karşılaştırılarak nüsha farkları belirtildi. Belgelerin R-M'deki yerleri ve Raschmann kataloğundaki numaraları da belirlendi.

Dizin bölümünde, belgelerde yer alan bütün kelimelerin metindeki yerlerini gösteren dizini oluşturuldu.

Tipkibasım bölümünde ise incelenen 50 belgenin tipkibasımları eklendi.

1.6. Tezin Amacı:

Bu tezin hazırlanmasındaki amaç, Berlin koleksiyonunda AY'a ait 50 belgenin transliterasyon ve transkripsyonlarının yapılmasıdır. Böylelikle bu 50 belgenin R-M'deki

yerlerinin ve nüsha farklarının belirlenmesi sağlanmıştır. Ayrıca, R-M'den hareketle metinde silik, yıpranmış ve okunamayan kısımlar onarılmıştır. İşte bu yapılan çalışmalar sonucunda, belgelerden hareketle R-M'deki eksikliklerin giderilmesi ve Altun Yaruk'un en iyi bir şekilde yayımılanması için malzeme oluşturulması amaçlanmıştır.

1.7. Malzemenin Tanıtımı:

Tez konusu 50 belgenin Altun Yaruk'un hangi bölümlerine ait olduğu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Sıra	Belge	Ülüş	Bölük
1.	U 2763	IV. Ülüş	6. Bölük
2.	U 0900	IV. Ülüş	6. Bölük
3.	U 3209	IV. Ülüş	6. Bölük
4.	U 1592	IV. Ülüş	6. Bölük
5.	U 1591	IV. Ülüş	6. Bölük
6.	U 2611	IV. Ülüş	6. Bölük
7.	U 1476	IV. Ülüş	6. Bölük
8.	U 0577	IV. Ülüş	6. Bölük
9.	U 3154	IV. Ülüş	6. Bölük
10.	U 3234	IV. Ülüş	6. Bölük
11.	U 2947	IV. Ülüş	6. Bölük
12.	U 2950	IV. Ülüş	6. Bölük
13.	U 0644	IV. Ülüş	6. Bölük
14.	U 0582	IV. Ülüş	6. Bölük
15.	U 2577	IV. Ülüş	6. Bölük
16.	U 0581	IV. Ülüş	6. Bölük
17.	U 2537	IV. Ülüş	6. Bölük
18.	U 1443	IV. Ülüş	6. Bölük
19.	U 3588	IV. Ülüş	6. Bölük
20.	U 1040	V. Ülüş	7. Bölük
21.	U 0624	V. Ülüş	7. Bölük

22.	U 3232	V. Ülüş	7. Bölük
23.	U 3239a	V. Ülüş	7. Bölük
24.	U 3238a	V. Ülüş	7. Bölük
25.	U 2029	V. Ülüş	7. Bölük
26.	U 0636	V. Ülüş	7. Bölük
27.	U 3239b	V. Ülüş	7. Bölük
28.	U 3238b	V. Ülüş	7. Bölük
29.	U 0615	V. Ülüş	7. Bölük sonu, 8. Bölük başı
30.	U 0699	V. Ülüş	8. Bölük
31.	U 0612	V. Ülüş	8. Bölük
32.	U 3241	V. Ülüş	8. Bölük
33.	U 3215	V. Ülüş	8. Bölük
34.	U 0619	V. Ülüş	8. Bölük
35.	U 3153	V. Ülüş	8. Bölük
36.	U 0589	V. Ülüş	8. Bölük
37.	U 2649	V. Ülüş	8. Bölük sonu, 9. Bölük başı
38.	U 2648	V. Ülüş	9. Bölük
39.	U 0587	V. Ülüş	9. Bölük
40.	U 3212	V. Ülüş	9. Bölük
41.	U 0585	V. Ülüş	9. Bölük
42.	U 0586	V. Ülüş	10. Bölük
43.	U 0623	V. Ülüş	10. Bölük
44.	U 0628	V. Ülüş	10. Bölük
45.	U 0816	V. Ülüş	10. Bölük
46.	U 3263ab	V. Ülüş	10. Bölük
47.	U 0627	V. Ülüş	10. Bölük
48.	U 0621	V. Ülüş	10.Bölük
49.	U 0620	V. Ülüş	10. Bölük sonu, 11.bölük başı
50.	U 3263c	VIII. Ülüş	17. Bölük sonu, 18. Bölük başı

1.8. İncelemeden Metinlerde Görülen Bazı İmla Özellikleri:

Uygurcanın klâsik imlâ özelliklerinin görüldüğü belgelerde, başlıca imlâ özellikleri şu şekildedir:

a) Ünlüsü yazılmayan kelimeler:

adırtl(1)g	p(a)dmavıçayı
ag(1)lık	p(a)ramıt
aryav(a)loktışv(a)r	p(a)rmanu
atl(1)g	p(a)tar
b(e)k	pr(a)bar(a)çaravıçayı
b(e)lgü	pr(a)ty(1)kabud
b(e)lgülü ⁱ g	s(e)n
b(e)lgür-	samantad(a)rş(a)nı
b(e)lgüsüz	t(e)k
bahşım(1)z	t(e)ñri
birk(e)ye	tatıgl(1)g
bodıs(a)v(a)t	tınl(1)g
bodıs(a)t(a)v	tınl(1)glı
bolmuşım(1)zka	ug(a)yalar
ç(a)hşap(u)d	v(a)jır
dar(a)nı	v(1)yakrit
k(e)ntü	y(a)rlığ
k(e)rgek	y(a)rlıka-
k(a)ltı	y(a)rpsız
kançanapr(a)bı	y(a)rut-
kañım(1)z	y(a)ruk
m(a)habut	y(a)vlak
m(a)har(a)nç	y(i)g(i)rmi
m(a)has(a)t(a)v	y(i)g(i)rminç
m(e)n	y(i)me
m(e)nli	yal(a)ñuk
m(e)nsizli	yal(a)ñuklı
mahas(a)v(a)t	yaltrıkl(1)g

b) İlk hecede Y'siz yazılan ö/ü ünlüler:

büz
 köñül
 küü
 kü-
 ök
 şlök
 tüü
 üç
 üjik
 yörög
 yörüglüg
 yügerü
 yükün-
 yünçürü
 yüz

c) Kelime başında ve kelime içinde gereksiz elifler(') görülmesi:

'eñ
 'eñ'inlerinteki
 'etneyü
 et'özde
 et'özleri
 et'öznüñ
 et'özüg
 et'özüñüz

ç) Kelime başında ve kelime içinde çift ve(W) yazılması:

küü
 ootlı
 tüü

d) Kelime başında tek elifle(') yazılan a'lar:

akşar
 alp

amtı
amtıkı
arslan
azrua
azruaya

1.9. Belgelerin Listesi:

Tez konusu olan Altun Yaruk'a ait olan 50 belgenin 6 tanesi birinci Turfan seferinde, 10 tanesi ikinci Turfan seferinde, 31 tanesi de üçüncü Turfan seferinde ele geçirilmiştir. 3 belgenin nerede ele geçirildiği belli değildir. Bu belgeler Berlin Brandenburg Bilimler Akademisindeki Turfan koleksiyonunda korunanmaktadır.

Aşağıdaki tabloda belgelerin “Raschmann, Gabain, bulunma yeri numaraları ve R-M’deki yerleri” gösterilmiştir:

SIRA	BELGE	BULUNMA YERİ	GABAIN	RASCHMANN	R-M
1.	U 2763	T II M	-	319	318/10-319/01
2.	U 0900	T II M	2005/8 ff	319	318/12-318/23
3.	U 3209	T III M 120	-	320	318/24-320/18
4.	U 1592	T I × 511	-	321	321/01-322/05
5.	U 1591	T I × 502	-	321	321/04-322/09
6.	U 2611	T II 992	-	326	322/17-324/11
7.	U 1476	T I 215	-	327	322/22-323/10
8.	U 0577	T III 84.76	1010/ff 3	328	323/24-325/24
9.	U 3154	T III 118 ⁶	-	329	324/13-326/10
10.	U 3234	T III M 127	-	339	331/16-333/06
11.	U 2947	T II S 32 ^a	-	340	333/19-334/11
12.	U 2950	T II S 32 ^a	-	340	333/20-334/12
13.	U 0644	T III B T.V. 51	1010/ff 70	341	333/21-334/20
14.	U 0582	[T III] 84.82	1010/ff 8	341	333/24-335/07

15.	U 2577	T II	-	342	335/04-335/24
16.	U 0581	[T III] 84.77	1010/ff 7	343	335/18-337/11
17.	U 2537	T II 686	-	344	336/02-336/20
18.	U 1443	T I	-	345	336/17-338/1
19.	U 3588	o.F.	-	346	337/14-338/06
20.	U 1040	T I D 121	-	356	347/20-348/20
21.	U 0624	T III 56.88	1010/ff 50	357	349/05-350/09
22.	U 3232	T III M 123	-	358	349/15-350/07
23.	U 3239a	T III M 127.501	-	361	352/05-352/21
24.	U 3238a	T III M127	-	361	352/06-352/21
25.	U 2029	o.F.	-	360	352/09-352/21
26.	U 0636	T III 56.73	1010/ff 62	363	352/09-353/09
27.	U 3239b	T III M 127	-	362	352/21-353/11
28.	U 3238b	T III M 127.500	-	362	352/22-353/11
29	U 0615	T III 56.61	1010/ff 41	366	355/02-356/10
30.	U 0699	T I D/TM 270b	1011/12 ff.	365	355/08-357/03
31.	U 0612	T III 56.63	1010/ff 38	368	357/02-358/08
32.	U 3241	T III M 127	-	369	358/05-359/23
33.	U 3215	T III M 120	-	370	358/21-359/13
34.	U 0619	T III 56.60	1010/ff 45	371	359/08-360/14
35.	U 3153	T III 118	-	373	360/15-361/02
36.	U 0589	T III 56.65	1010/ff 15	372	360/22- 362/12
37.	U 2649	T II D 35.657	-	374	361/13-363/03
38.	U 2648	T II D 35	-	374	361/15-363/01
39.	U 0587	T III 56.[67]	1010/ff 13	375	362/21-364/06
40.	U 3212	T III M 120	-	376	364/15-365/05
41.	U 0585	T III TV 56.7	1010/ff 11	377	365/23-367/04
42.	U 0586	T III 56.66	1010/ff 12	389	381/20-383/14
43.	U 0623	T III 56.74	1010/ff 49	390	384/03-385/13
44.	U 0628	T III 56.75	1010/ff 54	391	386/03-387/11

45.	U 0816	T II S 32 ^a	2001/ff 38	392	390/22-391/03
46.	U 3263ab	T [III] M 149, Höhle 30 T III M 149	-	393	391/03-391/18
47.	U 0627	T III 56.89	1010/ff 53	394	393/18-395/03
48.	U 0621	T III 56.77	1010/ff 47	396	395/14-396/24
49.	U 0620	T III 56.78	1010/ff 46	397	397/12-399/02
50.	U 3263c	-	-	-	527/10-528/19

1.10. Metot:

Altun Yaruk'a ait olan 50 belgenin incelenmesine dayanan tezimi hazırlarken şu metodu kullandım: İlk olarak Berlin-Brandenburg Bilimler Akademisinin "http://www.bbaw.de/forschung/turfanforschung/dta/u/dta_u_index.htm" adlı internet adresinden yayımlanan belgeleri tez danışmanım Ceval KAYA'dan temin ettim. Her belgeye parantez içinde iki haneli satır numarası vererek transliterasyon ve transkripsiyonlarını yaptım. Daha sonra belgelerin R-M'deki yerlerini bularak belgelerin ön ve arka bölümlerini tespit ettim.

Belgeleri R-M'deki paralelleri ile karşılaştırarak eksik, silik veya okunamayan kısımlarını tamir ettim. Düşen kısımları harf sayısına baksızın [...] işareti ile gösterdim. Silik ve okunamayan harfleri hem transliterasyon hem de transkripsiyon satırında italik olarak gösterdim. Bu arada incelenen belgelerde yer alan Sanskritçe kısımların sadece transliterasyonunu yaptım. Bu işlemlerden sonra belgeleri R-M'deki paralelleri ile karşılaştırarak nüsha farklılıklarını ve R-M'de olmayan bölümleri belgelerin altına not ettim.

Her belgenin eski ve yeni numarasını, R-M'deki yerini ve Raschmann katalogundaki numarasını belirleyerek belgelerin başına ekledim. İncelenen belgeleri Raschmann kataloğu ile karşılaştırarak gerekli düzeltmeleri yaptım. Daha sonra belgeleri R-M'deki yerlerine göre sıralayarak tek bir metin haline getirdim. Son olarak her satır üç haneli satır numarası vererek belgeleri dizine hazır hale getirdim.

1.11. Transkripsiyon Sistemi:

Sıra	İşaret	Transliterasyon	Transkripsiyon
1	‘	’	’, a, e, n
2	¤	Ç	ç
3	¶	D	d, t
4	Ƣ	Ğ	g, h, k
5	﴿	J	j
6	ڽ	K	g, k
7	ڦ	L	l
8	ڻ	M	m
9	ڻ	N	n
10	ڻ	P	b, p
11	Ӯ	Q	g, h, k
12	ڻ	R	r
13	ڻ	S	s, š, j, z
14	ڻ	Ş	š
15	ڻ	T	d, t
16	ڻ	V	v
17	ڻ	W	o, ö, u, ü
18	ڻ	Y	i, ī, y
19	﴿	Z	j, s, z

1.12. İşaretler:

- ( ) İmla gereği yazılmayan ünlülerini gösterir.
- [ ] Düşmuş kısımlardaki onarımları gösterir.
- <> Eksik yazılmış unsurları gösterir.
- { } Mükerrer veya fazla yazılmış unsurları gösterir.
- (?) Şüphe belirtir.
- [...] Düşmuş kısımları gösterir.

1.13. Kısalmalar:

AY	Altun Yaruk
bk.	Bakınız
BT	Berliner Turfantexte
Mz	Mainz
nr.	Numara
R-M	Radloff-Malov
U	Uigurische.

1.14. KAYNAKÇA:

- CAFEROĞLU 1968** A. CAFEROĞLU: *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü*. İstanbul, 1968.
- ÇAĞATAY 1945** S. ÇAĞATAY: *Altun Yaruk'tan İki Parça*. I. Küü Tav'ın canlıları öldürdüğünden dolayı gördüğü ceza. II. Üç prensle pars hikâyesi (Prens Mahasatvi). Ankara, 1945.
- DEMİRCİ 2004** Ü. Ö. DEMİRCİ: *Uygurca Altun Yaruk'a ait 50 Belge*. İstanbul, 2004. (Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi)
- EHLERS 1987** G. EHLERS: *Alttürkische Handschriften*. 2: Das Goldglanzsūtra und der buddhistische Legendenzyklus Daśakarmapathāvadānamālā. Depositum der Preußischen Akademie der Wissenschaften (Staatsbibliothek Preußischer Kulturbesitz, Berlin). Stuttgart, 1987.
- ELMALI 2004** M. ELMALI: *Uygurca Altun Yaruk'a ait 50 Belge*. İstanbul, 2004. (Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi)
- ERCİLASUN** A. B. ERCİLASUN: *Uygur Edebiyatı*. Büyük Türk Klásikleri 1, Ankara, 79-113.
- GABAİN 1974** A. v. GABAİN: *Alttürkische Grammatik*. Wiesbaden 1974. Türkçe çevirisi: Mehmet AKALIN: *Eski Türkçenin Grameri*. Ankara, 1995.

- KAYA 1994** C. KAYA: *Uygurca Altun Yaruk*. Giriş, Metin ve Dizin. Ankara, 1994.
- NOBEL** J. NOBEL: *Suvarṇaprabhāsottama-Sūtra. Das Goldglanz-Sūtra*. Ein Sanskrittext des Mahāyāna-Buddhismus. I-tsing's chinesische Version und ihre tibetische Übersetzung. Erster Band: I-tsing's chinesische Version. Übersetzt, eingeleitet, erläutert und mit einem photomechanischen Nachdruck des chinesischen Textes versehen. Leiden , 1958.
- RASCHMANN 2000** S.C. RASCHMANN: *Alttürkische Handschriften*. 5: Berliner Fragmente des Goldlanz-Sūtras. Teil 1: Vorworte und erstes bis drittes Buch. Stuttgart, 2000.
- RASCHMANN 2002** S.C. RASCHMANN: *Alttürkische Handschriften*. 6: Berliner Fragmente des Goldlanz-Sūtras, Teil 2: Viertes und fünftes Buch. Stuttgart, 2002.
- R-M** W. RADLOFF-S.E.MALOV: *Suvrnapraphāsa*. (Sutra zolotogo bleska). Tekst' uygurskoy redaktsii. Sankpeterburg', 1913-1917.
- SERTKAYA 1997** O.F. SERTKAYA: *Türkiye'de Uygur Türkçesi Araştırmaları Tarihine Bir Bakış ve Eski Uygur Türkçesi Üzerine Türkiye'de Yapılan Son Çalışmalar*. TDAY 1995, 1997, 411-431.
- SHIMIN 2002** G. SHIMIN: *Budist Uygur Edebiyatı*. *Türkler Ansiklopedisi*, 2, Ankara, 2002, 786-800.
- TEKİN 1959** Ş. TEKİN: *Altun Yaruk'un Çincesinin Almancaya Tercümesi Dolayısıyla*. TDAY 1959, 293-309.
- TEKİN 1965** Ş. TEKİN: *Uygur Bilgini Şiniko Şeli Tutuñ'un Bilinmeyeen Yeni Bir Çevirisi Üzerine*. TDAY 1965, 29-33.
- TEKİN 1976** Ş. TEKİN: *Eski Türkçe*, Türk Dünyası El Kitabı. Ankara, 1976, 142-192.
- TEZCAN 1984** S. TEZCAN: *Uygur Edebiyatı*, Türk Ansiklopedisi, 33, Ankara, 1984, 126-131.

ZIEME 1996

P. ZIEME: *Altun Yaruq Sudur*. Vorworte und das erste Buch. Edition und Übersetzung der alttürkischen Version des Goldglanzsūtra (Suvarṇaprabhāsottamasūtra). Turnhout, 1996.

http://www.bbaw.de/forschung/turfanforschung/dta/u/dta_u_index.htm

2. METİN

BELGE 1

U 2763

R-M: 318/10-319/1

RASCHMANN nr. 319

Ön

001. (01) [...]”TLĞ ’WRW’
       [...] atl(1)g orun
002. (02) [...]MWĞ ’WML’M’Q
       [... no]mug nomlamak
003. (03) [...]’ ’RKSY’M’K
       [... adırtlarint]a erksinmek
004. (04) [...]L[...]K’
       [... bolmak]/[arı ... bil]ge
005. (05) [...]’K
       [... orunnu]ñ

Arka

006. (01) [...]
007. (02) [...]
008. (03) [...]YTYR ...
       [... t]itir ...
009. (04) [...]K YYR ’WRW’
       [... türlü]g yir orun
010. (05) [...]K’ ’WVŞ’Q
       [... yinç]ge uvşak

BELGE 2

U 900

R-M: 318/12-23

RASCHMANN nr. 319

Ön

- 011. (01) [...]L'R'Y' T[...]
[... adırt]larınt[a ...]
- 012. (02) [...]WZ PWLM'Q L'R'Y[...]
[... tutugs]uz bolmakları [...]
- 013. (03) [...]ĞSYZ PWLWR L'R .. 'Y'[...]
[... tıdı]gsız bolurlar .. anın [...]
- 014. (04) [...]M'Q 'WRW' TYP TYTYR[...]
[... uzan]mak orun tip titir [...]

04 titir: R-M'de (318/17), *titer*.

Arka

- 015. (01) [...]’WL .. KYM ’WL ’WRW’ T[...]
[...] ol .. kim ol orunt[a ...]
- 016. (02) [...]LYĞYĞ .. PYLK’ PYLYKL[...]
[... ka]lıkığ .. bilge biligl[ig ...]
- 017. (03) [...]’R L’R .. 'Y' PW[...]
[... ört]erler .. anın bo [...]
- 018. (04) [...]TYP T[...]
[...] tip t[itir ...]
- 019. (05) [...]

BELGE 3

U 3209

R-M: 318/24-320/18

RASCHMANN nr. 320

Ön

- 020. (01) [...]YYR ' {' }WRW' L'RQ' T'KWRK[...]
[...] yir orunlarda tegürg[eli]
- 021. (02) [...]LYKSYZ PYLYK L'R 'WL.. KYM PWDYSTV L'RYĞ
[... bi]ligsiz biligler ol .. kim bodis(a)t(a)vlarig
- 022. (03) [...]M'Z L'R Q'Ç'' 'WL PYLYKSYZ PYLYK L'RYK T'RĞ'RĞ'LY
[... id]mazlar kaçan ol biligsiz biliglerig tarkargalı
- 023. (04) [...]L'RQ' S'PÇ' K'Z YKÇ' T'KK'LY 'WYWR L'R ..
[... orun]larda sapça kezigçe teggeli uyurlar ..
- 024. (05) [...]K L'R YM' YM' Q'YW L'R 'WL TYP TYS'R .. 'Y'Ç'
[... bili]gler y(i)me y(i)me kayular ol tip tiser .. ince
- 025. (06) [...]M' TYP 'WM TYP ''TQ''D'ÇY PYLYKSYZ PYLYK ..
[...] m(e)n tip nom tip atkantaçı biligsiz bilig ..
- 026. (07) [...]QWRĞD'ÇY PYLYKSYZ PYLYK .. PWL'R 'YKYKW P'STY'QY
[...] korkdaçı biligsiz bilig .. bolar ikigü başdinki
- 027. (08) [...]Y'ÇK' 'WS'Q ÇĞS'PD L'RYĞ Y''KYLYP SYD'ÇY
[...] inçge uşak ç(a)hşap(u)dalarig yañılıp sidaçı
- 028. (09) [...]QYLY'Ç L'RYĞ TWRQWRD'ÇY PYLYKSYZ PYLYK .. PWL'R ..
[...] kılınçlarig turgurtaçı biligsiz bilig .. bolar ..
- 029. (10) [...]DM'Z L[...]PWLM'YWĞWĞ PWLQ'LY ''Z L''D'Ç[...]
[... id]mazl[ar] bulmayukug bulgalı azlandaç[1]

07 ikigü: R-M'de (319/14), *ikegii*.

08 inçge: R-M'de (319/15), *yinçge*. **uşak:** R-M'de (319/15), *uvşak*.

Arka

030. (01) [...]YLM'K[...]M'Q[...]TYDYĞ ' [...]QYLT]ÇY P[...]L[...]
           [... b]ilmek [uk]mak[ka] tıdíg *a*[da] kıltaçí *b*[i]/[ig]-
031. (02) [...] 'KWRK'LY 'DM'Z L'R .. 'WY'KSWZ DY'' L'R Q'
           -[siz ... t]egürgeli ıdmazlar .. önsüz dyanlarka
032. (03) [...]Z PYLYK .. 'Y'ÇK' ''RYĞ 'WM L'R 'WL TYP PWDWLT'ÇY
           [... biligsiz]z bilig .. inçge arıg nomlar ol tip bodultaçí
033. (04) [...]Ç 'WRW' Q' T'KWRK'LY 'YDM'Z L'R .. S'S'R Q'
           [... törtün]ç orunka tegürgeli ıdmazlar .. sansarka
034. (05) [...]LYK .. 'YRV'' Q' P'RYĞS'M'Q PYLYKSYZ PYLYK
           [... bi]lig .. nirvanka barıgsamak biligsiz bilig
035. (06) [...]T'KWRK'LY 'YDM'Z L'R .. QYLY'Ç 'WYZ' T'KZ
           [...] tegürgeli ıdmazlar .. kılınç üze tegz-
036. (07) [...]KSYZ PYLYK .. YWQ' PLKW L'RYK YWK'RW
           -[inmekig ... bili]gsiz bilig .. yuka b(e)lgülerig yügerü
037. (08) [...]PYLYK .. PWL'R 'YKYKW ''LTY'Ç 'WRW' Q'
           [...] bilig .. bolar ikigü altınç orunka
038. (09) [...]ÇK' PLKW L'RYK .. PLKWSWZ Z
           [... in]çge b(e)lgülerig .. b(e)lgüsüz{z}
039. (10) [...] Z Z
           [...] z z

03 inçge: R-M'de (320/4), *yinçge*. **bodultaçí:** R-M'de (320/5), *atkantaçí*.

05 barıgsamak: R-M'de (320/8-9), *arka birmek*.

07 yuka: R-M'de (320/13), *yogun*.

08 ikigü: R-M'de (320/15), *ikegü*.

BELGE 4

U 1592

R-M: 321/1-322/5

RASCHMANN nr. 321

Ön

040. (01) [...]WYZ L'KWLWK[...]
           [s]özlegülüç [... üj]-
041. (02) YK PWYLWK[...]
           -ik bölük[li ...]
042. (03) 'WYLKWL'ÇSYZ[...]
           ülgülençsiz [... uz]-
043. (04) ''M'QY'T'[...]
           -anmakınta [...]

Arka

044. (01) [...]''T' Y''[...]
           [...] anta yen[e]
045. (02) [...]PWSY P'R'MY[...]
           [...] buşı paramı[t]
046. (03) [...]R L'R .. 'YKY'TY
           [... katıglanu]rlar .. ikinti
047. (04) [...]MYT 'YÇY'T
           [... para]mıt içinte

BELGE 5

U 1591

R-M: 321/4-322/9

RASCHMANN nr. 321

Ön

048. (01) [...]Y''KYLT'ÇY P[...]
           [...] yañıltaçı *b*[iligsiz ...]
049. (02) [...] .. TYL L'RD' TY[...]
           [...] .. tillerte *tu*[lañurmak]
050. (03) [...]’ T’P ’YYY’ [...]
           [üz]e tap iyin [...]
051. (04) [...]’KYLT'ÇY [...]
           [... ya]ñıltaçı [...]

Arka

052. (01) [...]ĞS’PT P’R’[...]
           [... ç(a)]hşap(u)t para[mıt ...]
053. (02) [...]L’R .. ’WYÇW’Ç[...]
           [... katıglanur]lar üçünç [...]
054. (03) [...]P’R’MYT ’YÇY’[...]
           [...] paramıt için[te ...]
055. (04) [...]TWYRTW’Ç[...]
           [...] törtünç [...]

BELGE 6

U 2611

R-M: 322/17-324/11

RASCHMANN nr. 326

Ön

- 056. (01) [...]”L ”LT’Ğ
[...] al *altag*
- 057. (02) [...]W’M’Ğ PR’MYT
[... kol]unmak p(a)ramit
- 058. (03) [...]’YÇY’T
[...] içinte
- 059. (04) [...]MYT
[... p(a)ra]*mit*
- 060. (05) [...]’Q’
[... oru]*nka*

Arka

- 061. (01) [...]
- 062. (02) [...]’ YĞ
[... dya]*nıg*
- 063. (03) [...]TYĞL”M’Ğ
[... ka]*tıglanmak*
- 064. (04) [...]L’R P’S TY’
[... m(a)has(a)t(a)v]*lar başdın-*
- 065. (05) [...]’KY’TY ’WRW’ T’
-[k1 ...] ikinti orunta

04 m(a)has(a)t(a)v]lar: Bu kelimededen sonra R-M’de (324/8), *pratamabumi atl(i)g* var.

BELGE 7

U 1476

R-M: 322/22-323/10

RASCHMANN nr. 327

Ön

066. (01) [...]L[...]
[... katig]l[anurlar]
067. (02) [...]T' PWYT[...]
[... orun]ta büt[miş]
068. (03) [...]PYLYK P'R'MYT
[...] bilig paramıt
069. (04) [...]L'R Y''' YM'
[... katıglanur]lar yene y(i)me
070. (05) [...]Q'
[... orun]ka

Arka

071. (01) [...]L'R ..[...]
[öritür]ler .. [...]
072. (02) [...]Q'[...]
[orun]ka [... öritmiş-]
073. (03) L'RY'T' PYLK' PYL[...]
-lerinte bil[iglig ...]
074. (04) ''TLĞ S'M'DYDY'[...]
atl(i)g samadı dya[nıg öritür-]
075. (05) L'R[...]
-ler [...]

BELGE 8

U 0577

R-M: 323/24-325/24

RASCHMANN nr. 328

Ön

076. (01) *T[...]*
t[urgurtaçı ...]
077. (02) KW'KWL 'WY[...]MYS L'RY'T' PYLK[...]
 köñül ö[rit]mişlerinte *bilg[e ...]*
078. (03) ''ĞLYQ[...]LĞ S'M'DY DY'' *Y[...]*
 ag(1)lık [at]l(1)g samadı dyani[g]
079. (04) 'WYRYTWR L'R .. 'W'W'Ç 'WRW' Q'
 öritürler .. onunç orunka
080. (05) KW'KWL 'WYRYTMYS L'RY'T' TWYLWKY'
 köñül öritmişlerinte tölükin
081. (06) Q'TYĞL''M'Q ''TLĞ S'M'DY DY'' *YĞ*
 katıqlanmak atl(1)g samadı dyanıg
082. (07) 'WYRYTWR L'R .. T'QY YM' PWDYSTV
 öritürler .. takı y(i)me bodıs(a)t(a)v-
083. (08) L'R MĞ'STV L'R P'STY'QY 'WRW'T'
 -lar m(a)has(a)t(a)vlar başdinkel orunta
084. (09) 'DKW 'DR'M L'R T'Y'ĞY ''TLĞ D'R'Y 'WMWĞ
 edgü edremler tayakı atl(1)g dar(a)nı nomug
085. (10) PWLWR L'R .. 'YKY'TY 'WRW'T' 'Y'ÇY'
 bulurlar .. ikinti orunta inçin
086. (11) M''KYLYKY' 'RM'K ''TLĞ D'R'Y [...]MWĞ
 meñiligin ermek atl(1)g dar(a)nı *n[o]mug*
087. (12) PWLWR L'R .. 'WYÇW'Ç 'WRW'T' YYK[...]ÇSYZ
 bulurlar .. üçünç orunta yig[edin]çsiz
088. (13) [...]YÇ ''TLĞ D'R'Y 'WMWĞ PWLWR L'R ...
 [k]üç atl(1)g dar(a)nı nomug bulurlar ...

089. (14) TWYRTW'Ç 'WRW'T' 'WLWĞ ''SYĞ TWSW
törtünç orunta ulug asig tusu
090. (15) ''TLĞ D'R'Y 'WMWĞ PWLWR L'R .. PYSY'Ç
atl(1)g dar(a)nı nomug bulurlar .. bişinç
091. (16) 'WRW'T' ''DRWQ ''DRWQ 'DKW 'DR'M L'RY'
orunta adruk adruk edgü edremlerin
092. (17) 'YTYLMYS ''TLĞ D'R'Y 'WMWĞ PWLWR L'R ..
itilmiş atl(1)g dar(a)nı nomug bulurlar ..
093. (18) ''LTY'Ç 'WRW'T' TWLW TWYK'L PYLK'
altınç orunta tolu tükel bilge
094. (19) PYLYK ''TLĞ D'R'Y 'WMWĞ PWLWR L'R ...
bilig atl(1)g dar(a)nı nomug bulurlar ...
095. (20) YYTY'Ç 'WRW'T' YYK 'WM L'RD'
yitinç orunta yig nomlarta

08 m(a)has(a)t(a)vlar: Bu kelimeden sonra R-M'de (324/8), *pratamabumi atl(i)g* var.

09 edremler: R-M'de (324/9), *edremleri*.

10 bulurlar: Bu kelimeden sonra R-M'de (324/10), *duvutayabumi atl(i)g* var.

12 bulurlar: Bu kelimeden sonra R-M'de (324/12-13), *tirtiyabumi atl(i)g* var.

13 bulurlar: Bu kelimeden sonra R-M'de (324/14-15), *çaturtabumi atl(i)g* var.

14 tusu: Bu kelimeden sonra R-M'de (324/16), *kilmak* var.

15 bulurlar: Bu kelimeden sonra R-M'de (324/17), *pançamabumi atl(i)g* var.

16 edremlerin: R-M'de (324/18), *edremlerig*.

17 bulurlar: Bu kelimeden sonra R-M'de (324/19-20), *şaştamabumi atl(i)g* var.

19 bulurlar: Bu kelimeden sonra R-M'de (324/22), *saptamabumi atl(i)g* var.

Arka

096. (01) [...]Ğ
[... atl(1)]g
097. (02) [...]MWĞ PWLWR L'R ..TWYZ W'
[... no]mug bulurlar .. tözün-
098. (03) [...]’WĞLY Y' P'STY'QY 'WRW'T'
-[ler] oğlya başdındı orunta
099. (04) PWLĞWLWĞ .. 'DKW 'DR'M L'R T'Y'ĞY ''TLĞ
bulguluk .. edgü edremler tayagi atl(1)g
100. (05) D'R'Y 'WM PW 'RWR .. T'TY'D' PWR'''
dar(a)nı nom bo erür ..
101. (06) M''WR'DY .. TWĞW TWĞW TWĞW .. Y'V' SWRY'
102. (07) PRP'S'T''DY .. Y'V' Ç''TR' ''TYVYT'DY
103. (08) D'P'DY .. 'WRWK S'' D''T' P'RY S'R''
104. (09) KWRW SV'Ğ' ... PW D'R'Y 'WMWĞ 'WY'KR'
... ... bo dar(a)nı nomug öñre
105. (10) 'RTMYS 'WYDKY PYR K''K 'WYKWZ 'YÇY'T'KY
ertmiş ödkı bir gañ özüz içinteki
106. (11) QWM S[...]’C' PWRĞ'' L'R .. P'STY'QY
kum s[anı]nça burkanlar .. başdındı
107. (12) 'WRW' D'QY PWDYSTV L'RYĞ KWYW KWYZ 'DW
oruntakı bodıs(a)t(a)vılarık küyü küzetü
108. (13) TWTĞ'LY 'WML'YW YRLYQ'DY L'R .. '''Y'
tutgalı nomlayu y(a)rlikadılar .. anın
109. (14) KYM Q'YW TY'LĞ L'R PW D'R'Y 'WMWĞ
kim kayu tınl(1)glar bo dar(a)nı nomug
110. (15) TWTS'R L'R SWYZ L'S'R L'R .. 'WYTRW W
tutsarlar sözleserler .. ötrü {W}
111. (16) 'RSL'' P'RS 'YRPYZ PWYRY 'WL'TY Q'DYR
arslan bars irbiz böri ulatı kadir
112. (17) Y'VL'Q K'YYK L'R ''D'SY'T' YVL'Q
y(a)vlak keyikler adasında y(a)vlak

113. (18) Y'K 'YÇK'K L'R ''D'SY'T' KYSY-
    yek içgekler adasında kişi-
114. (19) LY KYSY 'RM'ZLY D' 'WL'TY TY'LĞ L'R
    -li kişi ermezlide ulatı tınl(ı)glar
115. (20) ''D'SY'T' Y'ĞY YVL'Q ''D'SY'T'
    adasında yagi y(a)vlak adasında

09 dar(a)nı: R-M'de (325/13), *d(a)r(a)nig.* **nomug :** R-M'de (325/13), yok.

10 öğütüz içinteki: R-M'de (325/14), *öğützdeki*

16 arslan ... kadir: R-M'de (325/19-20), *bars ibriz arslan böride ulati kadir.*

17 adasında: R-M'de (325/21), *adasintin.* **adasında:** Bu kelimededen sonra R-M'de (325/21),
yagi var.

18 yek: R-M'de (325/22), *yik.* **adasında:** R-M'de (325/22), yok.

20 adasinta : R-M'de (325/23), *adasintin.*

BELGE 9

U 3154

R-M: 324/13-326/10

RASCHMANN nr. 329

Ön

116. (01) [...]’ T’
[...] oru]nta
117. (02) [...]’WLWĞ ’SYĞ
[...] ulug asıg
118. (03) [...]L[...]K’L PYLK’
[... to]l/[u tü]kel bilge
119. (04) [...]YYK ’WM L’RD’ YWRYM’Q
[...] yiğ nomlarta yorimak
120. (05) [...]’”LQW’ÇSYZ ’ĞLYQ
[... orunt]a alkunçsız ag(i)lik
121. (06) [...]SWZ P’SL’QLYQ
[... ülgü]süz başlaglig
122. (07) [...]SYD’ÇY
[...] sıdaçı
123. (08) [...]QY ’WRW’
[... başdın]kı orun
124. (09) [...]DY’T’
125. (10) [...]WR’ ”DYVYT’TY

05 alkunçsız: R-M’de (324/25), *alkunçsız*.**Arka**

126. (01) [...]WY’KR’
[...] öñre
127. (02) [...]STY’QY ’WRW’
[... ba]şdındıńkı orun-

128. (03) [...]KYM Q'YW
-[takı ...] kim kayu
129. (04) [...]L' PWYRY
[... ars]lan böri-
130. (05) [...]K'K L'R .. KYSYL^Y
-[de ... iç]gekler .. *kışili*
131. (06) [...]Y'ĞY Y'VL'Q ''D'SY'T'
[...] yagı yavlak adasında
132. (07) [...]PYS TWYRLWK ''D' L'RDY'
[...] bis törlüğ adalarının
133. (08) [...] .. 'YKY'TY Y
[...] .. ikinci {Y}
134. (09) [...]R .. . .
[... erü]r .. . .
135. (10) [...]RW SV'Q' PWD'R'Y
[...]RW SV'Q' *bo dar(a)ni*

BELGE 10

U 3234

R-M: 331/16-333/6

RASCHMANN nr. 339

Ön

136. (01) [...]PW DR''Y 'WMWĞ 'WY'KR' 'RTM[...]WY[...]
           [...] bo d(a)rani nomug öñre ertm[iş] ö[dki ...]
137. (02) [...]’Ç’ PWRĞ’ L’R ’W’W’Ç ’WRW'[...]
           [... sanı]nça burk(a)nlar onunç orun[takı ...]
138. (03) [...]ML’YW YRLYQ’DY L’R .. ’’Y'[...]YW[...]
           [... no]mlayu y(a)rlıkadılar .. anın [kim ka]yu[...]
139. (04) [...]L’R ’WYTRW P’RS ’YRPYZ PWYRY ’WL'[...]
           [... sözleser]ler ötrü bars irbiz böri ula[tı ...]
140. (05) [...]Y’VL’K Y’K ’YÇK’K KYSYLY KYSY[...]
           [...] yavlak yek içgek kişili kişi [...]
141. (06) [...]TY’ .. ’WYZ PWZ ’WYÇ K’K TWD[...]
           [... adasın]tın .. üz büz öç kek tut[daçı ...]
142. (07) [...]KYK’’ ’D’SÝ’TY'[...]
           [...] kigen adasının [...]
143. (08) [...]L’RDY’ Q[...]Y’Ç[...]
           [... ada]lartın k[ork]ınc[lartın ...]
144. (09) [...]Ç’R .. ’W’W’Ç[...]
           [... ö]çer .. onunç [...]
145. (10) [...]PWRĞ’’ MW’ÇWL[...]
           [...] burkan monçu/[ayu ...]

04 [... sözleser]ler ... ula[tı ...]: R-M'de (331/22-23), *sözleserler bars irbiz arslan börilde ulati.*

05 içgek: R-M'de (331/24), *içgekler. içgek:* Bu kelimededen sonra R-M'de (332/1), *adasının var.*

06 öç: R-M'de (332/3), *ööç.*

07 kigen: R-M'de (332/4), *kegen.*

09 öçer: Bu kelimededen sonra R-M'de (332/9), *amrilur var.*

Arka

146. (01) [...]K'RY ''TLĞ PWDYS[...]
       [... sinhanımıtaprabang]karı atl(ı)g bodıs[(a)t(a)v ...]
147. (02) [...]’WMLWĞ YRLY[...]
       [...] nomlug y(a)rlı[gıg ...]
148. (03) [...]T[...]SY’K’R ’W’K[...]
       [... bir]t[in] sıñar oñ [...]
149. (04) [...]Q’VŞWRWP ''ĞYR ''Y’M'[...]
       [...] kavşurup ağır ayama[kın ...]
150. (05) [...]RYSY PWRĞ'' ''D’ĞY’T’ YY’ÇWRW[...]
       [... t(e)ñ]risi burkan adakıntı yinçürü [...]
151. (06) [...]TYP ’WYTW’TY .. M’ ''DYS QWTLWĞ PYRL’
       [...] tip ötünti .. m(e)n atış kutlug birle
152. (07) [...]
153. (08) [...]
154. (09) [...]M’ĞYĞ ...
       [... uk]makığ ...
155. (10) [...]RĞ’LY ..
       [... ozgur]gali ..

06 m(e)n atış kutlug birle: R-M’de yok.

BELGE 11

U 2947

R-M: 333/19-334/11

RASCHMANN nr. 340

Ön

156. (01) TWĞM'Q 'WYL[...]

togmak ö/[mek ...]

157. (02) M''KW M''K[...]

meñü meñ[i ...]

158. (03) S'RYLM'DY'[...]

serilmedin [...]

159. (04) ''Y' 'WYÇW' [...]

anı üçün [...]

160. (05) KYRLYKLY K[...]

kirligli k[irsizli ...]

161. (06) PYLTY'KYZ ''[...]

biltingiz a[tı ...]

05 kirligli: R-M'de (333/24), *kkirligli*. **k[irsizli]:** R-M'de (333/24), *kkirsizli*.**Arka**

162. TWYRTW'Ç YWZ 'YKY TWĞWZ 'W' ..

törtünç yüz iki tokuz on ..

163. (01) ''DYRT 'WY[...]

adırt ü[dürt ...]

164. (02) ''Y' T'KY[...]

anın tegi [...]

165. (03) 'WLWS 'LWQY [...]

ulus ulugı [...]

166. (04) PYR KY ' [...]

birk(e)ye [...]

167. (05) ''LQW TYTS[...]

alku tits[ılar ...]

168. (06) 'WMLWĞ Y'Q[...]

nomlug yag[murın ...]

BELGE 12

U 2950

R-M: 333/20-334/12

RASCHMANN nr. 340

Ön

169. (01) [...]RD'TM'DY' ...
           [...] a]rtatmadın ...
170. (02) [...]’WR”’M’DY’ ...
           [...] ornanmadın ...
171. (03) [...]P L’R K’ ...
           [... tü]plerke ...
172. (04) [...]ÇKWK ’MRYLM’QYĞ ...
           [... in]çküg amrilmakıg ...
173. (05) [...]L’RYK ...
           [... böyük]lerig ...
174. (06) [...]YĞ ’RDWKY’ [...] ..
           [... tatıgl]ıg ertükìn [...] ..

Arka

175. (01) [...]’T’KRYM ’[...] ..
           [... ugrınt]a teñrim a[nın] ..
176. (02) [...]Q’ SWYZ WLM’KK’ ..
           [... arınmak]ka süzülmekke ..
177. (03) [...]’T’WYZ W’KWZ ’WYZ ’ ...
           [...] et’özüñüz üzé ...
178. (04) [...]SWYZ L’YW YRLYQ’M’DY’ ..
           [...] sözleyü y(a)rlıkamadın ..
179. (05) [...]’Y Y”’ ...
           [... kuvraglarnız]nı yene ...
180. (06) [...]WYK’DWR SYZ ...
           [... t]üketür siz ...

02 [arınmak]ka: R-M’de (334/5), *arınmak*.

BELGE 13

U 0644

R-M: 333/21-334/20

RASCHMANN nr. 341

Ön

181. (01) 'WR'''M[...]Y'PSY'M'DY' ‘‘YKYDY’
oranam[adin ..] yapşınmadın ikidin
182. (02) 'YKY TWYPL'RK' ..
iki *tüplerke* ..
183. (03) ''Y 'WYÇW' T[...]Ğ
anı üçün t[anukladığınız .. ulu]g
184. (04) 'Y'ÇKWK[...]
inçküg [...]
185. (05) KYR[...]
kir[sizli ...]
186. (06) '[...]
a[tı ...]

01 ikidin: R-M'de (333/22), *ikidinki*.

02 iki: Bu kelimededen sonra R-M'de (333/22), *töz* var.

03 [ulu]g: R-M'de (333/23), *ulugtu*.

05 kir[sizli]: R-M'de (333/24), *kkirsizli*.

Arka

187. TWYRTW'Ç 'WYLWS YYTMYS PD'R
törtünç ülüş yitmiş p(a)tar
188. (01) 'WYRWK 'WZ 'TY ''R' KYR[...]YRLYQ'P
ürög uzatı ara *kir[ü] y(a)rlikap*
189. (02) 'WMWĞ 'Y''Ğ PWLWR[...] .. ..
umug inag bolur [...] .. ..
190. (03) 'MK'K L[...]WYRLWKLY
emgekl[i ...] iırlükli

191. (04) '[...]RLW[...] ..
[ü]rlü[ksüzli ...] ..
192. (05) [...]D'
[... mensizli]de
193. (06) [...]

BELGE 14

U 0582

R-M: 333/24-335/7

RASCHMANN nr. 341

Ön

194. (01) [...]**M'Q YĞ**[...]
[... amrıl]makıg [...]
195. (02) [...]**LYK LY KYRSYZ**[...]
[... kir]ligli kirsiz[li]
196. (03) [...]**KY TWYRLWK PWYLWKL**[...]
[i]ki türlüg bölükl[erig]
197. (04) **PYLTY'KYZ** ''TY KWYT[...]**YLMYS**
biltiñiz atı kö[trä]lmış
198. (05) **T'KRYM PYR T'TYĞLĞ** 'RTWKY' ...
t(e)ñrim bir tatıgl(ı)g ertükin ...
199. (06) ''**DYRT** 'WYDWRT KWYRM'K **Y'KYZ** **Y'KYZ**
adırt üdürt körmekiñiz {**Y'KYZ**}
200. (07) '**WĞRY'T**' **T'KRYM** ...
ugrıntıta t(e)ñrim ...
201. (08) ''**Y'KYZ** **YRLYQ'DY'KYZ** 'RTY'KW
anın tegi y(a)rlıkadıñız ertingü
202. (09) [...]**RY'M'Q SWYZ WLM'K K'** ...
[... a]**rınmak** süzülmekke ...
203. (10) '**WLWS** 'WLYĞY Y' '**WCŞWZ QYDYĞSYZ**
ulus ulugıya uçsuz kıdigsız
204. (11) '**T'WYZW'KWZ** 'WYZ' ...
et'özüñüz üzə ...
205. (12) **PYR KY' YM' WJ YK** 'KS'R SWYZ L'YW
birk(e)ye y(i)me üjik akşar sözleyü
206. (13) **YRLYQ'M'DY'** ...
y(a)rlıkamadın ...

207. (14) ’’LQW TYRY’ QWVR’Ğ L’RY’KYZ ’Y
alku tirin kuvraglarıñıznı
208. (15) [...]’’ . . . .
[y]ene . . . .
209. (16) [...]WĞ Y’ĞMWRY’ P’RÇ’’Y TWS[...]WR
[noml]ug yağmurın barçanı toş[gur]ur
210. (17) [...]SYZ ..
[...] siz ..
211. (18) [...]W YRLYQ’P TY’L[...]
[... kör]ü y(a)rlıkap *tinl*[(1)g ...]

02 [kir]ligli: R-M’de (333/24), *kkirligli*. **kirsiz[li]:** R-M’de (333/24), *kkirsizli*.

05 t(e)ñrim: Bu kelimededen sonra R-M’de (334/2), *siz* var.

10 ulugıya: R-M’de (334/6), *ulugı t(e)ngprime* var.

14 alku: Bu kelimededen sonra R-M’de (334/9), *titsi[lar]* var.

Arka

212. (01) [...]R[...]
[... bolu]r [...]
213. (02) [...]’ LY M’SYZ LY[...]
[m]enli m(e)nsizli[de]
214. (03) [...]Y’WYKWS ’WML’R ’Y’K
[ulat]ı üküş nomlarnıñ
215. (04) [...]YM’ ’RM’Z Y’
[...] y(i)me ermezin
216. (05) ’WY’KY YM’ ’RM’Z Y’ . . .
öñi y(i)me ermezin . . .
217. (06) TWĞM’QSYZ Y’ Y’’’ YM’ ’WYÇM’KSYZ Y’
togmaksızın yene y(i)me öçmeksizin
218. (07) MW’ÇWL’YW T’LYM ’WYKWS Y[...]K L’R ’Y’K
monçulayu telim üküş y[örü]glerniñ
219. (08) ’DYRTY’ . . .
adırtın . . .

220. (09) 'WML 'M'QY'KYZ 'YYY' ''Ç' ' 'DYL '
nomlamakınız iyi aça adıra
221. (10) 'WQYTWR SYZ ...
okitur siz ...
222. (11) ''ÇWL'YW Q'LTY T'Ğ QYSYL Y''KQWSY
ançulayu kaltı tag kısıl yanıkusu
223. (12) T'KY' ...
tegin ...
224. (13) Y'L'KWZ T'KRYM SYZ 'WDW'KWZ PYLK'LY
yal(a)ñuz t(e)ñrim siz uduñuz bilgeli
225. (14) 'WQĞ'LY ...
ukgali ...
226. (15) 'WM TWYZ Y' T' YWQ TYTYR ''DYRM'Q
nom tözinte yok titir adırmak
227. (16) 'WYD[...]JM'K ..
üd[ür]mek ..
228. (17) [...]WYÇW' PYRD' ''DY'[...]
[...] üçün birte adın [...]
229. (18) [...]K[...]YWQ 'RWR[...]
[... kölü]ñ[ü] yok erür [...]

03 üküş: Bu kelimeden sonra R-M'de (334/21), *telim* var.

04 ermezin: Bu kelimeden sonra R-M'de (334/22), *incip* var.

06 yene: R-M'de yok. **y(i)me:** Bu kelimeden sonra R-M'de (334/23), *ök* var. **öçmeksizin:** Bu kelimeden sonra R-M'de (334/24), *ötrü* var.

07 üküş: Bu kelimeden sonra R-M'de (334/24), *nom* var. **y[örü]glerniñ:** R-M'de (334/25), *yörügler*.

11 ançulayu: Bu kelimeden sonra R-M'de (335/2), *ok* var.

13 yal(a)ñuz: R-M'de (335/3), *yalañuzin*. **siz:** Bu kelimeden sonra R-M'de (335/3), *y(i)me* var.

15 tözinte: Bu kelimeden sonra R-M'de (335/5), *incip* var.

18 erür: R-M'de (335/7), *titir*.

BELGE 15

U 2577

R-M: 335/4-335/24

RASCHMANN nr. 342

Ön

230. (01) 'WM TWYZ Y'D' YWK TYTYR ''DYRM[...]
nom tözinte yok *titir adırm[ak ...]*
231. (02) '''Y 'WYÇW' PYR D'''DY' 'WY[...]
anı üçün birte adım *ö[ñi ...]*
232. (03) TK TY'LĞ L'RYĞ 'WZ Q[...]
t(e)k tınl(i)glarıq ozg[uru ...]
233. (04) '''Y' 'WY'KY ''DYRYP 'W[...]
anın öni adırıp ü[dürüp ...]
234. (05) T'KRYM TYP SLWK T'QSWT[...]
t(e)ñrim tip şlök takşut[in ...]
235. (06) 'WL[...] '[...]DW[...] 'WL[...]K 'Z RW'[...]
ol [ö]dü[n] ul[ug erkli]g azrua[...]

01 tözinte: Bu kelimededen sonra R-M'de (335/5), *inçip* var.

Arka

236. *TWYRTW'Ç YWZ TWYRT TWQWZ 'W'*
törtünç yüz tört tokuz on
237. (01) 'WYR[...]RWP PYR[...] 'K'R 'W'K ''K[...]
ör[ü tu]rup bir[tin sı]ñar oñ eñ[ninteki ...]
238. (02) TYZ Y' ÇWYKYDYP ''Y'SY' Q'V[...]
tizin çökütip ayasın *kav[şurup ...]*
239. (03) YYRK' T'KWRWP T[...]
yirke tegürüp t[(e)ñri ...]
240. (04) TWYPW' YWKW'WP T'KRY T'K[...]
töpün yükünüp t(e)ñri t(e)ñ[risi ...]

241. (05) "TY KWYTRWLMYS "Y'Ğ Q' T'KYMLY[...]
atı *kötrülmüş* ayagka tegimli[g ...]
242. (06) YRWQ Y 'LTR[...]LYĞ QWPD' KWYTRWLMYS[...]
y(a)ruk *yaltrıklig* kopda *kötrülmüş* [...]

BELGE 16

U 0581

R-M: 335/18-337/11

RASCHMANN nr. 343

Ön

243. (01) [...]KWRW[...]
[... te]gürü[p ...]
244. (02) T'KR[...]YP[...]Ğ'' '[...]Y[...]
t(e)ñr[is]i b[ur]kan a[dakınta] y[inçürü]
245. (03) TWPW' YWKW'WP .. T'KRY T'KRY S[...]
töpün yükünüp .. t(e)ñri t(e)ñris[i burkan-]
246. (04) Q' 'Y'Ç' TYP 'WYT W'TY .. ''TY KWYTRWLMYS
-ka ince tip ötünti .. atı kötrülmış
247. (05) ''Y'Ğ Q' T'KYMLYK T'KRY M .. PW ''LTW'
ayagka tegimlig t(e)ñrim .. bo altun
248. (06) 'WY'KLWK YRWQ Y'LTRYQLYQ QWPD'
önlüğ y(a)ruk yaltrıklig kopda
249. (07) KWYTRWLMYS 'WM 'YLYKY ''TLĞ 'WM
kötrülmüş nom iligi atl(1)g nom
250. (08) 'RDY'Y 'RTY'KW T''KL'ĞWLWQ MW'K'DKWLWQ
erdini ertingü tañlaguluk muñadguluk
251. (09) 'LP T''KL'KWLWK 'WYLWKL'KWLWK
alp teñlegülük ülüglegülük
252. (10) P'STY'QY 'WRTW'QY ''D'QT'QY 'DKWL'RK'
başdındı ortunkı adakdakı edgülerke
253. (11) TWYK'L LYK 'WJYKY YWRW KY [...]W'ÇW
tükellig üjiki yörügi [üzl]ünçü-
254. (12) LWK PWRĞ'' L'R 'DKWSY'K' T[...]W
-lüg burkanlar edgüsüne t[ol]u
255. (13) [...]WYK'L QYLĞ'LY 'WD'ÇY TYTYR .. ''''Y'
[t]ükel kılgalı udaçı titir .. anın

256. (14) KYM Q'YW TY'LĞ L'R PW 'WM 'RDY'YK
kim kayu tınl(1)glar bo nom erdinig
257. (15) TWTS'R L'R T'PY'S'R L'R .. 'WL Y'L'KWQ
tutsarlar tapınsarlar .. ol yal(a)ñuk-
258. (16) L'R .. 'WYTRW ''LQW PWRĞ'' L'RQ'
-lar .. ötrü alku burkanlarka
259. (17) 'WTLY S'VY'Ç T'KWRMYS PWLĞ'Y L'R ..
utlı sevinç tegürmiş bolgaylor ..
260. (18) T'KRYM TYP TYDY .. 'Z RW' T'KRY 'Y'K
t(e)ñrim tip tidi .. azrua t(e)ñriniñ
261. (19) PW 'WYTWKY' 'SYDW YRLYQ'P .. 'WYTRW
bo ötügin eşidü y(a)rlikap .. ötrü
262. (20) TWYK'L PYLK' T'KRY T'KRYSY PWRĞ''
tükel bilge t(e)ñri t(e)ñrisi burkan

09 teñlegülüük: Bu kelimededen sonra R-M'de (336/2), *alp* var. **ülgülegülüük:** R-M'de (336/2-3), *ülgülegülüük*.

10 edgülerke: R-M'de (336/4), *edgüleriñe*.

15 tapınsarlar: R-M'de (336/8), *teginserler*.

17 tegürmiş: R-M'de (336/10), *teginmiş*.

18 tidi: R-M'de (336/10), *ötünti*.

Arka

263. (01) [...]K[...]
[... süzü]k [...]
264. (02) [...]T[...]R 'WL TY[...]LĞ L'R
[...] t[iñlasa]r ol ti[n]l(1)glar
265. (03) [...]KSYZ 'WYSTW'KY YYK KWY'Y
[üzel]ksız üstünki yig köni
266. (04) TWYZ TWYM'Q ''TLĞ PWRĞ'' QWTY'K'
tüz tuymak atl(1)g burkan kutiña
267. (05) ''ĞY'ÇSYZ 'VRYLY'ÇSYZ PWLĞ'Y L'R .. ''
ağınçsız evrilinçsiz bolgaylar .. ne
268. (06) 'WÇW' TYP TYS'R .. 'WLWĞ 'Z RW' Y'
üçün tip tiser .. ulug azruaya
269. (07) PW 'WM 'RDY'Y 'RS'R 'VRYLY'ÇSYZ 'WRW'
bo nom erdini erser evrilinçsiz orun-
270. (08) D'QY PWDYSTV L'R 'Y'K YYK P'STY'QY
-taki bodis(a)t(a)vlarnıñ yig başdinki
271. (09) 'DKW YYLTYZ LYK ''WRWĞ L'RY' PWYTWRD'ÇY
edgü yiltizlig urugların bütürteçi
272. (10) PYSWRD[...]Y Q'M'Ğ 'WM L'R 'Y'K 'LYKY
bışurt[aç]ı kamag nomlarnıñ iligi
273. (11) Q'M'Ğ[...] P'STY'QY 'WMLWĞ T'MĞ' 'RWR ..
kamag[da] başdinki nomlug tamga erür ..
274. (12) '''Y[...]ÇW' PW 'WM 'RDY'YK PYSRW'MYS
anı [ü]çün bo nom erdinig bışrunmış
275. (13) TWTMYS 'SYDMYS TY'KL'MYS KRK'K [...]
tutmuş eşidmiş tiñlamış k(e)rgek [...]
276. (14) 'LWĞ 'Z RW' Y' PYRWK KYM Q'YW
ulug azruaya birök kim kayu
277. (15) TY'LĞ L'R .. 'WY'KR' ''JW'
tinl(1)glar .. öñre ajun-

278. (16) L'RD' PWRĞ'' L'RQ' Y'QY'
          -larta burkanlarda yakın
279. (17) T'PY'M'DWQ 'RS'R L'R .. ''Z W YM'
          tapınmadık erşerler .. azu y(i)me
280. (18) 'WMLWĞ S'ZY'Y'T' 'DKW YYLTYZ LYK
          nomlug şasınınında edgü yıltızlığ
281. (19) 'WRWG T'RYĞ S'ÇM'DWQ T'RYM'DWQ
          urug tarığ saçmadık tarımadık
282. (20) PWYDWRM'YWK PYSWRM'YWĞ 'RS'R L'R ..
          büttürmeyecek bışurmayak erşerler ..

02 *t[ıñlasa]r*: Bu kelimededen sonra R-M'de (336/19), *eşidserler* .. ötrü var.

04 *kutña*: R-M'de (336/21), *kutn*.

05 *bulgaylar*: R-M'de (336/22), *bulgaylar*.

10 *iliği*: Bu kelimededen sonra R-M'de (337/3), *kamı* var.

12 *bışrunmış*: R-M'de (337/5), *boşgunmış*.

18 *şasınınta*: R-M'de (337/9), *şasinta*.

BELGE 17

U 2537

R-M: 336/2-336/20

RASCHMANN nr. 344

Ön

- 283. (01) [...]KL'KW[...]LP 'WYWKW[...]
[...] te]ñlegü[lük] alp ülgü[legülük ...]
- 284. (02) [...]’DKW L’RK’[...]WYK’L LYK[...]
[...] edgülerke [t]iikellig [...]
- 285. (03) [...]Z LW’ÇWLWK PWRĞ’ L’R ’DKWSY’[...]
[...] ü]zlünçülüg burkanlar edgüsüñ[e ...]
- 286. (04) [...]D’CY TYTYR ... ””Y’ KYM Q’YW[...]
[...] u]daçı titir ... anın kim kayu [...]
- 287. (05) [...]’ YK TWTS’R L’R T’KY’S’R L’R .. ’WL Y’L’KWQ[...]
[...] erdi]nig tutsarlar teginserler .. ol yal(a)ñuk[lar ...]
- 288. (06) [...]L ’RQ’ ’WTLY S ’VY’Ç T’KWRMYS PWLQ’Y L’R ..[...]
[...] burkan]larka utlı sevinç tegürmiş bolgaylar .. [...]

02 edgülerke: R-M’de (336/4), *edgiileringe*.

06 tegürmiş: R-M’de (336/10), *teginmiş*.

Arka

- 289. (01) [...]’Z RW’ T’KRY ’Y’K PW ’WYTWKY’ ’SYDW
azrua t(e)ñriniñ bo ötugin eşidü
- 290. (02) [...]PYLK’ T’KRY T’KRYSY PWRĞ’’ ’Z RW’ T’KRY
[...] bilge t(e)ñri t(e)ñrisi burkan azrua t(e)ñri-
- 291. (03) [...]DY .. ””T’Ğ ’WL ””T’Ğ ’WL .. ’WLWĞ ’Z RW’
-[ke ... y(a)rlıka]dı .. antag ol antag ol .. ulug azrua-
- 292. (04) [...]MYS T ’K ..[...]K KYM[...] ’YW TY’LĞ L’R
-[ya ... ötün]miş teg .. [birö]k kim [k]ayu tınl(ı)glar
- 293. (05) [...]S’R ’WML’S’[...]SWYZWK KW[...]WL
[...] okı]sar nomlasar süzük k[öñ]üll-

294. (06) [...]’R ’WY[...]KSYZ ’WYS[...]
-[in ... tınl(ı)gl]ar ü[zeli]ksız üs[tünki]

BELGE 18

U 1443

R-M: 336/17-338/1

RASCHMANN nr. 345

Ön

295. (01) [...]
296. (02) [...]YS'R 'WM
[... ok]ısar nom-
297. (03) [...]S'R 'SYD
-[lasar ... tiñla]sar eşid-
298. (04) [...]LĞ L'R 'WYZ'LYKSYZ
-[serler ... tıñ]ıl(ı)glar üzeliksiz
299. (05) [...]Y TWYZ TWYM'Q
[... kön]i tüz tuymak
300. (06) [...]TY'K' ''QY'ÇSYZ PWLQ'Y
[... ku]tuña agıncısız bolgay-
301. (07) [...]TYP TYS'R ...
-[lar ...] tip tiser ...
302. (08) [...]PW 'WM 'RDY'Y 'RS'R
[... azruay]a bo nom erdini erser
303. (09) [...]D'QY PWDYSTV
[... orun]takı bodıs(a)t(a)v-

06 [ku]tuña: R-M'de (336/21), *kutin*.**06 bolgay[lar]:** R-M'de (336/22), *bulgaylor*.**Arka**

304. (01) [...]L[...]
[... tözün]ı[er ...]
305. (02) 'SYDK'LY [...]
eşidgeli [...]

306. (03) KRK'K [...]
k(e)rgek [...]
307. (04) 'RDY'YK SWYZ WK [...]
erdinig süzük [...]
308. (05) TY'KL'S'R QWP TSW [...]
tuñlasar kop tsu[y ...]
309. (06) ''D'SY 'WYÇ'R ''LQY'WR [...]
adası öcer alkinur [...]
310. (07) ''RY'M'Q YĞ PWLWR .. [...]
arinmakig bulur .. [...]
311. (08) PWRĞ'' L'RYĞ TWŞ'R 'DKW [...]
burkanlarıg tuşar edgü [...]
312. (09) YWLÇY YYRÇY PYLK' L'RK' [...]
yolçı yırçı bilgelerke [...]

09 bilgelerke: R-M'de (338/1), *bilgeler birle.*

BELGE 19

U 3588

R-M: 337/14-338/6

RASCHMANN nr. 346

Ön

313. (01) YWRWK L'RY' K [...]
yörüglerin k[öñüleriñe ...]
314. (02) 'Y' SWYZ WK [...]
anın süzük [... tözün-]
315. (03) L'R QYZY [...]
-ler kızı [...]
316. (04) 'WYKR [...]K [...]
ogr[eti]g [...]
317. (05) SWYZ WK KKY'KWLY [...]
süzük köñüli[n ...]
318. (06) QYLY'Ç 'D'SY [...]
kılınç adası [...]

Arka

319. TWYRTW'Ç Y// YYTY TWĞWZ 'W
törtünç y[üz] yiti tokuz on
320. (01) PWLWR ... [...]
bulur ... [...]
321. (02) 'WYKLY YWL ÇY [...]
oğlu yolçı [...]
322. (03) 'DKW 'WM [...]
edkü nom[larıg ... orun-]
323. (04) T' TWRWP [...]
-ta turup [...]
324. (05) PWLT'ÇY PWLWR .. [...]
boltaçı bolur ... [...]

325. (06) 'YSYLM'K SYZ 'D[...]

isilmeksiz ed[gü ...]

05 boltaçrı: R-M'de (338/4), *bilteçi*.

06 isilmeksiz: R-M'de (338/5), *egsümezsiz*.

BELGE 20

U 1040

R-M: 347/20-348/20

RASCHMANN nr. 356

Ön

326. (01) [...]YZ[...]
[... s]üz[ük ...]
327. (02) [...]SWZ ..
[... üzük]süz ..
328. (03) [...]L PWRW'W[...] 'YCY[...]
[... o]l burunu[ñuz] içi[n te ...]
329. (04) 'DKW YYD YYP'R ..
edgü yıld yipar ..
330. (05) 'WZ 'TY KWYDYYW TWRWR L'R Q[...]
uzatı kötüyü tururlar k[ayuda]
331. (06) 'RDWK L'RY' PYLYR SYZ ..
ertüklerin bilir siz ..
332. (07) ''LTW' 'WY'KLWK YY'Y'KYZ D' PYR'R
altun öñlüg yiniñizde birer
333. (08) PYR'R TWW S'YW ..
birer tüü sayu ..
334. (09) QWT PWY'' L'R PLKWSY QWDWR[...]
kut buyanlar b(e)lgüsü kodur[u]
335. (10) T'KL''CYĞ 'RWR L'R
t(a)ñlançig erürler
336. (11) [...]K[...]D[...]Y[...]
[kö]k [vay]d[ur]ı [...]

Arka

337. (01) [...]R L'R 'WYZ Y '[...]
           [... aşayu]rlar özin [...]
338. (02) [...]M''K[...]K ..
           [...] meñ[i]g ..
339. (03) [...]Y QWPD' SY'K '[...]
           [... y(a)ruk]ı kopdın sıñ'a[r ...]
340. (04) [...]TWR ... ..
           [... y(a)ru]tur ... ..
341. (05) SYZ ĞWRMYS PYSYĞ ''LTW' T'K TYTRW[...]
           sızgurmuş bışig altın teg titrü [...]
342. (06) KWYRWP Q'Y'ÇSYZ ... ..
           körüp kanıçsız ... ..
343. (07) YWZ LWK T'[...]RMY'KYZ Y'LTRYYYWR ''Y
           yüzlüg te[gi]rmiñiz yaltriyur ay
344. (08) [...]TYLK''Y T'K ... ..
           [...] tilgeni teg ... ..
345. (09) [...]Y'LTRYYYWR PYMP'
           [...] yaltriyur bimba

03 kopdın: R-M'de (348/17), *kop*.

07 yüzlüg: R-M'de (348/19), *yüüzlüg*.

BELGE 21

U 624

R-M: 349/5-350/9

RASCHMANN nr. 357

Ön

346. (01) PYR Q[...]
bir k[ulaç ...]
347. (02) Y'RWQW'KWZ[...]
yarukuñuz [...]
348. (03) Y'LY'L'YWR Q[...]
yalınlayur k[(a)ltı ...]
349. (04) T'KRY TWĞMIS[...]
t(e)ñri togmiş [...]
350. (05) 'W'TW' SY'K'[...]
ontun siña[r ...]
351. (06) K'ZYKÇ' ..
kezigçe ..
352. (07) TYLT'ĞY 'YYY' TY'L[...]
tiltagı iyin tınl[(1)glarıg ...]
353. (08) 'DĞWRW QWTĞ'RWR SYZ ..
odguru kutgarur siz ..
354. (09) Y'RWQY' TQĞYLYĞ P'DYZ Y'[...]
yarukın tokılıg bediziñ[iz .. tözkerinç-]
355. (10) SYZ 'RWR T'KRYM ..
-siz erür t(e)ñrim ..
356. (11) TWYZ WD' Y'DYLYP TWSĞWR[...]
tüzüde yadılıp toşgur[ur ...]
357. (12) Q'M'Ğ YYR SWVWĞ ..
kamag yir suvug ..

03 yahnlayur: R-M'de (349/7), *yaltryur*.

05 ontun: R-M'de (349/8), *ontin*.

08 odguru: R-M'de (349/11), *aça adıra*.

09 tokılıg: R-M'de (349/12), *toorlug*.

Arka

- 358. (01) [...]Z
[...] et'özüñü]z
- 359. (02) [...]..
- 360. (03) [...] 'YTYLYP
[...] itilip
- 361. (04) [...]..
- 362. (05) [...] "Y'Ğ Q'
[...] ayagka
- 363. (06) [...]..
- 364. (07) [...] WK P'RÇ'D'
[... b(e)lgül]üg barçada
- 365. (08) [...]Z ...
[... si]z ...
- 366. (09) [...]R 'RS'R 'RTMYS 'WYDKY
[... ba]r erser ertmiş ödki
- 367. (10) [...]R ...
[... burkanla]r ...
- 368. (11) [...] 'T'Y'ĞLYĞ PRM''W L'R
[... yirk]e tayagliğ p(a)rmanular
- 369. (12) [...]..
- 370. (13) [...]YDKY 'MTY QY 'W'TW'
[... ö]dki amtıkı ontun

13 ontun: R-M'de (350/9), *ontin*.

BELGE 22

U 3232

R-M: 349/15-350/7

RASCHMANN nr. 358

Ön

371. (01) [...]SY'K'R 'WL[...]
[...] sığınar u/[uşlarig ...]
372. (02) [...]Ğ Q'R''KQW Q[...]
[... kama]g karañku k[ararıgig ...]
373. (03) [...]WQW'KWZ 'RTY'KW M[...]
[... yar]ukuñuz ertingü m[eñi ...]
374. (04) [...]T'Ğ PYRL'[...]
[...] tag birle [...]
375. (05) [...]S'YW Y'[...]
[...] sayu ya[dılıp ...]

05 sayu: R-M'de bu yok.**Arka**

376. (01) [...]YZ W'Y PYR T '[...]
[... t]üzünü bir te[g ...]
377. (02) [...]KWL''ÇSYZ 'WL[...]
[... ül]gülençsiz u/[ug ...]
378. (03) [...]LYK PWYTMYS
[...]LYK bütmiş [...]
379. (04) [...]Ğ Q' T'KYMLYK[...]
[... aya]gka tegimlig [...]
380. (05) [...]RÇ'T' QWTLW[...]
[... ba]rçada kutlu[g ...]
381. (06) [...]D[...]
[... ö]d[ki ...]

03 [...]LYK: R-M'de (350/2), *itilip*.

BELGE 23

U 2029

R-M: 351/15-352/11

RASCHMANN nr. 360

Ön

- 382. (01) [...]
- 383. (02) [...].
- 384. (03) [...]L'R 'Y'K[...]
[... burkan]larnıñ [...]
- 385. (04) [...]Y' ...
[... edgüs]in ...
- 386. (05) [...]’RS’R YYK T[...]
[...] *erser yig t*[üşlüg ...]

Arka

- 387. (01) [...]
- 388. (02) [...]’Y’ ’SY[...]
[... ü]nin eşi[deyin ...]
- 389. (03) [...]KWTWZ Y”'[...]
[...] *küntüz yene* [...]
- 390. (04) [...]QYLW ’WYTW”YY[...]
[...] *kılu ötüneyi*[n ...]
- 391. (05) [...]MYT L’R ’W[...]
[... p(a)ra]mıtlar ö[gretinü ...]

BELGE 24

U 3239a

R-M: 352/5-352/21

RASCHMANN nr. 361

Ön

392. (01) [...]PWRĞ'' L'R P[...]LWR K'' P[...]
[...] burkanlar b[o]lur kin b[(e)]gürer]
393. (02) [...]WYDWK 'WĞR'YW TWSĞ'LY[...]
[...] ödün ugrayu tuşgalı [...]
394. (03) [...]RS'R TWYLWM D'[...]SYD[...]
[...] erser tülümdə [e]şid[eyin ...]
395. (04) [...]TWYRW Ç' KS[...]TY[...]
[...] törüçə kş[an]tı [...]
396. (05) [...]YK
[... paramit]ig
397. (06) [...]YTW[...]Y' 'MK'KLY[...]
[... ü]ntü[rey]in emgekli[g ...]

01 b[o]lur: R-M'de yok.**03 tülümdə:** Bu kelimedən sonra R-M'de (352/8-9), *küvriig ünin* var.**Arka**

398. (01) [...]WYDT' 'WYZ 'LY[...]
[...] ödte üzeli[ksiz ...]
399. (02) [...]
400. (03) [...]KWYVRWKY' T'PY''YY'[...]Y[...]
[...] küvrügin tapınayın [at]ı [...]
401. (04) [...]YK'YY' ÇY' KYRT[...]T[...]
[... ö]geyin çin kirt[ü] t[üz ...]
402. (05) [...]KWYR'YY' .. S'KYMW'Y ''TL[...]
[...] köreyn .. şakımunu atl[(ı)g ...]

403. (06) [...]L 'WYDT' .. Y'L[...]KWQ D' YY[...]
[... o]l ödte .. yalañukda yi[g ...]

01 üzeli[ksiz ...]: R-M'de yok.

05 şakimuni: Bu kelimededen sonra R-M'de (352/19), *maytri* var.

06 ödte: R-M'de (352/20), *ödün. yalañukda:* R-M'de (352/20), *yalañuklarda.*

BELGE 25

U 3238a

R-M: 352/6-352/21

RASCHMANN nr. 361

Ön

- 404. (01) [...]LKWR'R Y[...]WT' ..

[... b(e)]lgürer y[irtinç]üde ..
- 405. (02) [...]’LP TYTYR R ..

[...] alp titir {R} ..
- 406. (03) [...]WK ’WY’Y’ ’SYD’YY’ ..

[... küvr]üg ünin eşideyin ..
- 407. (04) [...]”YY’ ..

[... ötü]neyin ..
- 408. (05) [...]

Arka

- 409. (01) [...]
- 410. (02) [...]’TY KWT [...]LMYS PWRĞ” L’RQ’ ..

[... a]n köt[rü]/miş burkanlarka ..
- 411. (03) [...]Z ’DKW L’R Y’ ..

[... tü]z edgülerin ..
- 412. (04) [...]Ğ PWRQ” YĞ ..

[... atl(1)]g burkanığ ..
- 413. (05) [...]K PWLĞ [...]Q’ ..

[... yi]g bolg[u]ka ..

BELGE 26

U 636

R-M: 352/9-353/9

RASCHMANN nr. 363

Ön

414. (01) *K[...]*
k[üntüz ...]
415. (02) *'WYTW' [...]*
ötüne[yin ...]
416. (03) *P'R'MYT L[...]*
paramıtl[ıg ...]
417. (04) *TWLW TWYK'L[...]*
tolu tükel [...]
418. (05) *T'SĞ'RW T'RT[...]*
taşkaru tart[ayın ...]
419. (06) *'WY'KDY' TY'LĞ L[...]*
öñdin tınlıg/[arıg ...]
420. (07) *PWYTWR'YY' KY'KY 'W[...]*
bütüreyin kinki ö[dte ...]
421. (08) *YYK TWYM'QYĞ ..*
yig tuymakıg ..
422. (09) *PWRĞ'' L'R 'WLWSY' ''RYT[...]*
burkanlar uluśin arıt[ayın ...]
423. (10) *SWYZ L'YW YYTY'ÇSYZ YK ..*
sözleyü yitinçsizig ..
424. (11) *''LTW' KWYVRWKY' T'PY''Y[...]*
altun küvrügin tapınay[ın ...]
425. (12) *KWYTRWLMYS PWRĞ'' L'RQ'[...]*
köträlmış burkanlarda [...]

05 taşkaru tart[ayın ...]: R-M'de yok.

06 öñdin: R-M'de yok.

Arka

426. (01) [...]**L'R**
           [... erser]ler
427. (02) [...].
428. (03) [...]**KZ Y'D'CY**
           [... te]gzinteçi
429. (04) [...].
430. (05) [...]**PWL'YY'**
           [...] bolayın
431. (06) [...]"**Ğ** ...
           [... i]nag ...
432. (07) [...]**R 'Y'WZ 'DY 'WYZ WKSZ**
           [... ola]rni uzatı üzüksüz
433. (08) [...].
434. (09) **P'R 'RS'R 'WÇ PWLM'QL'R**
           bar erser üç bolmaklar
435. (10) [...]**YWR M' T'RYQZ W' ...**
           [... küse]yür m(e)n tarıksun ...
436. (11) [...]**KZ W' L'R 'Y'Ç M''KLYK**
           [... te]gsünler inç meñilig

07 [... **ola]rni**: R-M'de bu kelimededen sonra (353/6), *üriig* var.

11 inç: R-M'de (353/9), *inçküülig*.

BELGE 27

U 3239b

R-M: 352/21-353/11

RASCHMANN nr. 362

Ön

437. (01) [...]’PRPY ’’TLĞ PWLWR ’YKY[...]
                   [... kançan]apr(a)bı atl(ı)g bolur iki [...]
438. (02) [...]S’W ‘WYDT’ YWLÇY YYRÇY[...]
                   [... a]şnu ödte yolçı yırçı [...]
439. (03) [...]QWT QWLWP TWĞD[...]
                   [...] kut kolup togd[ılar ...]
440. (04) [...]PWL’LYM ’’LQYSYĞ[...]
                   [...] bula/ım alkışığ [...]
441. (05) [...]L’R P’R ’[...]L’[...]
                   [... tınl(ı)g]lar bar e[rsen]le[r ...]
442. (06) [...]YCY’T’ .. T[...]Z Y’D’[...]
                   [... i]çinte .. t[eg]zinte[çi ...]

01 bolur: R-M’de yok.**Arka**

443. (01) [...]WYD L’RD’ PWL’YY '[...]
                   [... ö]dlerde bolayıñ [...]
444. (02) [...]R ’Y ’WZ ’DY ’WYZ ’KS[...]
                   [... ola]rnı uzati üzüks[üz ...]
445. (03) [...]’MK’K P’R ’RS’R[...]
                   [...] emgek bar erser [...]
446. (04) [...]T’RYQZ W’ ..[...]
                   [...] tarıksun .. [...]
447. (05) [...]KZ W’ L’R ’Y’Ç’ M’’KY L[...]
                   [... te]gsünler ince meñil[ig ...]

448. (06) [...]D L'RD' PWDY KW'KWL W[...]

[... ö]dlerte bodı köñülü[g ...]

02 [... ola]rnı: Bu kelimededen sonra R-M'de (353/6), *üriüg* var.

05 inçe: R-M'de (353/9), *inçkülüğ*.

06 köñülü[g ...]: R-M'de (353/11), *köñüllüğ*.

BELGE 28

U 3238b

R-M: 352/22-353/11

RASCHMANN nr. 362

Ön

449. (01) [...]’TLĞ[...]R ..
           [...] a]tl(1)g [bolu]r ..
450. (02) [...]Y ’DKW ’WY[...]LYM ..
           [...] yirç]i edgü ö[g]lim ..
451. (03) [...]M”Y’K ’VYM T’ ..
           [...] meniñ evimde ..
452. (04) [...]Q[...]PWLĞWQ[...]P ..
           [...] bur]k[an] bolguk[a ti]p ..
453. (05) [...]

01 [bolu]r: R-M'de (352/22), *iki oglanum*.

04 [a ti]p: R-M'de yok.

Arka

454. (01) [...]L[...]..
455. (02) [...]PWL[...]L’R ’YÇY[...]’
           [...] bol[mak]lar içi[nt]e
456. (03) [...]..
457. (04) [...]K ’WRW’ Q’ ..
           [...] meñili]g orunka ..
458. (05) [...]PYS[...]P ..
           [...] bış[runu]p ..

04 orunka: R-M'de (353/10), *nirvanka*.

BELGE 29

U 615

R-M: 355/2-356/10

RASCHMANN nr. 366

Ön

459. (01) [...] 'WYDT' KY'KY
[...] ödte kinki
460. (02) 'WYDL'RD' YM' '''ÇWL'YW 'WQ
ödlerde y(i)me ançulayu ok
461. (03) PW 'WMD'QY TWYRWÇ' KS' 'TY QYLYP
bo nom takı törüçe kşantı kılıp
462. (04) 'WYKW'K'LY .. ..
öküngeli .. ..
463. (05) ''LTW' 'WY'KLWK YRWQ Y'LTRYQLĞ QWPD'
altun öñlüg y(a)ruk yaltrikl(ı)g kopda
464. (06) KWYTRWLMYS 'WM 'YLYKY ''TLĞ 'WM
kötrülmüş nom iligi atl(ı)g nom
465. (07) PYTYKD' TW'K ''LTW' D'R'YĞ
bitigde toñ altun dar(a)nıg
466. (08) 'WQYTM'Q ''TLĞ S'KYZ Y'Ç PWYLWK ..
okıtmaç atl(ı)g sekizinç bölüm ..
467. (09) '''T' 'WYTRW 'WLWS 'WLWĞY TWYK'L PYLK'
anta ötrü ulus ulugı tükel bilge

Arka

468. (01) [...] LYR 'WYÇW' '' [...]
[kılga]lır üçün ''[...]
469. (02) [...] ML'YW YRLYQ'DY L'R .. '''Y 'MTY M'
[no]mlayu y(a)rlıkadılar .. anı amti m(e)n
470. (03) YM' 'WML'YW YRLYQ'YWR M' .. TWYZ W'
y(i)me nomlayu y(a)rlıkayur m(e)n .. tözün-

471. (04) L'R 'WĞLY Y ' S' 'Y'ÇYP 'Y'Ç'
           -ler oglıya s(e)n inçip inçe
472. (05) 'WQĞYL .. PW D'R'Y 'WMWĞ TYTD'ÇY TY'LĞ
           ukgil .. bo d(a)rani nomug tutdaçı tınl(1)g-
473. (06) L'R 'WLWĞ QWT 'WYLWKK' 'WLWĞ PWY''
           -lar ulug kut ülüğke ulug buyan
474. (07) 'DKW QYLY'Ç Q' TWYK'LLYK PWLWR L'R .. ..
           edgü kılınçka tükellig bolurlar .. ..
475. (08) Q'YW TY'LĞ L'R PYRWK 'WY'KR'KY ''J W'
           kayu tınl(1)glar birök öñreki ajun-
476. (09) L'RD' PWRĞ'' L'RYĞ TWSWP PWY'' 'DKW
           -larta burkanlarig tuşup buyan edgü

02 [no]mlayu: R-M'de (356/1), *nomug*. **y(a)rlıkadılar:** Bu kelimeden sonra R-M'de (356/2-3), *y(a)rlıkayurlar y(a)rlıkagaylar erser yme var*. **anı:** R-M'de (356/3), *anın*.

05 ukgil: R-M'de (356/5), *bilgil*.

BELGE 30

U 699

R-M: 355/8-357/3

RASCHMANN nr. 365

Ön

477. (01) [...] *TWK'L*[...]
           [...] *tükel* [...]
478. (02) [...] *T'KRYS*[...] *Ğ'' Y'''*[...]
           [...] t(e)ñris[i bur]kan yene [...]
479. (03) [...] *'Ğ ''R' SY'T' SWPR'TYST*[...]
           [kuvr]ag arasında supratışt[ıtı]
480. (04) *'TLĞ PWDYSVTYĞ 'WQYYW YRLYQ'P*
           atl(ı)g bodıs(a)v(a)tıg okıyu y(a)rlikap
481. (05) *'Y'Ç' TYP YRLYQ'DY .. TWYZ W' L'R*
           ince tip y(a)rlikadı .. tözünler
482. (06) *'WĞLY Y ' PYRWK KYM Q'YW SWYZ WK*
           oglıya birök kim kayu süzük
483. (07) [...] *R*[...] *'Ç KWY'KWLWK TY'LĞ L'R*
           [ki]r[tgü]nç köñül<l>üg tınl(ı)glar
484. (08) [...] *Z W 'YSY L'R 'RS'R YM'* ..
           [a]zu isiler erser y(i)me ..
485. (09) [...] *'WYDKY PWRĞ'' L'RYĞ KWYRK'LY*
           [...] ödkı burkanlarık körgeli
486. (10) [...] *WYSWKL'RY'T' TWĞWP .. T'PYĞ 'WDWĞ*
           üsüklerinte togup .. tapıg udug
487. (11) [...] *'ĞYR ''Y'Ğ QYLQ'LY KWYSWS L'RY*
           agır ayag kılgalı küsüşleri
488. (12) [...] *TRW 'WL TY'LĞ L'R*
           [...] ö]trä ol tınl(ı)glar
489. (13) [...] *T*[...] *Ğ D*[...]
           [...] a]t[l(ı)]g d[ar(a)nı ...]

04 bodis(a)v(a)tig: R-M'de (355/10-11), *bodis(a)t(a)vig.*

07 tınl(i)glar: R-M'de bu kelimededen sonra (355/13-14), *erenler* var.

08 isiler: R-M'de (355/14), *iisiler.*

10 togup: R-M'de (355/10-11), *turup.*

Arka

490. (01) [...]R PYR[...]
           [kimle]r bir[ök ...]
491. (02) [...]YY' TYP S'QY'S'R ''''K '[...]
           [tuta]yın tip sakınsar 'eñ ö[ñre]
492. (03) PWRĞ'' L'R PWDYSVT L'R ''TY'
           burkanlar bodis(a)v(a)tlar atın
493. (04) ''T'YW YW'ÇWRW TWYPW' YWKW 'WP
           atayu yünçürü töpün yükünüp
494. (05) ''''T' T' P'S' TYMY' 'WK .. PW
           antada basa timin ök .. bo
495. (06) D'R'Y 'WMWĞ SWYZ L'MYS KRK'K ..
           dar(a)nı nomug sözlemiş k(e)rgek ..
496. (07) SWYZ L'DWKT' 'Y'Ç' TYP TY[...]
           söyledükde ince tip ti[miş]
497. (08) KRK'K .. ..
           k(e)rgek .. ..
498. (09) YWKW'WRM' 'W'TW' SY'K'RQY
           yükünür m(e)n ontun siñarkı
499. (10) Q'M'Ğ PWRĞ'' L'R QWTY'K' ..
           kamag burkanlar kutiña ..
500. (11) [...]KW'WRM' ''LĞW 'W[...]WĞ PWDY[...]
           [yü]künür m(e)n alku u[l]ug bodı[s(a)v(a)tlar]
501. (12) [...]SVT L'R[...]
           [maha]s(a)v(a)tlar [...]

02 sakınsar: R-M'de (356/19), *sakinsarlar.*

03 bodis(a)v(a)tlar: R-M'de (356/20), *bodis(a)t(a)vlar.*

04 yünçürü: R-M'de (356/21), *yinçürü.*

05 bo: R-M'de bu kelimededen sonra (355/13-14), *dar(a)ni* var.

09 ontun: R-M'de (357/1), *ontin*.

11 bodı[s(a)v(a)tlar]: R-M'de (357/3), *bodis(a)t(a)vlar*.

12 [maha]s(a)v(a)tlar : R-M'de (357/3), *mahas(a)t(a)vlar*.

BELGE 31

U 612

R-M: 357/2-358/8

RASCHMANN nr. 368

Ön

- 502. (01) P[...]’ L’R QWTY’K’ .. YWKW’WRM[...]
b[urka]nlar kutiňa .. yükünür m[(e)n]
- 503. (02) ”LQW ’WLWĞ PWDYSTV L’R MĞ’STV[...]
alku ulug bodis(a)t(a)vlar m(a)has(a)t(a)v[lar]
- 504. (03) QWTY’K’ .. YWKW’WRM’ Q’M’Ğ
kutiňa .. yükünür m(e)n kamag
- 505. (04) SR’V’KL’R PRTYK’PWT L’R QWTY’K’ ..
şravaklar pr(a)ty(1)kabudlar kutiňa ..
- 506. (05) YWKW’WRM’ P’ĞSYMZ Q’”’KYMZ T’KRY
yükünür m(e)n bahsim(1)z kañim(1)z t(e)ñri
- 507. (06) T’KRYSY S’KYMW’Y PWRĞ” QWTY’K’
t(e)ñrisi şakımuńı burkan kutiňa
- 508. (07) YWKW’WRM’ ’WY’KTW’ YY’K’Q ’KSWPY
yükünür m(e)n öndün yiňak akşobi
- 509. (08) ”TLĞ T’KRY T’KRYSY PWRĞ” QWTY’K’
atl(1)g t(e)ñri t(e)ñrisi burkan kutiňa

03 yükünür m(e)n: R-M’de bu kelimededen sonra (357/4), *alku* var.

Arka

- 510. (01) [...]’ QWTY’K’ .. YWKW’WRM’
[burka]n kutiňa .. yükünür m(e)n
- 511. (02) [...]YÇ’YY ”TLĞ T’KRY T’KRYSY
[p(a)dmav]ıçayı atl(1)g t(e)ñri t(e)ñrisi
- 512. (03) PWRĞ” QWTY’K’ .. YWKW’WRM’
burkan kutiňa .. yükünür m(e)n

513. (04) S'M''T' DRS'Y ''TLĞ T'KRY T'KRYSY
 samantad(a)rş(a)nı atl(1)g t(e)ñri t(e)ñrisi
514. (05) PWRĞ'' QWTY'K' .. YWKW'WRM'
 burkan kutiňa .. yükünür m(e)n
515. (06) R'T''SYKY ''TLĞ T'KRY T'KRYSY PWRĞ''
 ratnaşıkı atl(1)g t(e)ñri t(e)ñrisi burkan
516. (07) QWTY'K' .. YWKW'WRM' R'T'''WT'RY
 kutiňa .. yükünür m(e)n ratnaotarı
517. (08) ''TLĞ T'KRY T'KRYSY PWRĞ'' QWTY'K'
 atl(1)g t(e)ñri t(e)ñrisi burkan kutiňa

07 ratnaotarı: R-M'de (358/7), *ratnaottari*.

BELGE 32

U 3241

R-M: 358/5-359/23

RASCHMANN nr. 369

Ön

518. (01) [...] *KW'W[...]M'[...]*
           [...] *yü]künü[r] m(e)n [...]*
519. (02) [...] *R'T'' 'WT'R[...]*
           [...] *ratnaotar[1 ...]*
520. (03) [...] " *P[...]PY ''TLĞ T'KRY T[...]*
           [...] *rat]na[pra]bı atl(1)g t(e)ñri t[(e)ñrisi ...]*
521. (04) [...] *TLĞ T'KRY T'KRYSY PWR[...]*
           [...] *a]tl(1)g t(e)ñri t(e)ñrisi bur[kan ...]*
522. (05) *S'QY'Ç ''TLĞ[...]*
           sakınç atl(1)g [...]
523. (06) " *Y T'KRY Y'LTRYQ[...]*
           ay t(e)ñri yaltrık[lıg ...]
524. (07) *YWKW'WR M' LY'ĞW[...]*
           yükünür m(e)n linhu[a ...]
525. (08) *PWRĞ'' QWTY'K'[...]*
           burkan kutiña [...]
526. (09) *T'KRY T'KRYSY PWRĞ'[...]*
           t(e)ñri t(e)ñrisi burka[n ...]
527. (10) " *TLĞ T'KRY T'KRY[...]*
           atl(1)g t(e)ñri t(e)ñri[si ...]

02 ratnaotar[1]: R-M'de (358/7), *ratnaottari*.

Arka

528. [...]
529. (01) T'KRY T'KRYSY PWRĞ'[...]
t(e)ñri t(e)ñrisi burka[n ...]
530. (02) T'KRY T'KRYSY PW[...]
t(e)ñri t(e)ñrisi bu[rkan ...]
531. (03) PWDYSTV QWTY'K'[...]
bodıs(a)t(a)v kutıña [...]
532. (04) YWKW'WR M' KWYK[...]
yükünür m(e)n kök [...]
533. (05) QWTLWĞ PWDYSTV[...]
kutlug bodıs(a)t(a)v [...]
534. (06) QWTY'K' ...[...]
kutıña ... [...]
535. (07) [...]WKW'WR M' ''LQY'ÇSYZ[...]
[y]yükünür m(e)n alkınçsız [... tölük-]
536. (08) [...]K PWDYSTV QWTY'K' .. [...]
[-lü]g bodıs(a)t(a)v kutıña .. [...]
537. (09) [...]’TWYZ W’ PYL[...]
[... m(e)]n tözün bil[ge ...]
538. (10) [...]WRW TWYPW'[...]
[... yinç]ürü töpün [...]

03 bodıs(a)t(a)v: R-M'de bu kelimeden sonra (359/19), *m(a)has(a)t(a)v* var.

08 bodıs(a)t(a)v: R-M'de bu kelimeden sonra (359/19), *m(a)has(a)t(a)v* var.

BELGE 33

U 3215

R-M: 358/21-359/13

RASCHMANN nr. 370

Ön

539. (01) [...]T'K[...]Y[...]
 [...] *t(e)n[r]i* [...]
540. (02) [...]TKWW 'YLYKY ''TLĞ
 [...] *a]t küyü iligi atl(1)g*
541. (03) [...]QY'ÇSYZ 'RKSY'M'K
 [...] *kor]kinçsiz erksinmek*
542. (04) [...]TKWW ''TLĞ
 [...] *a]t küyü atl(1)g*

Arka

543. (01) [...]''TLĞ Ğ
 [...] *atl(1)g {Ğ}*
544. (02) [...]KLYKY Y
 [...] *er]kligi {Y}*
545. (03) [...]STV QWTY'K' ..
 [...] *maha]s(a)t(a)v kutiña ..*
546. (04) [...]WKW'WR M' TWYZ W'
 [...] *y]ükünür m(e)n tözün*

BELGE 34

U 619

R-M: 359/8-360/14

RASCHMANN nr. 371

Ön

547. (01) *T[...]KRYSY PWRĞ'[...]*
t[(e)n]risi burka[n ...]
548. (02) *QWLWL'M'Q 'YLYKY PWDYSTV QW[...]*
kolulamak iligi bodis(a)t(a)v ku[tıñña ..]
549. (03) *YWKW'WRM' KWYK Q'LYĞ ''ĞLYQ[...]*
yükünür m(e)n kök kalık ag(1)lk[1]
550. (04) *PWDYSTV QWTY'K' .. YWKW'WRM'*
bodis(a)t(a)v kutıñña .. yükünür m(e)n
551. (05) *TWYZ W' QWTLWĞ PWDYSTV QWTY'K'*
tözün kutlug bodis(a)t(a)v kutıñña
552. (06) *YWKW'WRM' VJ YR 'YLYKLYK PWDYSTV*
yükünür m(e)n v(a)jır iliglig bodis(a)t(a)v

02 iligi: R-M'de (359/9), *erkligi.* **bodis(a)t(a)v:** Bu kelimeden sonra R-M'de (359/9-10), *m(a)has(a)t(a)v* var.

03 yükünür m(e)n: Bu kelimeden sonra R-M'de (359/10-11), *yir agılıki bodis(a)t(a)v* *m(a)has(a)t(a)v* *kutıñña .. yükünür m(e)n* var.

04 bodis(a)t(a)v: Bu kelimeden sonra R-M'de (359/12), *m(a)has(a)t(a)v* var.

05 bodis(a)t(a)v: Bu kelimeden sonra R-M'de (359/13), *m(a)has(a)t(a)v* var.

Arka

553. (01) *[...]Q'YW TWYZ W'L'R 'WĞLY*
kayu tözünler oğlı
554. (02) *[...]' L'R QYZ Y PW D'R'Y 'WMWĞ*
[tözü]nler kızı bo dar(a)nı nomug
555. (03) *[...]L'R SWYZ L'S'R L'R .. 'WYLWKL''ÇSYZ*
[tutsar]lar sözleserler .. ülüğlençsiz

556. (04) [...]L'ÇSYZ 'WLWĞ TWYRLWK PWY'' LYĞ
[teñ]lençsiz ulug türlüg buyanlıg
557. (05) [...]YKM'KYK YYĞĞ'LY TYRK'LY Y
[y]ükmekig yiğgalı tırgeli {Y}
558. (06) [...]’Z Ğ’Ğ’LY ’WĞY L’R .. PW ’WQ
[k]azgangalı ug(a)ylar .. bo ok

03 ülüglençsiz: R-M'de (360/11), *ülgülençsiz*.

BELGE 35

U 3153

R-M: 360/15-361/2

RASCHMANN nr. 373

Ön

559. (01) [...]’WDWĞ ”ĞYR ”Y’Ğ[...]
           [...] udug agır ayag [...]
560. (02) [...]WSWZ ’WYKWS ’WYKDY L’R[...]
           [... ülg]üsüz üküş ögdiler [...]
561. (03) [...]R ’WĞLY’K’ TWYZ W’L’R QYZ Y[...]
           [... tözünle]r oglıñña tözünler kızı[ña ...]

Arka

562. (01) [...]’Y L’R .. Y”” PW K WYZ W’WR[...]
           [... bolg]aylar .. yene bo közünür [...]
563. (02) [...]K T’V’R LYĞ PYLYKLYK[...]
           [... edli]g tavarlıq biliglig [...]
564. (03) [...]WYZ Y Y’SÝ ’WZ W’[...]
           [...] özi yaşı uzun [...]
565. (04) [...]

BELGE 36

U 589

R-M: 360/22- 362/12

RASCHMANN nr. 372

Ön

- 566. (01) [...]MLY[...]DLYK
[... kedi]mli[g e]dlig
- 567. (02) [...]DR'MLYK QWTLWĞ
[... e]dremlig kutlug
- 568. (03) [...]TWĞ'SYZ ''D'SYZ TWD'SYZ
[...] togasız adasız tudasız
- 569. (04) [...]SY 'WZ W' PWLĞ'Y .. ''
[... ya]şı uzun bolgay .. ne
- 570. (05) TWYRLWK KWYSWSY 'RS'R ''T'Ğ YWQ KYM
türlüg küsüşi erser antag yok kim
- 571. (06) KW'KWL 'YYY' Q''M'ĞWLWQ PWYTM'KWLWK
köñül iycin kanmaguluk bütmegülük
- 572. (07) SWPR'TYSTYTY Y ' T'QY YM' PW
supratıştıtya takı y(i)me bo
- 573. (08) D'R'Y 'WMWĞ TWTD'ÇY TY'LĞ L'R 'WY'WS
dar(a)nı nomug tutdaçı tınl(1)glar ünüş
- 574. (09) YWLQ' T'KY'Ç' 'WYRWK 'WZ 'TY Y
yolka teginçe ürüg uzatı {Y}
- 575. (10) K''Ç'''KYRY PWDYSTV Q' M'YTRY
kançanangırı bodıs(a)t(a)vka maytri
- 576. (11) PWDYSTV Q' .. ''RY'VLWKDYSVR PWDYSTV
bodıs(a)t(a)vka .. aryav(a)loktısv(a)r bodıs(a)t(a)v-
- 577. (12) Q' .. KWYW KWYZ 'DW TWTĞWLWQ PWLĞ'Y
-ka .. küyü küzetü tutguluk bolgay-
- 578. (13) L'R .. 'Y'ÇYP PW D'R'Y 'WM WĞ TWTDWQT'
-lar .. inçip bo dar(a)nı nomug tutdukda

579. (14) MW'ÇWL'YW TWYRW' TWTMYS KRK'K ...
monçulayu törün tutmuş k(e)rgek ...
580. (15) [...]K P'SL'YW PW D'R'Y NWMWĞ ''ĞYZ T'
[']ñ başlayu bo dar(a)nı nomug agızda

05 antag: Bu kelimededen sonra R-M'de (361/3), *küsüş* var.

09 teginçe: R-M'de (361/6), *tegginçe*.

10 kançanangırı: R-M'de (361/6), *kançan(a)gırı*.

11 bodis(a)t(a)vka: R-M'de bu kelimededen sonra (361/7-8), *mahasamudri bodis(a)t(a)vka* var. **aryav(a)lokdisv(a)r:** R-M'de (361/8), *aryaavalokitaisvari*.

11-12 bodis(a)t(a)vka: Bu kelimededen sonra R-M'de (361/9-10), *mançuşırı bodis(a)t(a)vka m(a)hapinggarlıda ulati bodis(a)t(a)vlar ka* var.

15 dar(a)nı: R-M'de (361/13), *d(a)r(a)nig*. **nomug:** R-M'de yok.

Arka

581. (01) [...]R[...]
[... bire]r [...]
582. (02) YWKW'WP QYLMYS ''[...]
yükünüp kılmış a[yıg ...]
583. (03) 'WYKW'WP Q'QY'YP KS'[...]
öökünüp kakınıp kşa[ntı ...]
584. (04) P'S' KY' TYMY' 'W'K TYZ Y'[...]
basa kin timin oñ tizin [...]
585. (05) 'YKY ''Y ' SY' Q'VSWRWP .. BW D'R'Y
iki ayasın kavşurup .. bo dar(a)nı
586. (06) 'WMWĞ MY'K S'KYZ Q'T' SWYZ L'Z W'
nomug miñ sekiz kata sözlesün
587. (07) Q'YW KWYS'MYS KWYSWSY 'RS'R .. KW'KWLY'T'
kayu küsemiş küsüsü erser .. köñülinte
588. (08) S'QY'W KKY' T'KRY TWĞM'Z Q'' 'WL 'WQ
sakını kün t(e)ñri togmazkan ol ok
589. (09) 'V 'YÇY'T' 'WLWRWP Q'R' 'WY'KLWK
ev içinte olurup kara önlüğ

590. (10) ''S L'R ''S''Z W' .. MW'ÇWL'YW Y'KY'
aşlar aşansun .. monçulayu yañın
591. (11) PYR KWY' PYR'R ''S''W PYS YKRMY'Ç
bir kün birer aşanu biş y(i)g(i)rminç
592. (12) KWY'T' TYMY' 'WK 'WL 'VDY' T'SĞ'RW
künte timin ök ol evdin taşkaru
593. (13) 'WY'Z W' .. 'WYTRW 'WL KYSY 'Y'K
ünsün .. ötrü ol kişiniñ
594. (14) QWTY PWY''Y KWYÇY KWYSW'Y ''SYLWR
kutı buyanı küçi küsünü asılur
595. (15) 'WYST'LWR .. '' KWYSWSY 'RS'R Q'''R
üstelür .. ne küsüşi erser kanar

04 basa: R-M'de, yok. **timin:** R-M'de, yok.

05 iki: R-M'de yok.

07 küsemiş: R-M'de yok. **erser:** Bu kelimededen sonra R-M'de (362/5), *ani* var.

10 aşlar: R-M'de (362/7), *aşlarig*.

11 kün: R-M'de (362/8), *künte*. **birer:** R-M'de (362/8), *bir*.

12 ol: Bu kelimededen sonra R-M'de (362/9), *ok* var.

15 üstelür: R-M'de (362/11), *üstülüür*.

BELGE 37

U 2649

R-M: 361/13-363/3

RASCHMANN nr. 374

Ön

596. (01) [...]ĞYZ T' TWTWP P[...]
       [... a]gızda tutup b[ir ...]
597. (02) [...]KKW 'V 'YÇY [...]
       [... karañ]ku ev için[te ...]
598. (03) [...]PYR Y''KY T' [...]
       [...] bir yañıda [...]
599. (04) [...]’WL T'YÇY P[...]
       [...] ol tayçu b[amış ...]

03 yañıda: R-M'de (361/17), *yañika*.**Arka**

600. (01) [...]RWĞ TWYZ Y'[...]
       [... ku]rug tözin [...]
601. (02) [...]L PYLK' T'K[...]Y[...]
       [... tüke]l bilge t(e)ñ[r]i [...]
602. (03) [...]MĞ'STV L'R Q[...]
       [...] m(a)has(a)t(a)vlar k[uvragıñña ...]
603. (04) [...]’ QWVR ’Ğ Q'[...]
       [... tiri]n kuvragka [...]

02 bilge: Bu kelimeden sonra R-M'de (362/22), *biliglig* var.

BELGE 38

U 2648

R-M: 361/15- 363/1

RASCHMANN nr. 374

Ön

604. (01) [...]
605. (02) P'S'[...]
basa [...]
606. (03) QYLYP ..[...]
kılıp .. [...]
607. (04) "RYĞ TW' K'TYP[...]
arıg ton *kedip* [...]
608. (05) S'ÇYP "SY' [...]
saçıp aşın [...]
609. (06) PWRĞ" L'R [...]
burkanlar [...]
610. (07) QYLMYS "YYĞ QYLY[...]
kılmuş ayıg kılı[nçın ...]
611. (08) [...] 'W'K TYZ[...]
[ki]n oñ tiz[in ...]
612. (09) [...]Z L'Z W' .. Q'Y[...]
[sö]zlesün .. kay[u ...]
613. (10) T[...]Q" ..[...]
t[ogmaz]kan .. [...]

Arka

614. PYŞY'Ç 'WYLWS 'WYÇ YKRMY P[...]
bişinç ülüş üç y(i)g(i)rmi p[atar]
615. (01) MW[...]Y'KY[...]
mo[nçulayu] yañl[n ...]

616. (02) [...] *SĞ'RW 'WY'Z W'*[...]
           [ta]şkaru ünsün [...]
617. (03) " *KWYSWSY 'RS'*[...]
           ne küsüşi erse[r ...]
618. (04) ' *YKYL'YW Y''' 'S'*[...]
           ikileyü yene aşn[ukı ...]
619. (05) *KY' 'WRWK 'WZ*[...]
           kin ürög uz[atı ...]
620. (06) " *LTW' 'WY'KLWK*[...]
           altun öñlüg [...]
621. (07) *PYTYKD' YWQ QW*[...]
           bitigde yok ku[rug ...]
622. (08) " "*T' 'W*[...]
           anta ö[trä ...]
623. (09) ' *Y'ÇYP*[...]
           inçip [...]
624. (10) '[...]

BELGE 39

U 587

R-M: 362/21-364/6

RASCHMANN nr. 375

Ön

- 625. (01) "T'[...]
anta [...]
- 626. (02) T'KRYSY PWRĞ' PW[...]
t(e)ñrisi burkan bo [...]
- 627. (03) 'WML'YW TWYK'DYP .. 'Y'Ç[...]
nomlayu tüketip .. inç[ip ...]
- 628. (04) MĞ'STV L'R QWVR'ĞY'K' 'WLW[...]
m(a)has(a)t(a)vlar kuvragiña ulu[g ...]
- 629. (05) TWSW QYLĞ'LY .. T'KRY LY Y'L'KWQ[...]Y
tusu kilgalı .. t(e)ñrili yal(a)ñuk[l]ı
- 630. (06) 'WLWĞ TYRY' QWVR'Ğ Q' T'RY'KD'
ulug tirin kuvragka teriñde
- 631. (07) T'RY'K ÇY' KYRTW YYK P'STY'QY
teriñ çin kirtü yig başdındı
- 632. (08) YWRWKY' PYLTWRK'LY YWQ QWRWĞ TWYZ Y'
yörüğin biltürgeli yok kurug tözin
- 633. (09) 'YKYL'YW 'WQYTW YRLYQ'Ğ'LY 'WYÇW'
ikileyü okıtırılıkagalı üçün
- 634. (10) SLWK T'ĞSWTY' 'Y'Ç' TYP YRLYQ'DY
şlök takşutın ince tip y(a)rlıkadı
- 635. (11) "'S'W Ç' M' ''DY' 'WY'KY T'RY'K
aşnuça m(e)n adın öni teriñ
- 636. (12) YWRWKLWK 'WML'RD' ..
yörüglüğ nomlarta ..
- 637. (13) "'Ç' Y'D' 'WML'DYM ''RYĞ SW[...]
aşa yada nomladım arığ so[gançig]

638. (14) 'WML'RYĞ ...
nomlarig ...
639. (15) 'MTY Y''' PW 'WMT' ''LTW'
amtı yene bo nomda altun

08 yörügin: R-M'de (363/4), *yörtügütig.*

09 y(a)rlıkagah üçün: R-M'de (363/6), *ötrüü.*

Arka

640. (01) [...]. ..
641. (02) [...]KW'KWLWM 'WYZ '
[...] köñülüm üze
642. (03) [...]’ ’WL’R ’Y ...
[... üçü]n olarnı ...
643. (04) [...]’Ğ LYĞ ’WZ ’’M’QYM ’WYZ ’ ’’DY’
[... alt]aglıq uzanmakım üze adın
644. (05) TYL[...]Ğ L’RYĞ K’LWRWP ...
tul[tal]galarig kelürüp ...
645. (06) ’’LQW QWVR’Ğ ’’R’SY’T’ ’RSL’’ L’R
alku kuvrag arasında arslanlar
646. (07) ’TY’Y’ ’’T’’YW ...
etinin etneyü ...
647. (08) ’’Ç’ ’’DYR’ ’WQYT’YY’ YWQ QWRWĞ
aça adıra okıtayıñ yok kurug
648. (09) ’WM ’W’K YWRWKY’ ...
nomnuñ yörügin ...
649. (10) PYLMYS KRK’K PW ’T’WYZ WK ’Y Y ’SYZ
bilmiş k(e)rgek bo et’özüg iyesiz
650. (11) QWRWĞ SWZ ’Q T’KY’ ...
kurug suzak tegin ...
651. (12) [...]TY ’WĞRY L’R T’Y’GY ’WL ’YÇY’
[al]tı ogrılar tayakı ol için

652. (13) [...]PYLYSM'Z ...
 [...] bilişmez ...
653. (14) ''LTY ''DĞ''ĞW L'R Q'M'ĞW' 'WYZ Q'ÇYĞ Q'
 altı atkangular kamagun öz kaçığka
654. (15) S''LYĞY' 'WY'KY' 'WY'KY' TWĞ'R L'R ...
 sanlıgın öñin öñin togarlar ...

02 köñülüm: R-M'de (363/19), *köñül*.

04 [alt]aghıg: R-M'de (363/20), *altag*.

06 alkı: R-M'de (363/22), *ulug*.

07 etneyü: R-M'de (363/23), *etineyü*.

15 togarlar: R-M'de (364/6), *tururlar*.

BELGE 40

U 3212

R-M: 364/15-365/5

RASCHMANN nr. 376

Ön

655. (01) [...] 'CYĞ L'R ..[...]
[... k]açiglar .. [...]
656. (02) [...] WYZ K' 'D[...] WD' .. 'WY'[...]
[... ö]zke ad[ınag]uda .. ö[ñin ...]
657. (03) [...] L[...] 'RS'R YYLVY T'K .. CY'[...]
[... bi]l/[ig] erser yivli teg .. çin[sız ...]
658. (04) [...] YĞ L'RQ' T[...] 'YP .. 'YKYDY[...]
[... kaç]ıglarka t[aya]nip .. igidi[g ...]
659. (05) [...] Ğ SWZ 'K T' .. K[...]
[... kuru]g suzakda .. k[iş]i ...]
660. (06) [...] 'WR .. 'LTY[...]
[... taya]nur .. altı [...]

Arka

661. (01) [...] M[...] Ğ T'[...]
[... ka]m[a]gda [...]
662. (02) [...] L'RK' 'DQ'Q L'RYĞ[...]
[... erlig]lerke atkaklarig [...]
663. (03) [...] 'WY[...] WK SWZ ..[...]
[...] ü[z]üksüz .. [...]
664. (04) [...] TWYRWK S'QY'W[...]
[...] töriüg sakınıu[r ...]
665. (05) [...] YY' YW[...] R ..[...]
[... i]yin yü[gürü]r ..[...]
666. (06) [...] ĞWS QWZ ĞW'[...]
[...] kuş kuzgun [...]

02 [... erlig]lerke: Bu kelimededen sonra R-M'de (364/24), *tayanıp* var.

BELGE 41

U 585

R-M: 365/23-367/4

RASCHMANN nr. 377

Ön

667. (01) [...]YWRYYWR L'R .. TWLP
[...] yoriyurlar .. tolp
668. (02) [...]L[...]P ...
[... yadı]l[1]p ...
669. (03) [...]’T’ P’RYR L’R ’WYRLWKSWZZ
[... kini]nte barırlar ürlüksüz {Z}
670. (04) ’WYÇM’K TWYRWK’ ...
öçmek törüke ...
671. (05) TWYRT ’WLWĞ LWĞ YYL’’ L’R ’Y’K
tört uluglug yılanlarıñ
672. (06) ’’R’SY’T’ ...
arasinta ...
673. (07) YYR LY SWV LY ’YKYKW ’WYKWSR’K
yirli suvlu ikigü üküşrek
674. (08) QWDY ’Y’R L’R ...
kodı inerler ...
675. (09) YYL LY ’WWT LY ’YKYKW YY’D’M ’WYRW
yilli ootlı ikigü yintem örü
676. (10) P’RYR L’R ...
barırlar ...
677. (11) PWL’R ’YÇY’ Q’RYSM’QDY’ ’WYKWS ’YKL’R
bolar için karışmakdın üküş igler
678. (12) TWYRÇYYWR ...
törçiyür ...
679. (13) KW’KWL PYLYK T’Y”YP PW ’T’WYZ D’
köñül bilig tayanıp bo et’özde

680. (14) 'WR'''YP ...
ornanıp ...
681. (15) 'WY'KY' 'WY'KY' QYLTWRWR 'DKWLY ''YYĞL[...]
öñin öñin kilturur edgülü ayıgl[1]

01 yorıyurlar: R-M'de (365/23), *yorırlar*.

05 uluglug: R-M'de (366/3), *uluglar agulug*.

07 ikigü: R-M'de (366/4), *ikegü*.

09 yilli: R-M'de (366/4), *yiilli*. **ikigü:** R-M'de (366/6), *ikegü*.

13 bilig: R-M'de (366/8), *biligke*.

Arka

682. (01) K'MYSWR L'R SY' ''R'[...]
kemişürler sın ara [...]
683. (02) 'YĞ'Ç T'K ..
ığaç teg ..
684. (03) SYZ L'R TYTRW KWYRW'KL'R PW 'T[...]
sizler titrü körünler bo et['öznüñ]
685. (04) TWYRWSY' ...
törüsün ...
686. (05) P'R MW MW'T' Y'PSY'ĞW M' LY
bar mu monta yapışingu m(e)nli
687. (06) TY'LĞ LY 'YKYKW ...
tinl(1)glı ikigü ...
688. (07) ''LQW 'WMY 'WYRLWKSZ 'WYZ LW'ĞWD'
alku nomi ürlüksüz üzlünçüde
689. (08) M''KWSWZ ...
meñüsüz ...
690. (09) PWL'R Y''' ''LQWĞW' PYLYKSYZ PYLYK
bolar yene alkugun biligsiz bilig-
691. (10) D' TWRWR L'R ...
-de tururlar ...

692. (11) 'WL KYM Q'M'Ğ MĞ'PWT L'R PYR T'K
ol kim kamag m(a)habutlar bir teg
693. (12) 'Z WK TYTYR L'R ...
ezüg titirler ...
694. (13) 'YLKYSYZ D' P'R 'RM'Z TWYZ Y'T' YM'
ilkisizde bar ermez tözinte y(i)me
695. (14) ÇY' 'RM'Z ...
çin ermez ...
696. (15) "'Y' 'Y'Ç' "YWR M' M'Ğ'PWT L'R
anın ince ayur m(e)n mahabutlar

06 tınl(i)ghı: R-M'de (366/21), *nomlı*. **ikigü:** R-M'de (366/21), *ikegü*.

09-10 biligde: R-M'de (366/23), *biligdin*.

13 tözinte: R-M'de (367/2), *tözi*.

15 ince: R-M'de (367/3), *inçip*.

BELGE 42

U 586

R-M: 381/20-383/14

RASCHMANN nr. 389

Ön

697. (01) [...]Y'K TYP *T*[...]
[...] bir]iñ tip *t*[idi]
698. (02) [...]’M”Y PWDYSTV
[...] alokaçint]amanı bodis(a)t(a)v
699. (03) [...]Y’Ç’ TYP YRLYQ’DY
[...] i]nce tip y(a)rlikadı
700. (04) [...]Z RW’Y ’ M”Y’K PWDY TYKM’
[...] a]zruaya meniñ bodı tigme
701. (05) [...]YWRWĞ D’ ’WM TWYZ Y’Ç’ YWRYM’QYMY’
[...] yorıgda nom tözinçe yorımakımın
702. (06) ’YSYDY’K Q’LTY SWV ’YÇY’T’KY ”Y
işidiñ kaltı suv içinteki ay
703. (07) T’KRY PWDY YWRYĞD’ YWRYMYS T’K
t(e)ñri bodı yorıgda yorımış teg
704. (08) M”Y’K PWDY YWRYĞD’ YWRYM’QYM YM’
meniñ bodı yorıgda yorımakım y(i)me
705. (09) ’’ÇWL’YW ’RWR .. Q’LTY QYSYL Y’’KQWSY
ançulayu erür .. kaltı kısıl yañkusı
706. (10) PWDY YWRYĞD’ YWRYMYS T’K .. M”Y’K
bodı yorıgda yorımış teg .. meniñ
707. (11) PWDY YWRYĞD’ YWRYM’QYM YM’
bodı yorıgda yorımakım y(i)me
708. (12) ’’ÇWL’YW ’WQ ’RWR TYP TYDY .. ’WL ’WYDW’
ançulayu ok erür tip tidi .. ol ödün
709. (13) ’WLWĞ ’Z RW’ T’KRY PW S’VYĞ ’SYDYP ’WL
ulug azrua t(e)ñri bo savıg eşidip ol

710. (14) [...]LWK'ÇY'T'M''Y ''TLĞ PWDYSTV Q' Y''
 [a]lokaçıntımanı atl(1)g bodıs(a)t(a)vka yene
711. (15) 'YKYL'YW TWYZ W'WM SYZ Q'YW Q'YW W
 ikileyü tözünüm siz kayu kayu {W}

06 işidiñ: R-M'de (382/1), *eşidiñ*.

07 teg: Bu kelimededen sonra R-M'de (382/3-8), *meniñ bodı yorigda ... yorigda yori*[MY]s *teg* var.

09 ançulayu: Bu kelimededen sonra R-M'de (382/10), *ok* var.

15 tözünüm: R-M'de (382/15), *tözünüme*.

Arka

712. (01) Y''' 'Y'Ç' TYP[...]
 yene ince tip [...]
713. (02) PYRWK SYZ ''YMYS T[...]
 birök siz aymış t[eg ...]
714. (03) 'WML'R ''R'SY'T' PYR YM[...]
 nomlar arasında bir y(i)m[e ...]
715. (04) ''TLĞ 'WM PWLTWQM'Z 'RS'R .. PW[...]
 atl(1)g nom bultukmaz erser .. bo [...]
716. (05) QWT PWLM'DWQ Y'L'KWQ L'R 'Y'K 'T[...]
 kut bulmaduk yal(a)ñuklarnıñ et['öz-]
717. (06) L'RY KW'KWL L'RY ÇY'SYZ YRPSYZ 'YZ V''Y
 -leri köñülleri çinsiz y(a)rpsız nizvanı-
718. (07) L'RDY' ''ÇWKY' ''DRYLYP P'RYP 'WY'KY
 -lartin neçökin adrılıp barıp öñi
719. (08) KYTK'LY 'WM'Z L'R 'RKY .. ''ÇWKY' YM'
 kitgeli umazlar erki .. neçökin y(i)me
720. (09) 'WYZ 'LYKSYZ 'WYSTW'KY YYK KWY'Y TWYZ
 üzeliksiz üstünki yig köni tüz
721. (10) TWYM'QYĞ TWYWP PWRQ'' QWTY' PWLM'Z L'R
 tuymakıg tuyup burkan kutın bulmazlar

722. (11) 'RKY TYP TYDY .. 'WL 'Z RW' T'KRY 'Y'K
erki tip tidi .. ol azrua t(e)ñriniñ
723. (12) PW 'WYTWKY' 'SYDYP 'WYTRW 'WL ''LWK'
bo ötugin eşidip ötrü ol aloka-
724. (13) ÇY'T'M''Y PWDYSTV 'Y'Ç' TYP YRLYQ'DY
-çıntımanı bodis(a)t(a)v ince tip y(a)rlıkadı
725. (14) 'WLWG 'Z RW'Y ' SYZ '' TYLT'GY'
ulug azruaya siz ne tiltagın
726. (15) '' 'WGWRWY' MW'T'G SWYZ L'YWR SYZ ..
ne ugur{W}in montag sözleyür siz

02 aymış: R-M'de (383/2), *y(a)rlıkamış*.

06 y(a)rpsız: Bu kelimededen sonra R-M'de (383/6), *erür* var.

11 erki: R-M'de yok.

BELGE 43

U 623

R-M: 384/3-385/13

RASCHMANN nr. 390

Ön

727. (01) [...]P[...]
[ya]p[şınmaksız ...]
728. (02) TYTYR ..[...]L[...]
titir .. [u]l/[ug ...]
729. (03) 'WSWĞLWĞ Ç[...]
osuglug ç[inju ...]
730. (04) KYRTW TWYZ 'WY[...]
kirtü töz ö[ñi ...]
731. (05) 'WM L'R 'RS'R[...]
nomlar erser [...]
732. (06) Ğ'LTY YYLVY KWYM '[...]'T[...]
kaltı yilvi köme[n] t[eg ...]
733. (07) TYP TYS'R .. 'Y'Ç' Ğ[...]
tip tiser .. ince k[altı ...]
734. (08) "'Z W YYLVYÇY 'Y'K TY[...]
azu yilviçiniñ ti[tsısı ...]
735. (09) YYLVY KWYM'' 'YSY'K' K'[...]
yilvi kömen işiñe ke[d ...]
736. (10) 'RS'R .. 'WYTRW 'WL YYLVYÇY[...]
erser .. örträ ol yilviçi [...]
737. (11) P'LTYR Y'T' QYĞ Y'M 'WT[...]
beltirinte kığ Yam ot [...]
738. (12) "'LYP PYR 'WRW'T' 'WRWP Y[...]
alıp bir orunta urup y[ilvi ...]

04 töz: R-M'de (384/6), *tözdə*.

Arka

739. (01) [...]’WL’R
[...] olar
740. (02) [...]R L’R .. ’WL’R
[... erü]rler .. olar-
741. (03) [...]D ’Z WK
[-ta ... igi]d ezüg
742. (04) [...]S’QY’WR L’R ..
[...] sakinurlar ..
743. (05) [...]Y’’’ PK TWRWR L’R
[...] yene b(e)k tururlar
744. (06) [...]’RW PWYKW’W PYLW ’WM’Z
[... çink]aru bugünü bilü umaz-
745. (07) [...]YW PYLK’ Y’L’KWQ
[-lar ... ka]yu bilge yal(a)ñuk-
746. (08) [...]’WL’R Y’’’ ”K
[-lar ...] olar yene neñ
747. (09) [...]M’Z L’R .. ’WL ””T’Ğ YYLVY
[... sakın]mazlar .. ol antag yivli-
748. (10) [...]TWYPY’ YM’ ”DYRTLĞ
[-niñ ...] tüpin y(i)me adırtl(i)g
749. (11) [...]RWK ’WL KWYRW’Ç D’
[... bi]rök ol körünçde

09 [... sakın]mazlar: Bu kelimededen sonra R-M’de (385/11), *inçip* var.

BELGE 44

U 628

R-M: 386/3-387/11

RASCHMANN nr. 391

Ön

750. (01) [...]'

751. (02) [...]YW PWYKW'W
[... monçula]yu bugününü752. (03) [...]TYP PYLYR
[...] tip bilir-753. (04) [...]’RWR ...
[-ler ...] erür ...754. (05) [...]L'R ''LQW W
[... bilge]ler alku {W}755. (06) [...]ÇY' KYRTW TWYZ
[...] çin kirtü töz-756. (07) [...]”DYRTLĞ PYLYR L'R ..
[-süzin ...] adırtl(1)g bilirler ..757. (08) [...]YP 'YTYKLYK 'WM L'R
[... bil]ip itiglig nomlar-758. (09) [...]PLKWSY' 'WY'Y' ÇWĞYSY'
[-niñ ...] b(e)lgüsün ünin çogısın759. (10) [...]SYDS'R L'R .. TK YYRTY'ÇWLWK
[... e]sidserler .. t(e)k yırtıncılığ760. (11) [...]R L'R .. YYRTY'ÇWLWK TWYRWÇ'
[... körü]rler .. yırtıncılığ törüçe761. (12) [...]’WL KWYRMYS 'SYDMYS S
[...] ol körmüş eşidmiş{S}**02 bugününü:** R-M'de (386/4), *sakınıp.*

Arka

762. (01) TWYZ[...] töz [...]
763. (02) ’’Y’ ’’Y[...] anın anı [...]
764. (03) KYRTW TWYZ WK[...] kirtü tözüg [...]
765. (04) ’WYTRW ’WL PY[...] ötrü ol bi[lgsiz ...]
766. (05) YWRYM’QWLWQ[...] yorımaguluk [...]
767. (06) ’’SYDS’R L’R .. ’W[...] ne eşidserler .. ö[trä ... atkanur-]
768. (07) L’R Y’PSY’WR L’R .. ’[...] -lar yapşınurlar .. a[nı ...]
769. (08) P’STY’QY ’WZ ’ TWT’R L[...] başdinki üze tutar/[ar ...]
770. (09) ’WYTRW ’’LQW ’WML’R ’Y’K[...] ötrü alku nomlarnıñ [...]
771. (10) ’RDWK’K KYRTW TWYZ Y’ PYL[...] ertükteg kirtü tözin bil[geli ...]
772. (11) ’WM’DY’ Y’’KYLWR L’R .. ’WL[...] umadın yañılurlar .. ol [...]
773. (12) Y’’KLWQ S’QY’Ç L’RY KWYÇY[...] yañluk sakınçları küçi[nce ...]

07 [atkanur]lar: Bu kelimededen sonra R-M’de (387/6), *aña* var.

BELGE 45

U 816

R-M: 390/22-391/3

RASCHMANN nr. 392

Ön

774. (01) 'WL[...]
           ol [...]
775. (02) P'SY' PW Q'M'Ğ QWVR[...]
           başın bo kamag kuvr[agka ...]
776. (03) TWQM'ĞSYZ T'RY'K 'WM[...]
           togmaksız teriñ nom [...]

Arka

777. [...]’W’
           [...] on
778. (01) PYŞRW’QWLWQ ’WYKR’TY’KWLW[...]
           bışrunguluk öğretiñülü[k ...]
779. (02) YRLYQ’DY ...
           y(a)rılıkadı ...

BELGE 46

U 3263ab

R-M: 391/3-391/18

RASCHMANN nr. 393

Ön

780. (01) [...]LYQ'D[...]. T'KRY[...]
[...] y(a)r]lkad[1] .. t(e)ñri [...]
781. (02) [...].. 'WL[...]Z RW' T'K[...]
[...] .. ul[ug a]zrua t(e)ñ[ri ... kuvrag-]
782. (03) L'RY YWMQY 'WLWR[...]
-ları yumgı olur[mış ...]
783. (04) PYRDY' SY'K[...]
birtin sññ[ar ...]
784. (05) ''ÇY'YP TYZ L'R[...]
açınıp tizler[in ...]
785. (06) ''LK'ÇY '[...]
alokaçın[tamanı ...]

05 açınıp: Bu kelimededen sonra R-M'de (382/10), *oñ* var.

Arka

786. [...]Y[...]YYTMYS ..
[...] y[iti] yitmiş ..
787. (01) 'WYZ ' YY'ÇW[...]
üze yinçü[rü ...]
788. (02) PW QWTLWĞ KWY'[...]
bo kutlug kün[te ...]
789. (03) KYM SYZ 'Y'K[...]
kim siziñ[e ...]
790. (04) TWYTRWM T'RY '[...]
tütrüm teriñ [...]

791. (05) [...]D[...]Y PWL[...]MZ Q '[...]
[...] eşि]d[gel]i bol[mışि]m(ı)zka [...]

792. (06) [...]TY[...]Y'Ç 'WYT[...]
[...] ti[p sev]inç öt[üntiler ...]

BELGE 47

U 627

R-M: 393/18-395/3

RASCHMANN nr. 394

Ön

793. (01) "LQYS[...] alkış [...]
794. (02) YRLYQ'DY ..[...] y(a)rılıkadı ..
795. (03) KY' K'LYKM'[...] kin kelime [...]
796. (04) "S"KY K'L[...] asankı kal[plar ...]
797. (05) PRP'RÇ'R' VYÇ'Y[...] pr(a)bar(a)çaravıçay[1 ...]
798. (06) P'RÇ' PYR Y"KLYĞ[...] parça bir yañlıg [...]
799. (07) PWRĞ" PWLĞ'Y SYZ L[...] burkan bolgay siz/[er ...]
800. (08) "TLĞ 'WLWS W'KWZ L'R PWL[...] atl(1)g ulusuñuzlar bol[gay ...]
801. (09) PW MW'ÇWL'YW VY'KRYT QYLW[...] bo monçulayu v(1)yakrit kılı [...]
802. (10) 'WTRW Y'" "Z RW' T'KR[...] ötrü yene azrua t(e)ñr[ike ...]
803. (11) TYP YRLYQ'DY KWYRWR MW S '[...] tip y(a)rılıkadı körür mu s(e)n [...]
804. (12) 'Z RW'Y ' PW "LTW'[...] azruaya bo altun [...]

Arka

805. (01) [...]L[...]’R
           [... tññ]l[as]ar
806. (02) [...]’K’RS’R ..
           [... o]ñarsar ..
807. (03) [...]R PW PWY”
           [... evrilse]r bo buyan
808. (04) [...]PWY” ’DKW
           [...] buyan edgü
809. (05) [...]PYRSY’K’ YM’
           [...] bir(i)siñe y(i)me
810. (06) [...]’ ’WYLKW T’’K
           [... mintı]n ülgü teñ
811. (07) [...]RWK ’WYZ ’ YM’
           [... yoleşü]rûg üzey(i)me
812. (08) [...]WGS’M’Z .. ””Y’ ’MTY
           [... o]gşamaz .. anın amtı
813. (09) [...]Y ’ PW ’WM ’RDY’Y ’YÇY’T’KY
           [... azrua]ya bo nom erdini içinteki
814. (10) [...]PYSRW’Ğ’LY ’WYKR’TY’K’LY
           [...] bışprungalı öğretingeli
815. (11) [...]TWTĞ’LY .. ’WYTKWRW Y””
           [...] tutgalı .. ötgürü yene
816. (12) [...]KWRW ’WML’Ğ’LY ’WQYTĞ’LY
           [... kiñ]ürü nomlagalı okıtgalı

05 bir(i)siñe: R-M’de (394/20), *biriñe*.

BELGE 48

U 621

R-M: 395/14-396/24

RASCHMANN nr. 396

Ön

817. (01) [...]’[...]
818. (02) YYTY ’R[...]
yiti er[dinileri ...]
819. (03) YWQ’TM’Z L’R[...]
yokadmazlar [...]
820. (04) ’YLYK L’R Ğ’[...]
ilipler ka[ça ...]
821. (05) ’WYTRW YYTY ’[...]
ötrü yiti e[rdinileri ...]
822. (06) YYTLY’WR L’R YWQ’[...]
yitlinürler yoka[durlar ...]
823. (07) PYRWK PW ’WM ’RDY’Y ’[...]
birök bo nom erdini [... yirtinçü-]
824. (08) D’ P’R ’RS’R .. ’WTRW ’’[...]
-de bar erser .. ötrü a[nçaka ...]
825. (09) ’WYZ ’LYKSYZ ’YDWQ ’WMLWĞ[...]
üzeliksiz iduk nomlug [...]
826. (10) YYTLY’M’K’Y L’R YWQ’TM’Ğ’[...]
yitlinmegeyler yokadmaga[y ...]
827. (11) PYRWK PW ’WM ’RDY’Y YYTL[...]
birök bo nom erdini yitl[inser]
828. (12) YWQ’DS’R L’R .. ’WYTRW ’’[...]
yokadsarlar .. ötrü a[din]

04 ilipler: R-M’de (395/16), *ilip*.**08 ötrü:** R-M’de yok.**10 yitlinmegeyler:** R-M’de (395/22), *yitlinmegey*.**12 yokadsarlar:** R-M’de (395/24), *yokadsar*.

Arka

829. (01) [...]
830. (02) [...]L'Z W'
[... katıg]lanzun-
831. (03) [...]YRLYQ'DY ..
[-lar ...] y(a)rılıkadı ..
832. (04) [...]Z RW' T'KRY
[... a]zrua t(e)ñri
833. (05) [...]L' ĞWRMWZ T'
[... bir]le hormuzta
834. (06) [...]T'KRY L'R PYRL'
[...] t(e)ñriler birle
835. (07) [...]L'R QWVR'ĞY YM'
[... yek]ler kuvragı y(i)me
836. (08) [...]RY T'KRYSY PWRĞ'' Y'K
[... t(e)ñ]ri t(e)ñrisi burkanniñ
837. (09) [...] 'SYDYP TRKY' T'VR'TY ..
[...] eşidip t(e)rkin tavratı ..
838. (10) [...]Ç' K'TW K'TW 'WYZ 'WYZ 'WRW'
[... bar]ça k(e)ntü k(e)ntü öz öz orun-
839. (11) [...]YRW TWRWP PYRDY' SY'K'R ..
[-larintin ö]rü turup birtin sıñar ..
840. (12) [...]L'RY'T'KY TW' L'RY' ''ÇY'YP
['eñ'in]lerinteki tonların açınıp

BELGE 49

U 620

R-M: 397/12-399/2

RASCHMANN nr. 397

Ön

841. (01) *L[...]*
-l[arıg ...]
842. (02) 'LP ''Ğ[...]
alp ag[ır ...]
843. (03) 'WZ 'DY KWYW[...]
uzatı küyü [...]
844. (04) ''Y'YWR ''ĞYRL[...]
ayayur agır/*l*[ayur ...]
845. (05) QYZ 'YK KYK''[...]
kız ig kigen [...]
846. (06) Y'QYTM'LYM .. 'WYDS[...]
yagıtmalım .. öds[üz ...]
847. (07) YM' QYLM'LYM .. 'Y'ÇYP[...]
y(i)me kılmalım .. inçip [...]
848. (08) ''Y'YWR ''ĞYRL'YWR TY'LĞ[...]
ayayur agıralayur tınl(ı)g[larıg ...]
849. (09) 'WL'R 'Y ''Y'YW ''ĞYRL'YW[...]
olarnı ayayu agıralayu [...]
850. (10) T'KRYM TYP 'WYTY'TY L'R .. [...]
t(e)ñrim tip ötintiler .. [...]
851. (11) T'KRYSY PWRĞ'' 'Z RW' T'KR[...]
t(e)ñrisi burkan azrua t(e)ñr[i ...]
852. (12) 'WL Q'M'Ğ T'KRY L'R 'Y'K P[...]
ol kamag t(e)ñrilerniñ *b*[o ...]

05 kigen: R-M'de (397/17), *kegen*.**06 yagıtmalım:** R-M'de (397/18), *yagutmalim*.**10 ötintiler:** R-M'de (397/22), *ötüntiler*.

Arka

853. (01) [...]T[...]’
           [...] t[ut]a
854. (02) [...]YWKW’WP
           [...] yükünüp
855. (03) [...]YKL’RY’T’
           [... kez]iglerinte
856. (04) [...]. .
857. (05) [...]LTRYQLĞ QWPD’
           [... ya]ltrıkl(ı)g kopda
858. (06) [...]’TLĞ ’WM PYTYKD’
           [...] atl(ı)g nom bitigde
859. (07) [...]’KRY L’R .. T’KRY
           [... t(e)]ñriler .. t(e)ñri
860. (08) [...]’KWYRM’K ”TLĞ PYR
           [... kuvragı]n körmek atl(ı)g bir
861. (09) [...]WK .. ’WL ’WYDW’
           [... böl]ük .. ol ödün
862. (10) [...]MĞ’R’Ç TYRTYR’SDY MĞ’R’Ç
           [...] m(a)har(a)nç dırtıraştı m(a)har(a)nç
863. (11) [...]M[...]’R’Ç VYRWP’KSY MĞ’R’Ç
           [...] m(a)[h]ar(a)nç vırupakşı m(a)har(a)nç
864. (12) [...]MĞ’R’Ç T’KRY L’R ’YKYL’YW
           [...] m(a)har(a)nç t(e)ñriler ikileyü

03 [... kez]iglerinte: R-M’de (398/17-18), *keziglerinçe*.

10 dırtıraştı: R-M’de (398/23-24), *dartıraşt(i)ri*.

BELGE 50

U 3263c

R-M: 527/10-528/19

RASCHMANN nr. -

Ön

865. (01) [...]
866. (02) 'WYTW'TW'K TYP YRLYQ'D[...]
ötüntüñ tip y(a)rlıkad[1]
867. (03) ''LTW'[...]
altun [...]

Arka

868. (01) [...]Z 'ÇWĞWM Y'LY'YM[...]K[...]
[...] ü]ze çogum yalınım [ö]g[rünçüm ...]
869. (02) [...]’SYLYP ’W[...]D[...]YP ’WYTRW[...]
[...] asılıp ü[s]t[el]ip ötrü [...]

3. DİZİN

DİZİN

Sıra: a b c ç d e é f g ğ h i j k l m n ñ o ö p q r s ş t u ü v w x y z

aça	ağılıkı
a. 220, 637, 647	a. 549
açınıp	agıncısız
a. 784, 840	a. 267, 300
ada	agır
a. 30	a. 149, 487, 559, 842
adakdaki	agırlayu
a. 252	a. 849
adakıntı	agırlayur
a. 150, 244	a. 844, 848
adalartin	agızda
a. 132, 143	a. 580, 596
adası	ajunlarta
a. 309, 318	a. 277, 475
adasınta	akşar
a. 112, 113, 115, 115, 131	a. 205
adasıntın	akşobi
a. 141, 142	a. 508
adasız	al
a. 568	a. 56
adin	alıp
a. 228, 231, 635, 643, 828	a. 738
adinaguda	alkinçısız
a. 656	a. 535
adıra	alkinur
a. 220, 647	a. 309
adırıp	alkış
a. 233	a. 793
adırmak	alkışığ
a. 226, 230	a. 440
adırt	alku
a. 163	a. 167, 207, 258, 500, 503, 645, 688, 754, 770
adırtın	alkugun
a. 219	a. 690
adırtlarınta	alkunçısız
a. 3, 11	a. 120
adırtlıg	alokaçintamani
a. 748, 756	a. 698, 710, 723, 785
adrılıp	alp
a. 718	a. 251, 283, 405, 842
adruk	altag
a. 91, 91	a. 56
agılık	altagliğ
a. 78, 120	a. 643

- altı
  - a. 651, 653, 660
- altınç
  - a. 37, 93
- altun
  - a. 247, 332, 341, 424, 463, 465, 620, 639, 804, 867
- amrilmakıg
  - a. 172, 194
- amtı
  - a. 469, 639, 812
- amtıkı
  - a. 370
- ançaka
  - a. 824
- ançulayu
  - a. 222, 460, 705, 708
- anı
  - a. 159, 183, 231, 274, 469, 763, 768
- anın
  - a. 13, 17, 108, 138, 164, 175, 201, 233, 255, 286, 314, 696, 763, 812
- anta
  - a. 44, 467, 622, 625
- antada
  - a. 494
- antag
  - a. 291, 291, 570, 747
- ara
  - a. 188, 682
- arasınta
  - a. 479, 645, 672, 714
- arıg
  - a. 32, 607, 637
- arınmak
  - a. 202
- arınmakıg
  - a. 310
- arınmakka
  - a. 176
- arıtayın
  - a. 422
- arslan
  - a. 111, 129
- arslanlar
  - a. 645
- artatmadın
  - a. 169
- aryavaloktışvar
  - a. 576
- asankı
  - a. 796
- asığ
  - a. 89, 117
- asılıp
  - a. 869
- asılur
  - a. 594
- aşansun
  - a. 590
- aşanu
  - a. 591
- aşayurlar
  - a. 337
- aşın
  - a. 608
- aşlar
  - a. 590
- aşnu
  - a. 438
- aşnuça
  - a. 635
- aşnukı
  - a. 618
- at
  - a. 540, 542
- atayu
  - a. 493
- ati
  - a. 161, 186, 197, 241, 246, 400, 410
- atın
  - a. 492
- atış
  - a. 151
- atkaklarig
  - a. 662
- atkangular
  - a. 653
- atkantaçı
  - a. 25
- atkanurlar
  - a. 767
- atlıg
  - a. 1, 74, 78, 81, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 99, 146, 249, 266, 402, 412, 437, 449, 464, 466, 480,

- 489, 509, 511, 513, 515, 517,
520, 521, 522, 527, 540, 542,
543, 710, 715, 800, 858, 860
- ay**
  - a. 343, 523, 702
- ayag**
  - a. 487, 559
- ayagka**
  - a. 241, 247, 362, 379
- ayamakın**
  - a. 149
- ayasın**
  - a. 238, 585
- ayayu**
  - a. 849
- ayayur**
  - a. 844, 848
- ayıg**
  - a. 582, 610
- ayıgli**
  - a. 681
- aymış**
  - a. 713
- ayur**
  - a. 696
- azlandacı**
  - a. 29
- azrua**
  - a. 235, 260, 289, 290, 709, 722, 781,
802, 832, 851
- azruaya**
  - a. 268, 276, 291, 302, 700, 725, 804,
813
- azu**
  - a. 279, 484, 734
- bahşımız**
  - b. 506
- bamış**
  - b. 599
- bar**
  - b. 366, 434, 441, 445, 686, 694, 824
- barça**
  - b. 798, 838
- barçada**
  - b. 364, 380
- barçanı**
  - b. 209
- barıgsamak**
- b.**
  - 34
- barıp**
  - b. 718
- barırlar**
  - b. 669, 676
- bars**
  - b. 111, 139
- basa**
  - b. 494, 584, 605
- başdındı**
  - b. 26, 64, 83, 98, 106, 123, 127, 252,
270, 273, 631, 769
- başın**
  - b. 775
- başlaglıg**
  - b. 121
- başlayu**
  - b. 580
- bediziñiz**
  - b. 354
- bek**
  - b. 743
- belgülerig**
  - b. 36, 38
- belgülüg**
  - b. 364
- belgürer**
  - b. 392, 404
- belgüsi**
  - b. 334
- belgüsin**
  - b. 758
- belgüsüz**
  - b. 38
- beltirinte**
  - b. 737
- bimba**
  - b. 345
- bışığ**
  - b. 341
- bışrungalı**
  - b. 814
- bışrunguluk**
  - b. 778
- bışrunmış**
  - b. 274
- bışrunup**
  - b. 458

- bışurmayuk
  - b. 282
- bışurtaçı
  - b. 272
- bilge
  - b. 4, 16, 73, 77, 93, 118, 262, 290, 467, 537, 601, 745
- bilgeler
  - b. 754
- bilgelerke
  - b. 312
- bilgeli
  - b. 224, 771
- bilig
  - b. 25, 26, 28, 32, 34, 34, 36, 37, 68, 94, 657, 679
- biligde
  - b. 690
- biligler
  - b. 21, 24
- biliglerig
  - b. 22
- biliklig
  - b. 16, 73, 563
- biligsiz
  - b. 21, 22, 25, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 48, 690, 765
- bilip
  - b. 757
- bilir
  - b. 331
- bilirler
  - b. 752, 756
- bilişmez
  - b. 652
- bilmek
  - b. 30
- bilmiş
  - b. 649
- biltingiz
  - b. 161
- biltiñiz
  - b. 197
- biltürgeli
  - b. 632
- bilü
  - b. 744
- bir
  - b. 105, 198, 346, 376, 591, 596, 598, 692, 714, 738, 798, 860
- birer
  - b. 332, 333, 581, 591
- biriñ
  - b. 697
- birisiñe
  - b. 809
- birkeye
  - b. 166, 205
- birle
  - b. 151, 374, 833, 834
- birök
  - b. 276, 292, 475, 482, 490, 713, 749, 823, 827
- birte
  - b. 228, 231
- birtin
  - b. 148, 237, 783, 839
- biş
  - b. 132, 591
- bişinç
  - b. 90, 614
- bitigde
  - b. 465, 621, 858
- bo
  - b. 17, 100, 104, 109, 135, 136, 247, 256, 261, 269, 274, 289, 302, 461, 472, 494, 554, 558, 562, 572, 578, 580, 585, 626, 639, 649, 679, 684, 709, 715, 723, 775, 788, 804, 807, 813, 823, 827, 852
- bodi
  - b. 448, 700, 703, 704, 706, 707
- bodisatav
  - b. 146, 303, 531, 533, 536, 548, 550, 551, 552, 698, 724
- bodisatavka
  - b. 575, 576, 576, 710
- bodisatavlар
  - b. 82, 503
- bodisatavlarig
  - b. 21, 107
- bodisatavlarniñ
  - b. 270
- bodisavatig
  - b. 480

- bodısavatlar
     b. 492, 500
- bodultaçı
     b. 32
- bolar
     b. 26, 28, 37, 677, 690
- bolayın
     b. 430, 443
- bolgay
     b. 300, 569, 799, 800
- bolgaylar
     b. 259, 267, 288, 562, 577
- bolguka
     b. 413, 452
- bolmaklar
     b. 434, 455
- bolmakları
     b. 4, 12
- bolmuşımızka
     b. 791
- boltaçı
     b. 324
- bolur
     b. 189, 212, 324, 392, 437, 449
- bolurlar
     b. 13, 474
- bölük
     b. 466, 861
- bölüklerig
     b. 173, 196
- bölükli
     b. 41
- börü
     b. 111, 139
- böride
     b. 129
- bulalım
     b. 440
- bulgalı
     b. 29
- bulguluk
     b. 99
- bulmadık
     b. 716
- bulmayukug
     b. 29
- bulmazlar
     b. 721
- bultukmaz
     b. 715
- bulur
     b. 310, 320
- bulurlar
     b. 85, 87, 88, 90, 92, 94, 97
- burkan
     b. 145, 150, 244, 262, 266, 290, 452,
       478, 507, 509, 510, 512, 514,
       515, 517, 521, 525, 526, 529,
       530, 547, 626, 721, 799, 851
- burkanığ
     b. 412
- burkanka
     b. 245
- burkanlar
     b. 106, 254, 285, 367, 392, 422, 492,
       499, 502, 609, sanınça
- burkanlarıg
     b. 311, 476, 485
- burkanlarka
     b. 258, 278, 288, 410, 425
- burkanlarnıñ
     b. 384
- burkanniñ
     b. 836
- burunuñuz
     b. 328
- buşı
     b. 45
- buyan
     b. 473, 476, 807, 808
- buyanı
     b. 594
- buyanlar
     b. 334
- buyanlıg
     b. 556
- bügüñü
     b. 744, 751
- bütmegülük
     b. 571
- bütmış
     b. 67, 378
- bütüreyin
     b. 420
- bütürmeyeük
     b. 282

- bütürteçi
  - b. 271
- büz
  - b. 141
- çahşapudlarig
  - ç. 27
- çahşaput
  - ç. 52
- çin
  - ç. 401, 631, 695, 755
- çinju
  - ç. 729
- çinkaru
  - ç. 744
- çinsiz
  - ç. 657, 717
- çogisin
  - ç. 758
- çogum
  - ç. 868
- çökitip
  - ç. 238
- darani
  - d. 84, 86, 88, 90, 92, 94, 100, 104, 109, 135, 136, 472, 489, 495, 554, 573, 578, 580, 585
- daranig
  - d. 465
- dırtıraştı
  - d. 862
- dyanig
  - d. 62, 74, 78, 81
- dyanlarka
  - d. 31
- edgü
  - e. 84, 91, 99, 271, 280, 311, 325, 329, 450, 474, 476, 808
- edgülerin
  - e. 411
- edgülerke
  - e. 252, 284
- edgülü
  - e. 681
- edgüsün
  - e. 385
- edgüsüñe
  - e. 254, 285
- edkü
  - e. 322
- edlig
  - e. 563, 566
- edremler
  - e. 84, 99
- edremlerin
  - e. 91
- edremlig
  - e. 567
- emgek
  - e. 445
- emgekcli
  - e. 190
- emgeklig
  - e. 397
- eñ
  - e. 491, 580
- eñinlerinteki
  - e. 840
- eñninteki
  - e. 237
- erdini
  - e. 250, 269, 302, 813, 823, 827
- erdinig
  - e. 256, 274, 287, 307
- erdinileri
  - e. 818, 821
- erki
  - e. 719, 722
- erklig
  - e. 235
- erkliyi
  - e. 544
- erksinmek
  - e. 3, 541
- erliglerke
  - e. 662
- ermek
  - e. 86
- ermez
  - e. 694, 695
- ermezin
  - e. 215, 216
- ermezlide
  - e. 114
- erser
  - e. 269, 302, 366, 386, 394, 434, 445,

- 484, 570, 587, 595, 617, 657, 715,
731, 736, 824
- erserler
  - e. 279, 282, 426, 441
- ertingü
  - e. 201, 250, 373
- ertmiş
  - e. 105, 136, 366
- ertük
  - e. 174, 198
- ertüklerin
  - e. 331
- ertükteg
  - e. 771
- erür
  - e. 100, 134, 229, 273, 355, 705, 708,
753
- erürler
  - e. 335, 740
- eşideyin
  - e. 388, 394, 406
- eşidgeli
  - e. 305, 791
- eşidip
  - e. 709, 723, 837
- eşidmiş
  - e. 275, 761
- eşidserler
  - e. 297, 759, 767
- eşidü
  - e. 261, 289
- etinin
  - e. 646
- etneyü
  - e. 646
- etözde
  - e. 679
- etözleri
  - e. 716
- etöznüñ
  - e. 684
- etözüg
  - e. 649
- etözüñüz
  - e. 177, 204, 358
- ev
  - e. 589, 597
- evdin
  - e. 592
- evimde
  - e. 451
- evrilinçsiz
  - e. 267, 269
- evrilser
  - e. 807
- ezüg
  - e. 693, 741
- gañ
  - g. 105
- hormuzta
  - h. 833
- ıdmazlar
  - i. 22, 29, 31, 33, 35
- ıduk
  - i. 825
- ıgaç
  - i. 683
- ımag
  - i. 189, 431
- ıçgek
  - i. 140
- ıçgekler
  - i. 113, 130
- ichern
  - i. 651, 677
- ichernete
  - i. 47, 54, 58, 328, 442, 455, 589,
597
- ichernteki
  - i. 105, 702, 813
- ig
  - i. 845
- igid
  - i. 741
- igidig
  - i. 658
- igler
  - i. 677
- iki
  - i. 162, 182, 196, 437, 585
- ikidin
  - i. 181
- ikigü
  - i. 26, 37, 673, 675, 687
- ikileyü
  - i. 618, 633, 711, 864

- ikinti k. 22
- i. 46, 65, 85, 133
- iligi kaçığka k. 653
- i. 249, 272, 464, 540, 548
- iligler kaçıglar k. 655
- i. 820
- iliglig kaçıglarka k. 658
- i. 552
- ilkisizde kadir k. 111
- i. 694
- inç kakınıp k. 583
- i. 436
- inçe kalık k. 549
- i. 24, 246, 447, 471, 481, 496, 634, 696, 699, 712, 724, 733
- inçge kalıkig k. 16
- i. 27, 32, 38
- inçin kalplar k. 796
- i. 85
- inçip kalti k. 222, 348, 702, 705, 732, 733
- i. 471, 578, 623, 627, 847
- inçküg kamag k. 272, 357, 372, 499, 504, 692, 775, 852
- i. 172
- inerler kamagda k. 273, 661
- i. 674
- irbiz kamagun k. 653
- i. 111, 139
- isiler kanar k. 595
- i. 484
- isilmeksiz kançanangırı k. 575
- i. 325
- işidiñ kançanaprabı k. 437
- i. 702
- işine kanıncısız k. 342
- i. 735
- itiglig kanmaguluk k. 571
- i. 757
- itlip kañımız k. 506
- i. 360
- itilmiş kara k. 589
- i. 92
- iyesiz karañku k. 372, 597
- i. 649
- iyin kararığig k. 372
- i. 50, 220, 352, 571, 665
- kaça karışmakdin k. 677
- k. 820
- kaçan kata k. 586

- katıglanmak
     k. 63, 81
 katıglanurlar
     k. 46, 53, 66, 69
 katıglanzunlar
     k. 830
 kavşurup
     k. 149, 238, 585
 kayu
     k. 109, 128, 138, 256, 276, 286, 292,
         475, 482, 553, 587, 612, 711,
         711, 745
 kayuda
     k. uzatı
 kayular
     k. 24
 kazgangalı
     k. 558
 ked
     k. 735
 kedimlig
     k. 566
 kedip
     k. 607
 kek
     k. 141
 keligme
     k. 795
 kelürüp
     k. 644
 kemişürler
     k. 682
 kentü
     k. 838, 838
 kergek
     k. 275, 306, 495, 497, 579, 649
 keyikler
     k. 112
 kezigçe
     k. 23, 351
 kezigerinte
     k. 855
 kıldıgsız
     k. 203
 kıg
     k. 737
 kılgalı
     k. 255, 487, 629
- kılgalır
     k. 468
 kılınç
     k. 35, 318
 kılınçın
     k. 610
 kılınçka
     k. 474
 kılınçlarıg
     k. 28
 kılıp
     k. 461, 606
 kılmalım
     k. 847
 kılmış
     k. 582, 610
 kultaçı
     k. 30
 kilturur
     k. 681
 kılıu
     k. 390, bo
 kısıl
     k. 222, 705
 kız
     k. 845
 kızı
     k. 315, 554
 kızıña
     k. 561
 kigen
     k. 142, 845
 kim
     k. 15, 21, 109, 128, 138, 256, 276,
         286, 292, 482, 570, 692, 789
 kimler
     k. 490
 kin
     k. 392, 584, 611, 619, 795
 kininte
     k. 669
 kinki
     k. 420, 459
 kiñürü
     k. 816
 kirligli
     k. 160, 195

- kirsizli
     k. 160, 185, 195
 kirtgünç
     k. 483
 kirtü
     k. 401, 631, 730, 755, 764, 771
 kirü
     k. 188
 kişi
     k. 114, 140, 659
 kişili
     k. 113, 130, 140
 kişiniñ
     k. 593
 kitgeli
     k. 719
 kodı
     k. 674
 koduru
     k. 334
 kolulamak
     k. 548
 kolunmak
     k. 57
 kolup
     k. 439
 kop
     k. 308
 kopda
     k. 242, 248, 463, 857
 kopdın
     k. 339
 korkdaçı
     k. 26
 korkınçlartın
     k. 143
 korkinçsız
     k. 541
 kök
     k. 336, 532, 549
 kölüñü
     k. 229
 kömen
     k. 732, 735
 köni
     k. 265, 299, 720
 köñül
     k. 77, 80, 571, 679
- köñülin
     k. 293, 317
 köñülinte
     k. 587
 köñülleri
     k. 717
 köñüllerine
     k. 313
 köñüllüğ
     k. 483
 köñülög
     k. 448
 köñülüm
     k. 641
 köreyin
     k. 402
 körgeli
     k. 485
 körmek
     k. 860
 körmekiñiz
     k. adırt
 körmış
     k. 761
 körü
     k. 211
 körünçde
     k. 749
 körüñler
     k. 684
 körüp
     k. 342
 körür
     k. 803
 körürler
     k. 760
 kötiyü
     k. uzatı
 köträlmış
     k. 197, 241, 242, 246, 249, 410, 425,
         464
 közünür
     k. 562
 kşantı
     k. 395, 461, 583
 kulaç
     k. 346

- kum k. 389, 414
 kurug k. 587
 kuş k. 435
 kut k. 594
 kutgarur k. 595, 617
 kuti k. 487
 kutin k. 540, 542
 kutiňa k. 406
 kutlug k. 400, 424
 kuvrag k. 107, 577, 843
 kuvragı k. 107, 577
 kuvragın l. 524
 kuvragıňa m. 692, 696
 kuvragka m. 862, 862, 863, 863, 864
 kuvragları m. 545
 kuvraglarıňızni m. 64, 83, 503, 602, 628
 kuzgun m. 501
 maytri m. 575
 men m. 25, 151, 435, 469, 470, 498, 500,
       502, 504, 506, 508, 510, 512,
       514, 516, 518, 524, 532, 535,
       537, 546, 549, 550, 552, 635, 696
 meniň m. 451, 700, 704, 706
 menli m. 213, 686
 mensizlide m. 192, 213
 meňi m. 157, 373
- küsemış
 küseyür
 küsüni
 küsüşi
 küsüşleri
 küyü
 küvrüg
 küvrügin
 küyü
 küzeti
 linhua
 mahabutlar
 maharanç
 mahasatav
 mahasatavlар
 mahasavatlar
 men
 meniň
 menli
 mensizlide
 meňi
- k. 666
 k. 88
 k. 594
 k. 773
 k. 588, 591
 k. 592, 788
 k. 106
 k. 600, 621, 632, 647, 650, 659
 k. 666
 k. 334, 439, 473, 716
 k. 353
 k. 594
 k. 721
 k. 266, 300, 499, 502, 504, 505, 507,
       509, 510, 512, 514, 516, 517,
       525, 531, 534, 536, 545, 548,
       550, 551
 k. 151, 380, 533, 551, 567, 788
 k. 479, 645
 k. 835
 k. 860
 k. 602, 628
 k. 603, 630, 775
 k. 781
 k. 179, 207
 k. 666
 k. 88
 k. 594
 k. 773
 k. 588, 591
 k. 592, 788
 k. 389, 414
 k. 587
 k. 435
 k. 594
 k. 570, 587, 595, 617
 k. 487
 k. 540, 542
 k. 406
 k. 400, 424
 k. 107, 577, 843

- meñig
    m. 338
- meñilig
    m. 436, 447, 457
- meñiligin
    m. 86
- meñü
    m. 157
- meñüsüz
    m. 689
- mıntıñ
    m. 810
- miñ
    m. 586
- monçulayu
    m. 145, 218, 579, 590, 615, 751, bo
- monta
    m. 686
- montag
    m. 726
- mu
    m. 686, 803
- muñadguluk
    m. 250
- ne
    n. 267, 569, 595, 617, 725, 726, 767
- neçökin
    n. 718, 719
- neñ
    n. 746
- nirvanka
    n. 34
- nızvanıłartın
    n. 717
- nom
    n. 25, 100, 226, 230, 249, 249, 256,
        269, 274, 302, 461, 464, 464,
        701, 715, 776, 813, 823, 827, 858
- nomda
    n. 639
- nomı
    n. 688
- nomladım
    n. 637
- nomlagalı
    n. 816
- nomlamak
    n. 2
- nomlamakıñız
    n. 220
- nomlar
    n. 32, 714, 731
- nomlarıq
    n. 322, 638
- nomlarnıñ
    n. 214, 272, 757, 770
- nomlarta
    n. 95, 119, 636
- nomlasar
    n. 293, 296
- nomlayu
    n. 108, 138, 469, 470, 627
- nomlug
    n. 147, 168, 273, 280, 825
- nomnuñ
    n. 648
- nomug
    n. 2, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 97, 104,
        109, 136, 472, 495, 554, 573,
        578, 580, 586
- odguru
    o. 353
- oglı
    o. 553
- oglıña
    o. 561
- oglıya
    o. 98, 471, 482
- ogrılar
    o. 651
- oğşamaz
    o. 812
- ok
    o. 460, 558, 588, 708
- okısar
    o. 293, 296
- okıtayın
    o. 647
- okıtgalı
    o. 816
- okıtmak
    o. 466
- okıt
    o. 633

- okıtur
  - o. 221
- okiyu
  - o. 480
- ol
  - o. 15, 15, 21, 22, 24, 32, 235, 257, 264, 287, 291, 291, 328, 403, 488, 588, 592, 593, 599, 651, 692, 708, 709, 722, 723, 736, 747, 749, 761, 765, 772, 774, 852, 861
- olar
  - o. 739, 746
- olarnı
  - o. 432, 444, 642, 849
- olarta
  - o. 740
- olurmuş
  - o. 782
- olurup
  - o. 589
- on
  - o. 162, 236, 319, 777
- ontun
  - o. 350, 370, 498
- onunç
  - o. 79, 144, sanınça
- oñ
  - o. 148, 237, 584, 611
- oñarsar
  - o. 806
- ootlı
  - o. 675
- ornanıp
  - o. 680
- ornanmadın
  - o. 170, 181
- ortunkı
  - o. 252
- orun
  - o. 1, 9, 14, 123
- orunka
  - o. 33, 37, 60, 70, 72, 79, 457
- orunlarının
  - o. 838
- orunlarka
  - o. 20, 23
- orunnuñ
  - o. 5
- orunta
  - o. 15, 65, 67, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 98, 116, 120, 322, 738
- oruntakı
  - o. 107, 127, 269, 303, sanınça
- osuglug
  - o. 729
- ot
  - o. 737
- ozgurgalı
  - o. 155
- ozguru
  - o. 232
- öç
  - ö. 141
- öcer
  - ö. 144, 309
- öçmek
  - ö. 670
- öçmeksizin
  - ö. 217
- ödkı
  - ö. 105, 136, 366, 370, 381, 485
- ödlerde
  - ö. 443
- ödlerte
  - ö. 448, 460
- ödsüz
  - ö. 846
- ödte
  - ö. 398, 403, 420, 438, 459
- ödün
  - ö. 235, 393, 708, 861
- ögüler
  - ö. 560
- ögeyin
  - ö. 401
- ögli
  - ö. 321
- öglim
  - ö. 450
- ögretig
  - ö. 316
- ögreetingeli
  - ö. 814
- ögretinü

- ö. 391
- öğretiñülük
  - ö. 778
- ögürünçüm
  - ö. 868
- ögüz
  - ö. 105
- ök
  - ö. 494, 592
- öküngeli
  - ö. 462
- ökünüp
  - ö. 583
- ölmek
  - ö. 156
- öñdin
  - ö. 419
- öñdün
  - ö. 508
- öñi
  - ö. 216, 231, 233, 635, 718, 730
- öñin
  - ö. 654, 654, 656, 681, 681
- öñlug
  - ö. 248, 332, 463, 589, 620
- öñre
  - ö. 104, 126, 136, 277, 491
- öñreki
  - ö. 475
- öñsüz
  - ö. 31
- öritimlerinte
  - ö. 72, 77, 80
- örítürler
  - ö. 71, 74, 79, 82
- örterler
  - ö. 17
- örü
  - ö. 237, 675, 839
- ötgürü
  - ö. 815
- ötintiler
  - ö. 850
- ötrü
  - ö. 110, 139, 258, 261, 467, 488, 593, 622, 723, 736, 765, 767, 770, 802, 821, 824, 828, 869
- ötügin
  - ö. 261, 289, 723
- ötüneyin
  - ö. 390, 407, 415
- ötünmiş
  - ö. 292
- ötünti
  - ö. 151, 246
- ötüntiler
  - ö. 792
- ötüntüñ
  - ö. 866
- öz
  - ö. 653, 838, 838
- özi
  - ö. 564
- özin
  - ö. 337
- özke
  - ö. 656
- padmaviçayı
  - p. 511
- paramit
  - p. 45, 47, 52, 54, 57, 59, 68
- paramitig
  - p. 396
- paramitlar
  - p. 391
- paramitlig
  - p. 416
- parmanular
  - p. 368
- patar
  - p. 187, 614
- prabaraçaravıçayı
  - p. 797
- pratyıkabudlar
  - p. 505
- ratnaotarı
  - r. 516, 519
- ratnaprabi
  - r. 520
- ratnaşkı
  - r. 515
- saçıp
  - s. 608
- saçmaduk
  - s. 281
- sakınç

- s. 522
- sakınçları
  - s. 773
- sakınmazlar
  - s. 747
- sakınsar
  - s. 491
- sakını
  - s. 588
- sakınur
  - s. 664
- sakınurlar
  - s. 742
- samadı
  - s. 74, 78, 81
- samantadarşanı
  - s. 513
- sanınça
  - s. 106
- sanlığın
  - s. 654
- sanskara
  - s. 33
- sapça
  - s. 23
- savig
  - s. 709
- sayu
  - s. 333, 375
- sekiz
  - s. 586
- sekizinç
  - s. 466
- sen
  - s. 471, 803
- serilmedin
  - s. 158
- sevinç
  - s. 259, 288, 792
- sıdaçı
  - s. 27, 122
- sin
  - s. 682
- sınhanımıtaprabangkarı
  - s. 146
- siñar
  - s. 148, 237, 339, 350, 783, 839
- sıñarkı
- s. 498
- sızgurmış
  - s. 341
- sız
  - s. 180, 210, 221, 224, 331, 353, 365, 711, 713, 725, 726
- siziňe
  - s. 789
- sızler
  - s. 684, 799
- sogançığ
  - s. 637
- sözledükde
  - s. 496
- sözlegülük
  - s. 40
- sözlemiş
  - s. 495
- sözleserler
  - s. 110, 139, 555
- sözlesün
  - s. 586, 612
- sözleyü
  - s. 178, 205, 423
- sözleyür
  - s. 726
- supratıştı
  - s. 479
- supratıştıya
  - s. 572
- suv
  - s. 702
- suvla
  - s. 673
- suvug
  - s. 357
- suzak
  - s. 650
- suzakda
  - s. 659
- süzük
  - s. 263, 293, 307, 314, 317, 326, 482
- süzülmekke
  - s. 176, 202
- şakımunu
  - ş. 402, 507
- şasınınta
  - ş. 280

- şlök t. 99
- şravaklar tayaglıg
§. 505 t. 368
- tag tayakı
t. 222, 374 t. 84, 651
- takı tayanıp
t. 82, 461, 572 t. 658, 679
- takşutın tayanur
t. 234, 634 t. 660
- tamga tayçu
t. 273 t. 599
- tanukladıñız teg
t. 183 t. 292, 341, 344, 376, 657, 683, 692,
tañlaguluk t. 250 703, 706, 713, 732
- tañlançig teggeli
t. 335 t. 23
- tap tegi
t. 50 t. 164, 201
- tapığ tegimlig
t. üsüklerinte t. 241, 247, 379
- tapınayın tegin
t. 400, 424 t. 223, 650
- tapınmaduk teginçe
t. 279 t. 574
- tapınsarlar teginsler
t. 257 t. 287
- tarıq tegirmiñiz
t. 281 t. 343
- tarıksun tegsünler
t. 435, 446 t. 436, 447
- tarımaduk tegürgeli
t. 281 t. 20, 31, 33, 35
- tarkargalı tegürmiş
t. 22 t. 259, 288
- tartayıñ tegürüp
t. 418 t. 239
- taşkaru tegzinmekig
t. 418, 592, 616 t. 35
- tatıglıg tegzinteçi
t. 174, 198 t. 428, 442
- tavarlıg tek
t. 563 t. 232, 759
- tavrati telim
t. 837 t. 218
- tayagi teñ
t. 251, 283 t. 810

- teñlençsiz
  - t. 556
- teñri
  - t. 239, 240, 245, 262, 290, 349, 506, 509, 511, 513, 515, 517, 520, 521, 523, 526, 527, 529, 530, 539, 588, 601, 703, 709, 780, 781, 832, 836, 851, 859
- teñrike
  - t. 290, 802
- teñriler
  - t. 834, 859, 864
- teñrilerniñ
  - t. 852
- teñrili
  - t. 629
- teñrim
  - t. 175, 198, 200, 224, 234, 247, 260, 355, 850
- teñriniñ
  - t. 260, 289, 722
- teñrisi
  - t. 150, 240, 244, 245, 262, 290, 478, 507, 509, 511, 513, 515, 517, 520, 521, 526, 527, 529, 530, 547, 626, 836, 851
- teriñ
  - t. 631, 635, 776, 790
- teriñde
  - t. 630
- terkin
  - t. 837
- tidig
  - t. 30
- tidigsız
  - t. 13
- tilañurmak
  - t. 49
- tiltagı
  - t. 352
- tiltagın
  - t. 725
- tiltaglarig
  - t. 644
- tinlig
  - t. 211
- tinliglar
  - t. 109, 114, 256, 264, 277, 292, 294.06, 298, 441, 472, 475, 483, 488, 573
- tinliglarig
  - t. 232, 352, 419, 848
- tinligli
  - t. 687
- tiñlamış
  - t. 275
- tiñlasar
  - t. 264, 297, 308, 805
- titsilar
  - t. 167
- titsisi
  - t. 734
- tidi
  - t. 260, 697, 708, 722
- tigme
  - t. 700
- tilgeni
  - t. 344
- tillerte
  - t. 49
- timin
  - t. 494, 584, 592
- timis
  - t. 496
- tip
  - t. 14, 18, 24, 25, 25, 32, 151, 234, 246, 260, 268, 301, 452, 481, 491, 496, 634, 697, 699, 708, 712, 722, 724, 733, 752, 792, 803, 850, 866
- tirgeli
  - t. 557
- tirin
  - t. 207, 603, 630
- tiser
  - t. 24, 268, 301, 733
- titir
  - t. 8, 14, 18, 226, 230, 255, 286, 405, 728
- titirler
  - t. 693
- titrü
  - t. 341, 684
- tizin
  - t. 238, 584, 611

- tizlerin
    t. 784
- togarlar
    t. 654
- togasız
    t. 568
- togdilar
    t. 439
- togmak
    t. 156
- togmaksız
    t. 776
- togmaksızın
    t. 217
- togmazkan
    t. 588, 613
- togmiş
    t. 349
- togup
    t. üsüklerinte
- tokılıg
    t. 354
- tokuz
    t. 162, 236, 319
- tolp
    t. 667
- tolu
    t. 93, 118, 254, 417
- ton
    t. 607
- tonların
    t. 840
- toñ
    t. 465
- toşgurur
    t. 356, nomlug
- tölükin
    t. 80
- tölüklüg
    t. 536
- töpün
    t. 240, 245, 493, 538
- törçiyür
    t. 678
- törlüg
    t. 132
- tört
    t. 236, 671
- törtünç
    t. 33, 55, 89, 162, 187, 236, 319
- törüçe
    t. 395, 461, 760
- törög
    t. 664
- törüke
    t. 670
- törün
    t. 579
- törüsün
    t. 685
- töz
    t. 730, 762
- tözin
    t. 600, 632, 771
- tözinçe
    t. 701
- tözinte
    t. 226, 230, 694
- tözkerinçsiz
    t. 354
- tözsüzin
    t. 755
- tözüg
    t. 764
- tözün
    t. 537, 546, 551
- tözünler
    t. 97, 304, 314, 470, 481, 553, 554,
        561, 561
- tözünüm
    t. 711
- tsuy
    t. 308
- tudasız
    t. 568
- turgurtaçı
    t. 28, 76
- turup
    t. 237, 323, 839
- tururlar
    t. 691, 743, uzatı
- tusu
    t. 89, 629
- tuşar
    t. 311

- tuşgalı
     t. 393
 tuşup
     t. 476
 tuta
     t. 853
 tutarlar
     t. 769
 tutayın
     t. 491
 tutdaçı
     t. 141, 472, 573
 tutdukda
     t. 578
 tutgali
     t. 108, 815
 tutguluk
     t. 577
 tutmış
     t. 275, 579
 tutsarlar
     t. 110, 257, 287, 555
 tutugsuz
     t. 12
 tutup
     t. 596
 tuymak
     t. 266, 299
 tuymakıg
     t. 421, 721
 tuyup
     t. 721
 tükel
     t. 93, 118, 255, 262, 417, 467, 477,
         601
 tükellig
     t. 253, 284, 474
 tükettip
     t. 627
 tükettür
     t. 180
 tülümde
     t. 394
 tüpin
     t. 748
 tüplerke
     t. 171, 182
- türlüğ
     t. 9, 196, 556, 570
 tüşlüg
     t. 386
 tütrüm
     t. 790
 tüü
     t. 333
 tüz
     t. 266, 299, 401, 411, 720
 tüzüde
     t. 356
 tüzüni
     t. 376
 uçsuz
     u. 203
 udaçı
     u. 255, 286
 udug
     u. 559, üsüklerinte
 uduñuz
     u. 224
 ugaylar
     u. 558
 ugrayu
     u. 393
 ugrinta
     u. 175, 200
 ugurin
     u. 726
 ukgalı
     u. 225
 ukglı
     u. 472
 ukmakıg
     u. 154
 ukmakka
     u. 30
 ulati
     u. 111, 114, 139, 214
 ulug
     u. 89, 117, 183, 235, 268, 276, 291,
         377, 473, 473, 500, 503, 556,
         628, 630, 709, 725, 728, 781
 ulugı
     u. 165, 467

- ulugıya ü. 53, 87
- u. 203
- uluglug üdürmek
    u. 671 ü. 227
- ulus üdürt
    u. 165, 203, 467 ü. 163, adırt
- ulusın üdürüp
    u. 422 ü. 233
- uluslarıg üjik
    u. sıñar ü. 40, 205
- ulusuñuzlar üjiki
    u. 800 ü. 253
- umadın üküş
    u. 772 ü. 214, 218, 560, 677
- umazlar üküşrek
    u. 719, 744 ü. 673
- umug ülgü
    u. 189 ü. 810
- urug ülgülegülük
    u. 281 ü. 283
- urugların ülgülençsiz
    u. 271 ü. 42, 377
- urup ülgüsüz
    u. 738 ü. 121, 560
- uşak ülögke
    u. 27 ü. 473
- utlı ülüglegülük
    u. 259, 288 ü. 251
- uvşak üluglençsiz
    u. 10 ü. 555
- uyurlar ülüş
    u. 23 ü. 187, 614
- uzanmak ünin
    u. 14 ü. 388, 406, 758
- uzanmakım ünsün
    u. 643 ü. 593, 616
- uzanmakinta üntüreyin
    u. 42 ü. 397
- uzati ünüş
    u. 188, 432, 444, 574, 619, 843 ü. 573
- uzun ürlükli
    u. 564, 569 ü. 190
- üç ürlüksüz
    u. 434, 614 ü. 669, 688
- üçün ürlüksüzlü
    u. 159, 183, 228, 231, 268, 274, 468, ü. 191
- 633, 642 ürüg
    u. 188, 574, 619
- üçünç

- üstelip
  - ü. 869
- üstelür
  - ü. 595
- üstünki
  - ü. 265, 294.06, 720
- üz
  - ü. 141
- üze
  - ü. 35, 50, 177, 204, 641, 643, 769, 787, 811, 868
- üzeliksiz
  - ü. 265, 294.06, 298, 398, 720, 825
- üzlünçüde
  - ü. 688
- üzlünçülük
  - ü. 253, 285
- üzüksüz
  - ü. 327, 432, 444, 663
- vajır
  - v. 552
- vayduri
  - v. 336
- vırupakşı
  - v. 863
- viyakrit
  - v. bo
- yada
  - y. 637
- yadılıp
  - y. 356, 375, 668
- yagi
  - y. 115, 131
- yagitmalım
  - y. 846
- yagmurın
  - y. 168, nomlug
- yakın
  - y. 278
- yalañukda
  - y. 403
- yalañuklar
  - y. 257, 287, 745
- yalañuklarnıñ
  - y. 716
- yalañuklı
  - y. 629
- yalañuz
- yalınım
  - y. 868
- yalınlayur
  - y. 348
- yaltrıklig
  - y. 242, 248, 463, 523, 857
- yaltrıyur
  - y. 343, 345
- yam
  - y. 737
- yañida
  - y. 598
- yañılıp
  - y. 27
- yañıltacı
  - y. 48, 51
- yañılurlar
  - y. 772
- yañın
  - y. 590, 615
- yañkusı
  - y. 222, 705
- yañlıg
  - y. 798
- yañluk
  - y. 773
- yapsingu
  - y. 686
- yapşınmadın
  - y. 181
- yapşınmaksız
  - y. 727
- yapşınurlar
  - y. 768
- yarlıgıt
  - y. 147
- yarlıkadı
  - y. 291, 481, 634, 699, 724, 779, 780, 794, 803, 831, 866
- yarlıkadılar
  - y. 108, 138, 469
- yarlıkadıñız
  - y. 201
- yarlkagali
  - y. 633
- yarlıkamadın
  - y. 178, 206

- yarlıkap
     y. 188, 211, 261, 480
 yarlıkayur
     y. 470
 yarpsız
     y. 717
 yaruk
     y. 242, 248, 463
 yarukı
     y. 339
 yarukın
     y. 354
 yarukuñuz
     y. 347, 373
 yarutur
     y. 340
 yaşı
     y. 564, 569
 yavlak
     y. 112, 112, 115, 131, 140
 yok
     y. 113, 140
 yekler
     y. 835
 yene
     y. 44, 69, 179, 208, 217, 389, 478,
       562, 618, 639, 690, 710, 712,
       743, 746, 802, 815
 yıld
     y. 329
 yığgalı
     y. 557
 yılamlarını
     y. 671
 yıltızlıg
     y. 271, 280
 yىnak
     y. 508
 yipar
     y. 329
 yig
     y. 95, 119, 265, 270, 386, 403, 413,
       421, 631, 720
 yigedençsiz
     y. 87
 yigirmi
     y. 614
- yigirminç
     y. 591
 yilli
     y. 675
 yilvi
     y. 732, 735, 738
 yilviçi
     y. 736
 yilviçiniñ
     y. 734
 yime
     y. 24, 24, 69, 82, 205, 215, 216, 217,
       279, 460, 470, 484, 572, 694,
       704, 707, 714, 719, 748, 809,
       811, 835, 847
 yinçge
     y. 10
 yinçürü
     y. 150, 244, 538, 787
 yiniñizde
     y. 332
 yintem
     y. 675
 yir
     y. 9, 20, 357
 yırçı
     y. 312, 438, 450
 yırke
     y. 239, 368
 yırılı
     y. 673
 yirtinçüde
     y. 404, 823
 yirtinçülük
     y. 759, 760
 yiti
     y. 319, 786, 818, 821
 yitinç
     y. 95
 yitinçsizig
     y. 423
 yitlinmegeyeler
     y. 826
 yitlinser
     y. 827
 yitlinürler
     y. 822

- yitmiş
y. 187, 786
- yivli
y. 657
- yivliniň
y. 747
- yok
y. 226, 229, 230, 570, 621, 632,
647
- yokadmagay
y. 826
- yokadmazlar
y. 819
- yokadsarlar
y. 828
- yokadurlar
y. 822
- yolçı
y. 312, 321, 438
- yolka
y. 574
- yorigda
y. 701, 703, 704, 706, 707
- yorımaguluk
y. 766
- yorımak
y. 119
- yorımakım
y. 704, 707
- yorımakımın
y. 701
- yorımış
y. 703, 706
- yoriyurlar
y. 667
- yöleşürüg
y. 811
- yörüğü
y. 253
- yörugin
y. 632, 648
- yöröglerin
y. 313
- yörüglerniň
y. 218
- yörüglüğ
y. 636
- yuка
y. 36
- yumgı
y. 782
- yügerü
y. 36
- yügürür
y. 665
- yükmekig
y. 55
- yükünüp
y. 240, 245, 493, 582, 854
- yükünür
y. 498, 500, 502, 504, 506, 508,
510, 512, 514, 516, 518, 524,
532, 535, 546, 549, 550, 552
- yünçürü
y. 493
- yüz
y. 162, 236, 319
- yüzlüğ
y. 343

4. TIPKIBASIM

Fotoğraflar şu siteden alınmıştır:

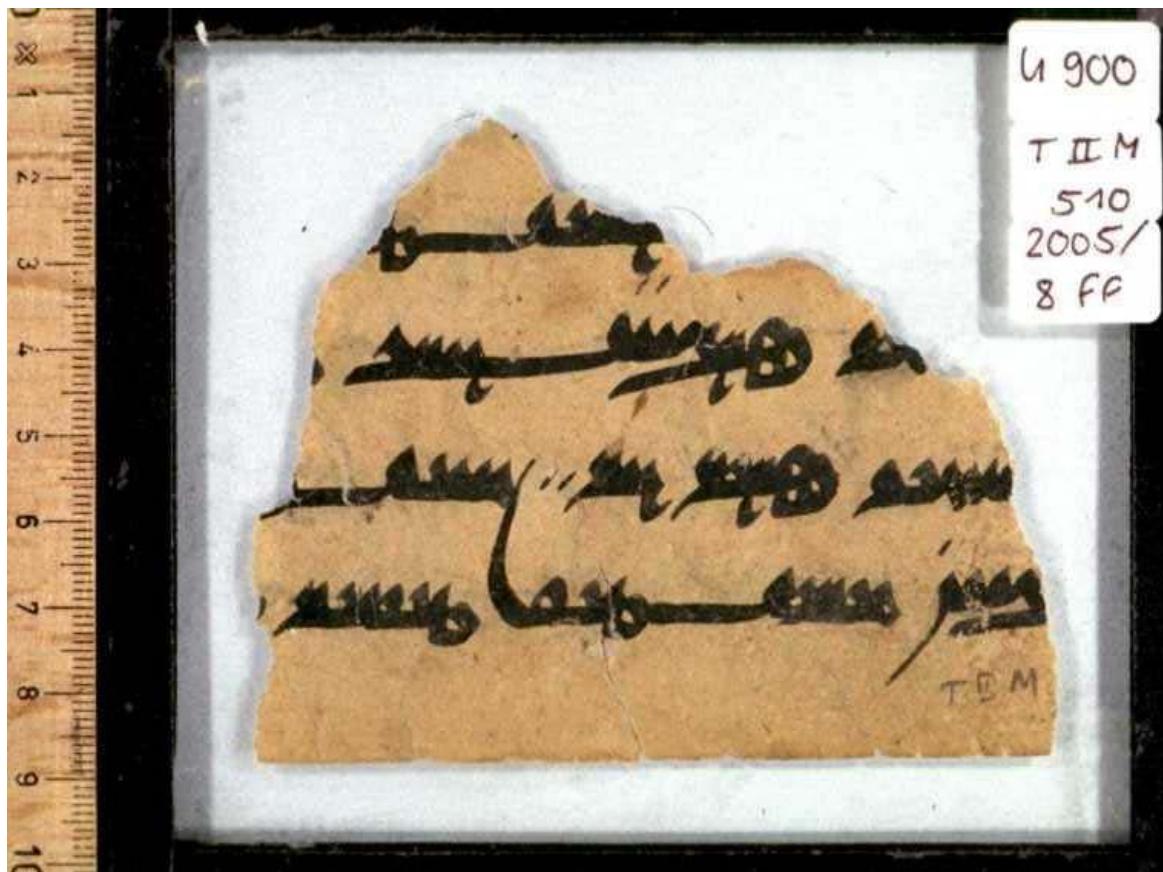
http://www.bbaw.de/forschung/turfanforschung/dta/u/dta_u_index.htm

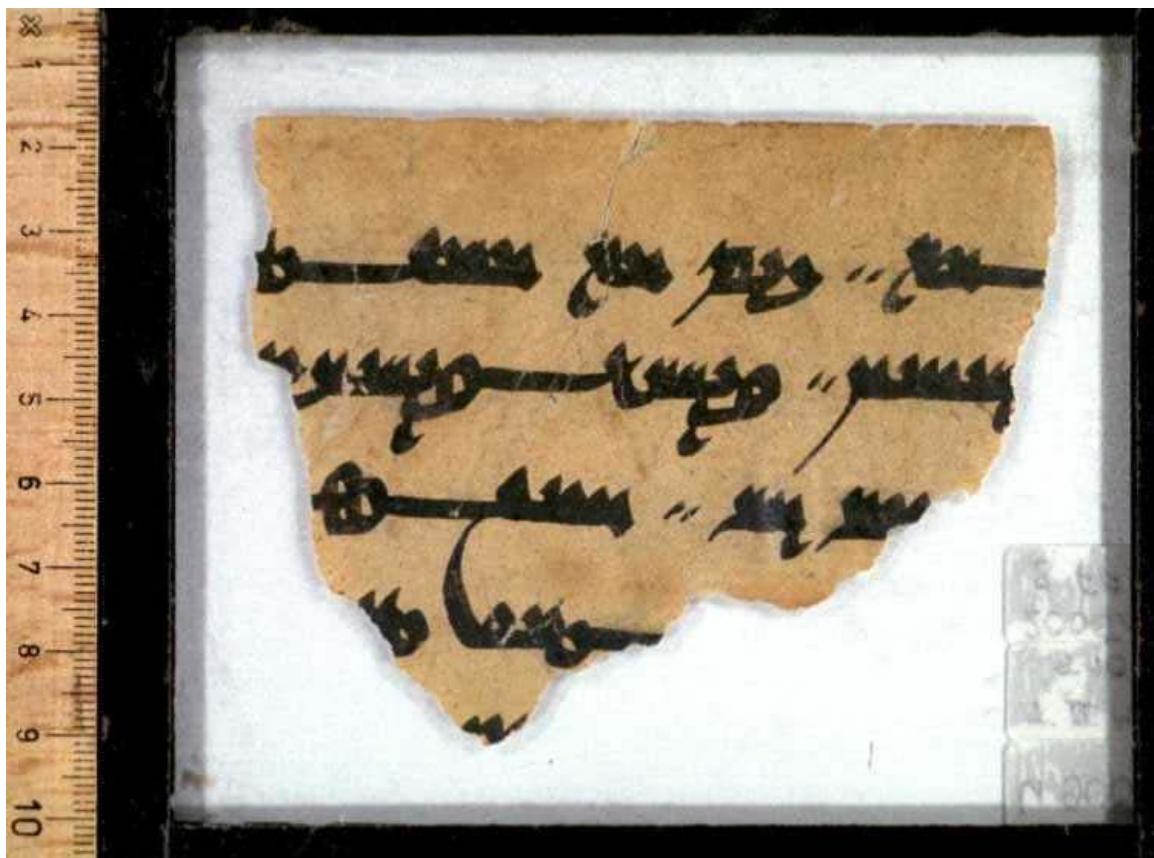
Belge 1, ön

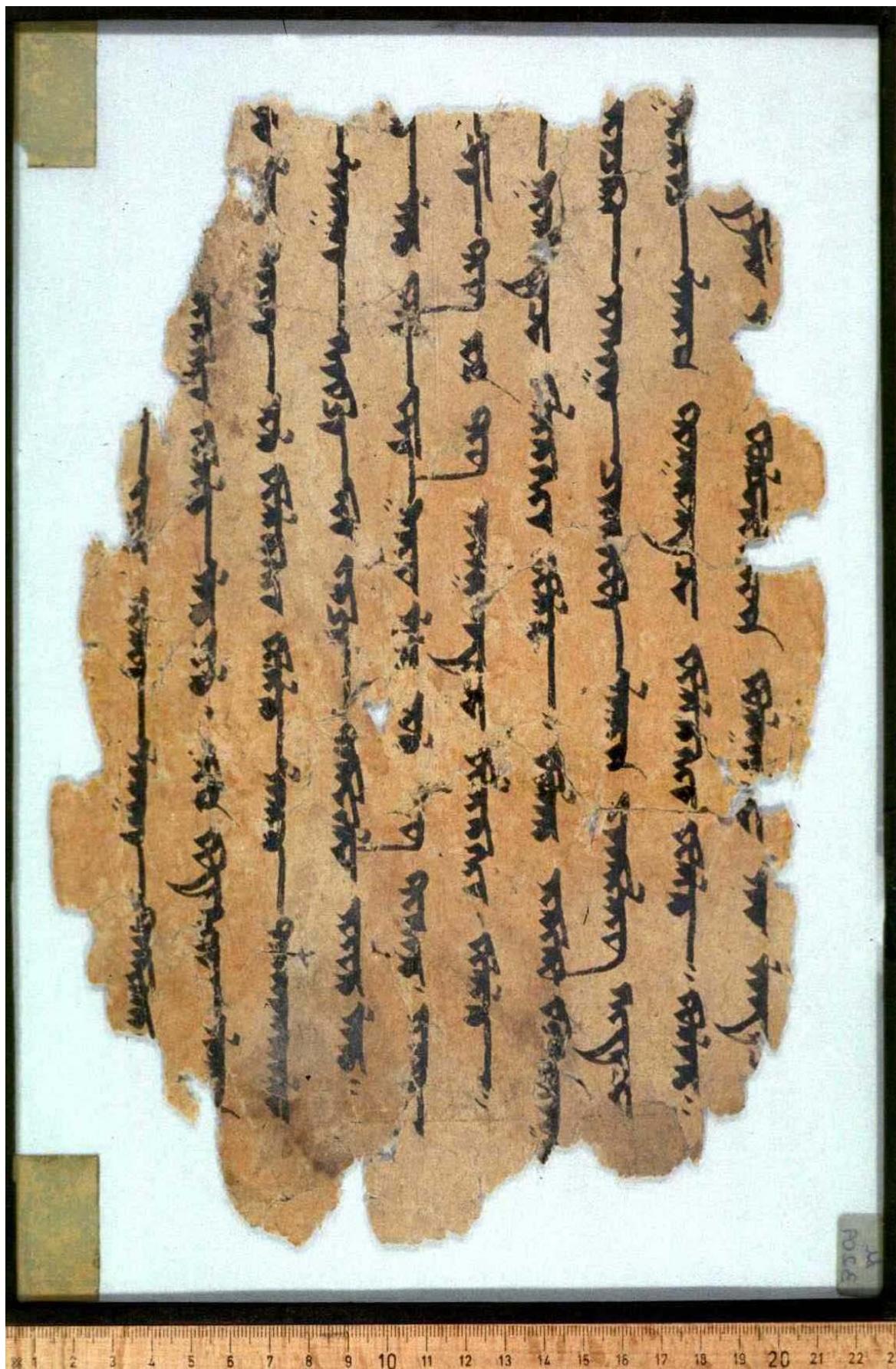
Belge 1, arka

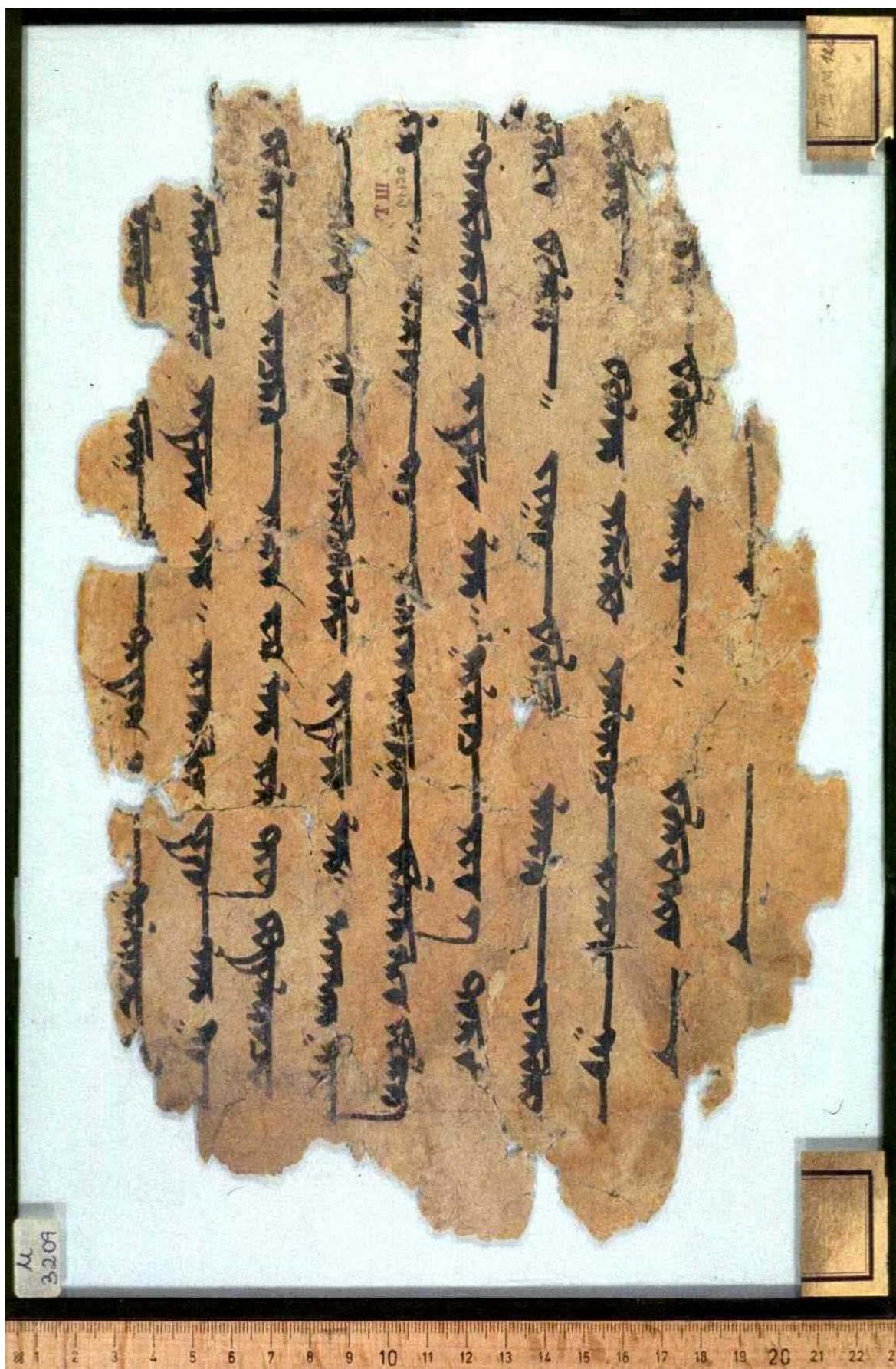
Belge 2, ön

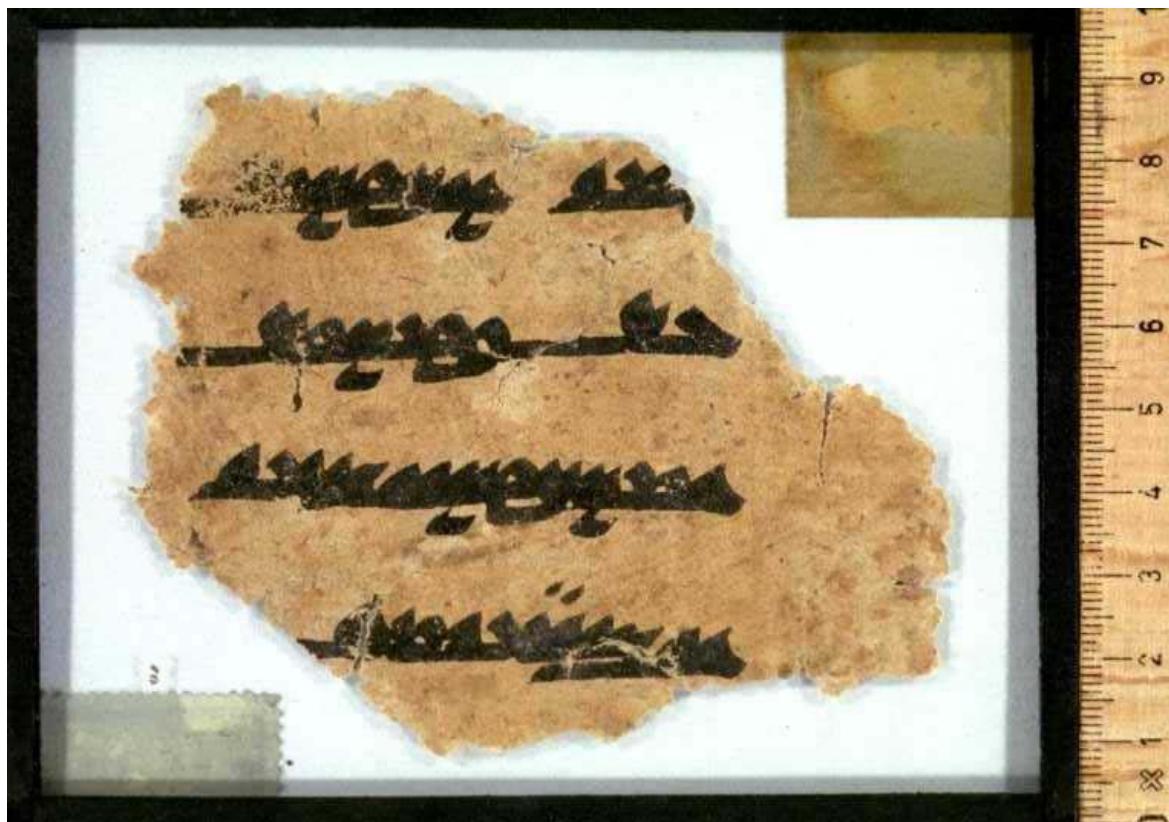
Belge 2, arka

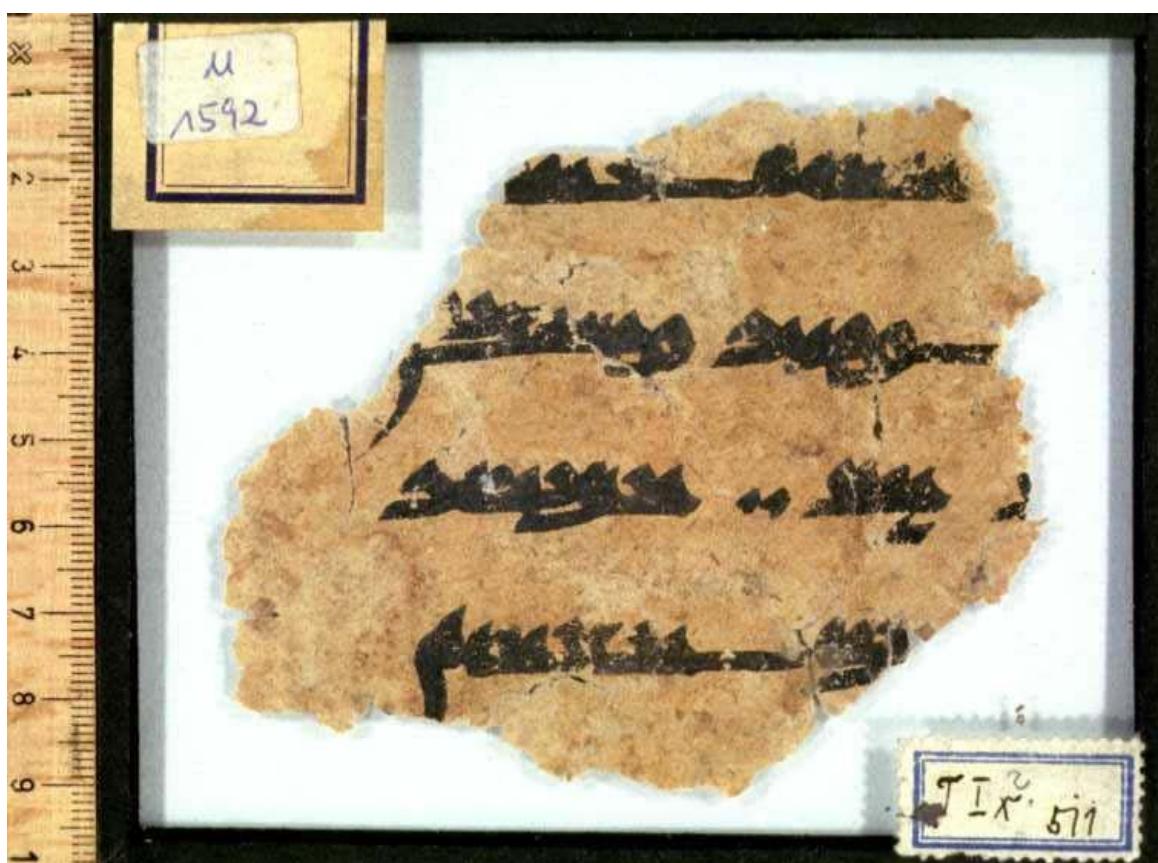
Belge 3, ön

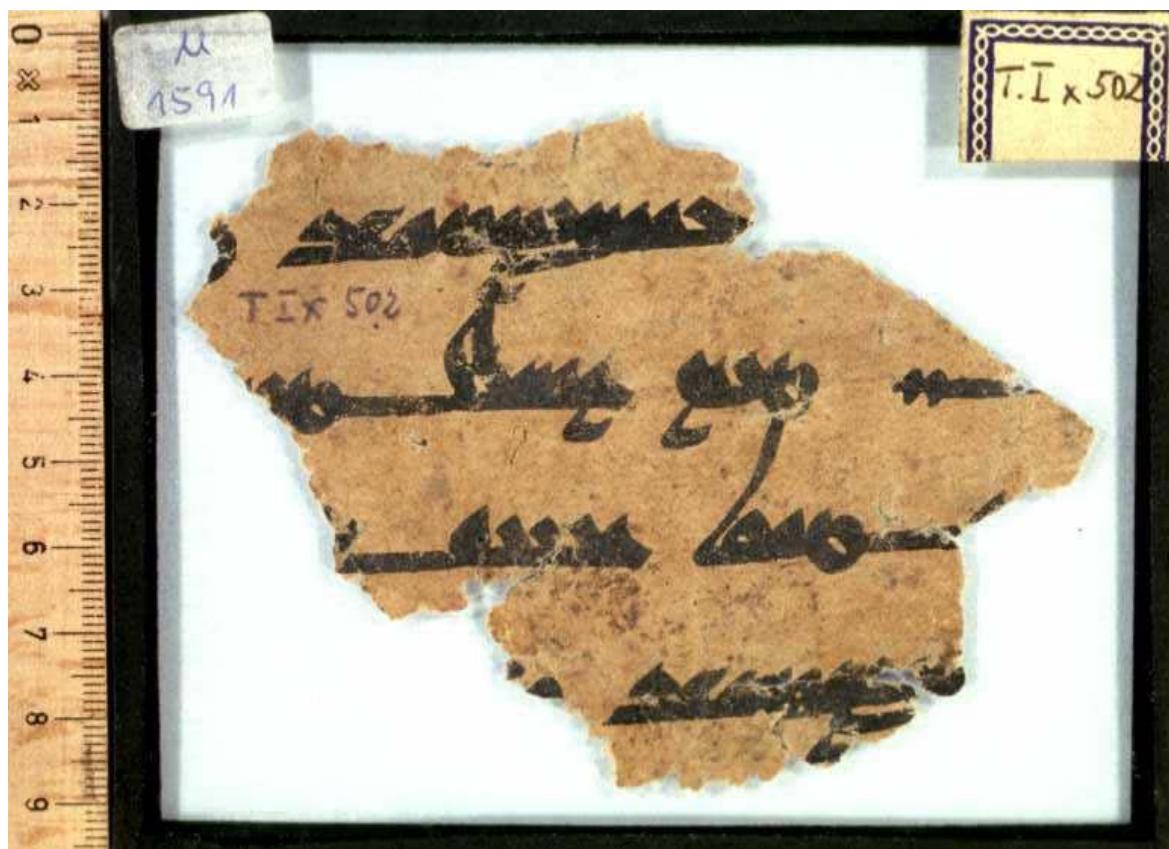
Belge 3, arka

Belge 4, ön

Belge 4, arka

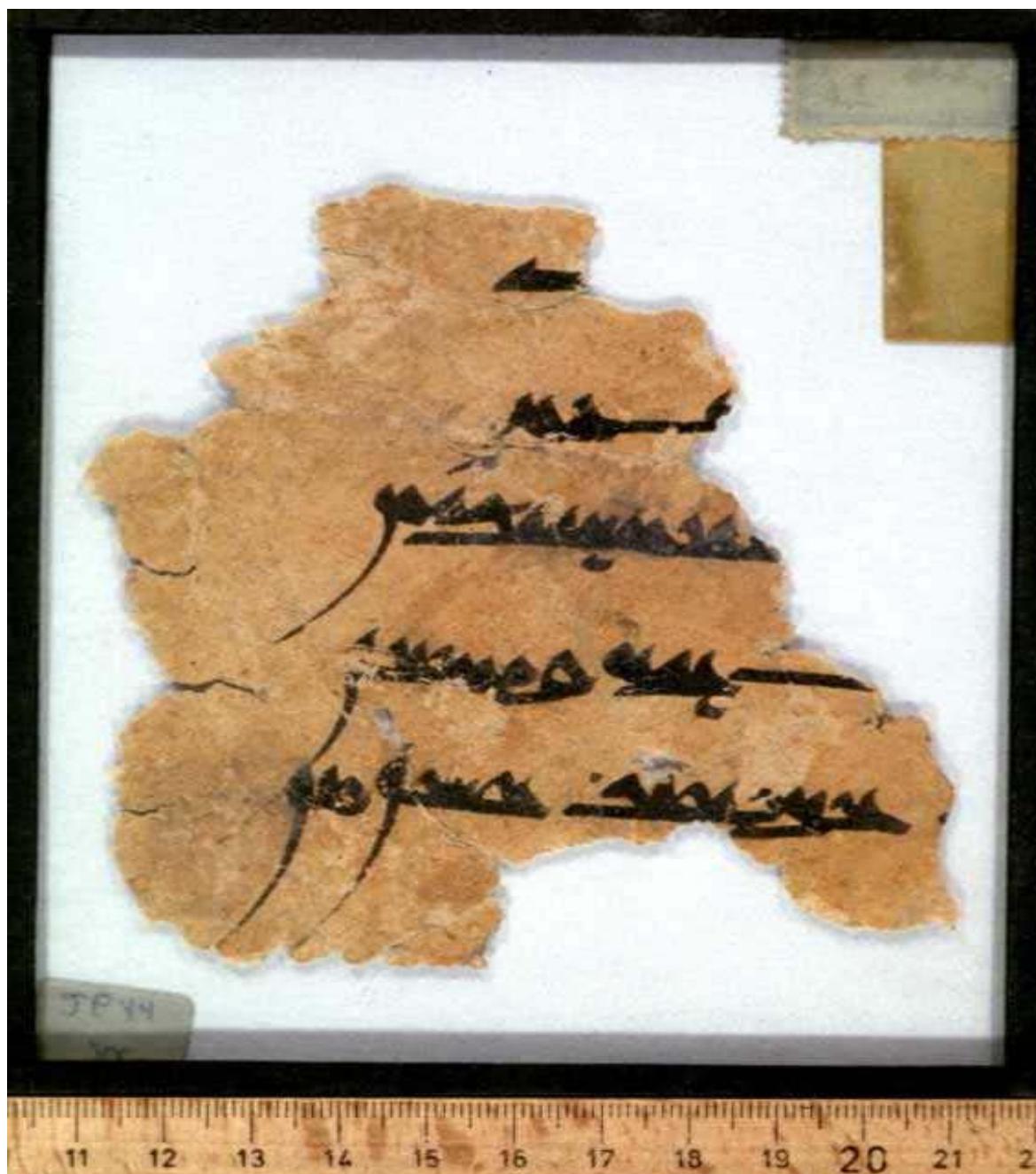
Belge 5, ön

Belge 5, arka

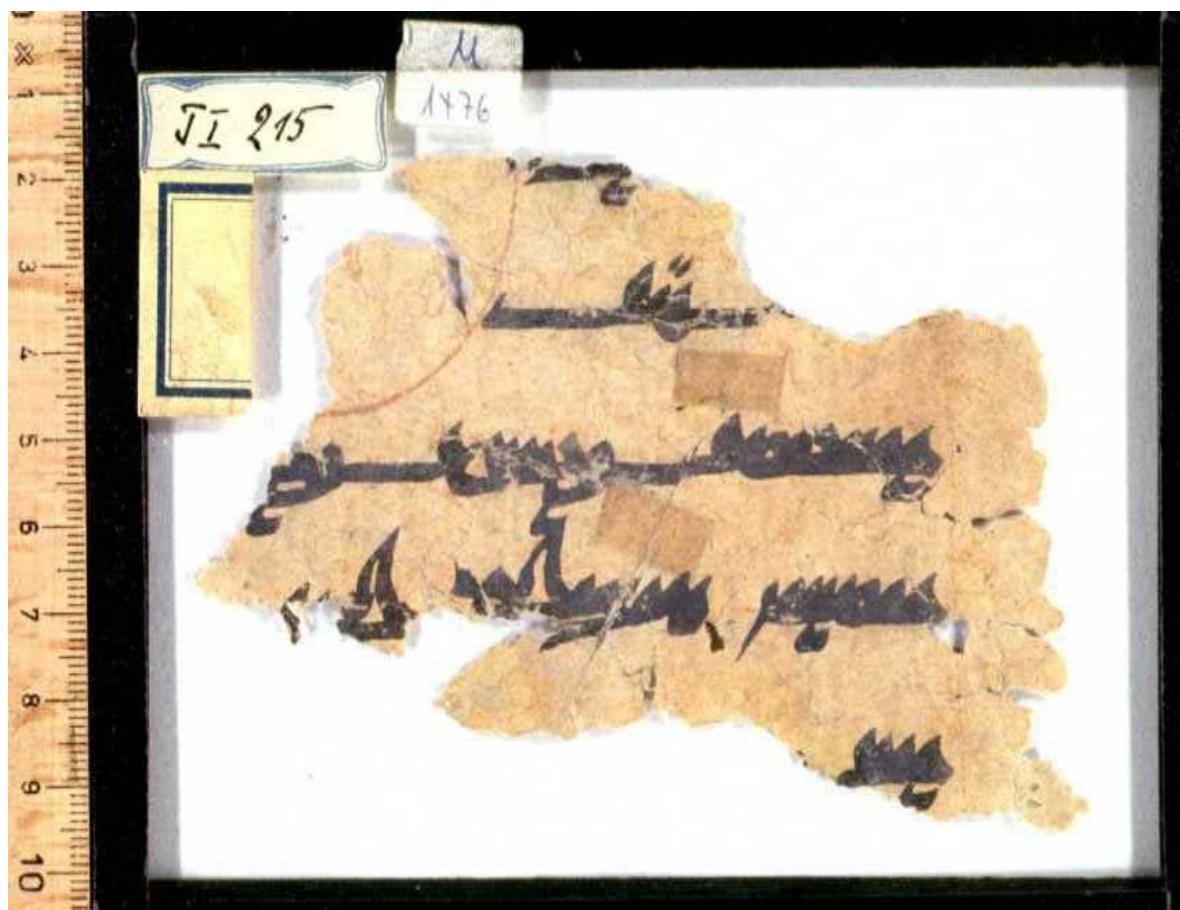
Belge 6, ön

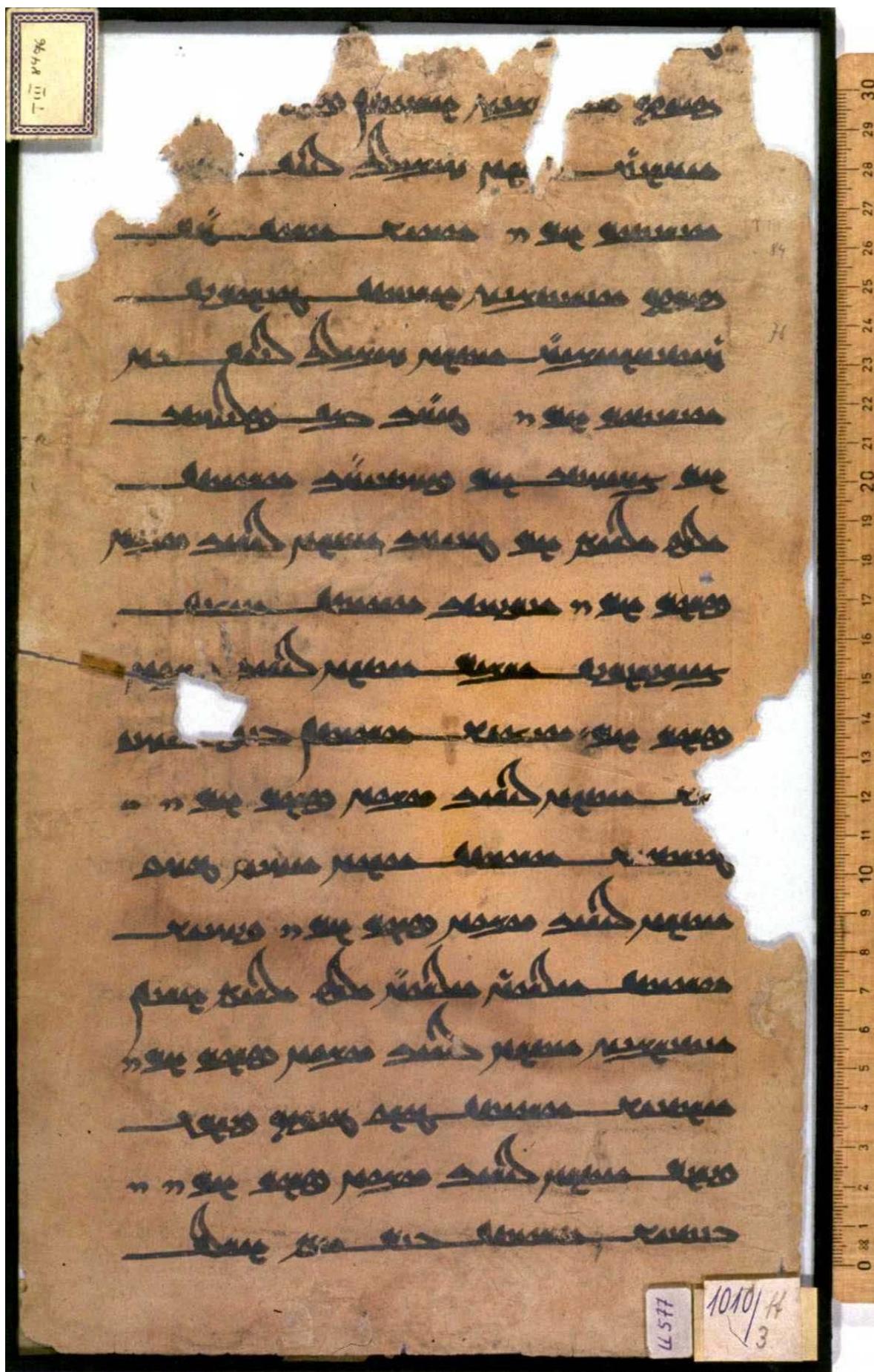
Belge 6, arka

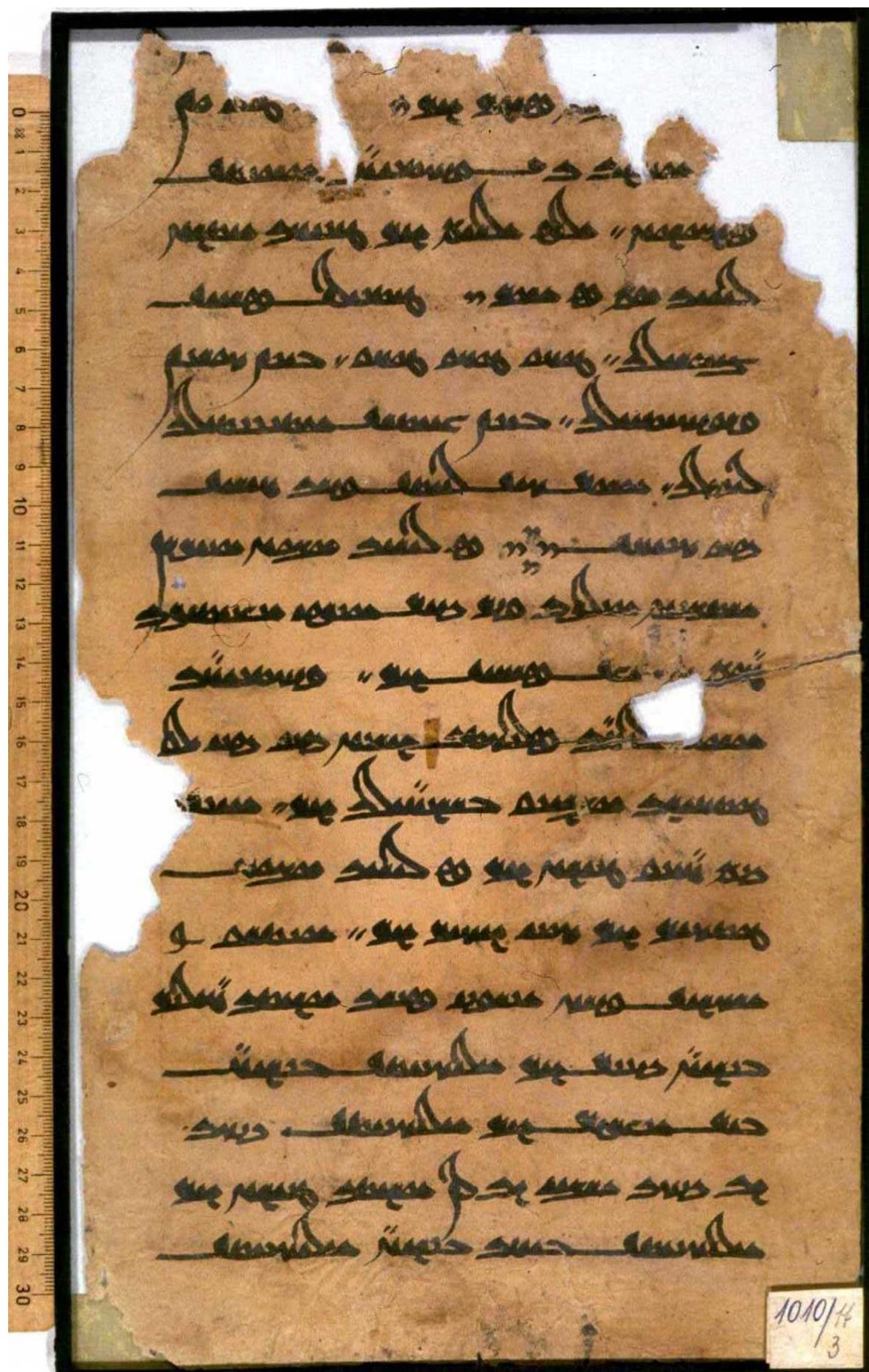
Belge 7, ön

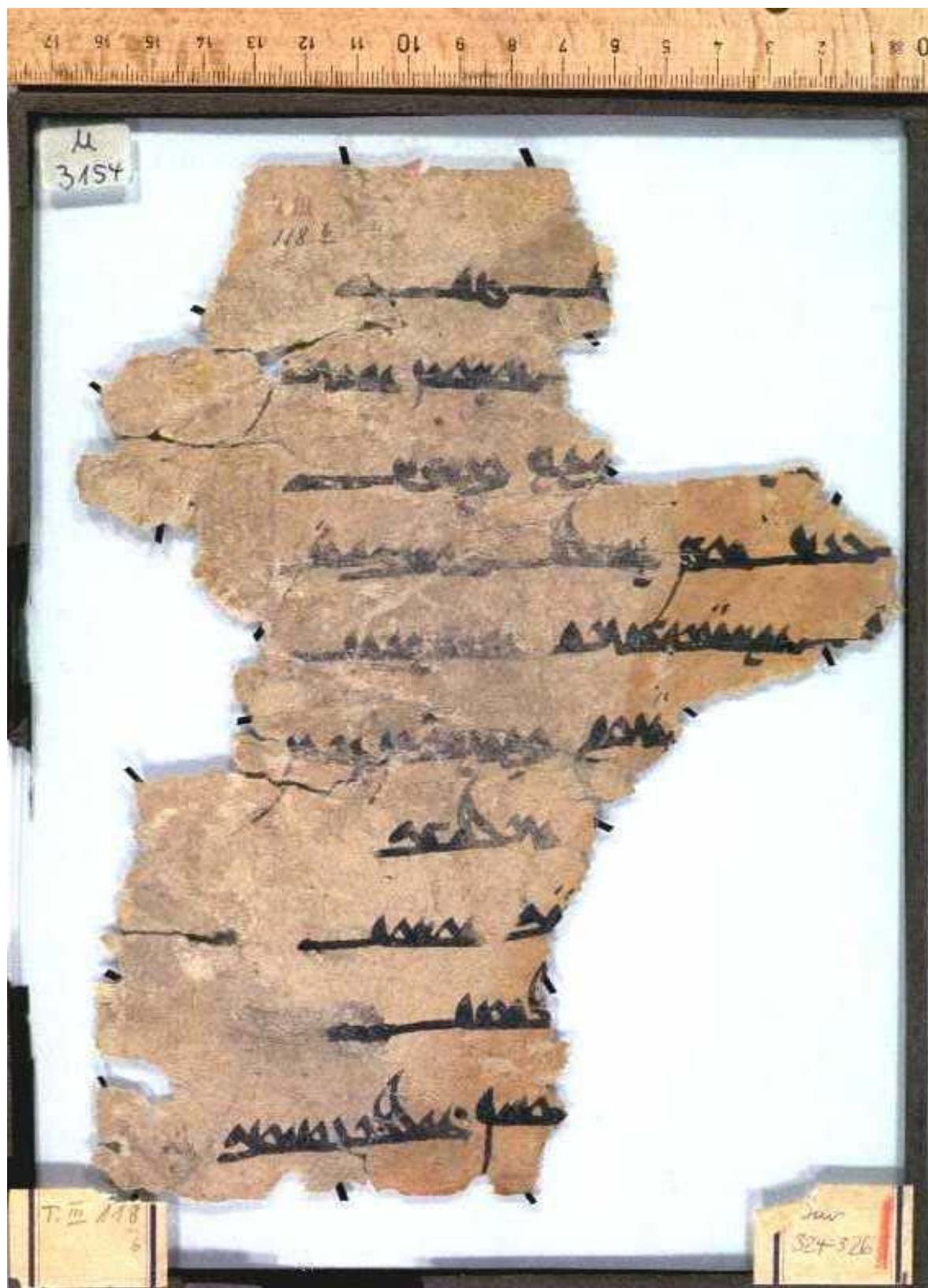
Belge 7, arka

Belge 8, ön

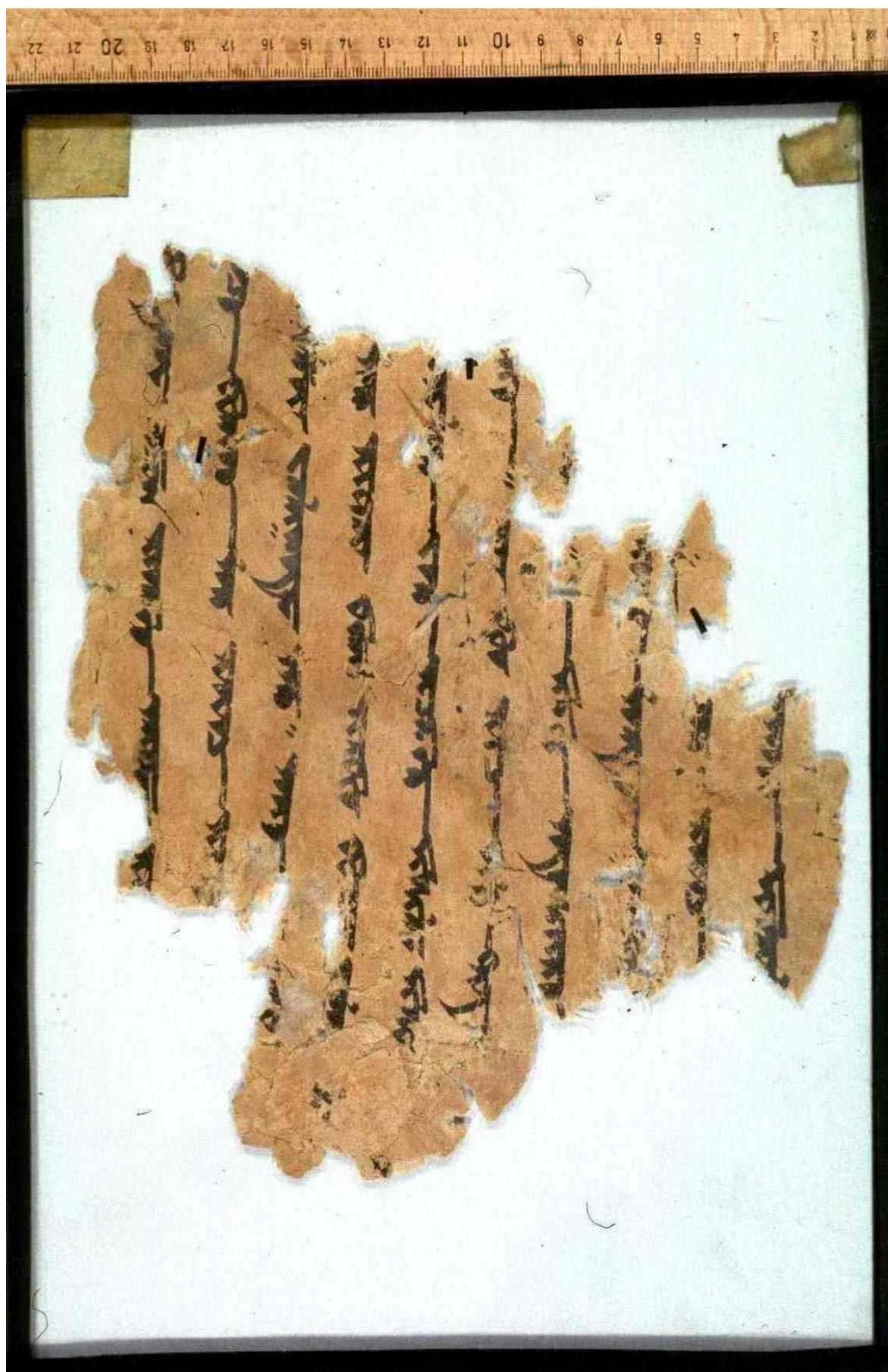
Belge 8, arka

Belge 9, ön

Belge 9, arka

Belge 10, ön

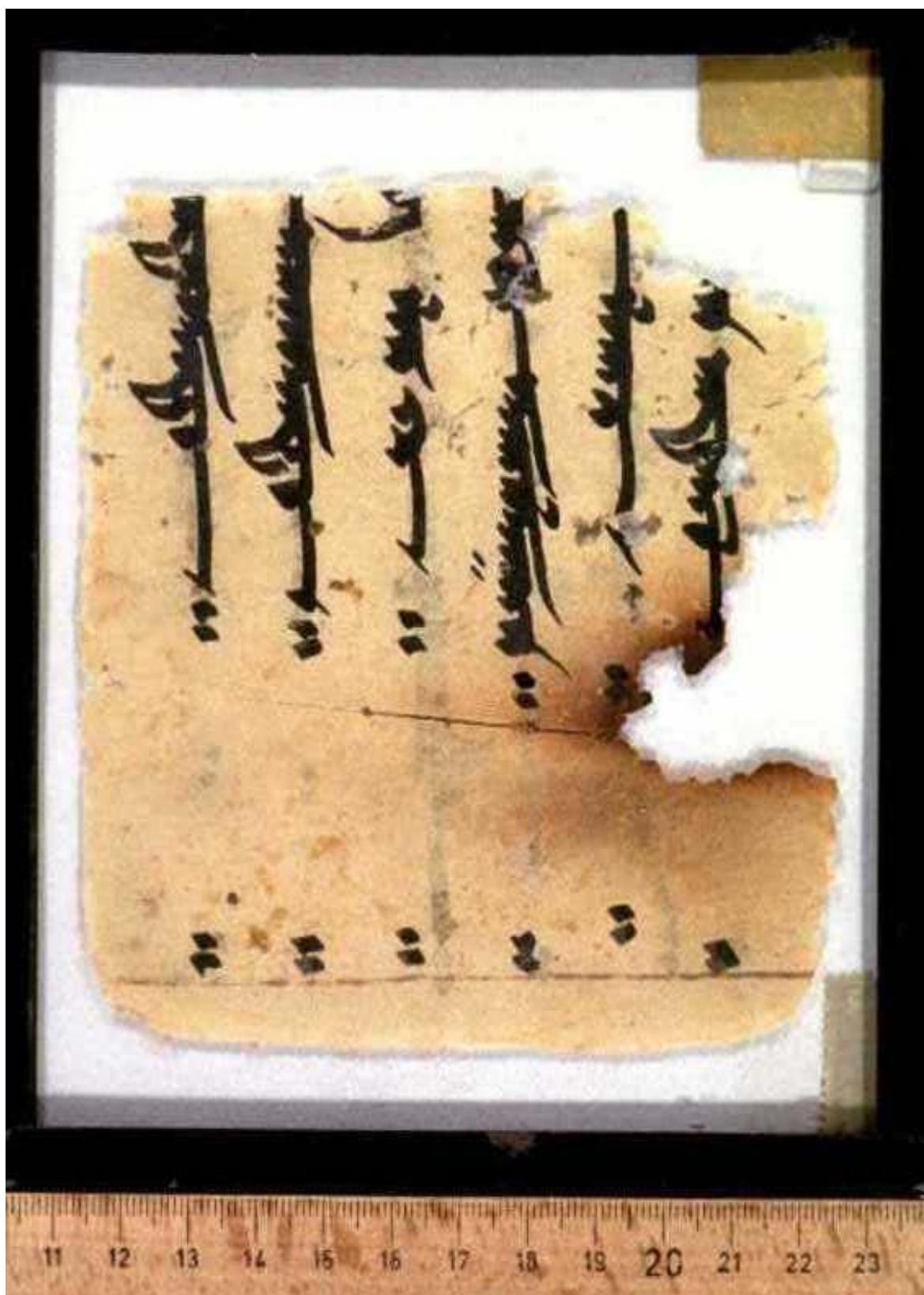
Belge 10, arka

Belge 11, ön

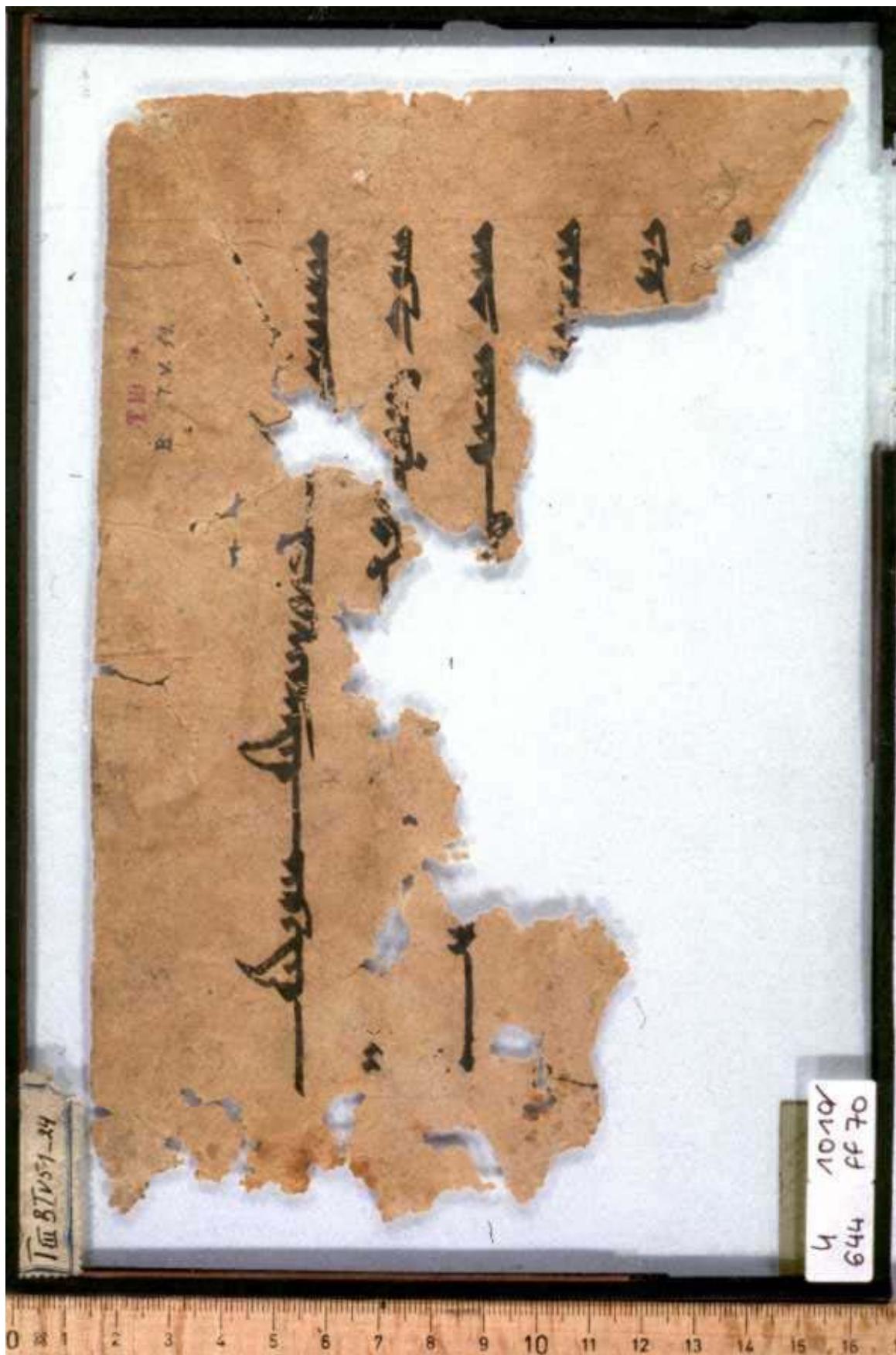
Belge 11, arka

Belge 12, ön

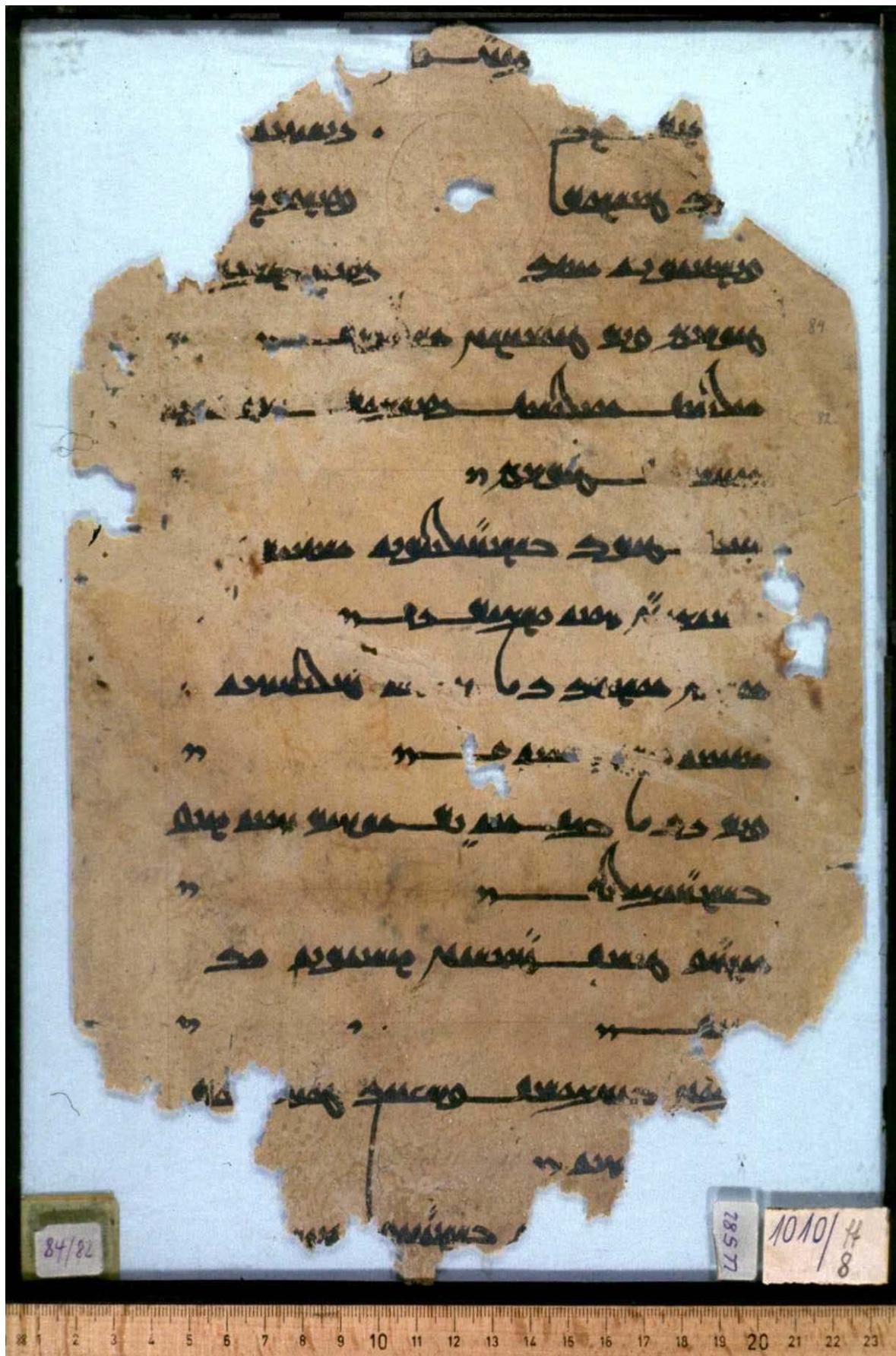
Belge 12, arka

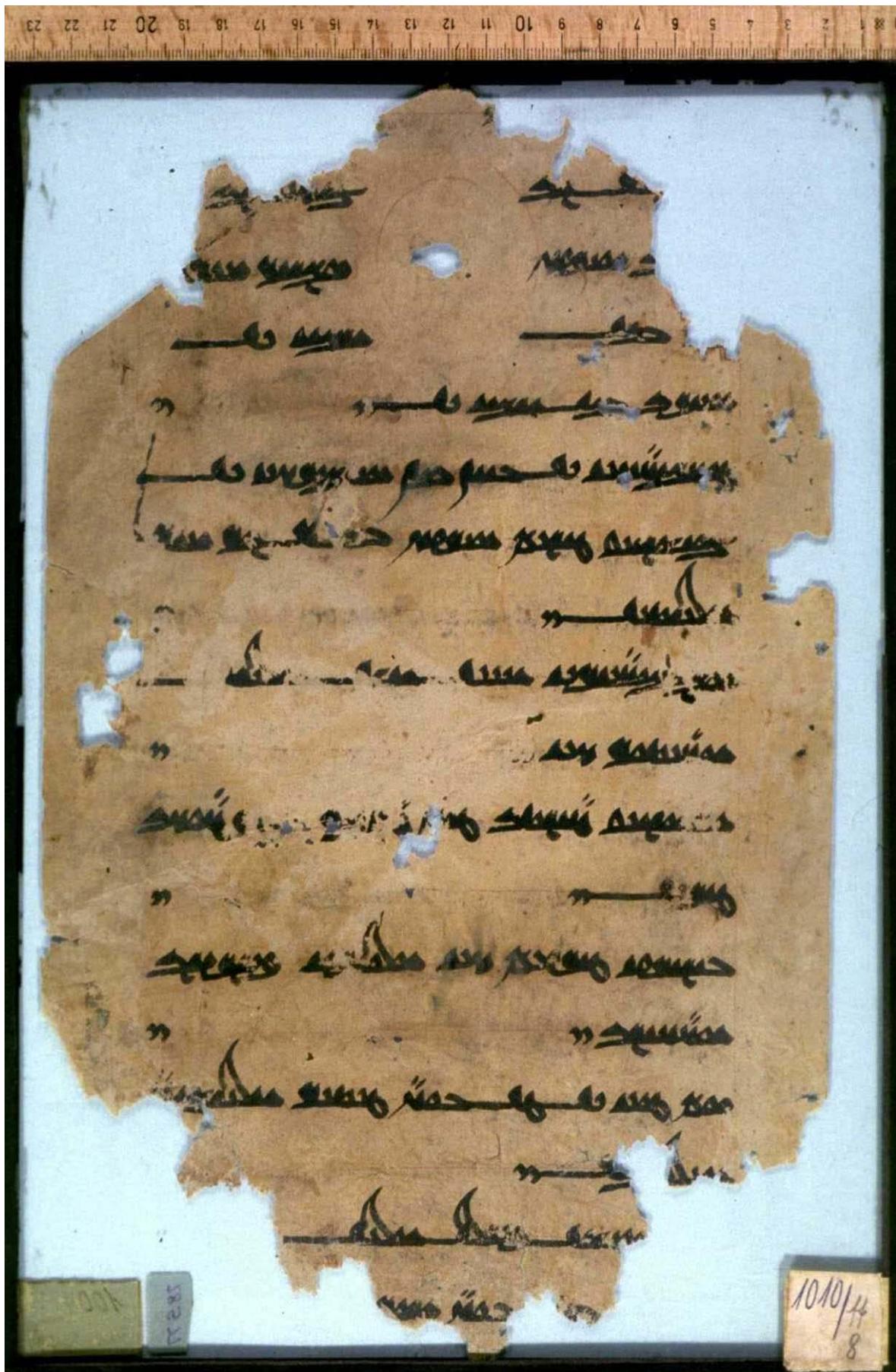
Belge 13, ön

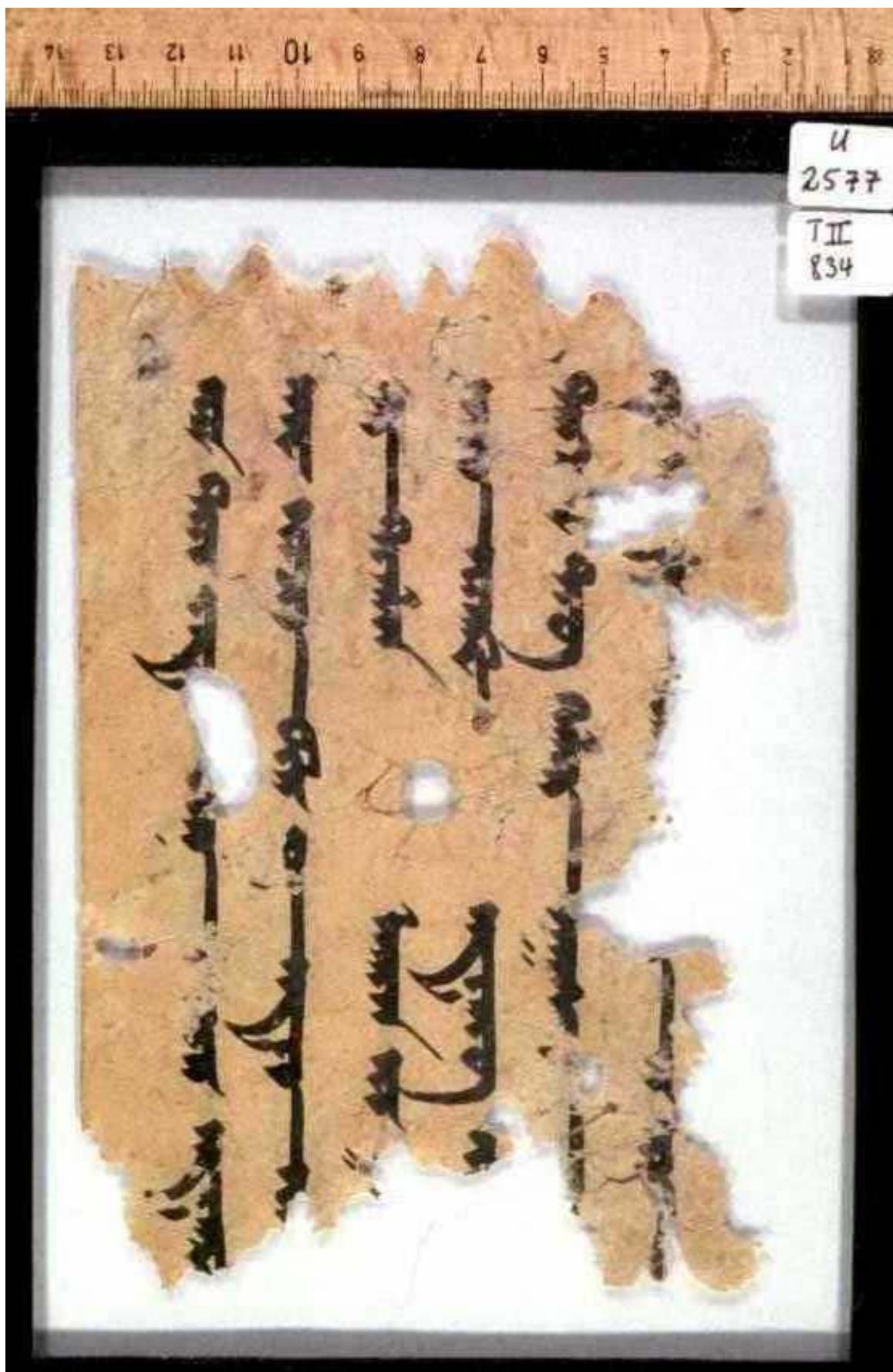
Belge 13, arka

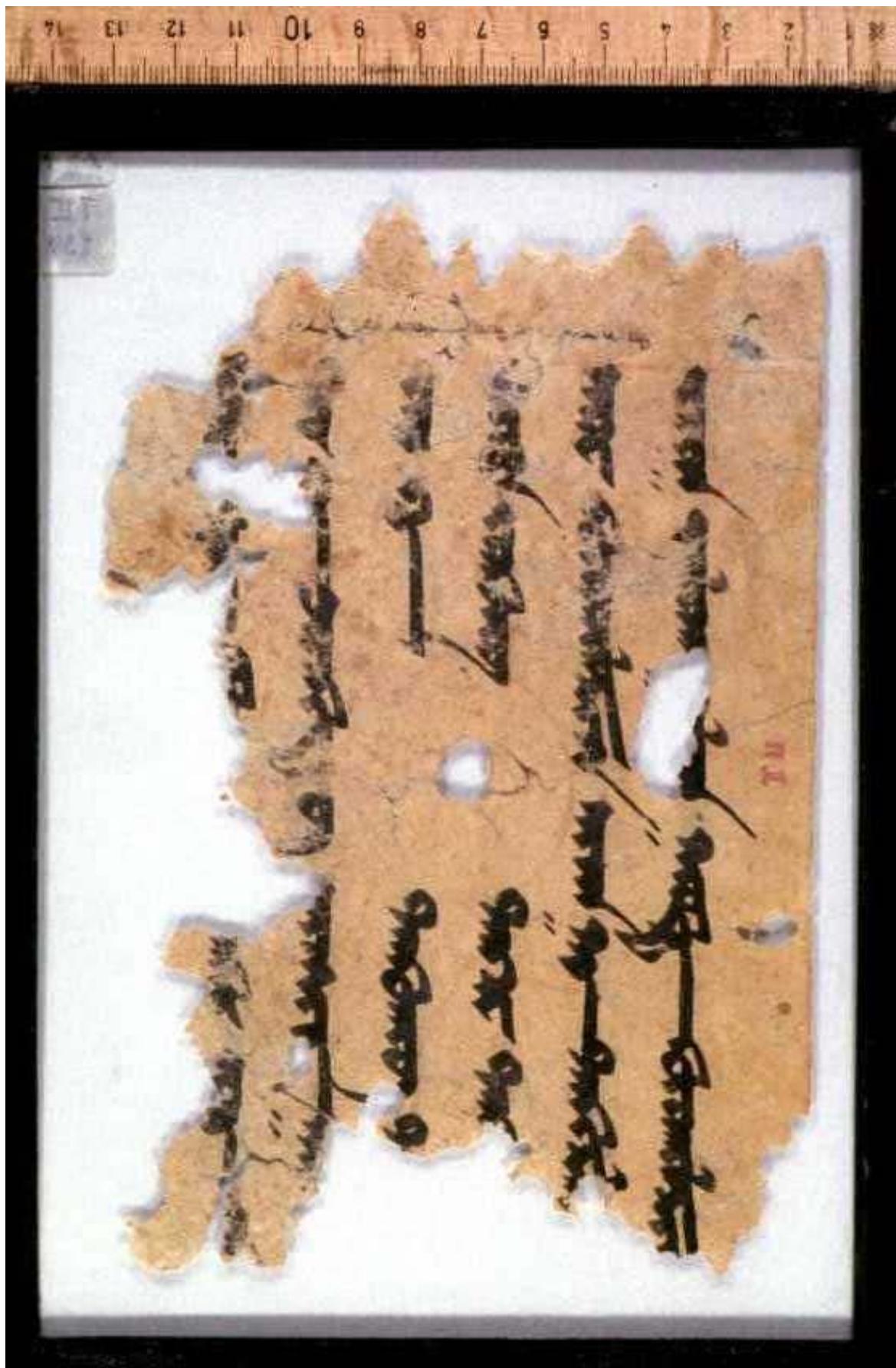
Belge 14, ön

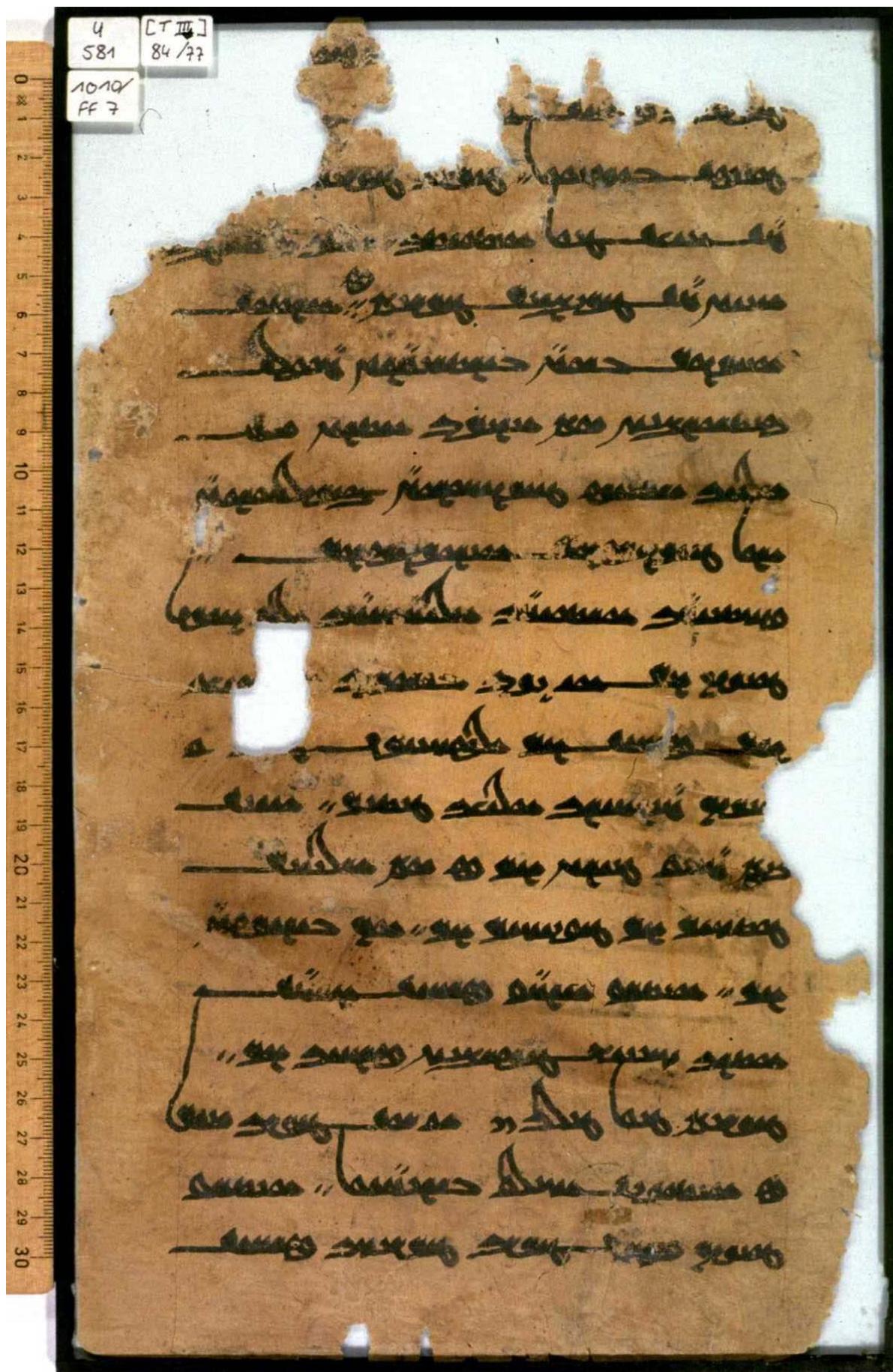
Belge 14, arka

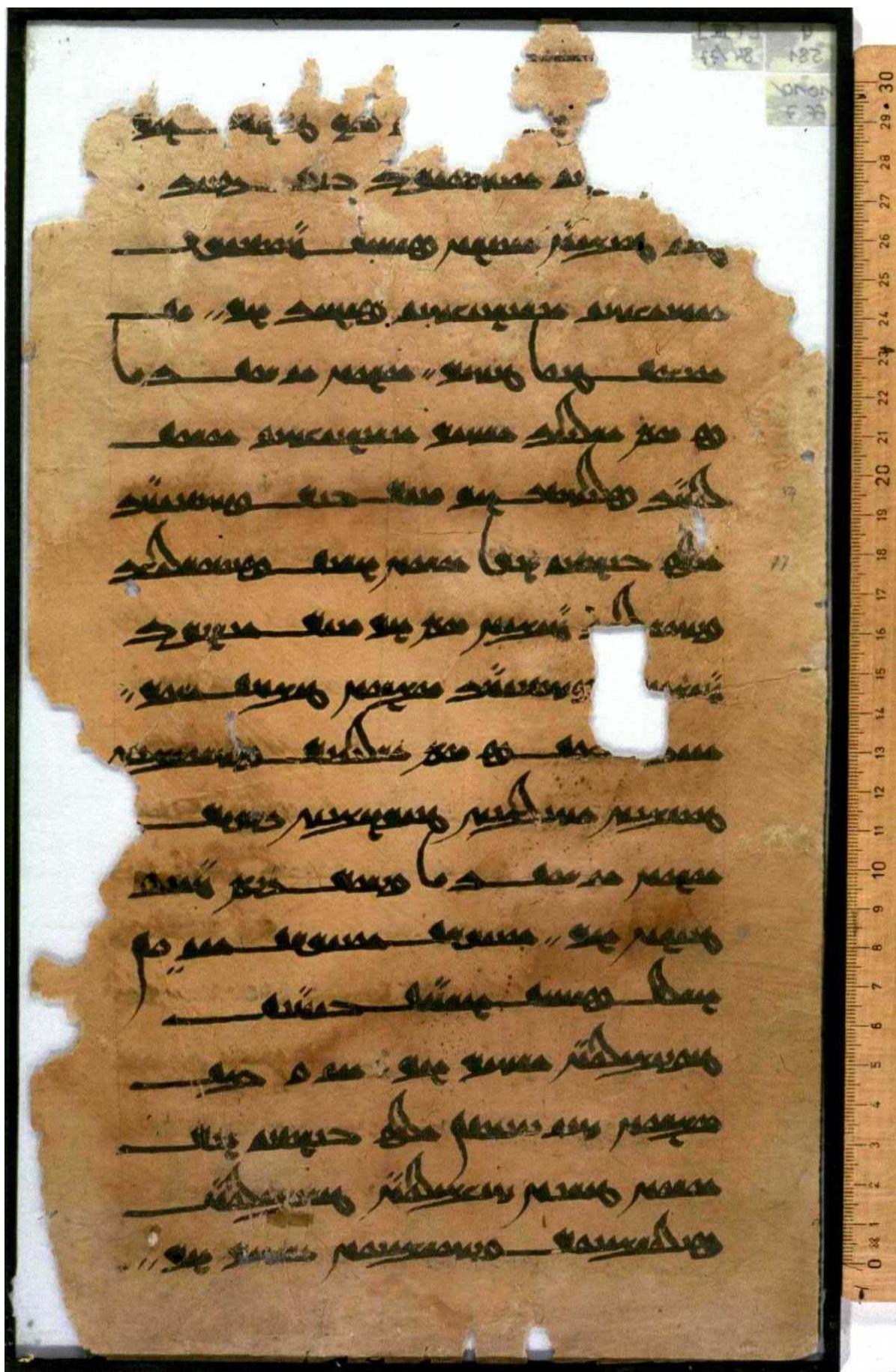
Belge 15, ön

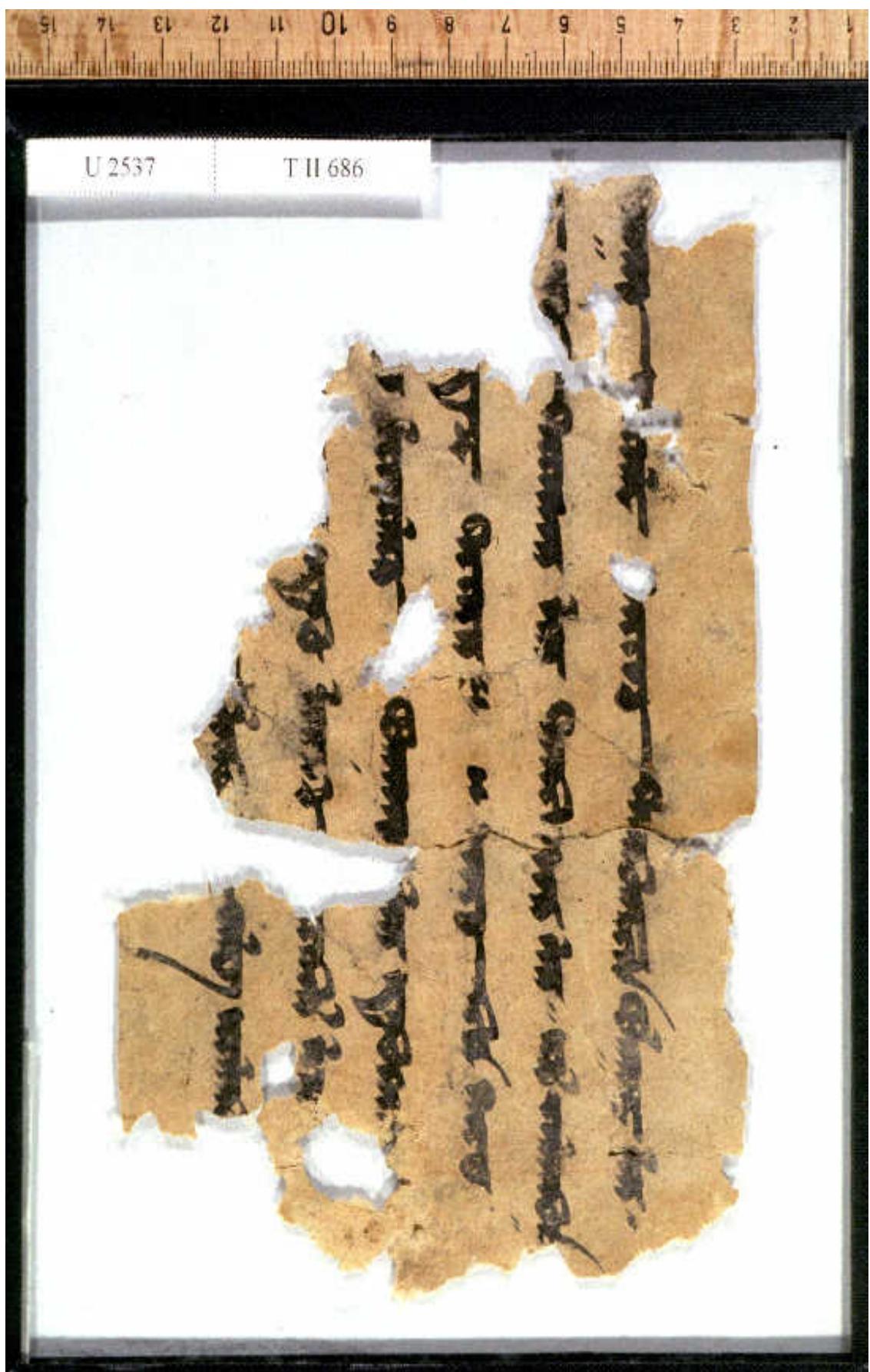
Belge 15, arka

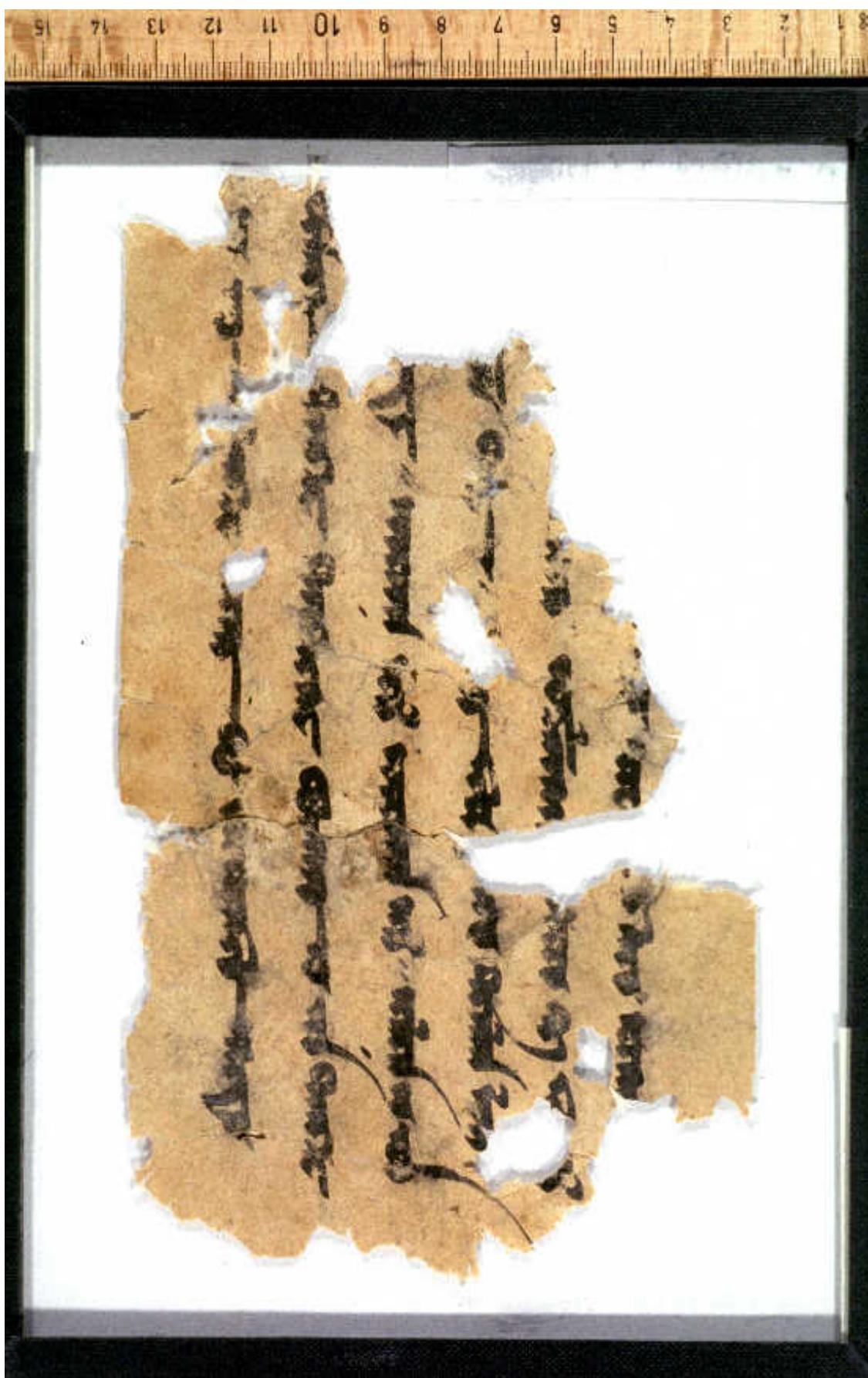
Belge 16, ön

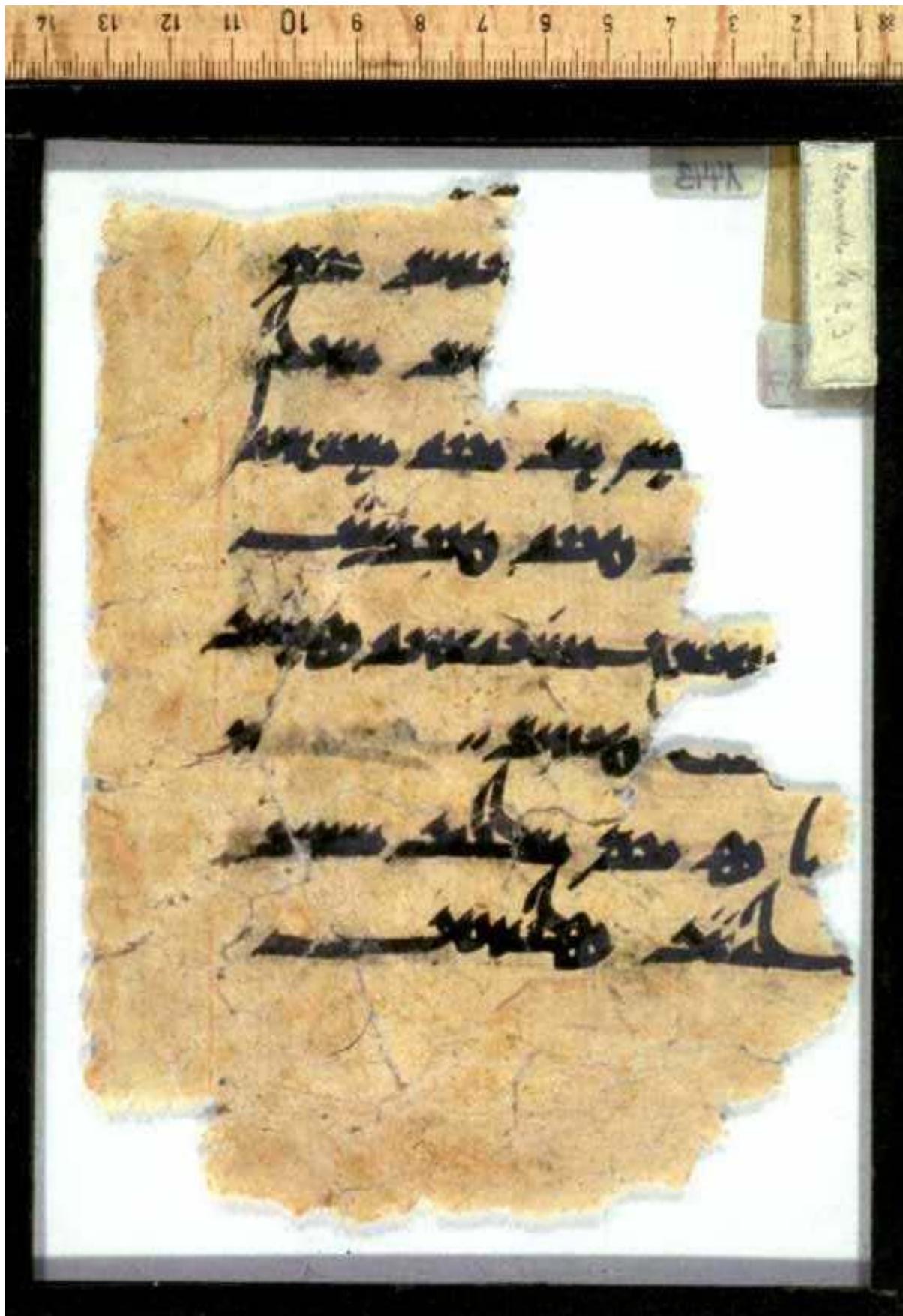
Belge 16, arka

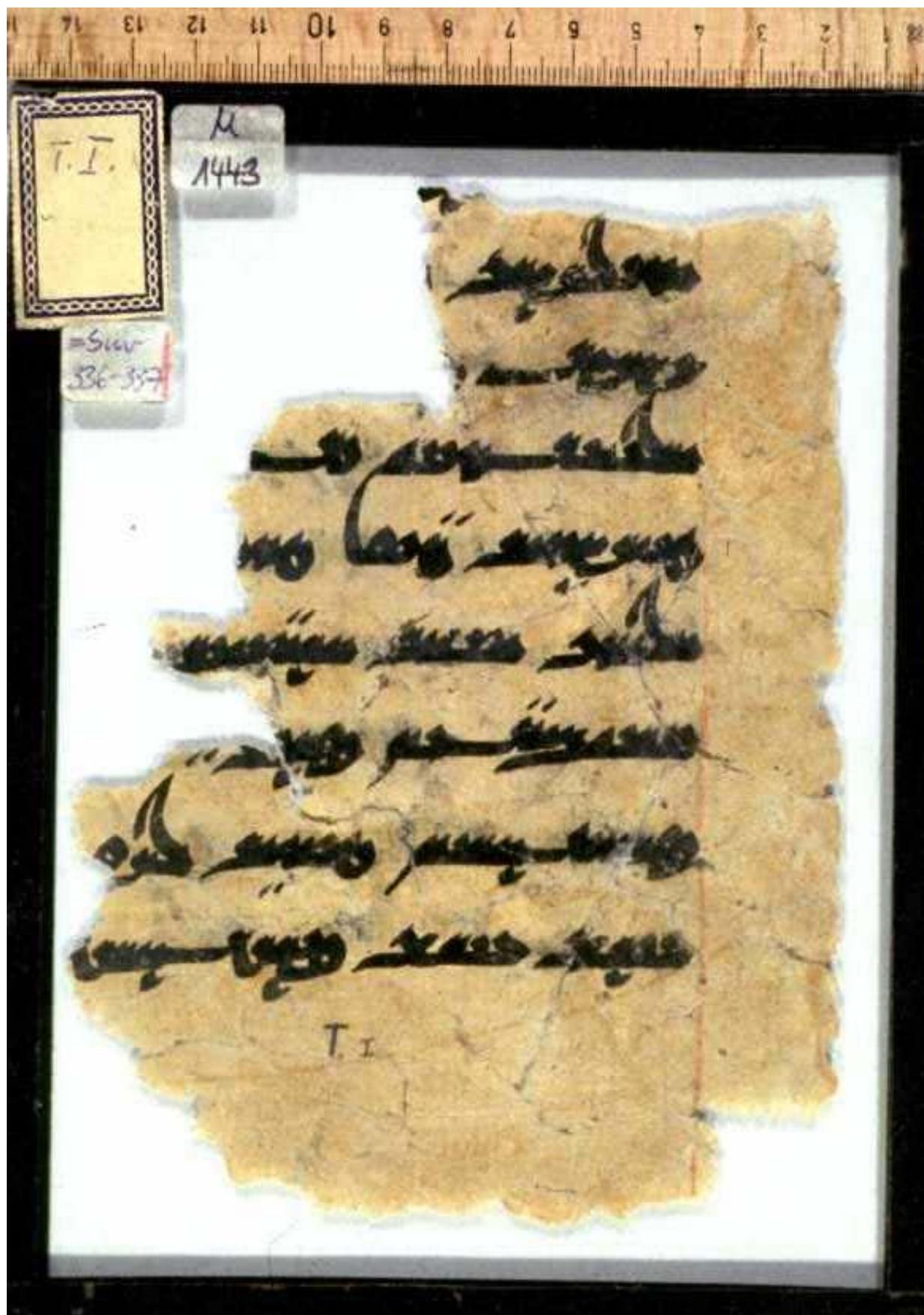
Belge 17, ön

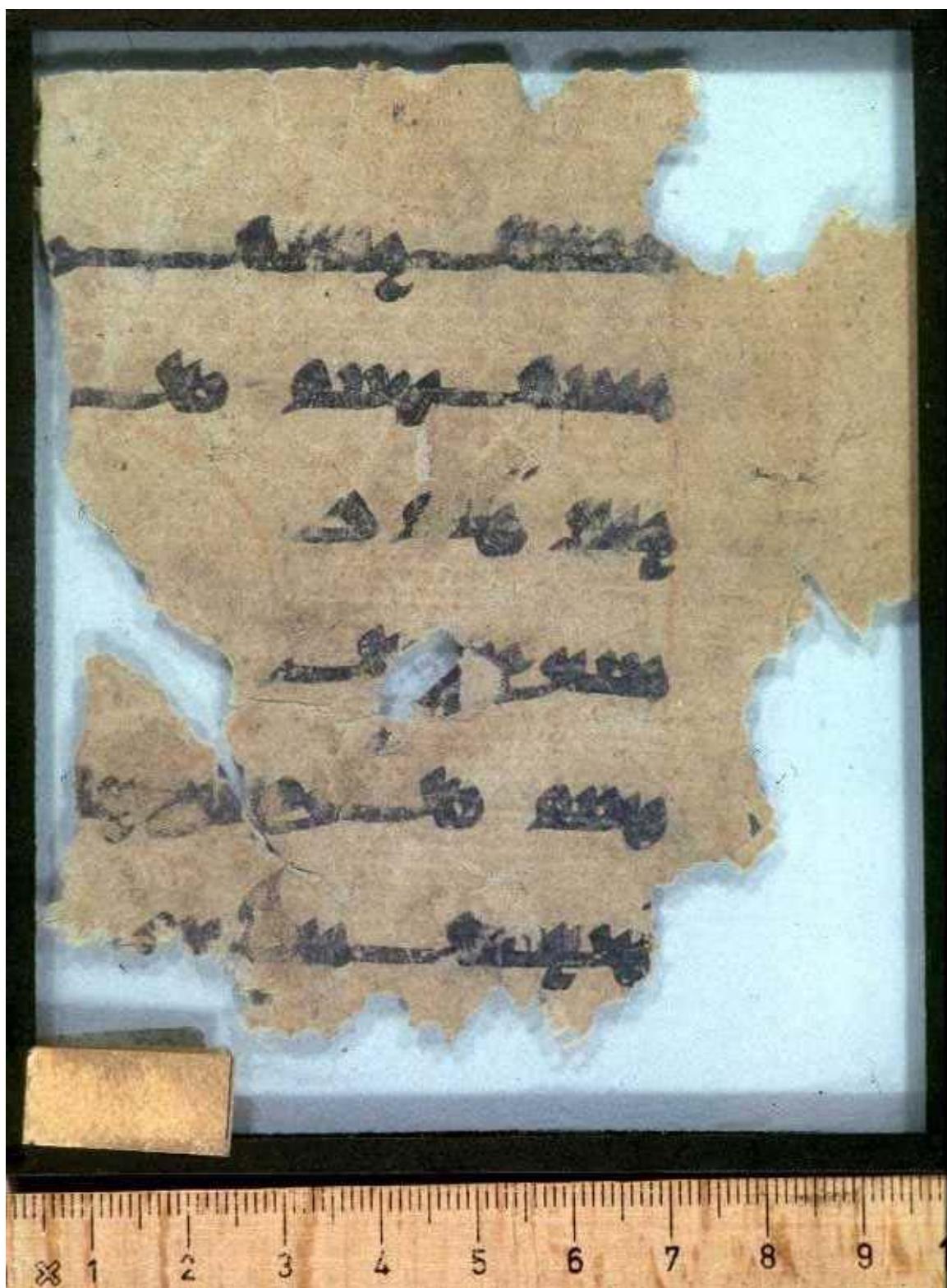
Belge 17, arka

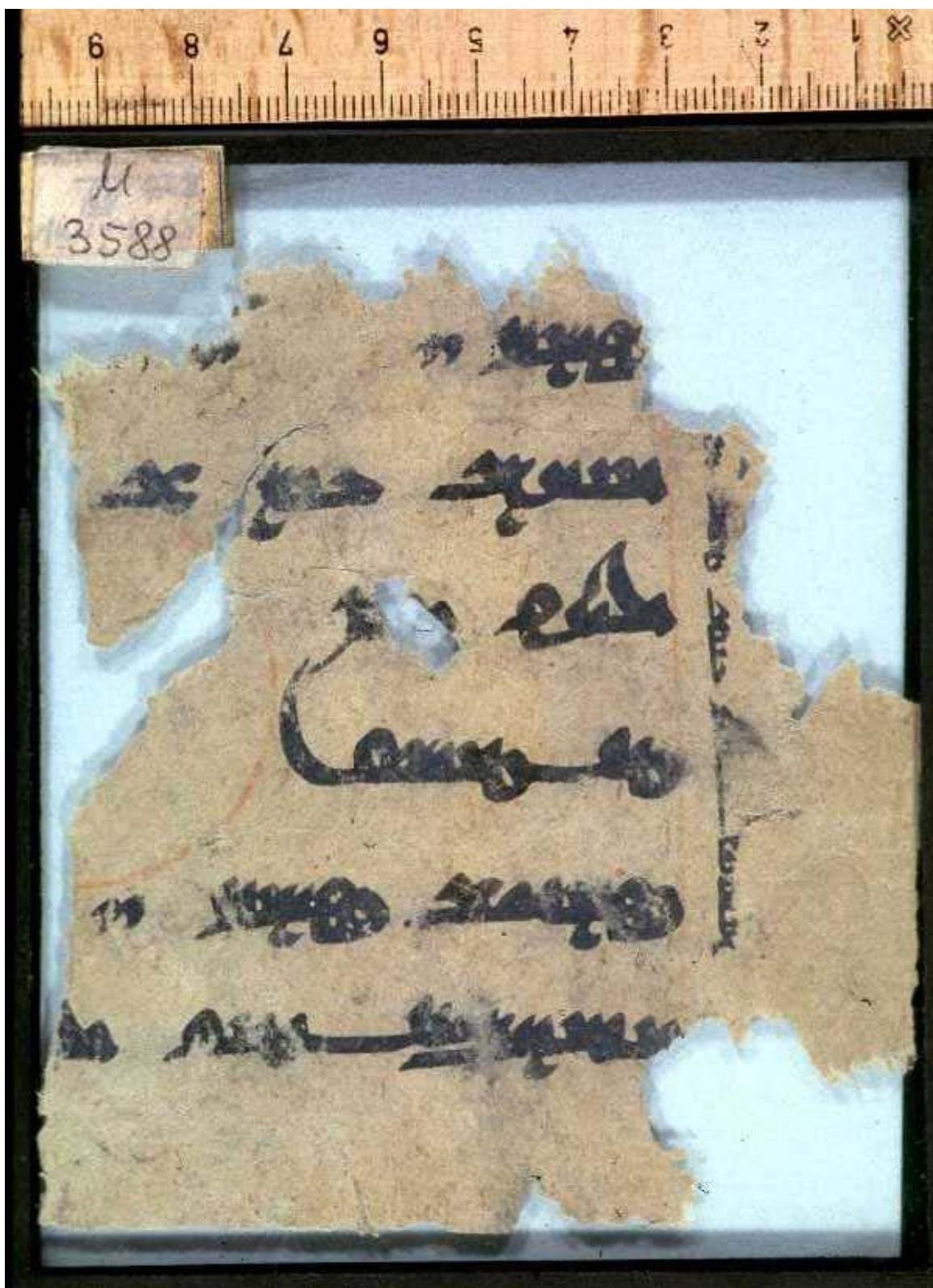
Belge 18, ön

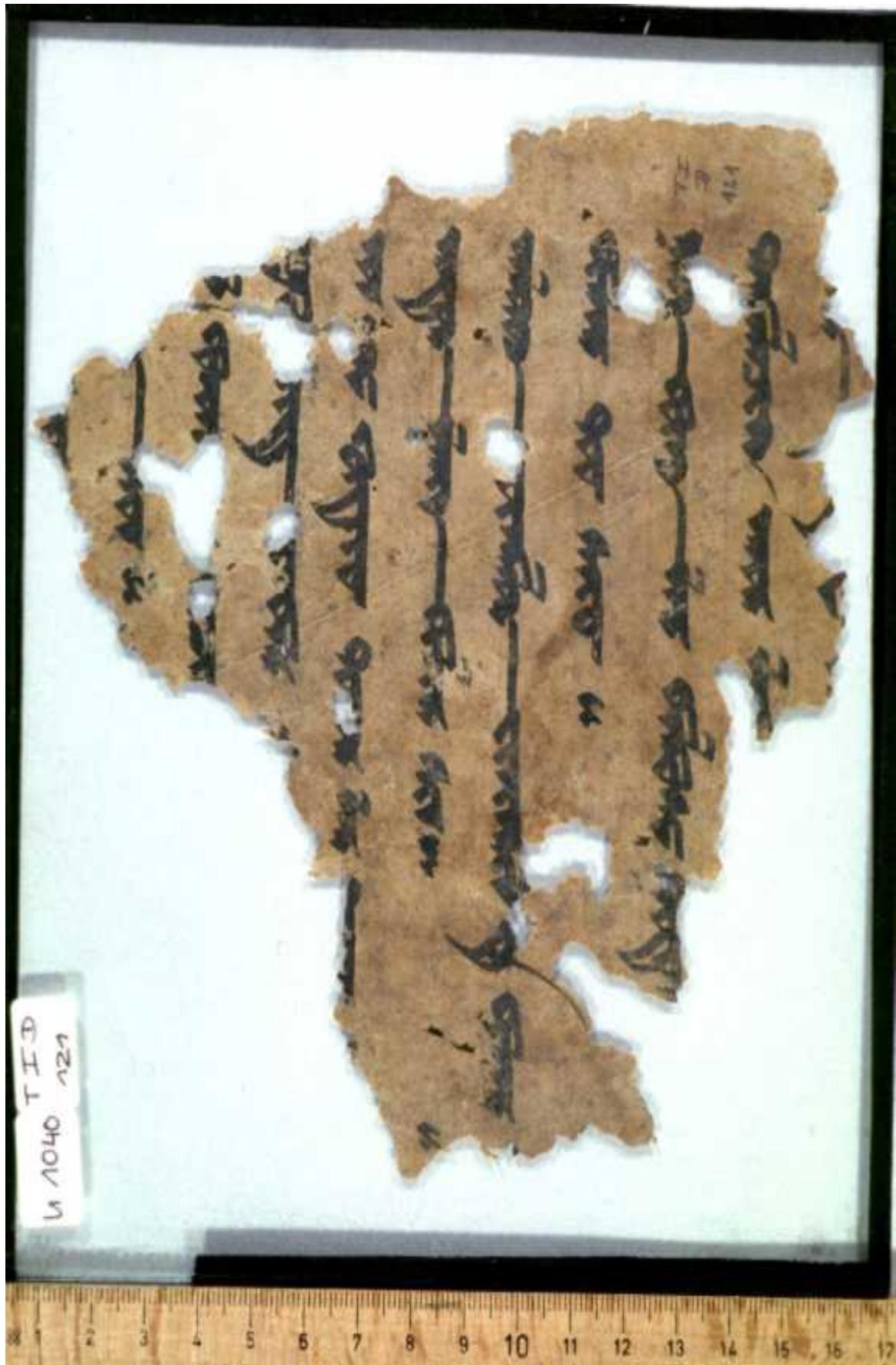
Belge 18, arka

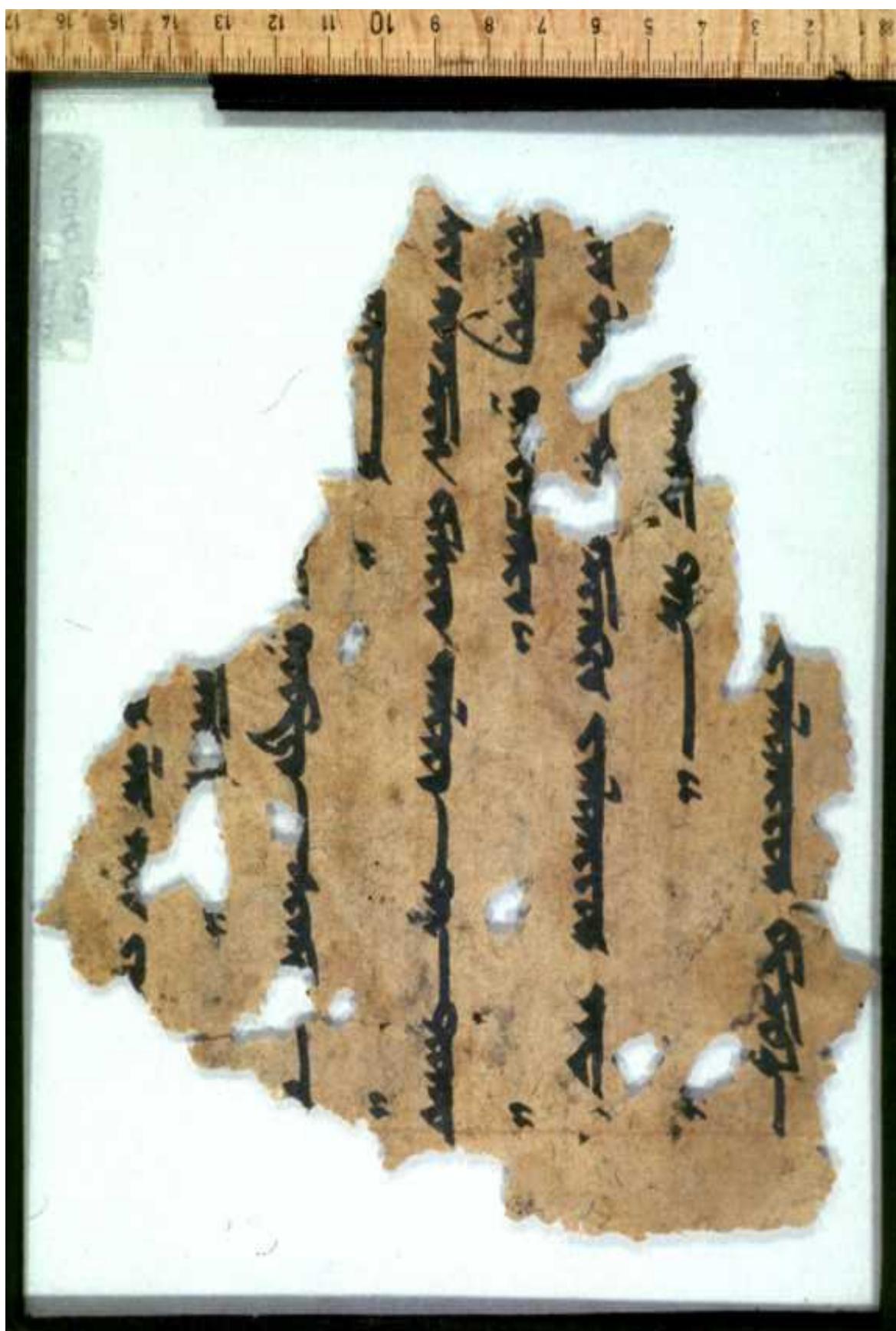
Belge 19, ön

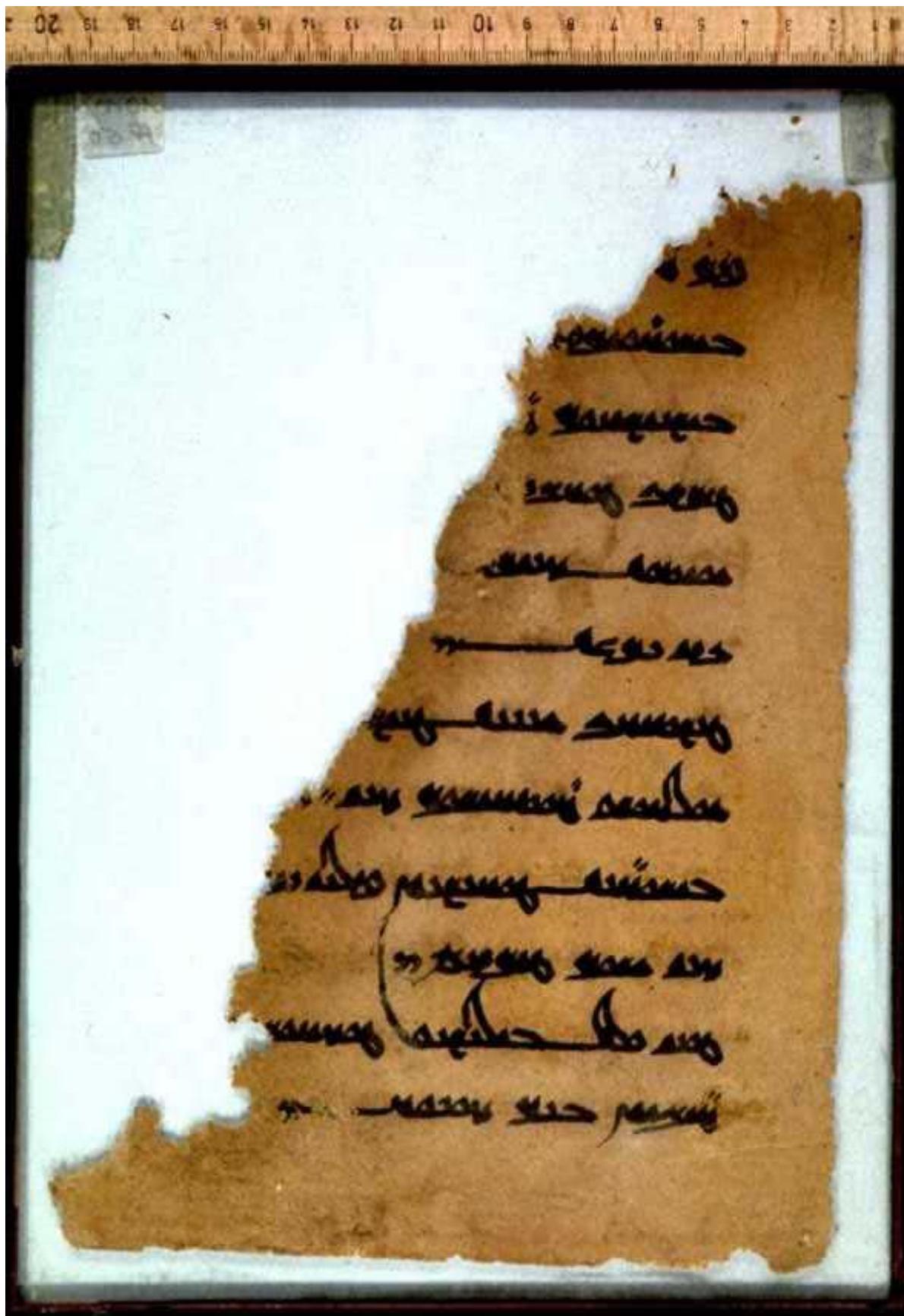
Belge 19, arka

Belge 20, ön

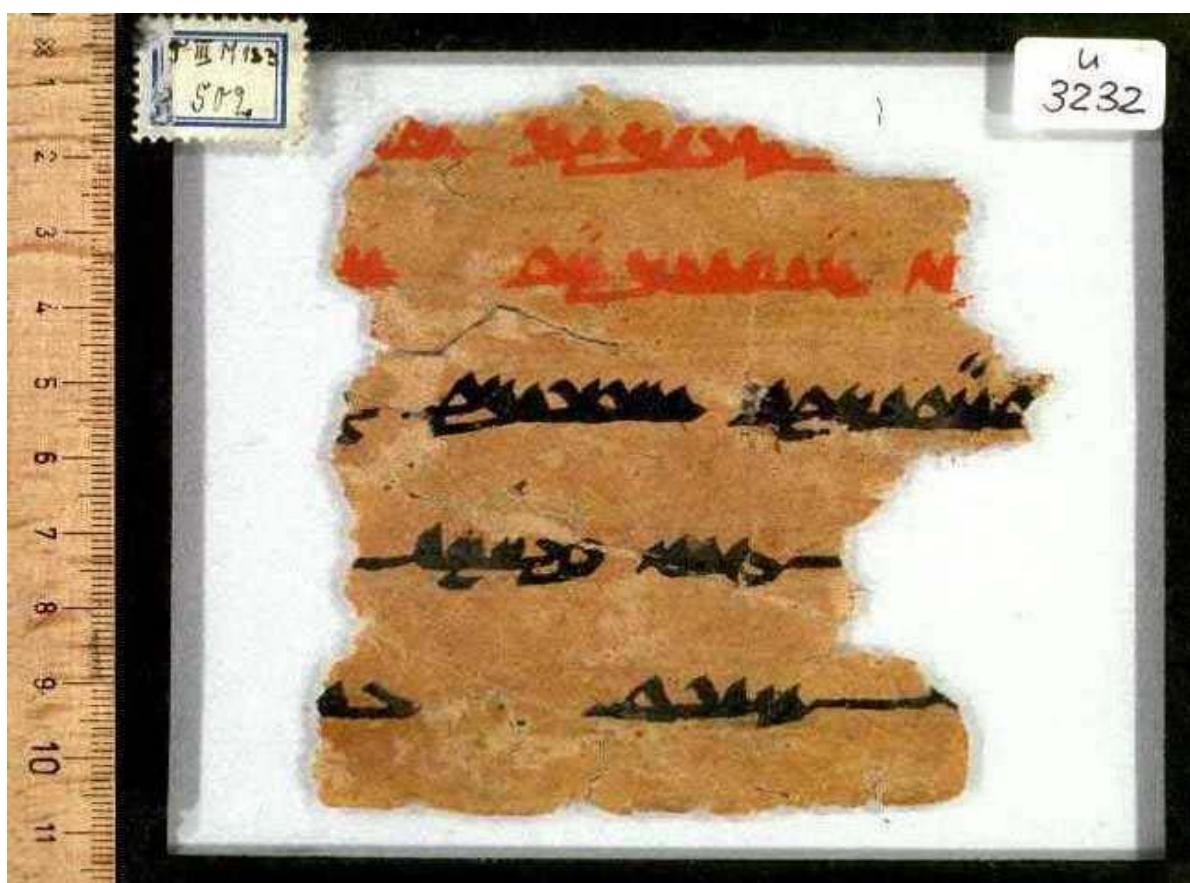
Belge 20, arka

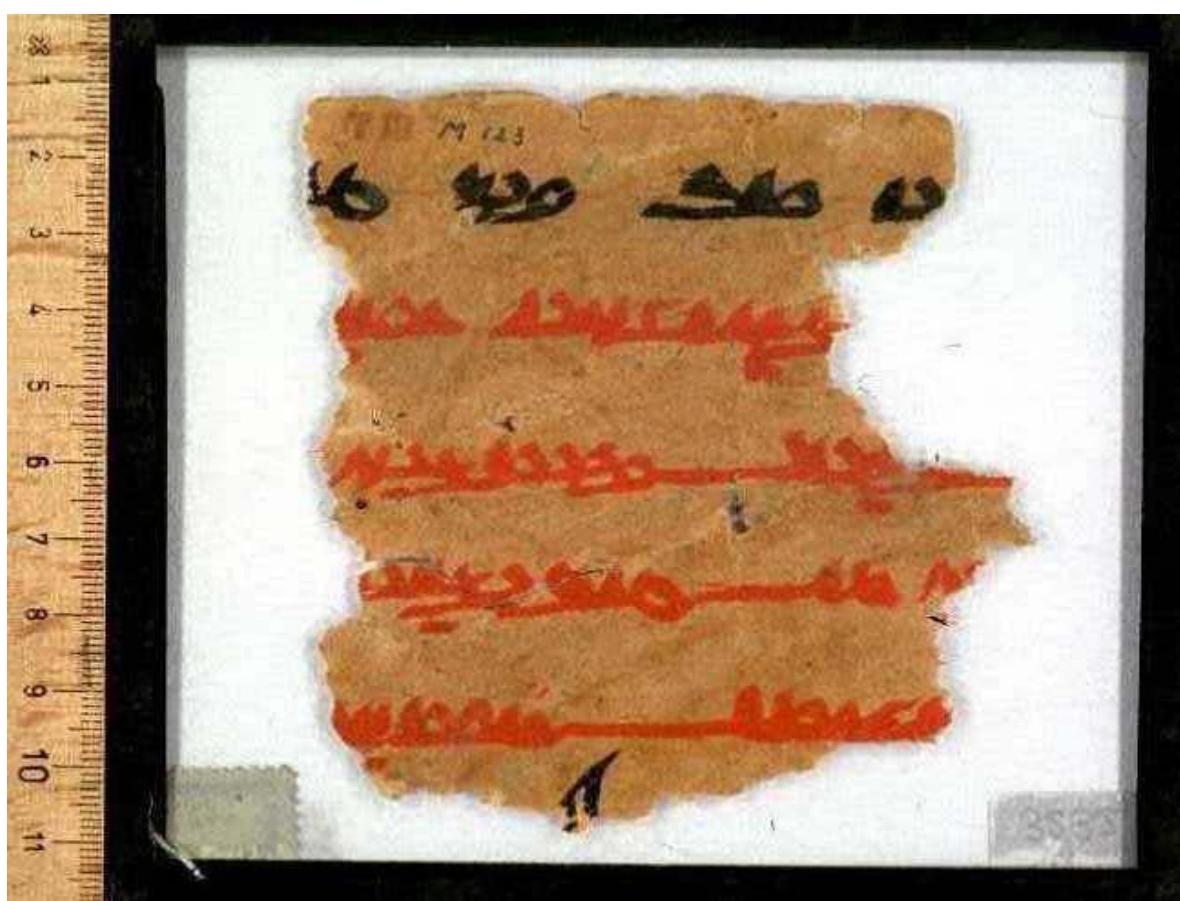
Belge 21,ön

Belge 21, arka

Belge 22, ön

Belge 22, arka

Belge 23, ön

Belge 23, arka

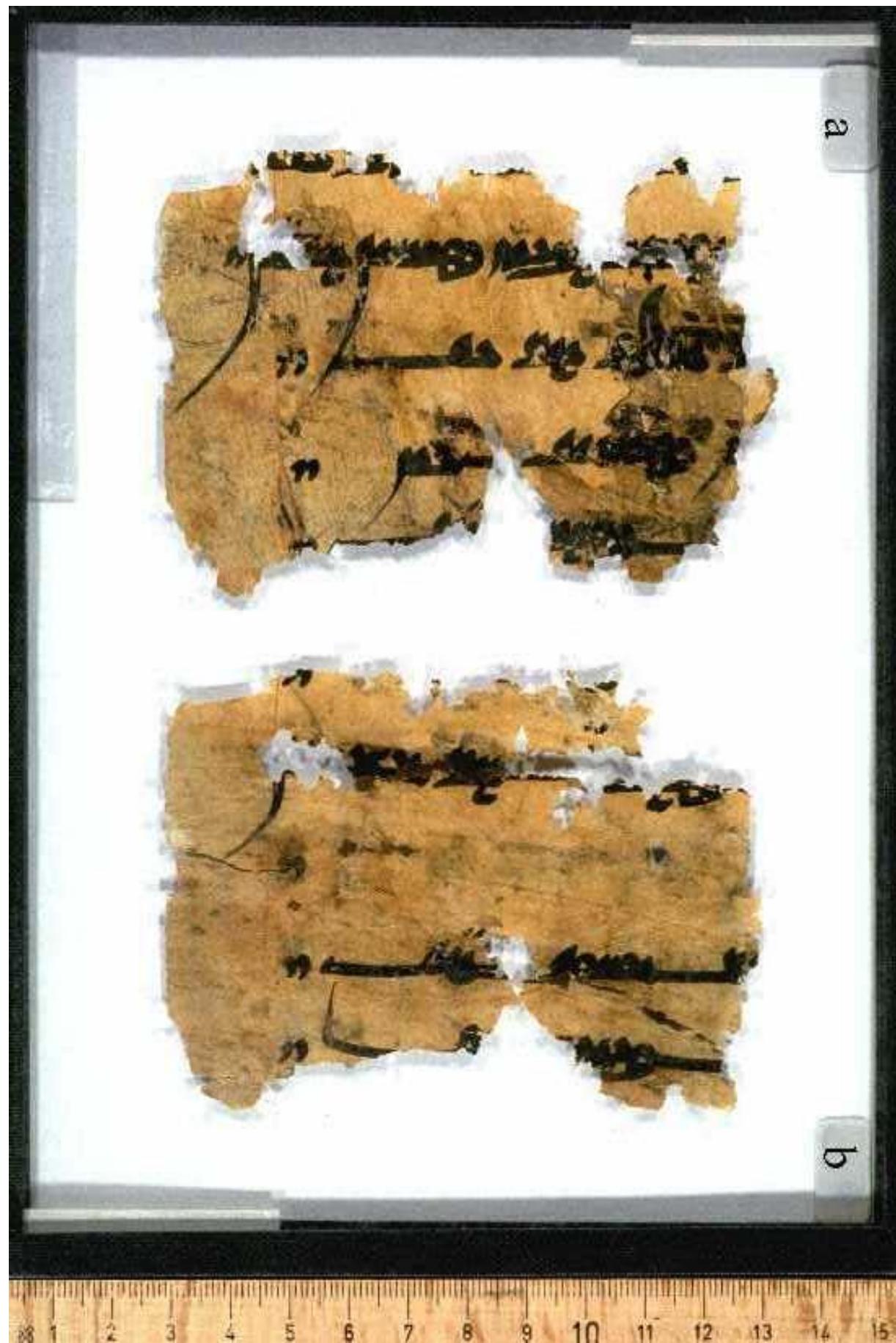
Belge 24, ön (a)

Belge 24, arka (a)

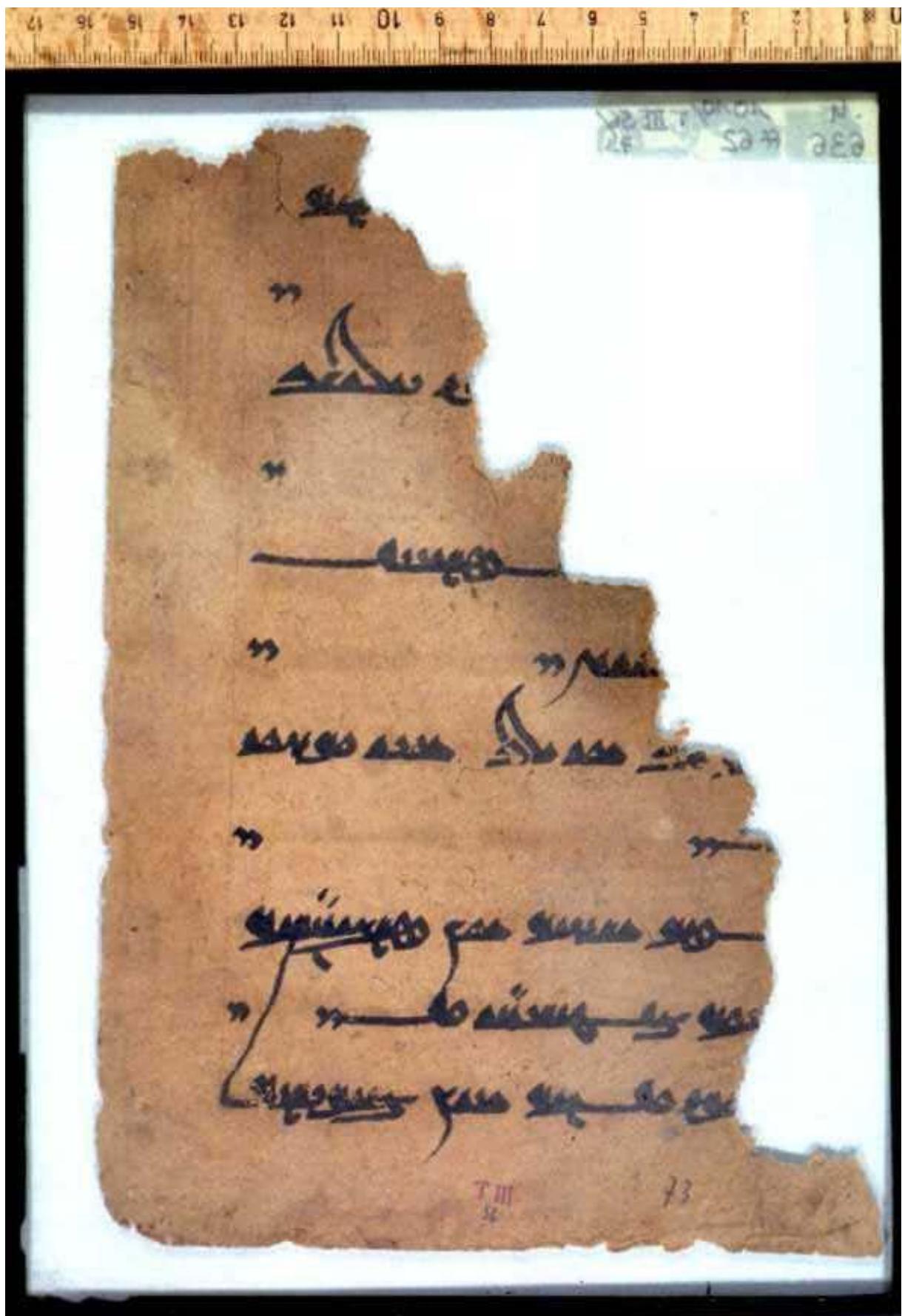
Belge 25, ön (a)

Belge 25, arka (a)

Belge 26,ön

Belge 26, arka

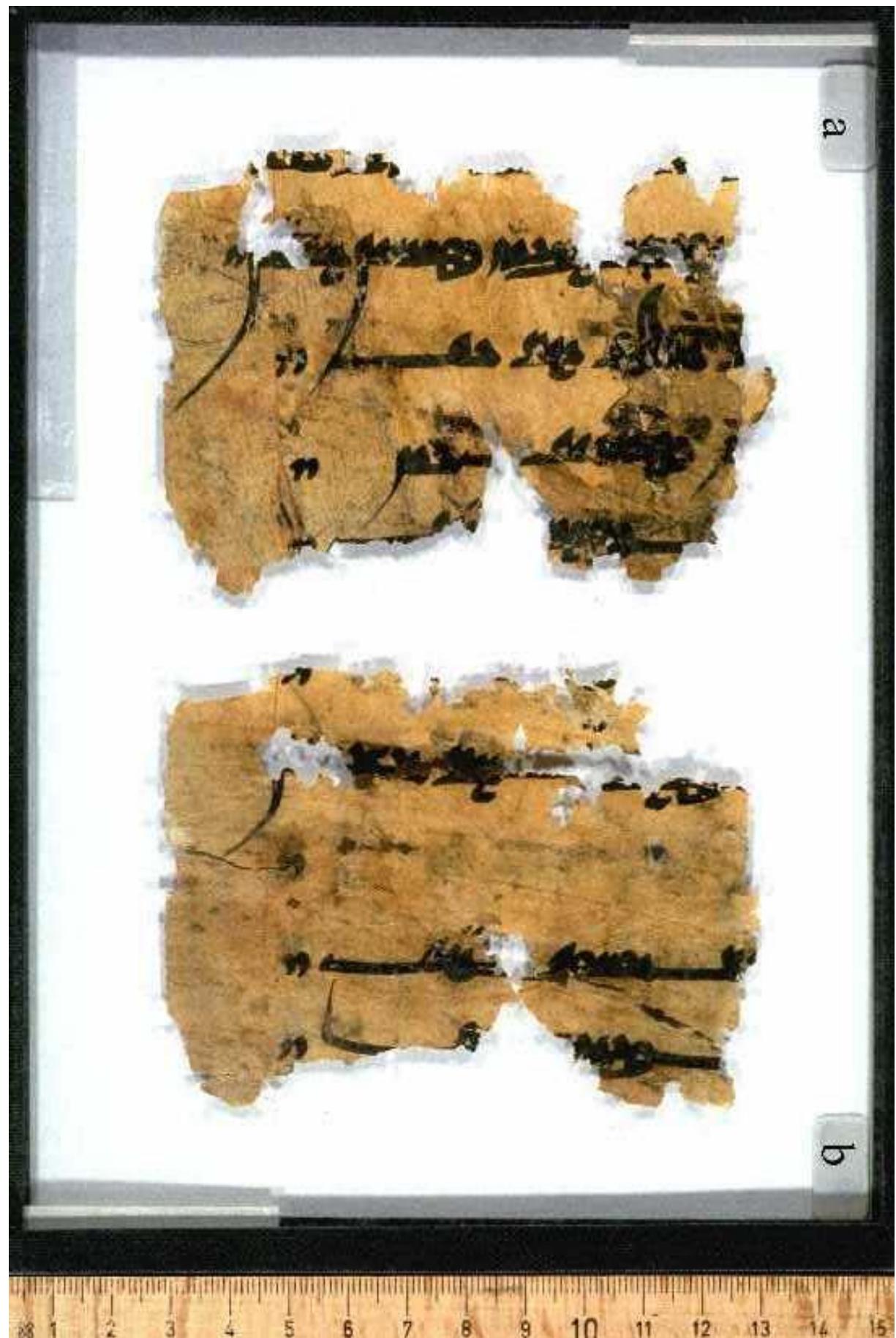
Belge 27, ön (b)

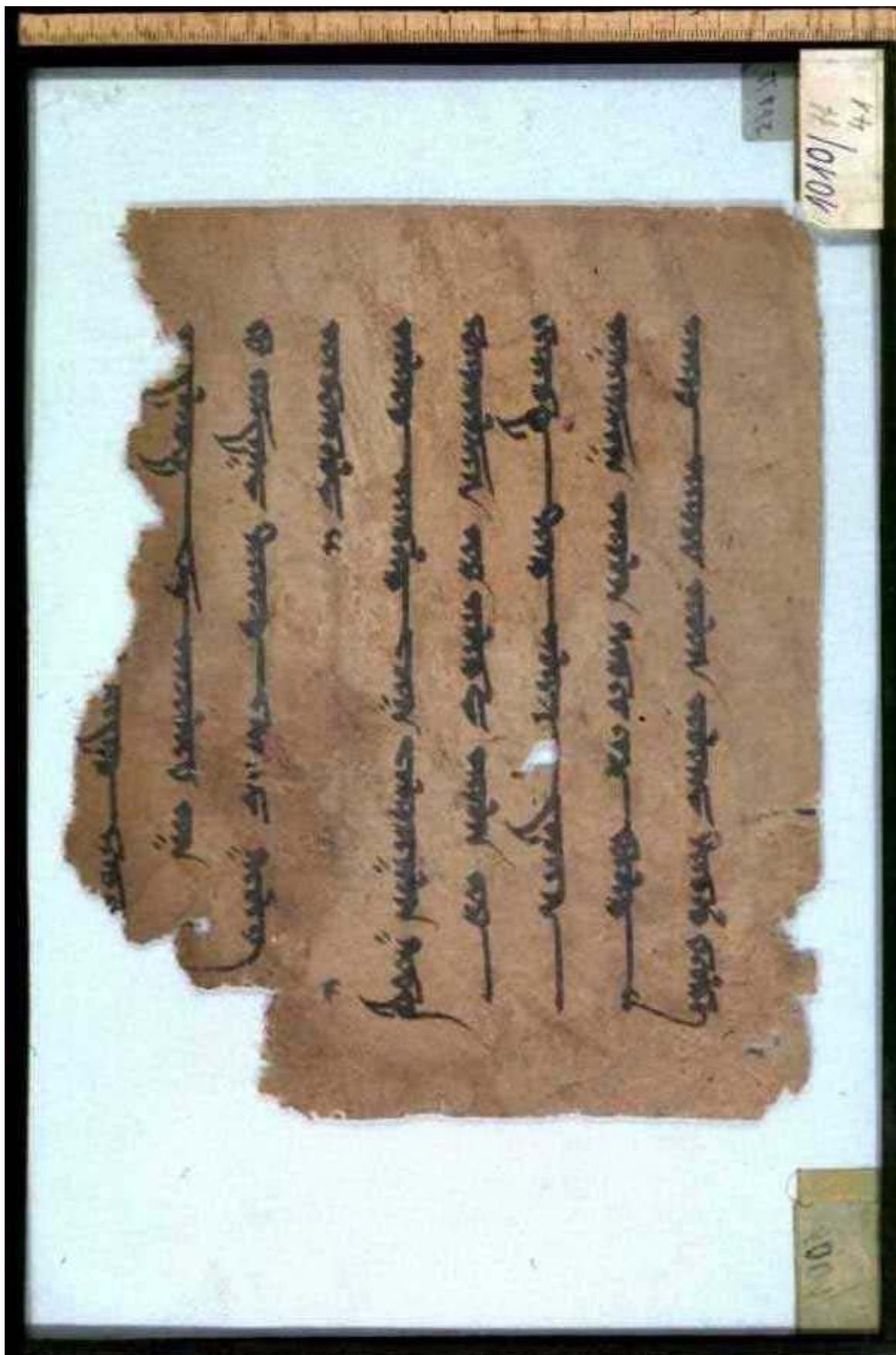
Belge 27, arka (b)

Belge 28, ön (b)

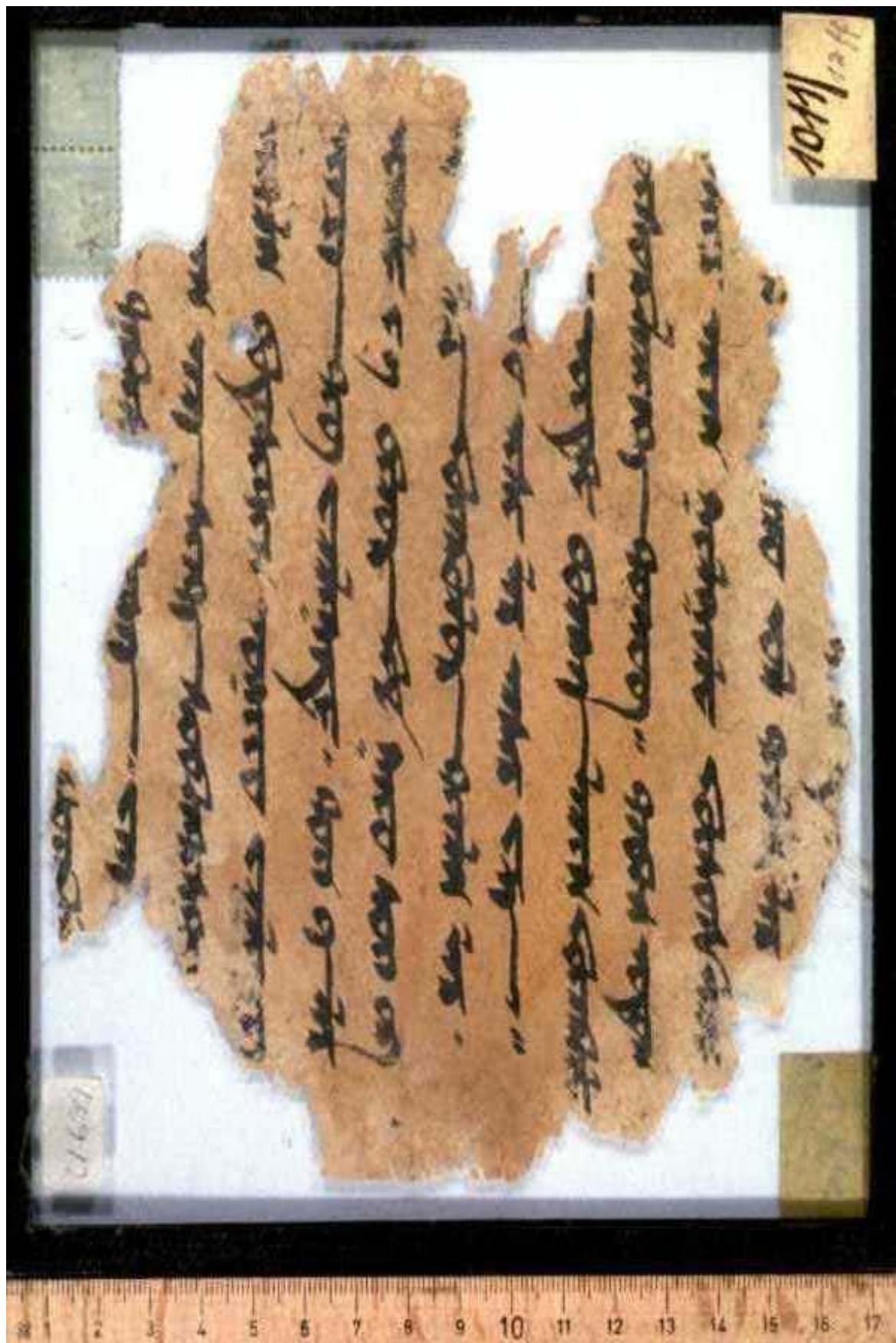
Belge 28, arka (b)

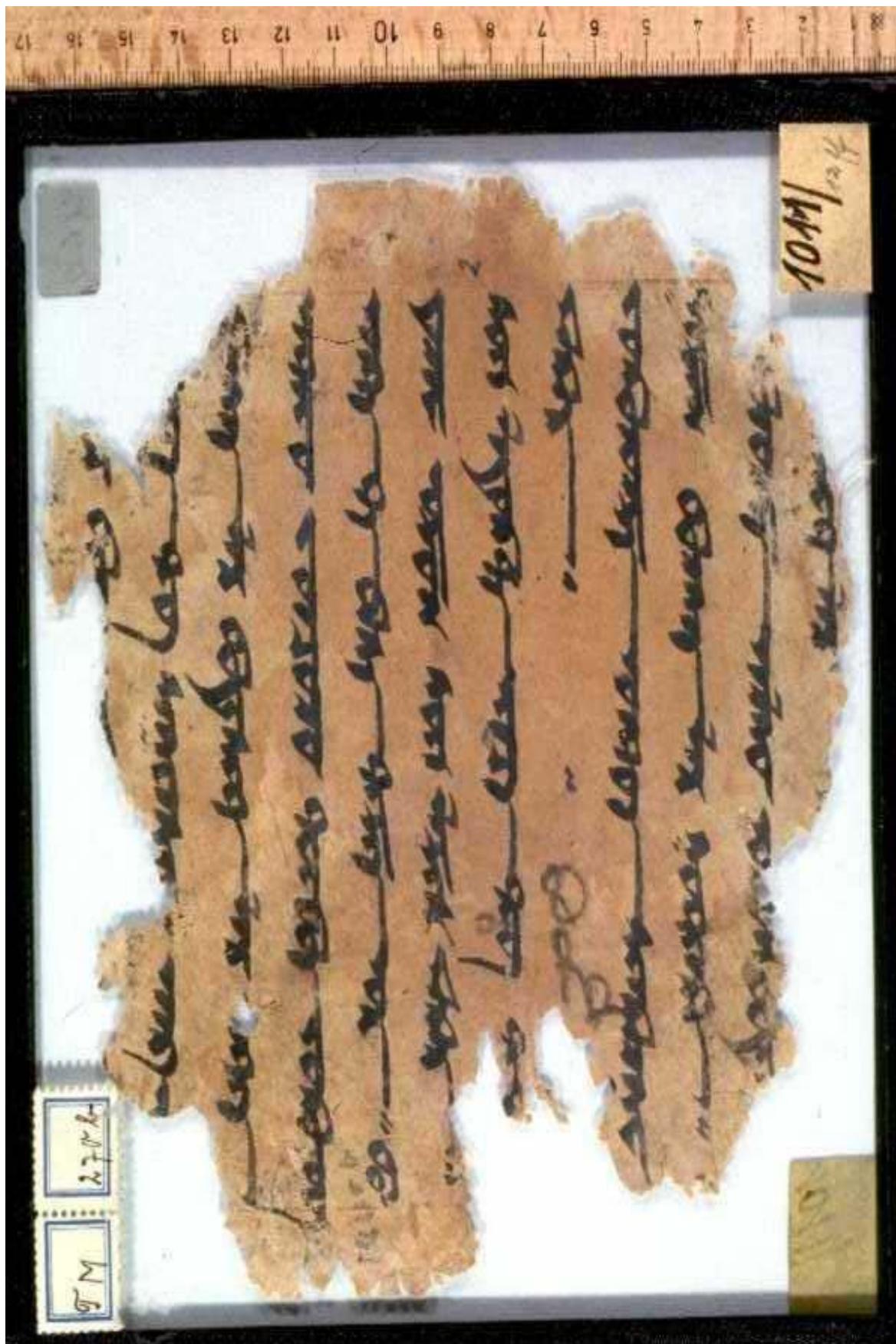
Belge 29, ön

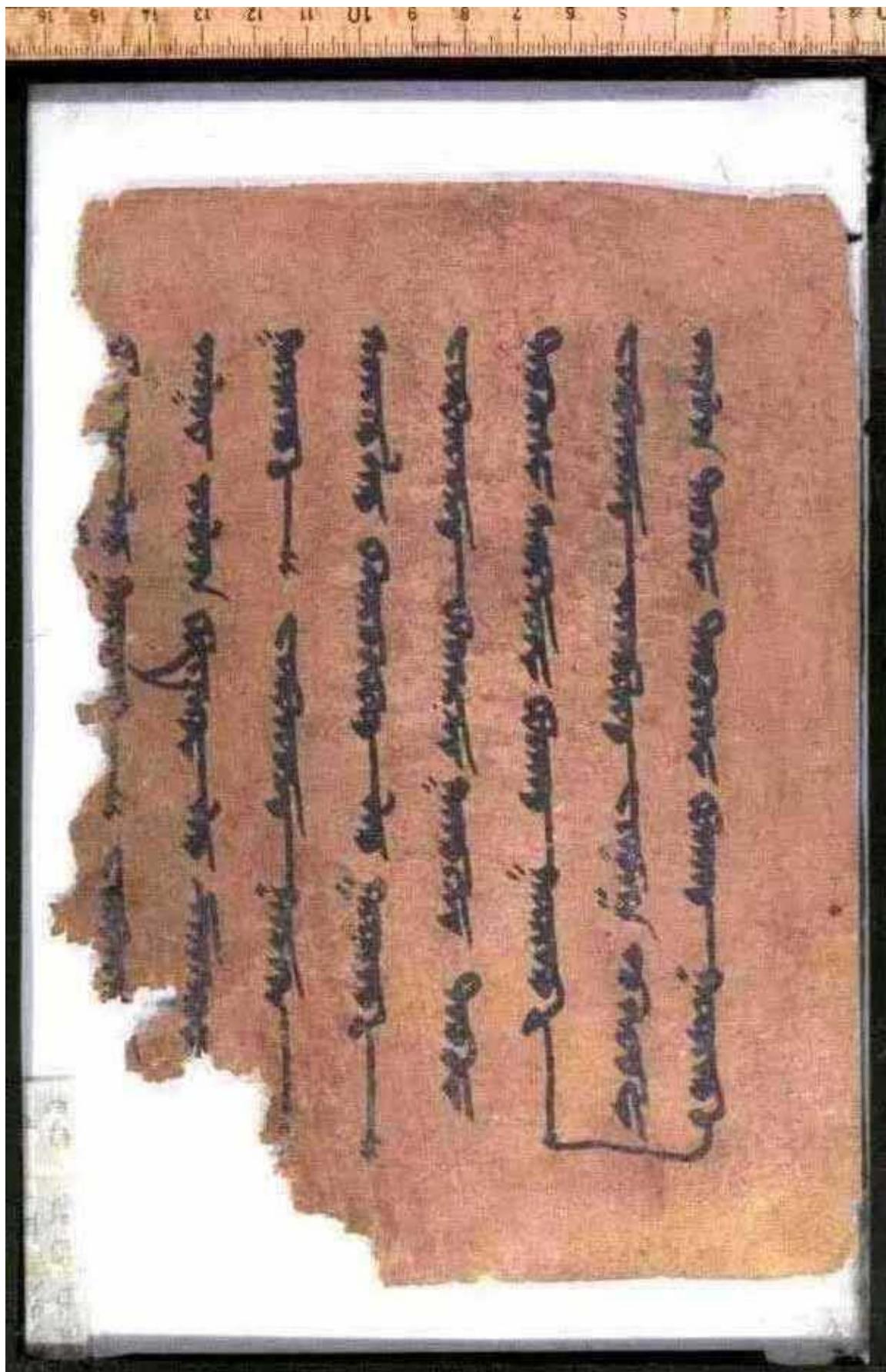
Belge 29, arka

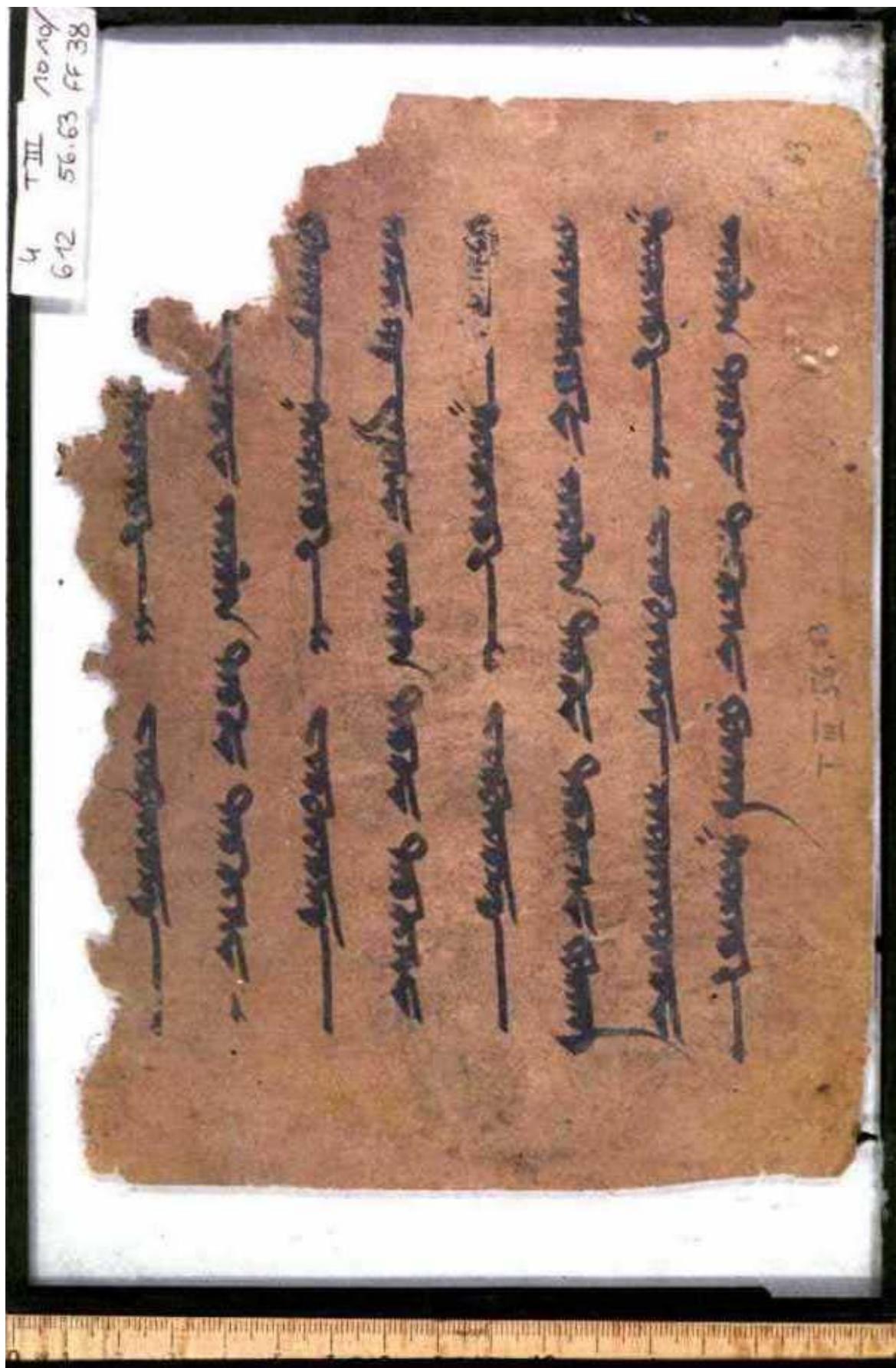
Belge 30, ön

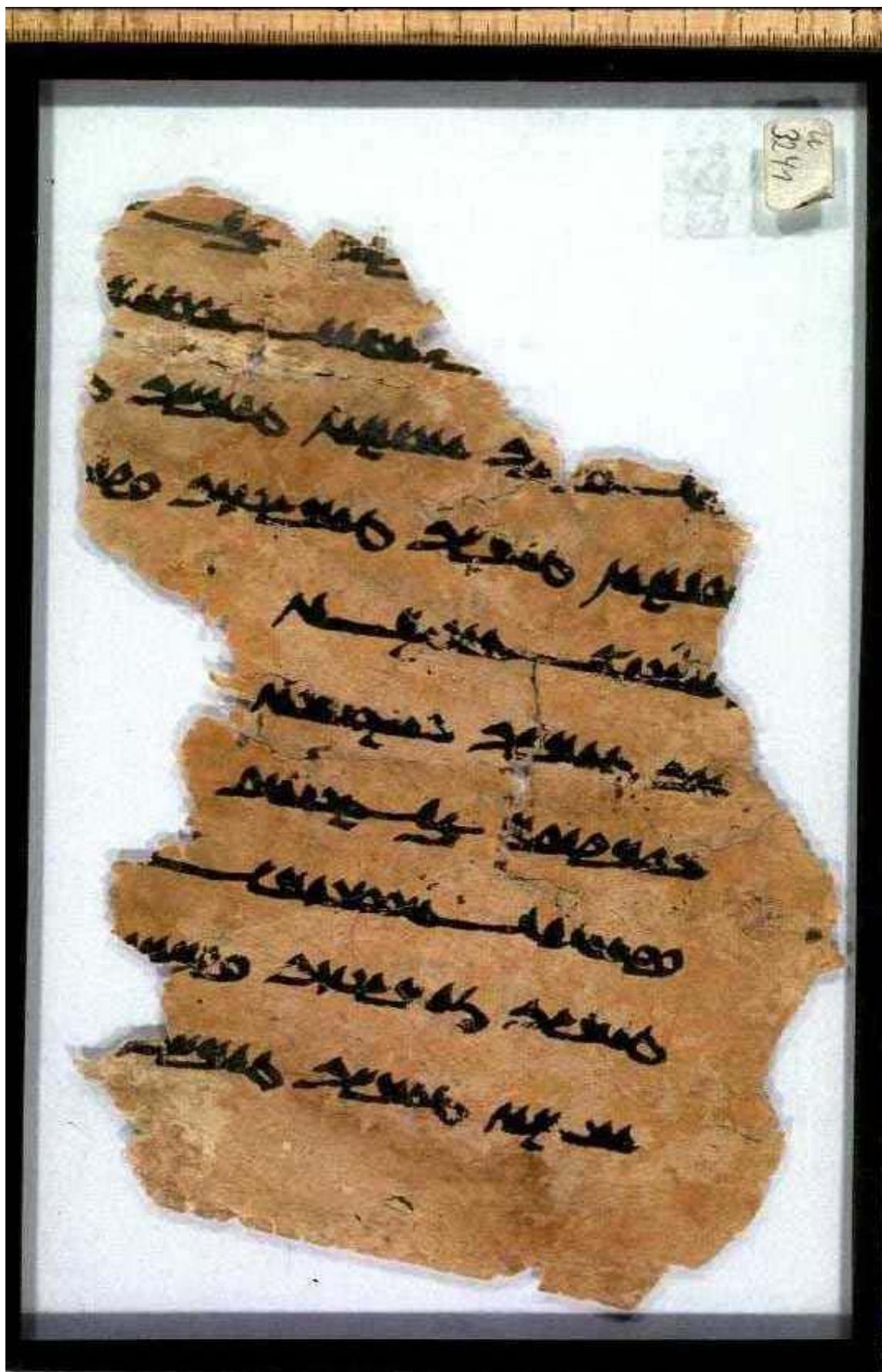
Belge 30, arka

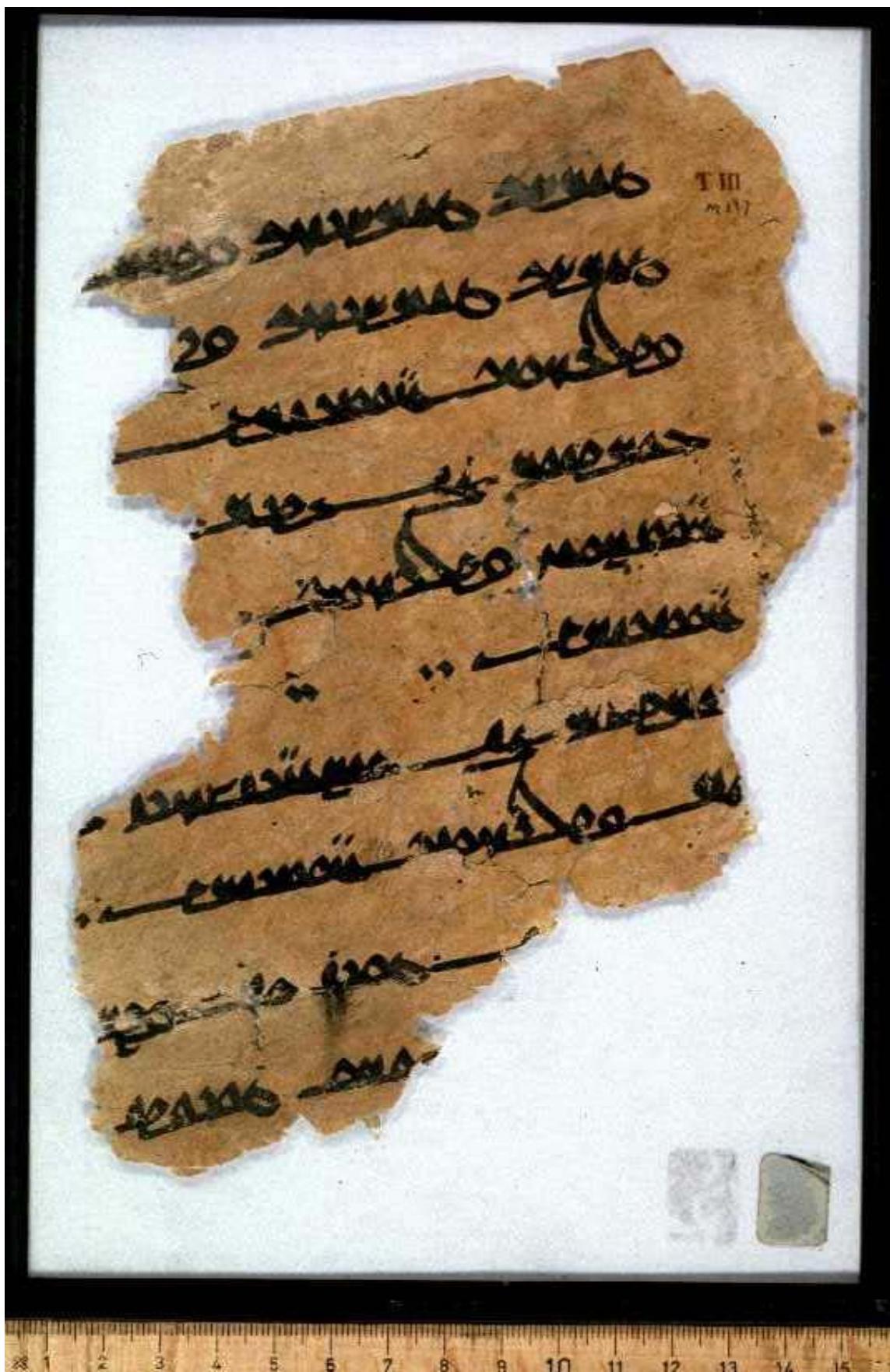
Belge 31, ön

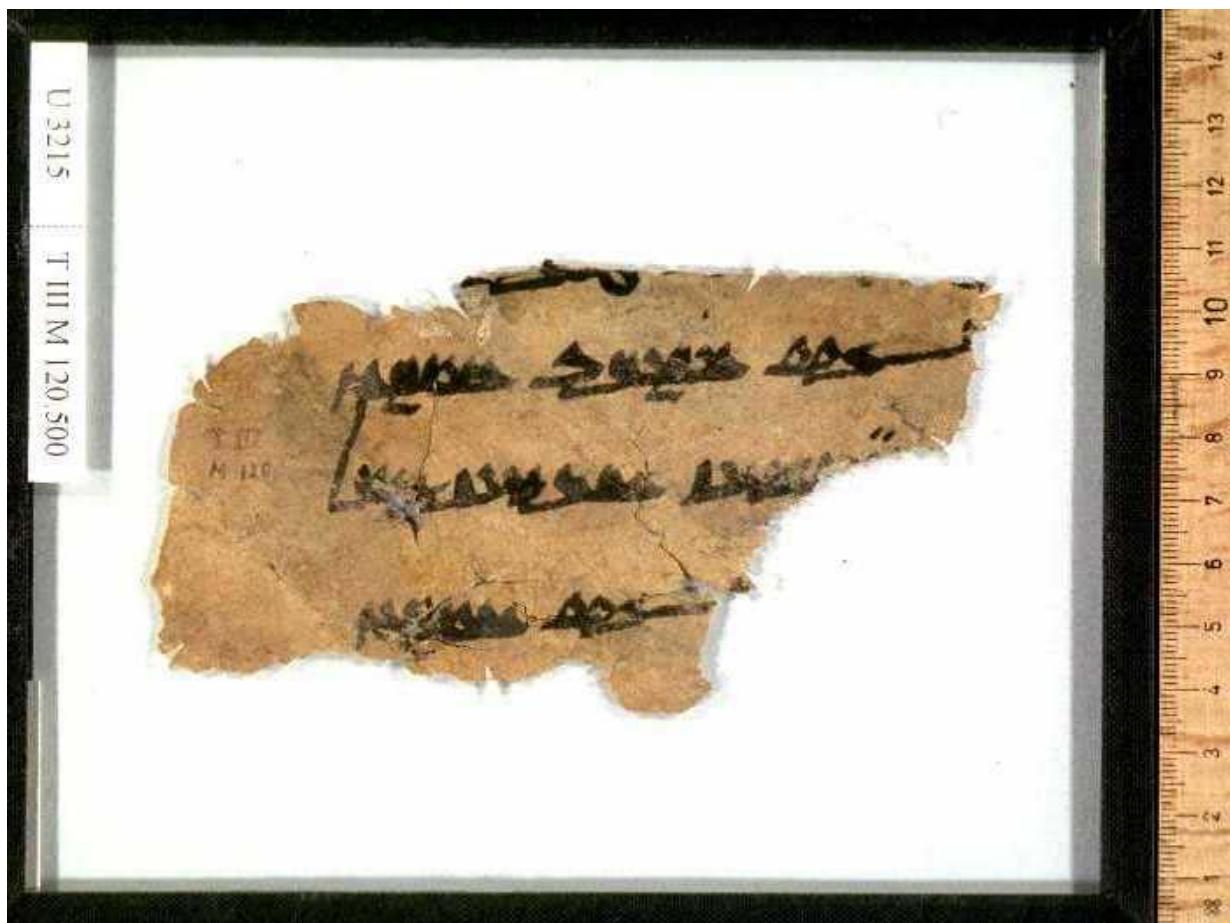
Belge 31, arka

Belge 32, ön

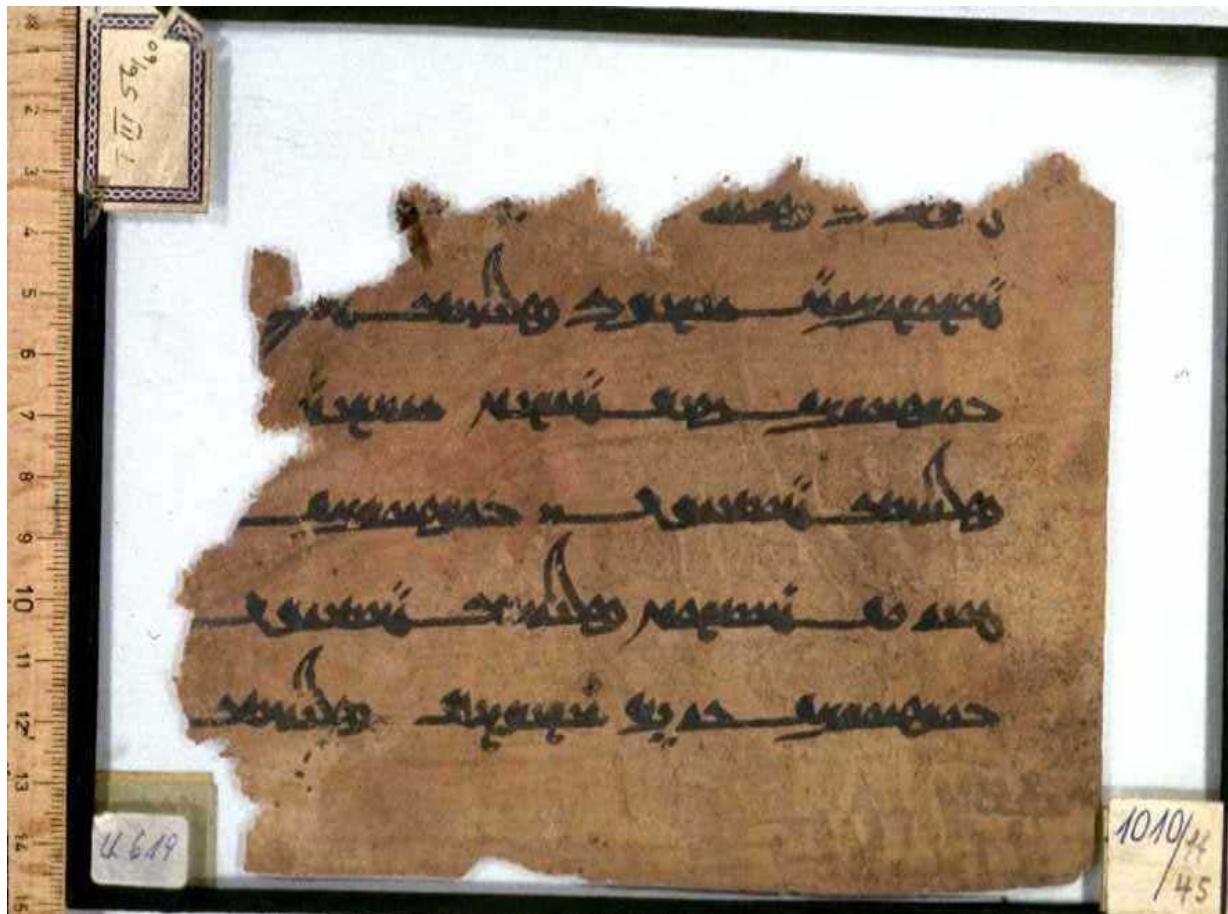
Belge 32, arka

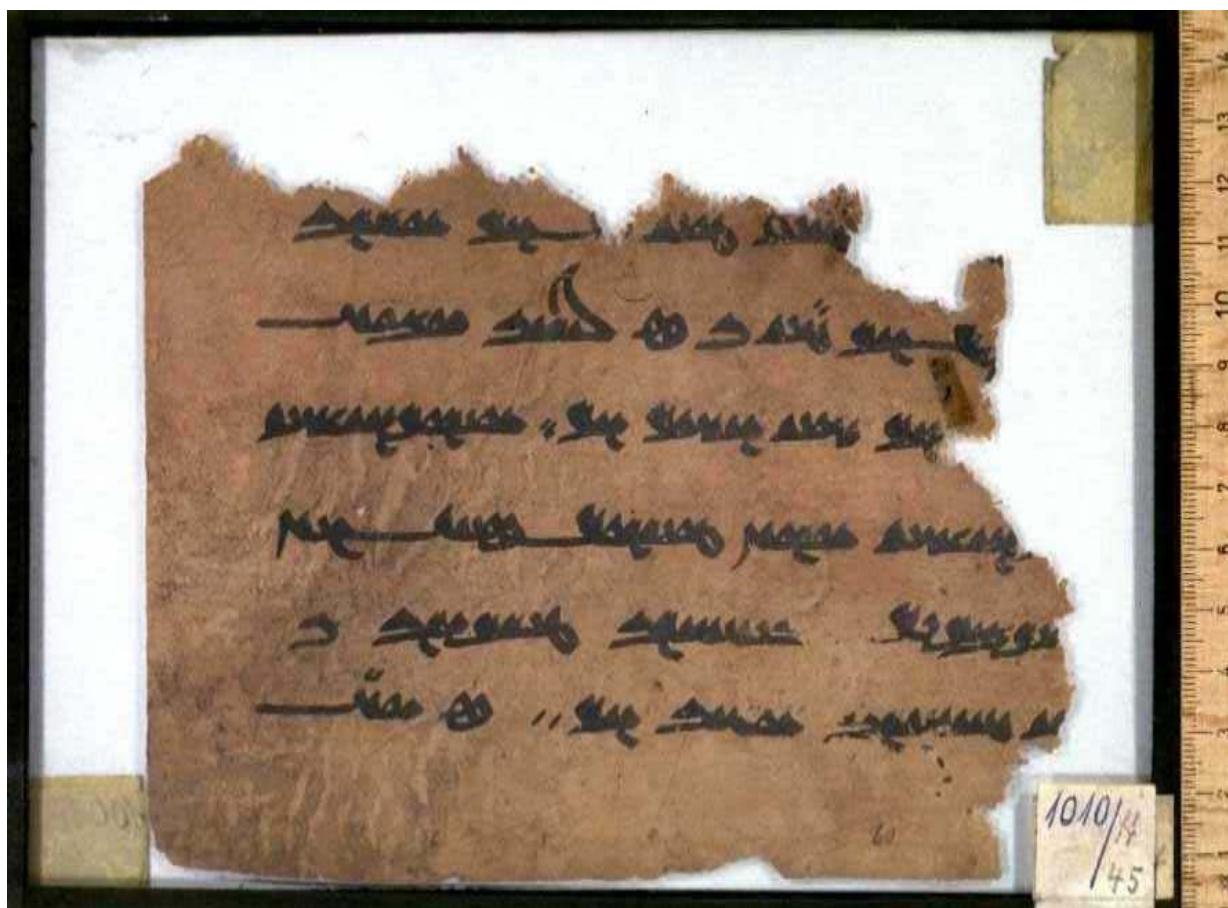
Belge 33, ön

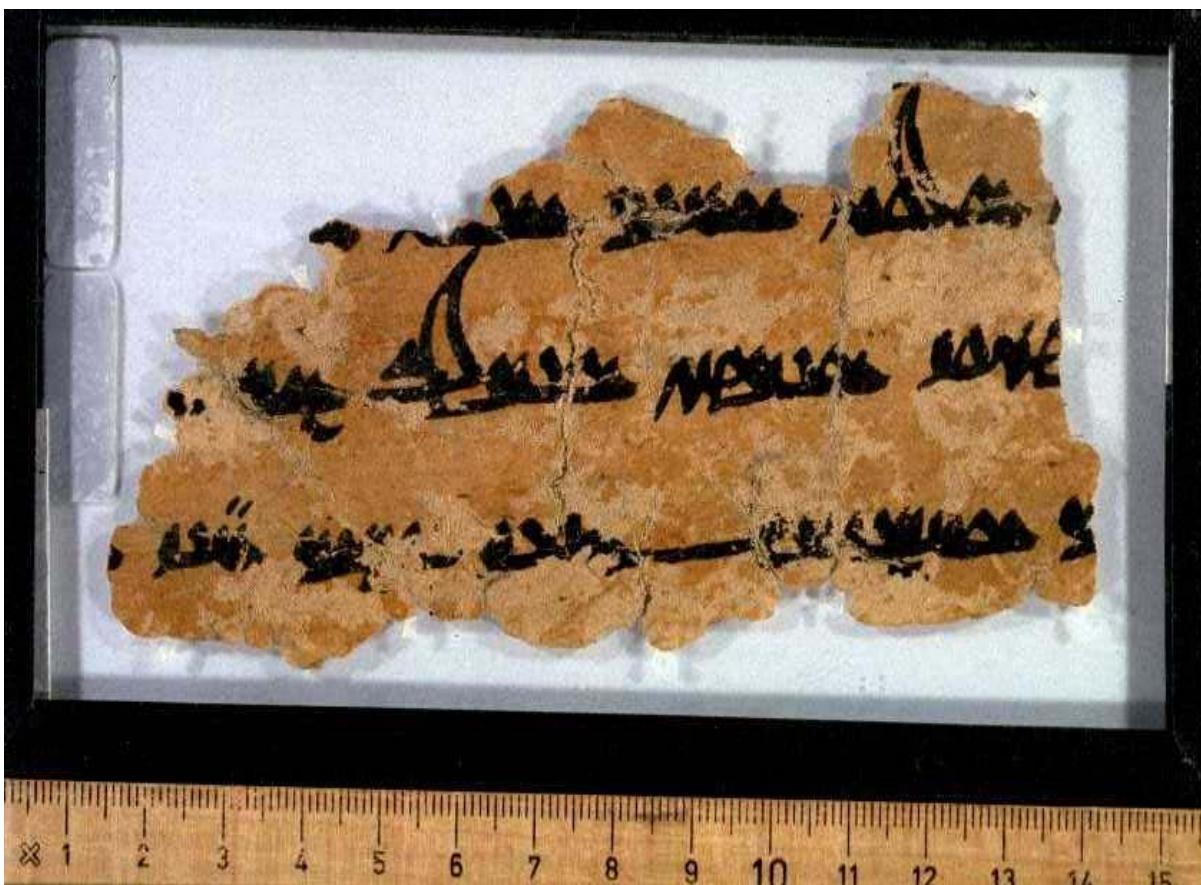
Belge 33, arka

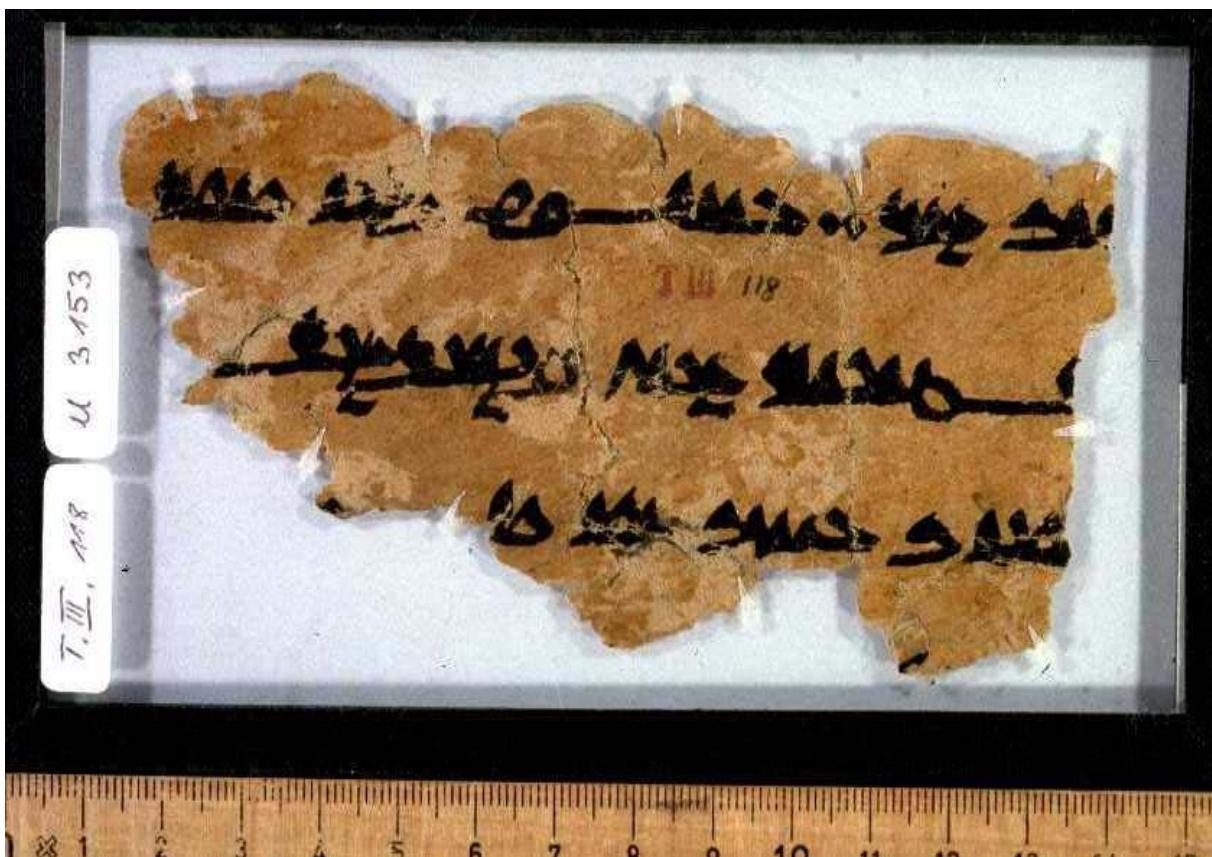
Belge 34,ön

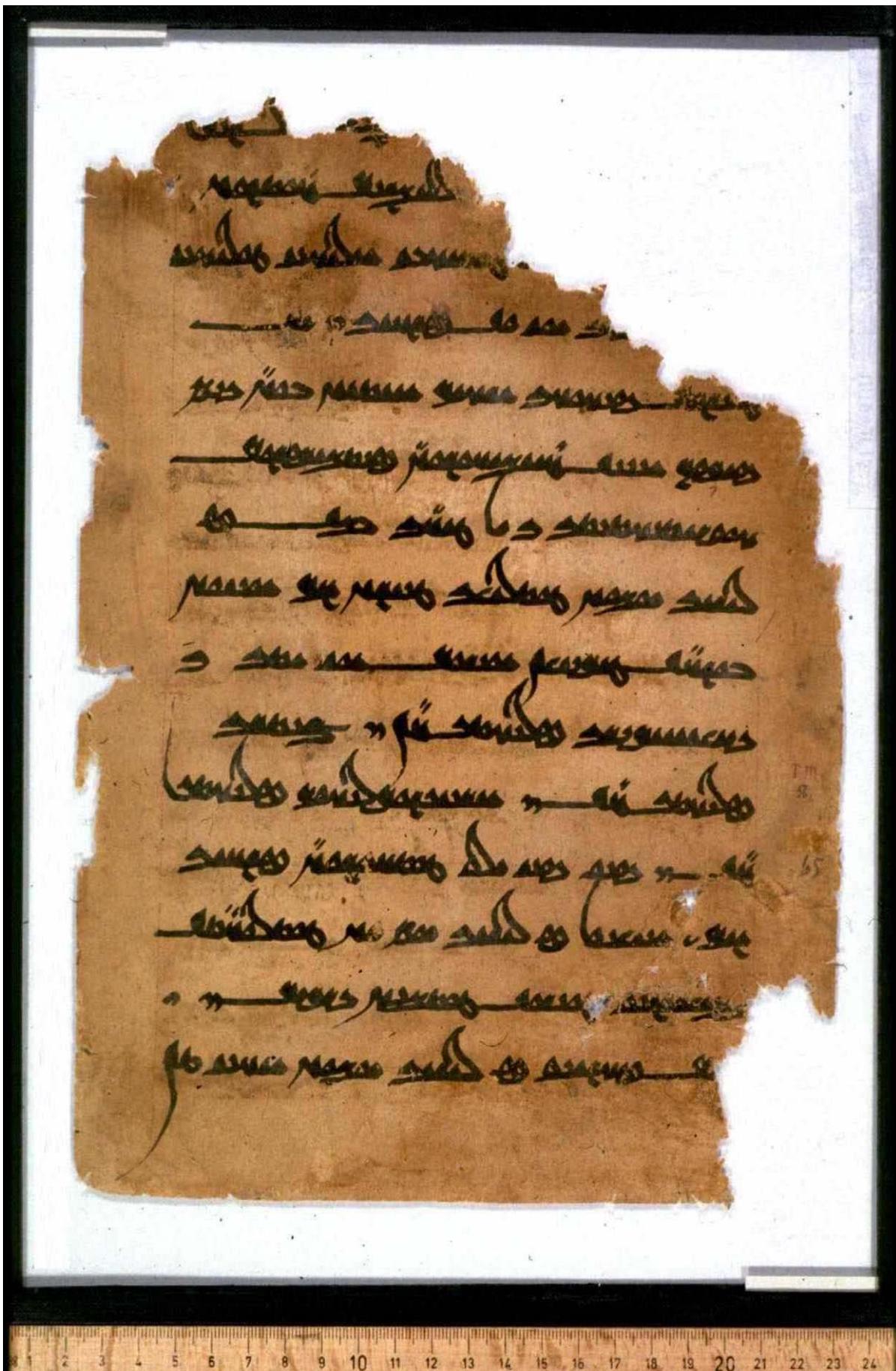
Belge 34, arka

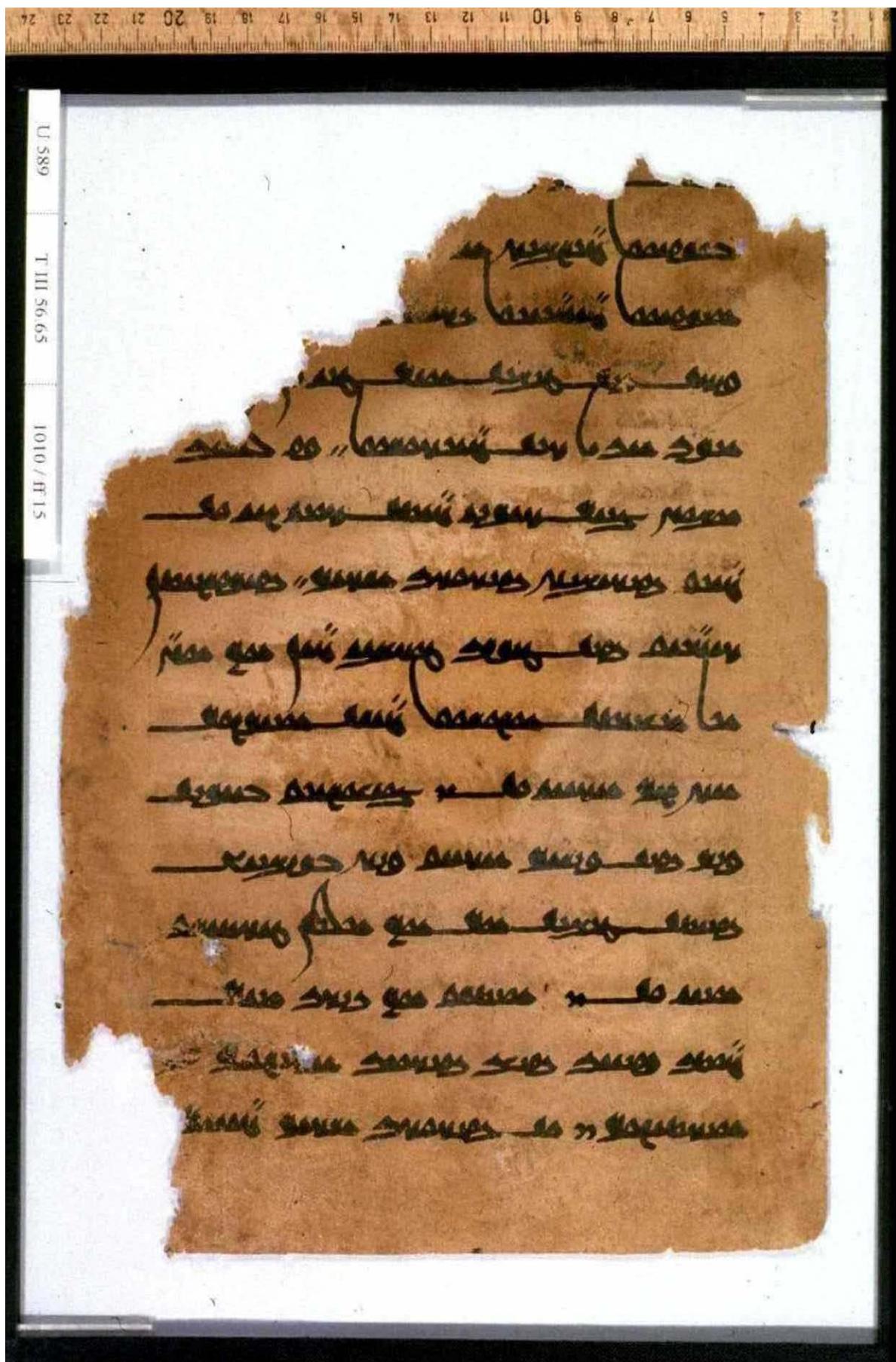
Belge 35, ön

Belge 35, arka

Belge 36, ön

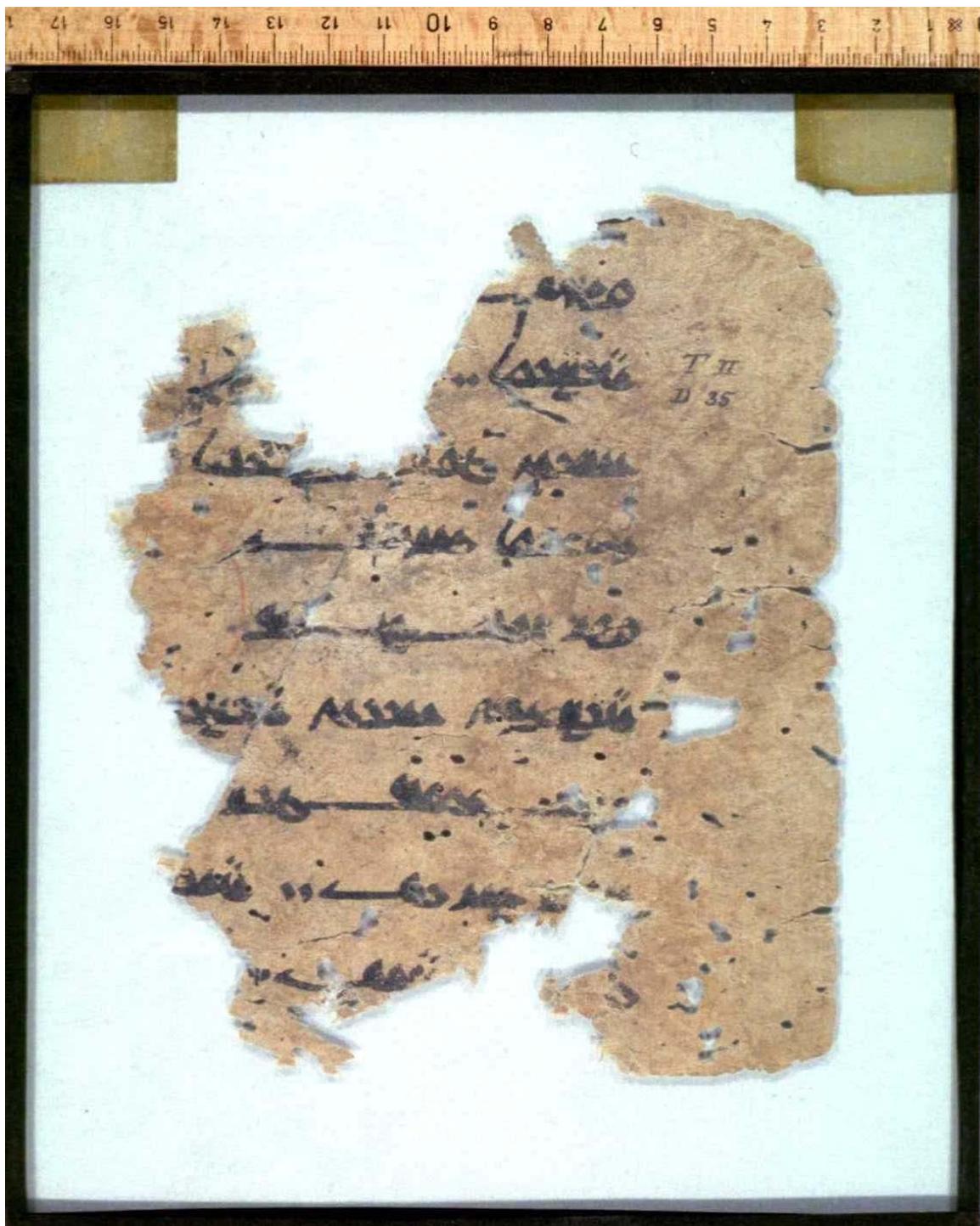
Belge 36, arka

Belge 37, ön

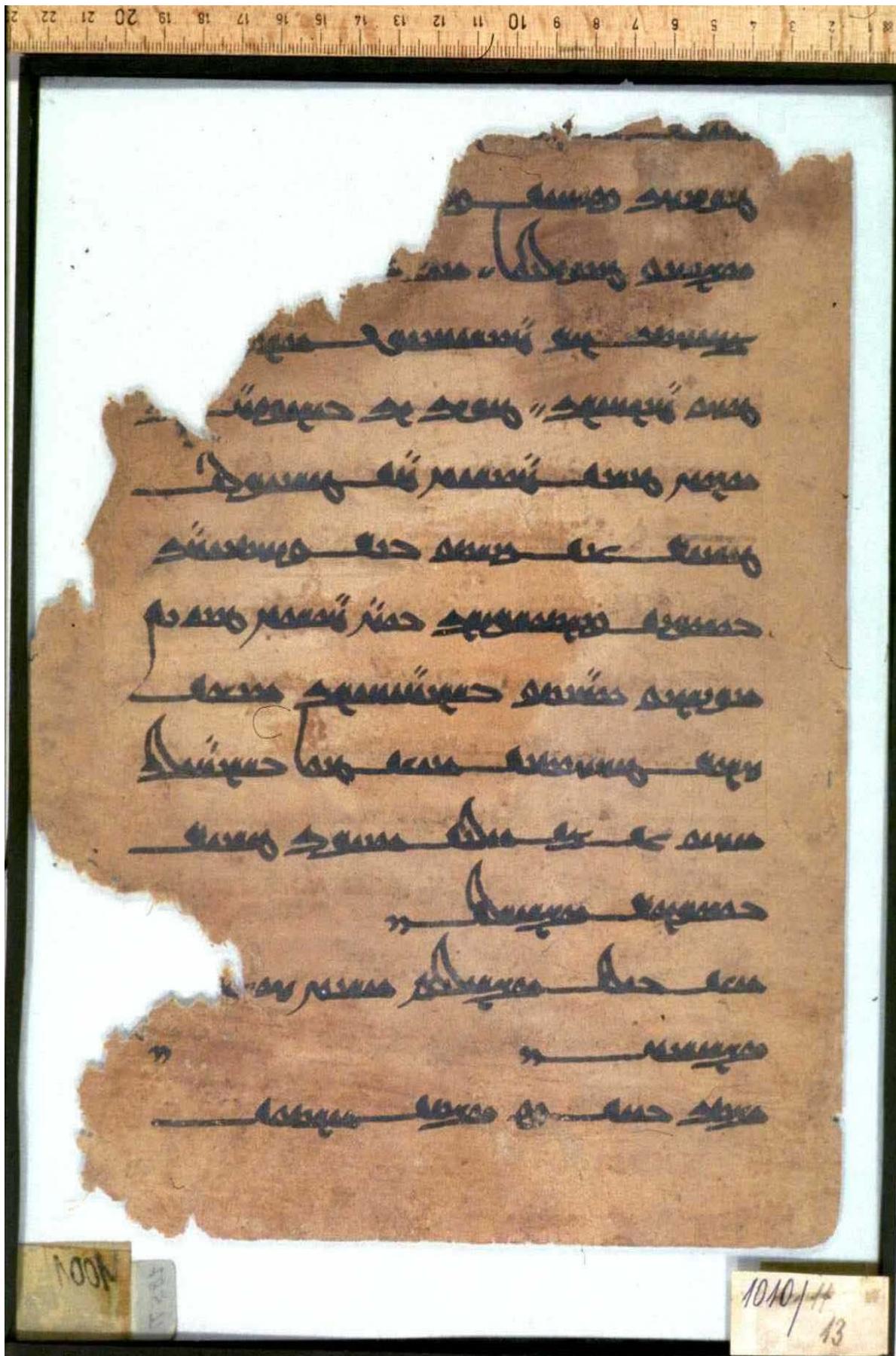
Belge 37, arka

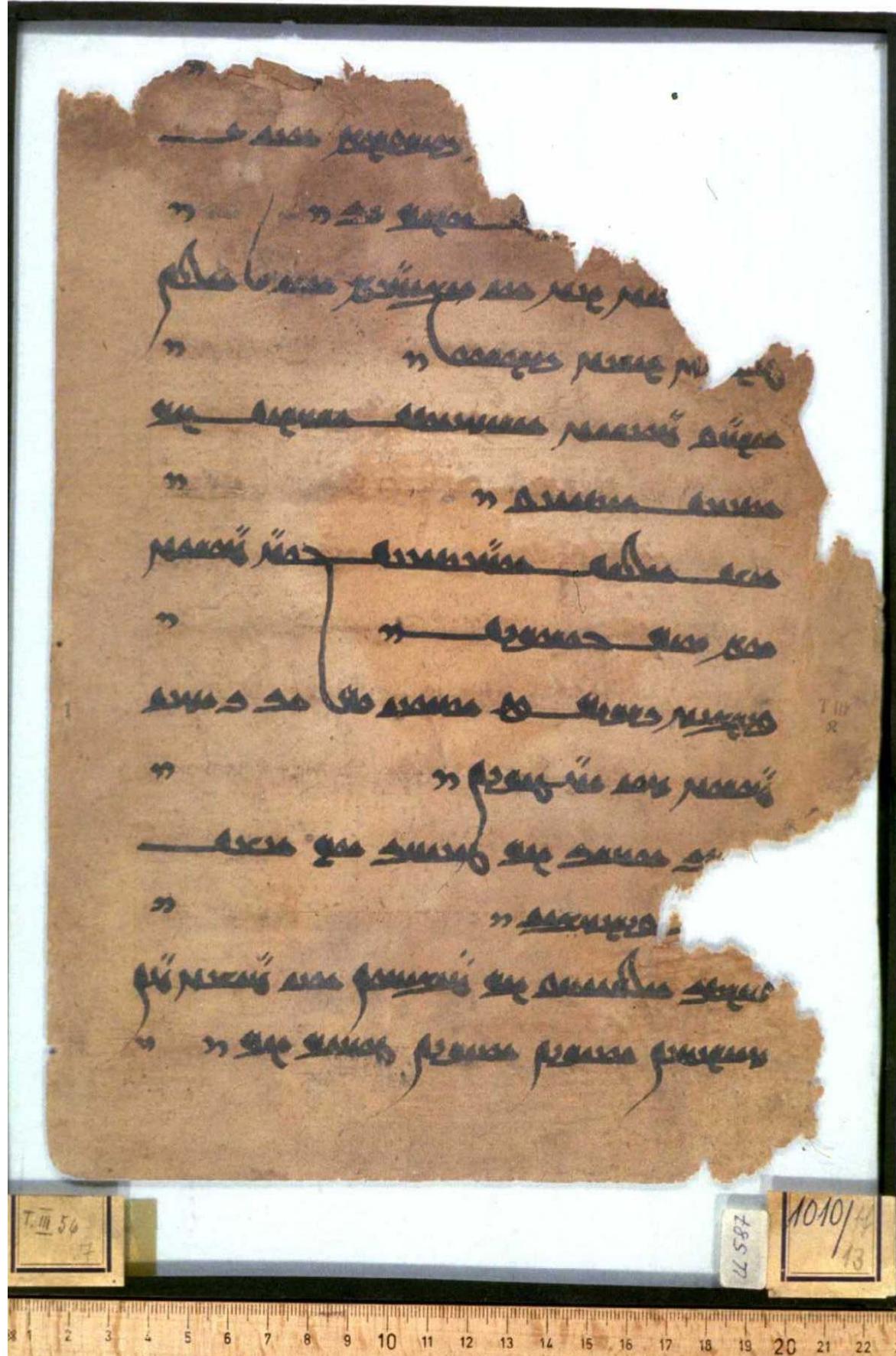
Belge 38, ön

Belge 38, arka

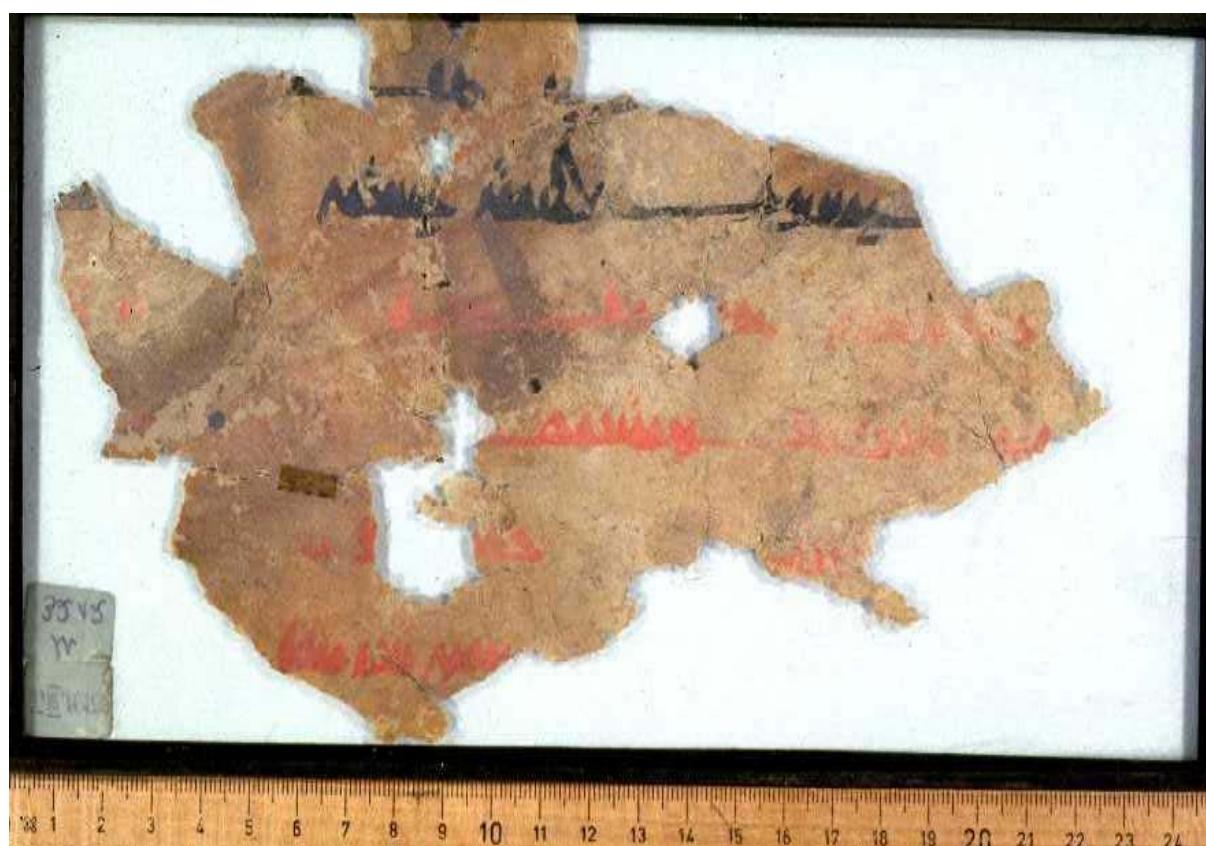
Belge 39, ön

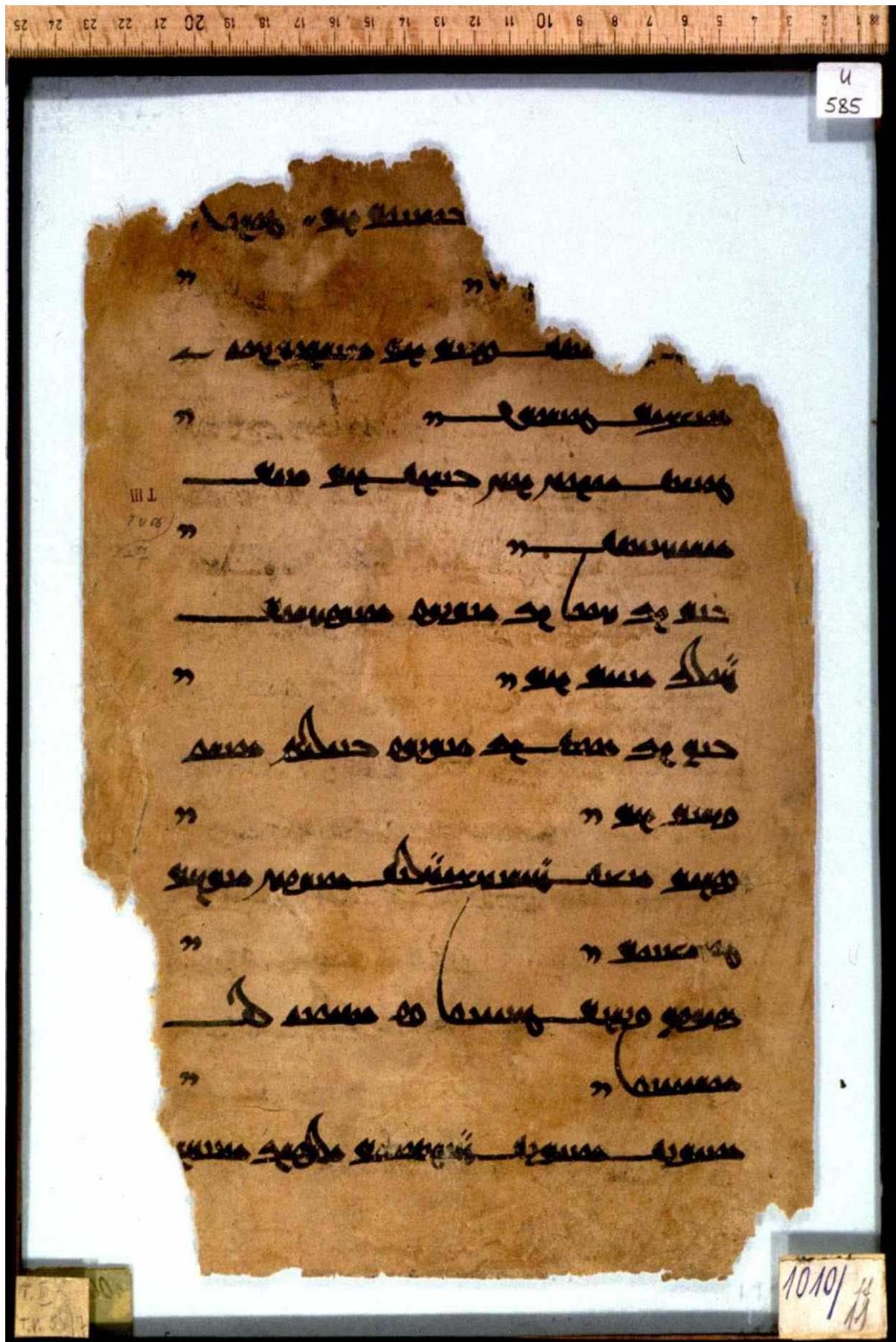
Belge 39, arka

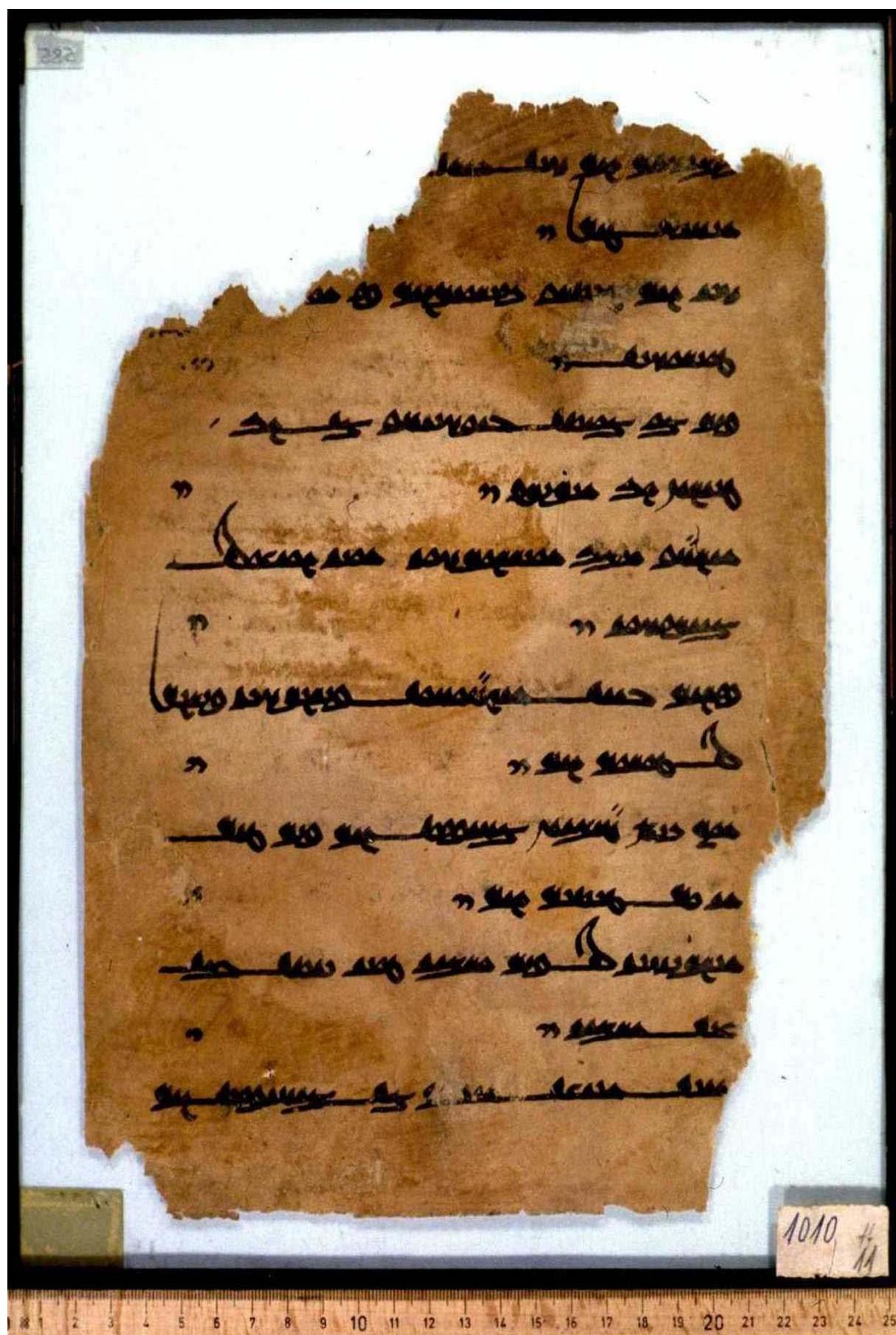
Belge 40, ön

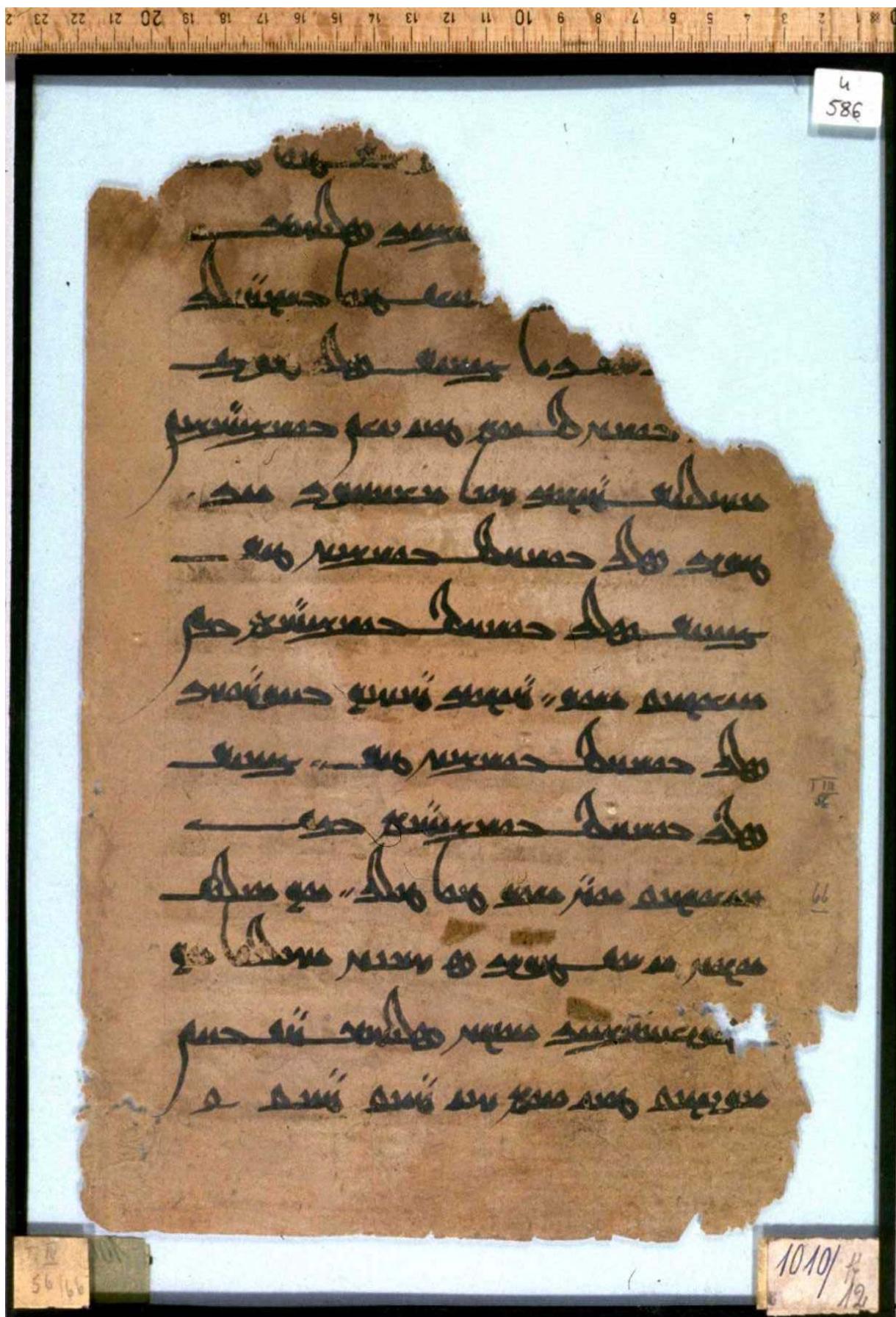
Belge 40, arka

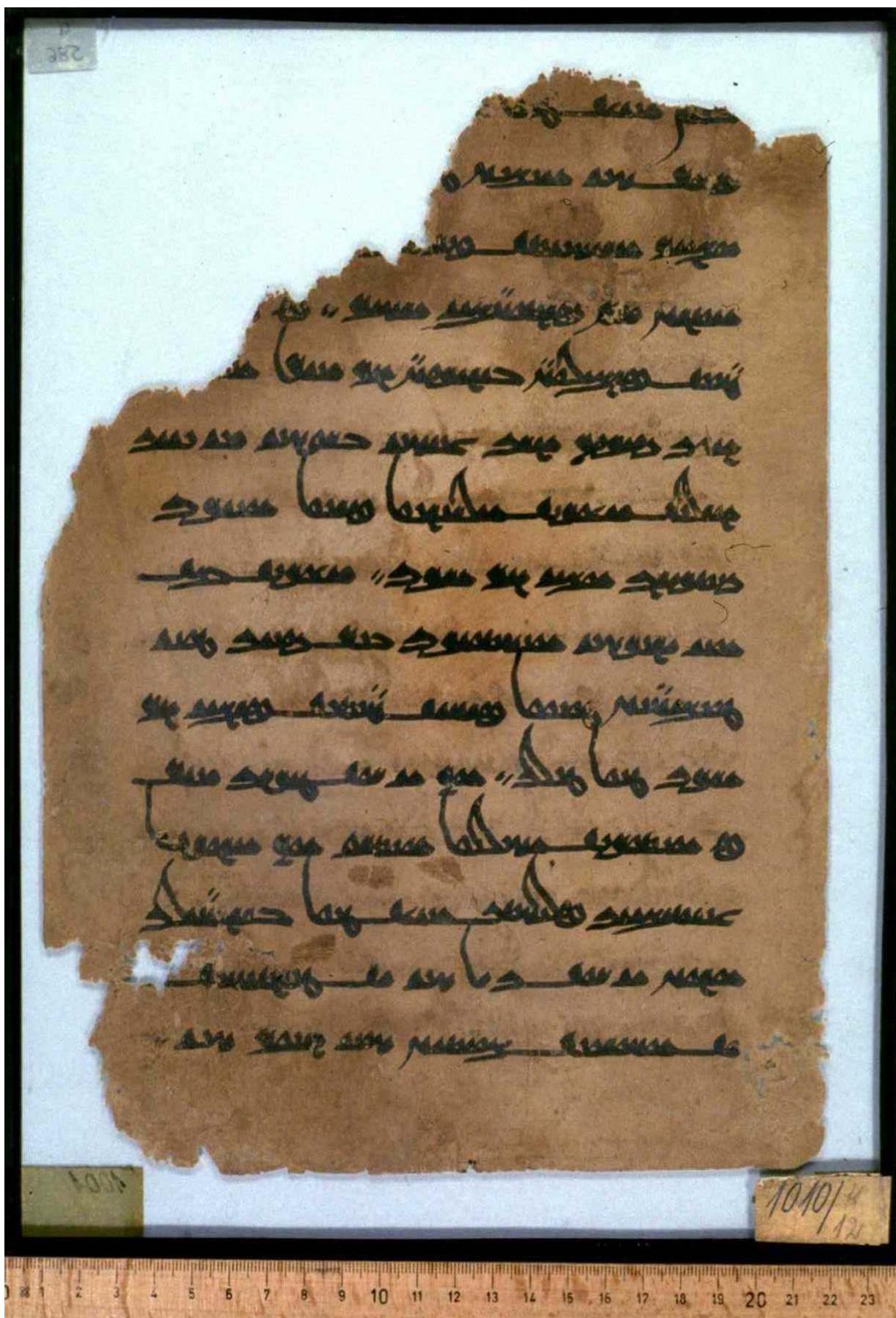
Belge 41, ön

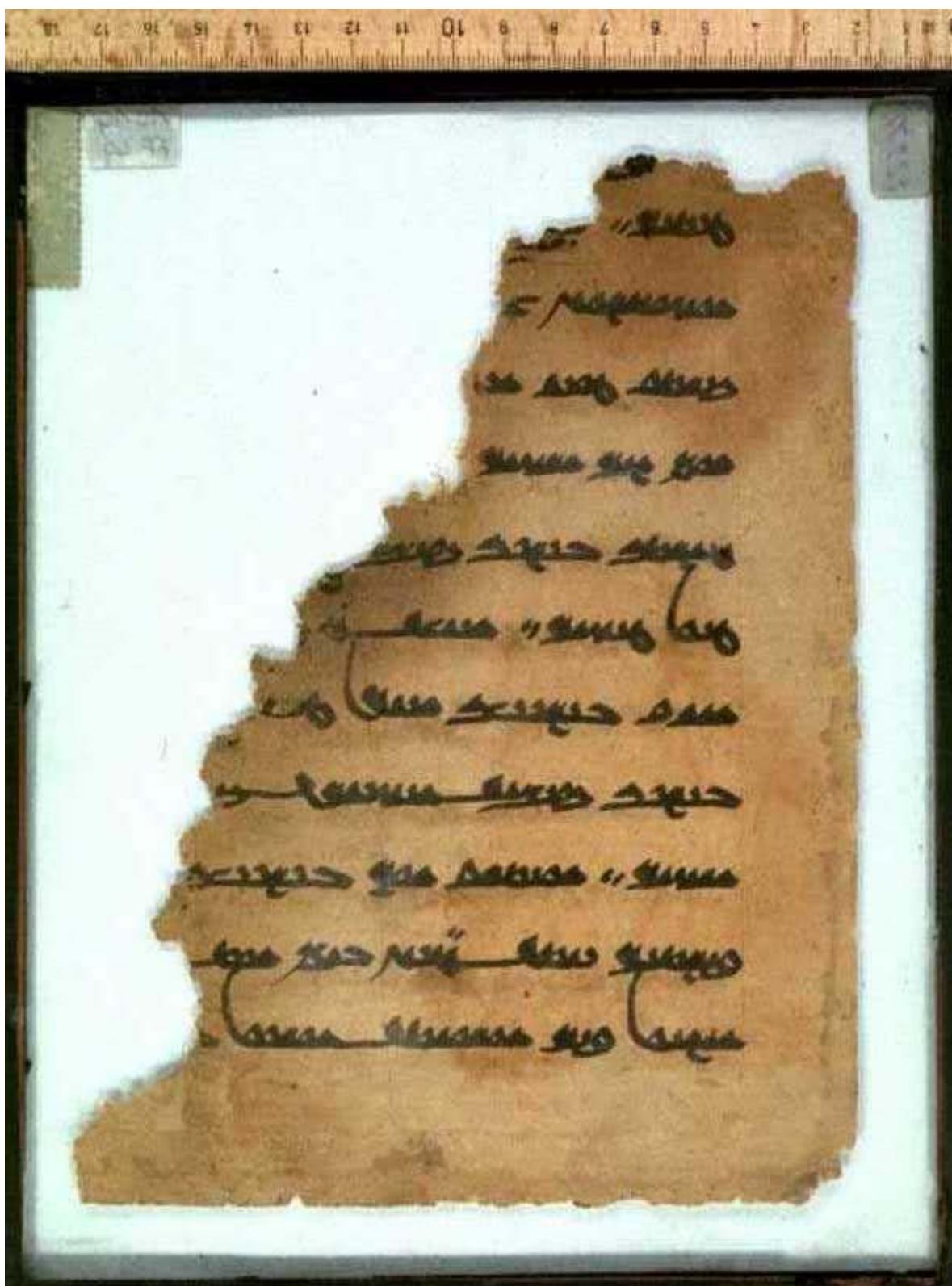
Belge 41, arka

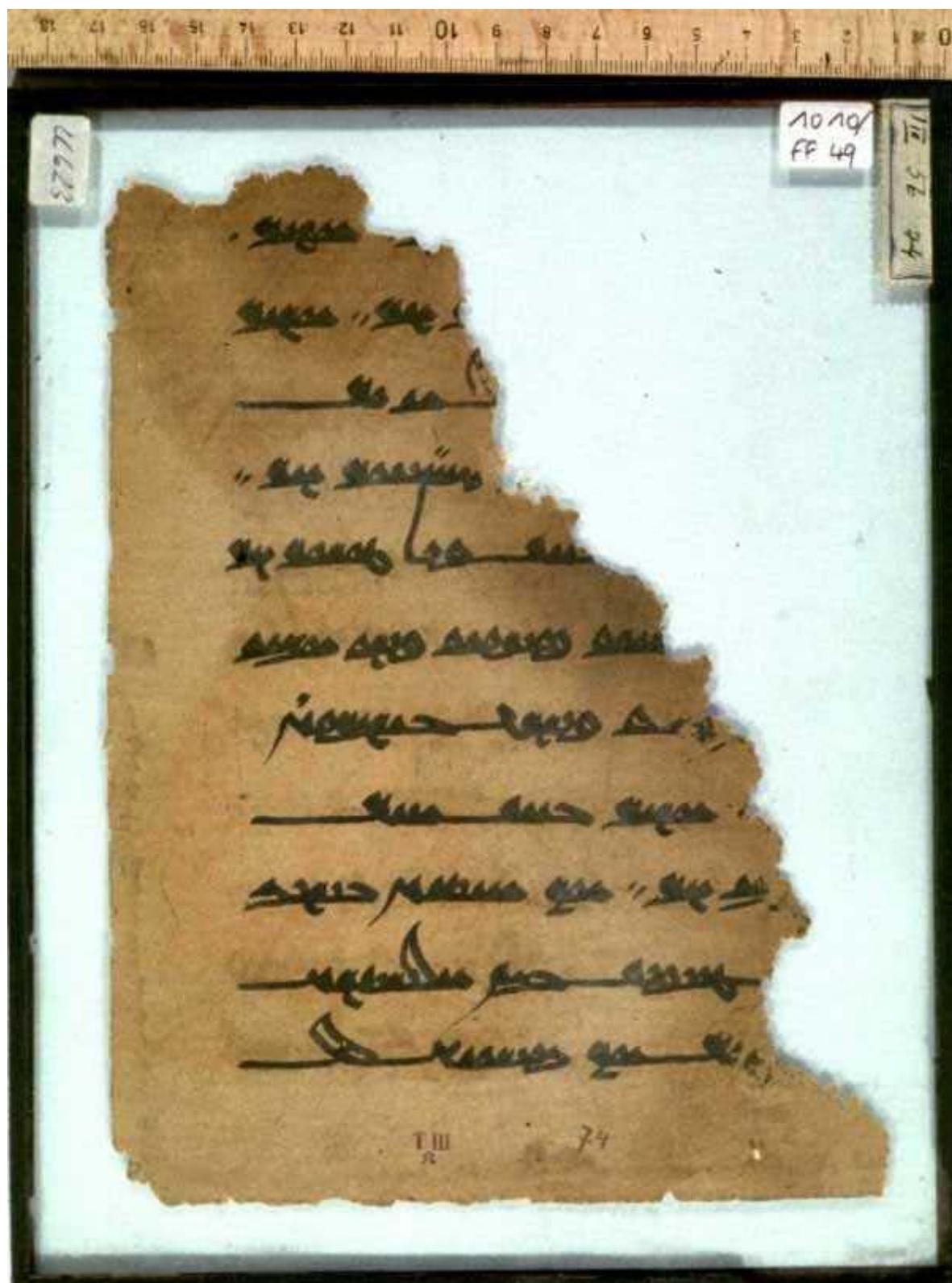
Belge 42, ön

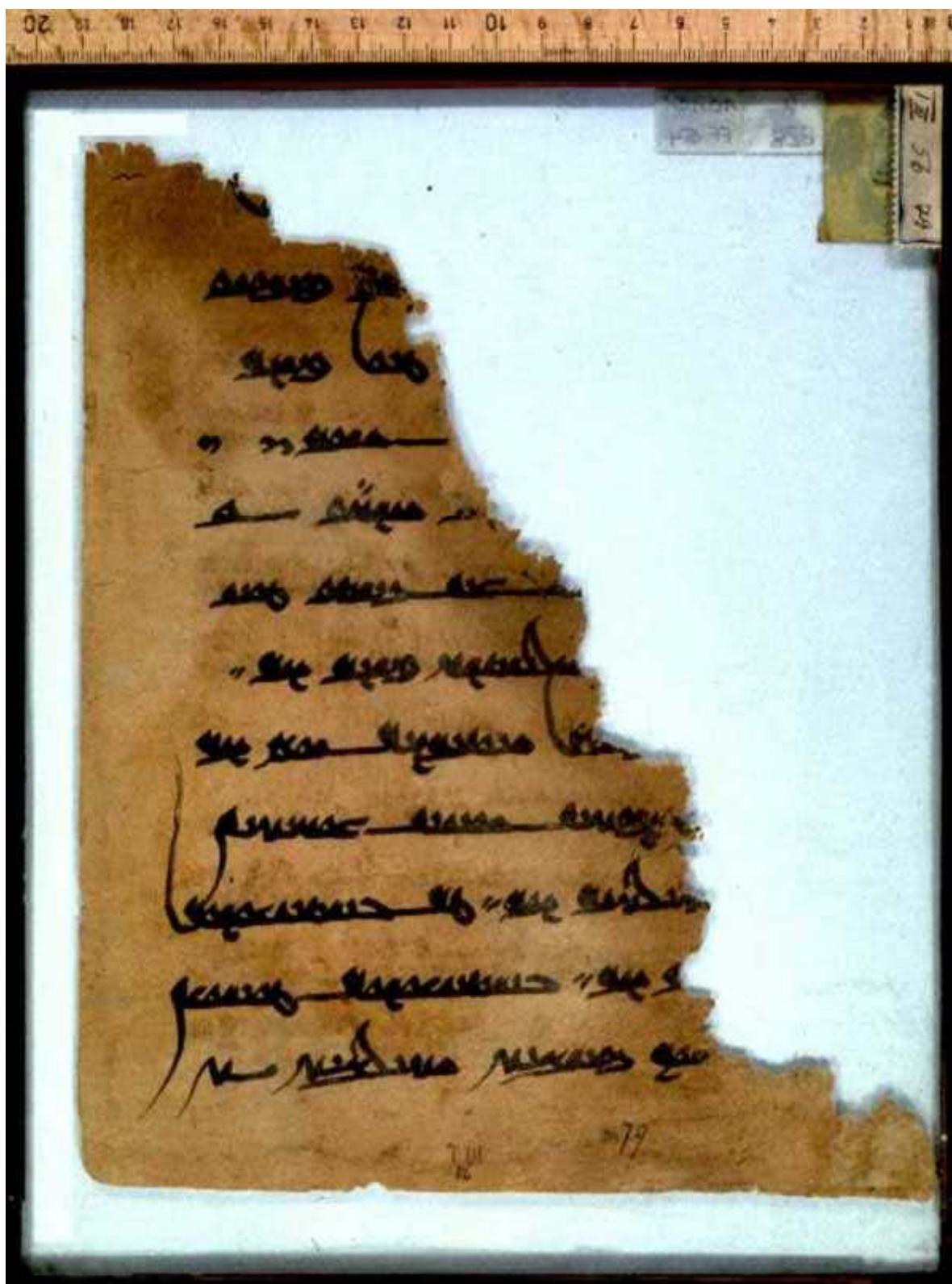
Belge 42, arka

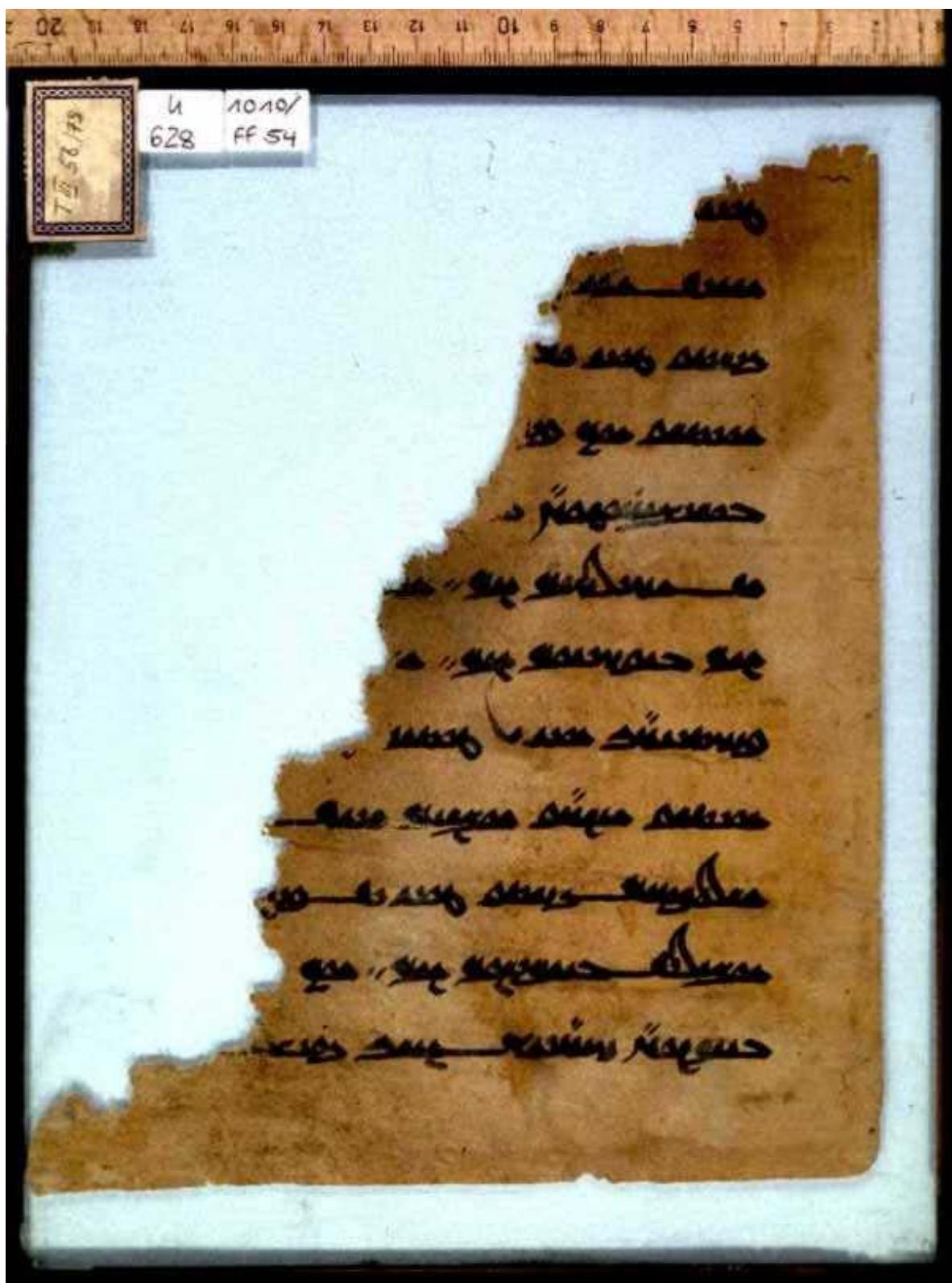
Belge 43, ön

Belge 43, arka

Belge 44, ön

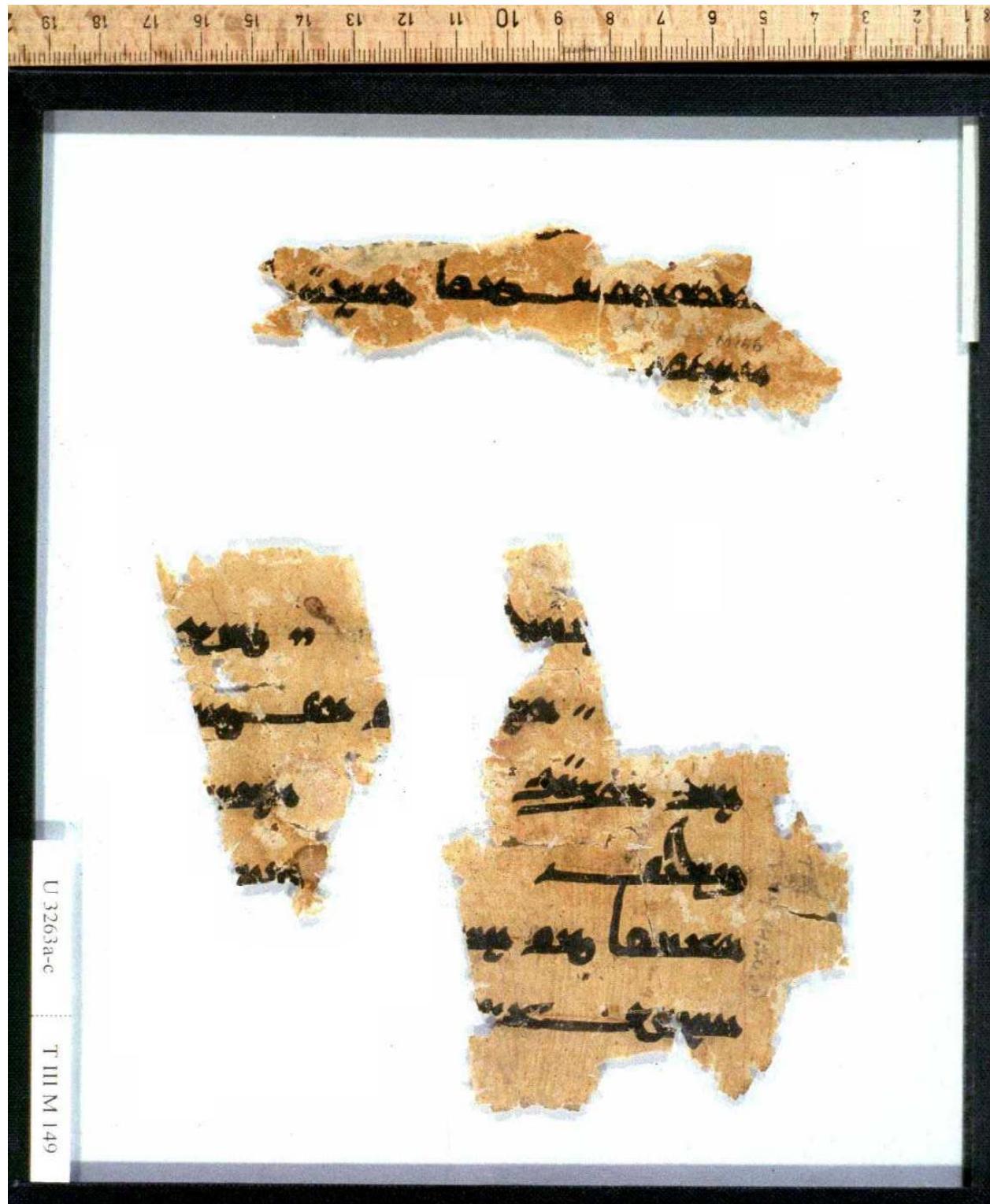
Belge 44, arka

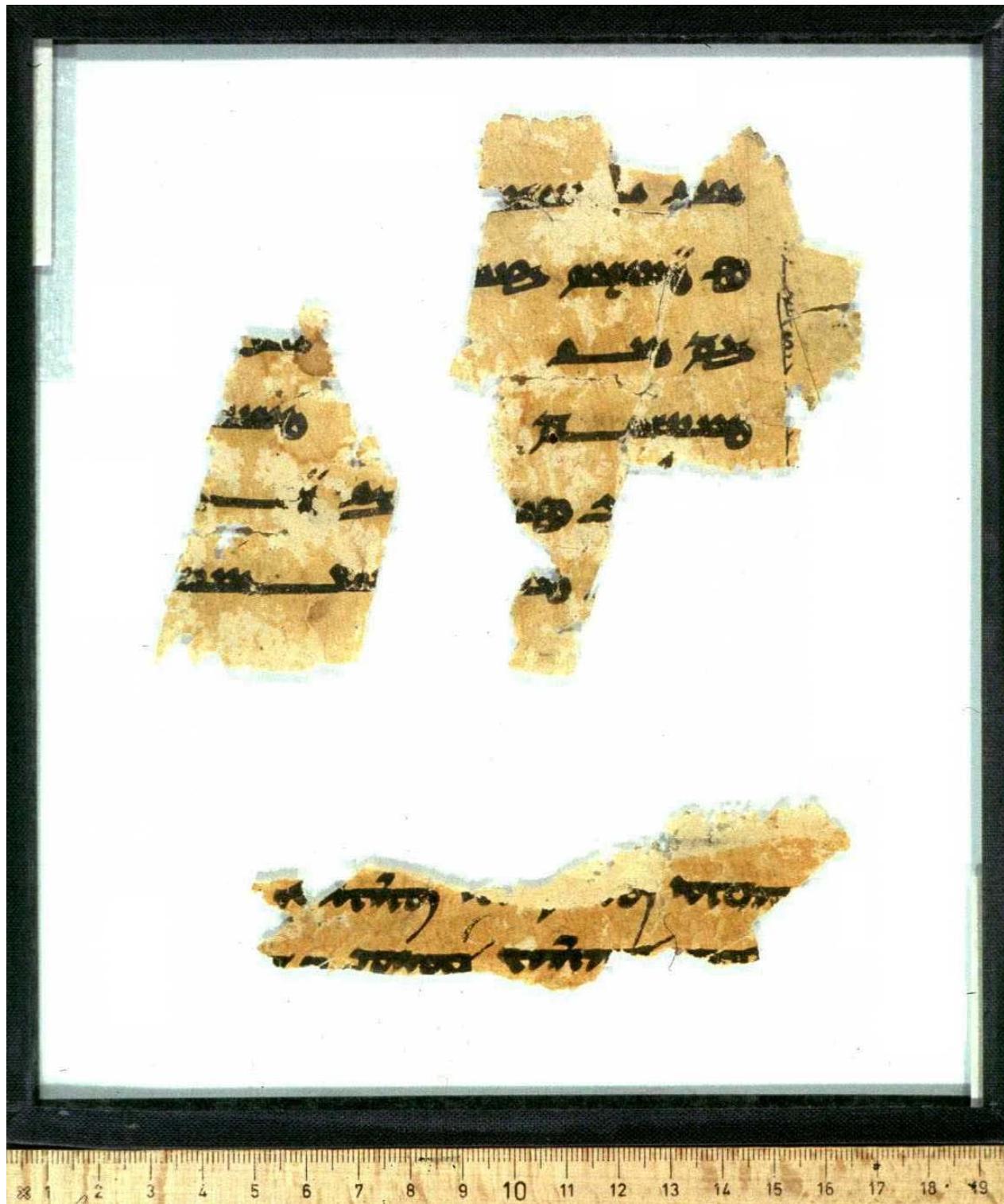
Belge 45, ön

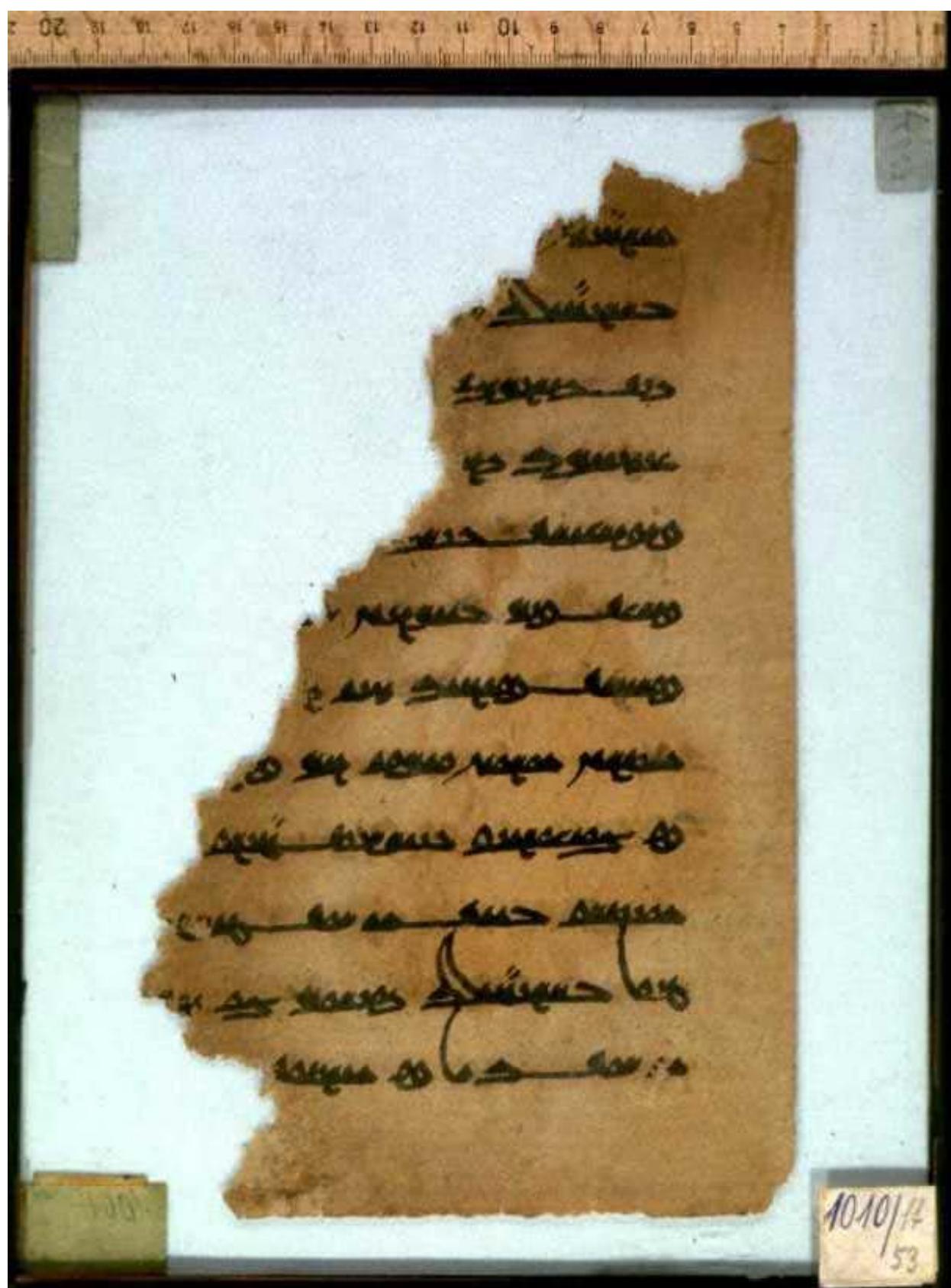
Belge 45, arka

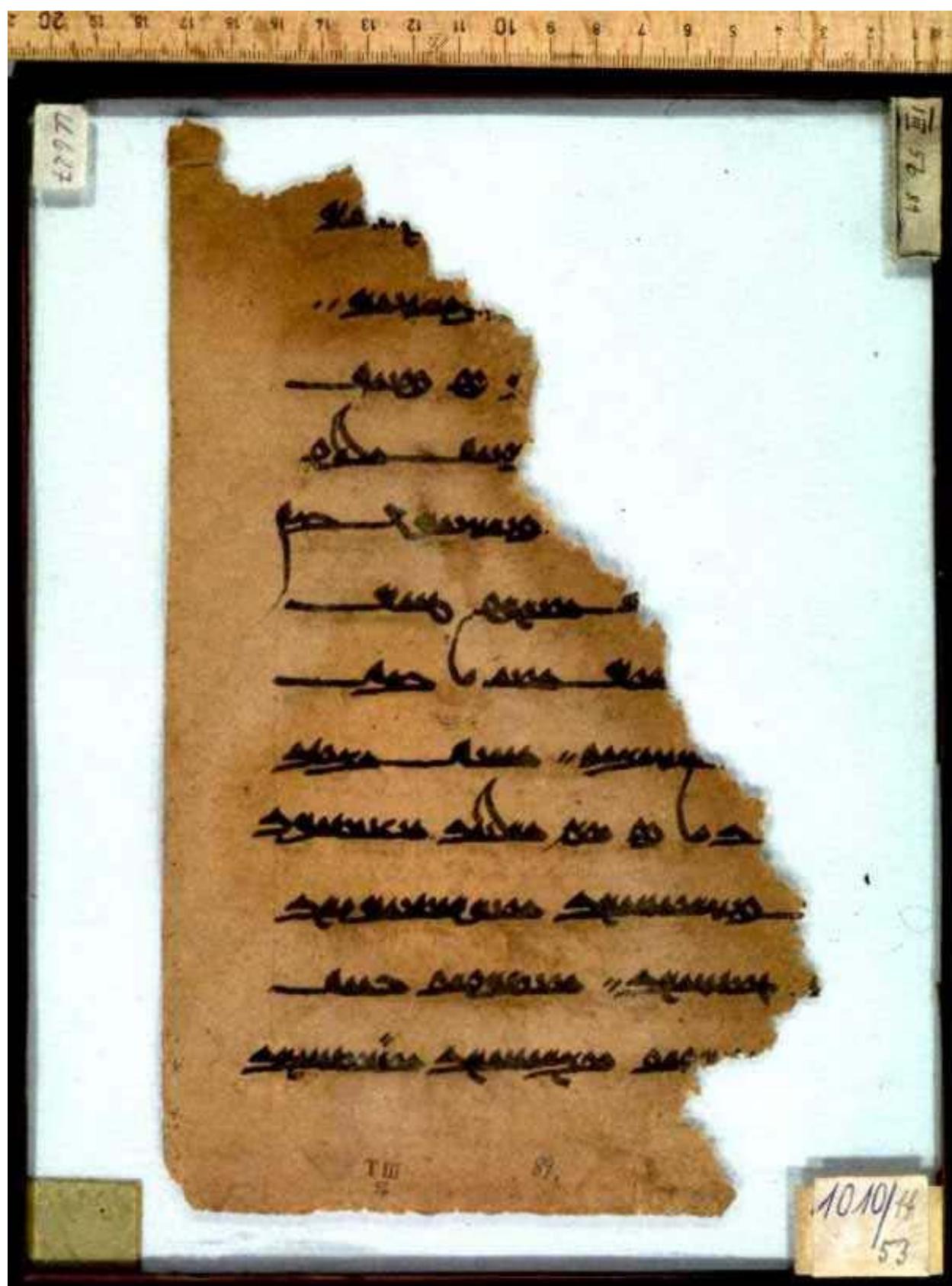
Belge 46, ön (alttaki iki parça)

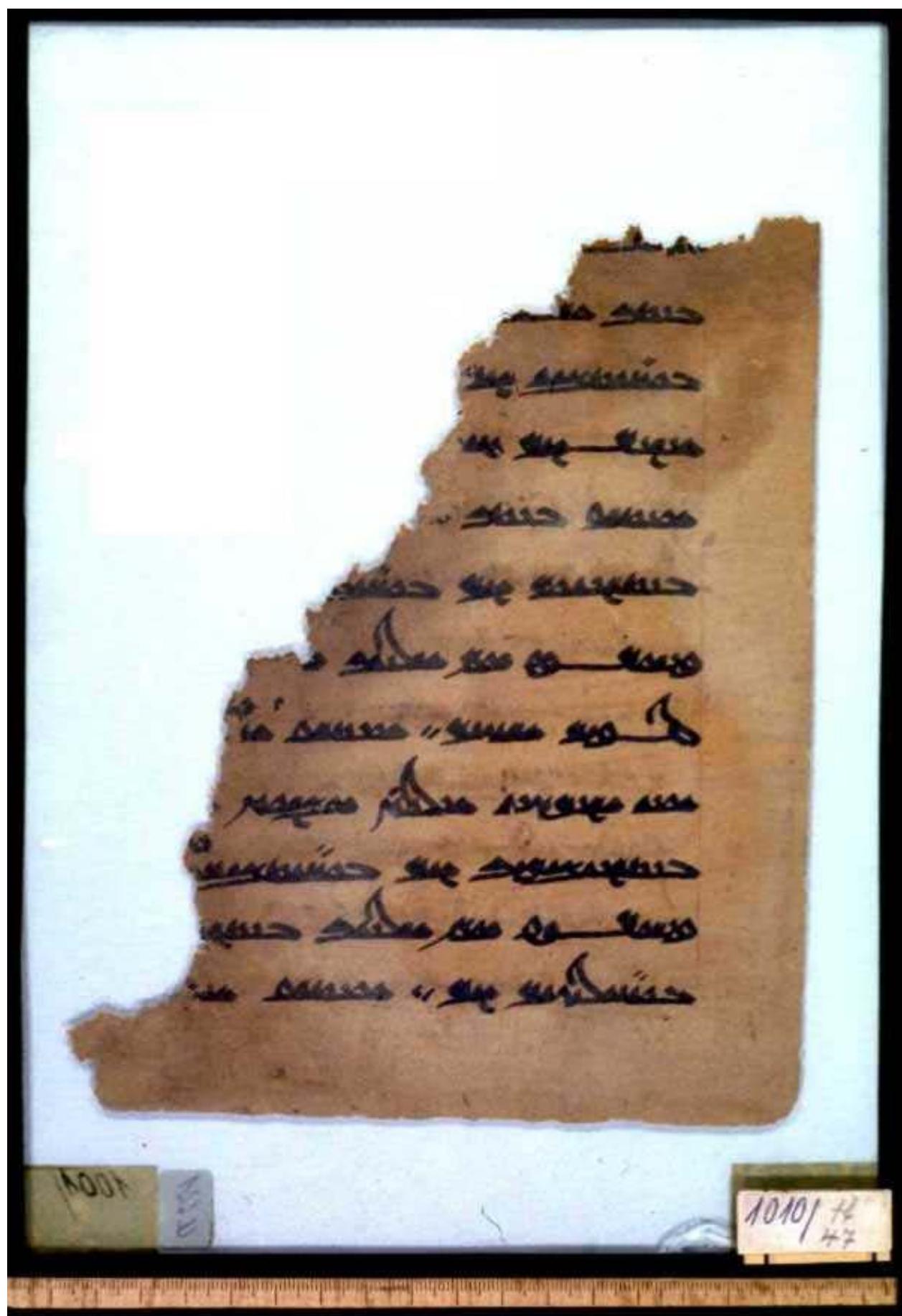
Belge 46, arka (üstteki iki parça)

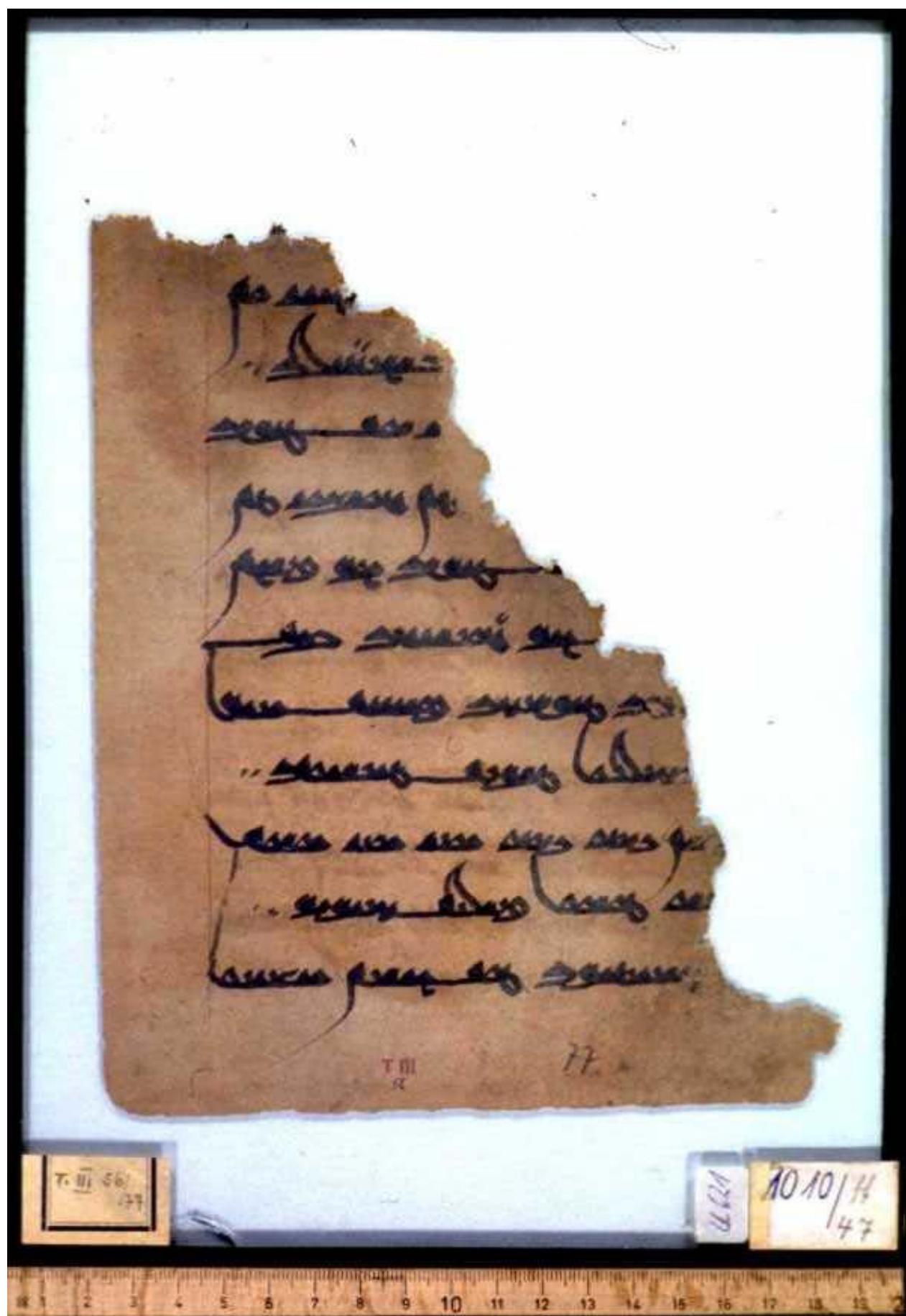
Belge 47, ön

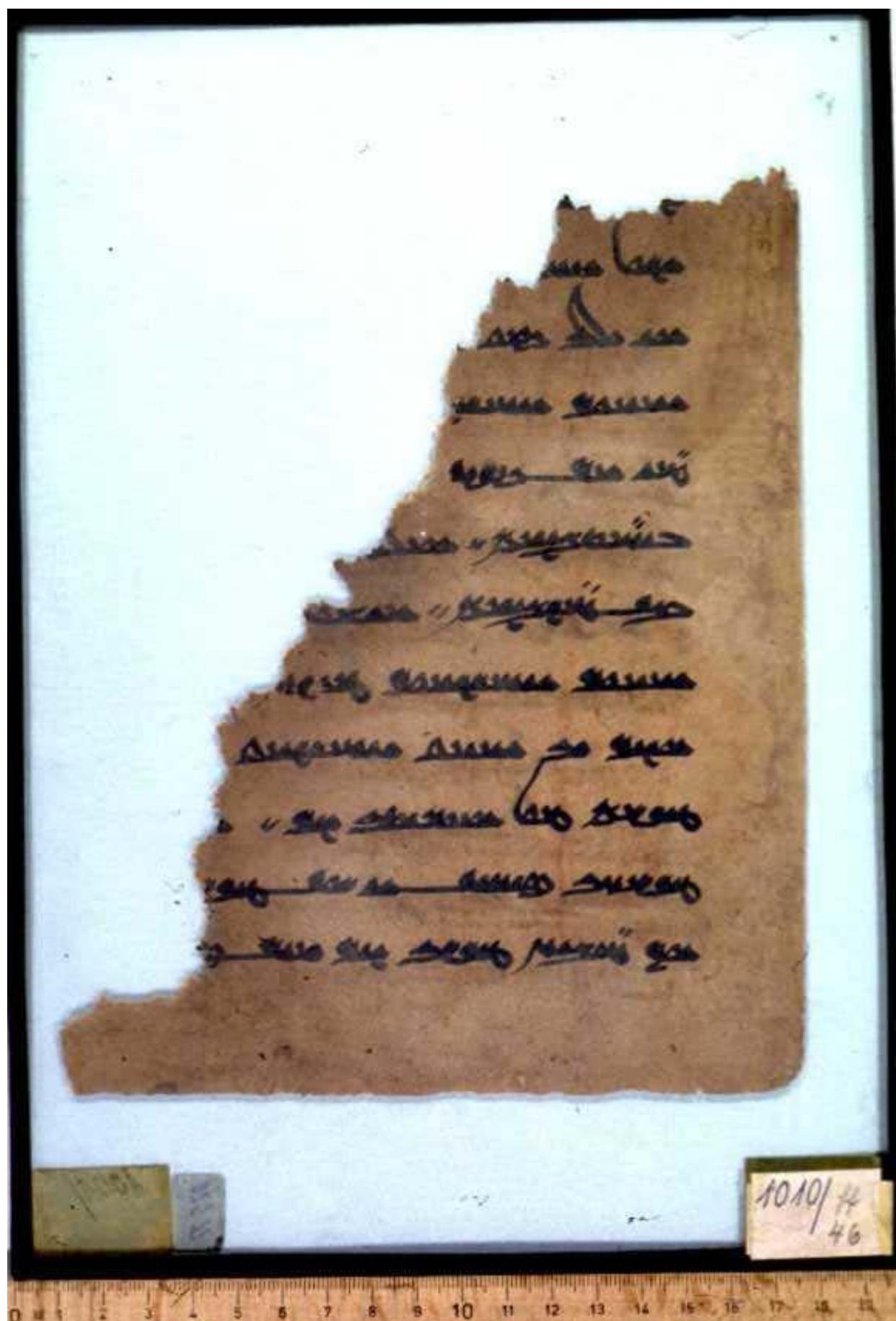
Belge 47, arka

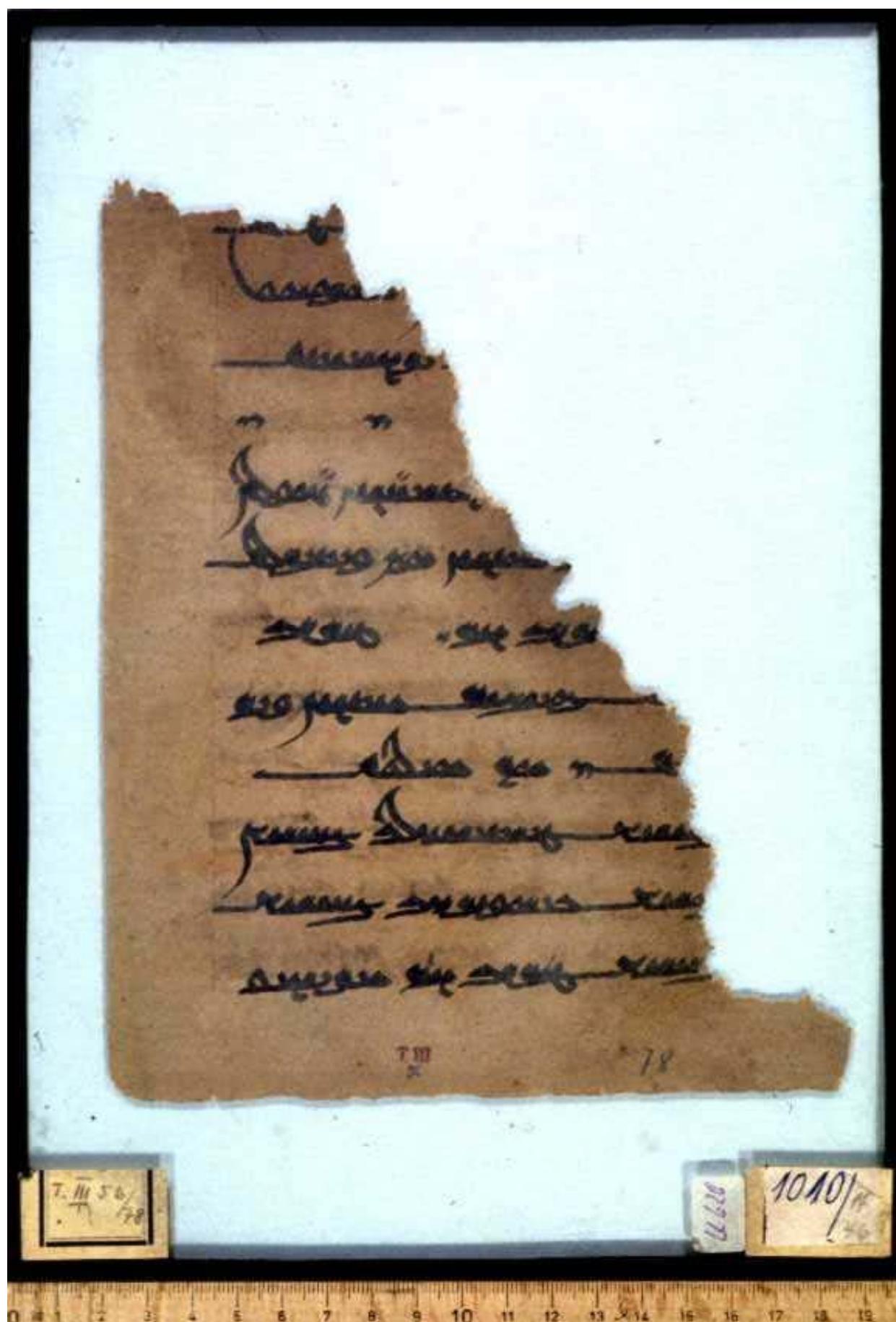
Belge 48, ön

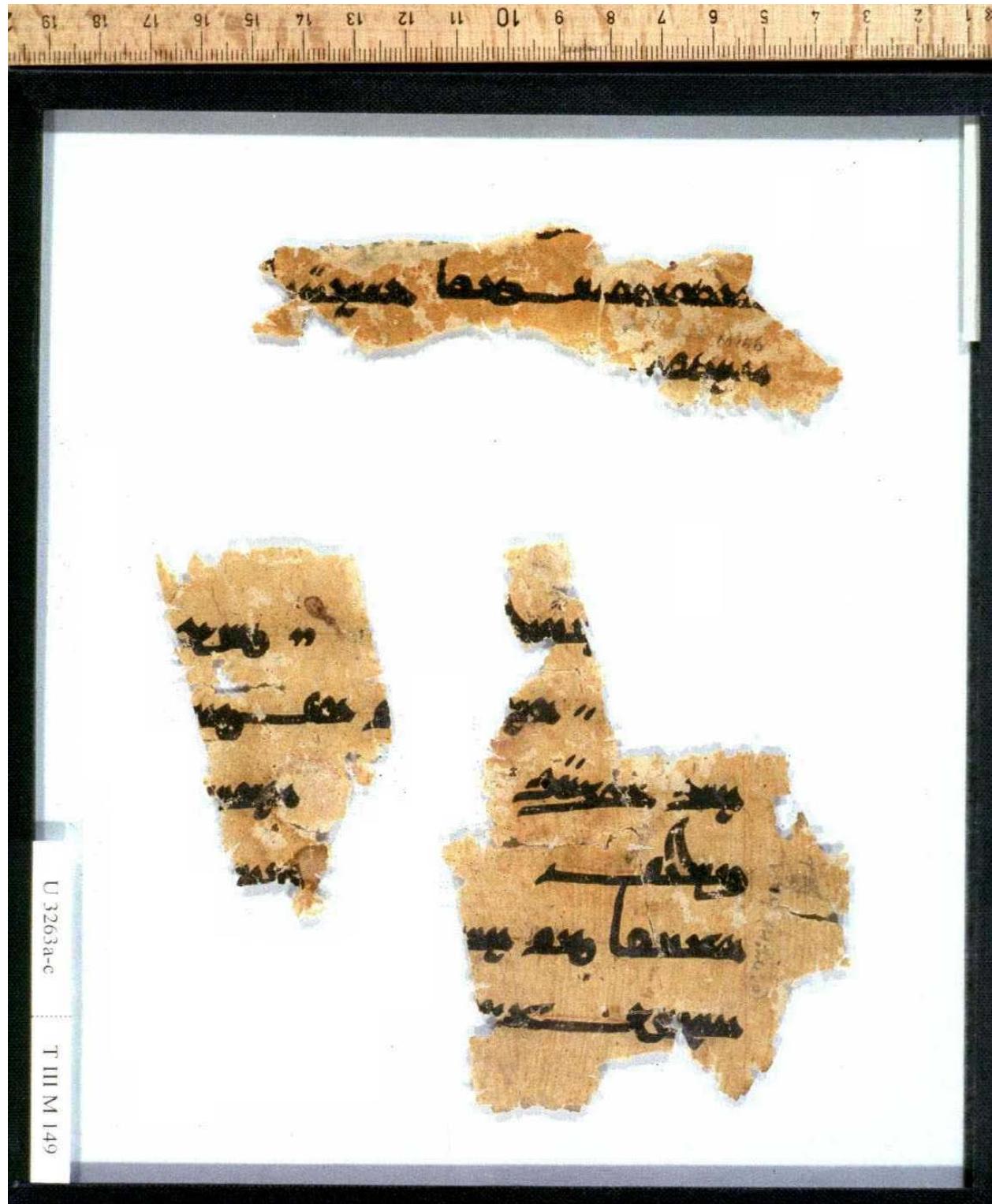
Belge 48, arka

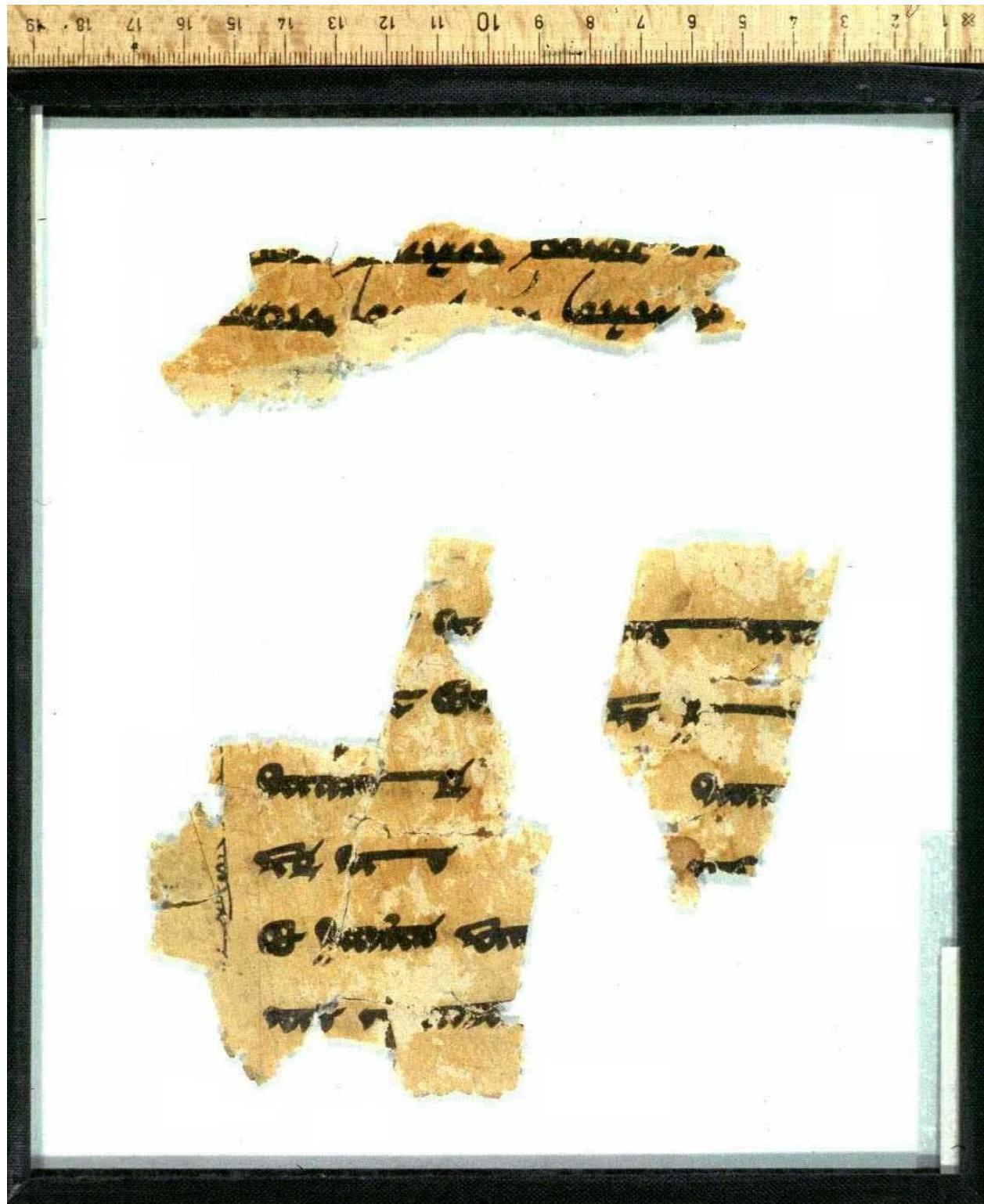
Belge 49, ön

Belge 49, arka

Belge 50 (üstteki parça)

Belge 50, arka (üstteki parça)

ÖZ GEÇMİŞ

28 Ağustos 1978'de Sivas'ta doğdum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Bursa'da tamamladım. 1997 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü'ne girdim. 2001 yılında Özbek Türkçesi alanında “*Fitrat, Bedil (Bir Mecliste, 1923 Maskva)*” adlı tez çalışmasıyla mezun oldum. Aynı yıl Bursa'da Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak çalışmaya başladım.

2003 yılında, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nün Türk Dili Bilim Dalı'nda yüksek lisansa başladım. 2005 yılında Doç. Dr. Ceval KAYA yönetiminde, Uygur Türkçesi alanında “*Uygurca Altun Yaruk'a Ait Belgeler (501-550)*” adlı çalışmayı yüksek lisans tezi olarak hazırladım.

Halen İstanbul Pınarbaşı İlköğretim Okulu'nda Türkçe öğretmeni olarak görevime devam etmekteyim.

ŞENOL KORKMAZ